

2008 M. LAPKRIČIO 18 D., ANTRADIENIS

PIRMININKAVO: LUISA MORGANTINI

Pirmininko pavaduotoja

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.00 val.)

2. Diskusijos dėl žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės principų pažeidimų (paskelbiami pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijų) (žr. protokolą)

3. Balsavimas dėl prašymo taikyti skubos tvarką

Pasiūlymas dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo (COM(2008)0717 – C6-0389/2008 – 2008/0208(CNS))

Pervenche Berès, *ECON komiteto pirmininkė* – (FR) Gerb. pirmininke, jei plenariniame posėdyje balsuosime už skubos tvarką šiuo klausimu, diskusija įvyks šį vakarą. Šiuo Europos teisės aktų pakeitimu būtų suteikta galimybė palankiai subalansuoti mokėjimų sąlygas šalyse, nepriklausančiose euro zonai.

Kaip visi žinome, dabar tai Vengrijos problema, bet, deja, manau, jog turime galvoti apie ateitį ir todėl sustiprinti šią Europos Sąjungos priemonę, kad užtikrintume pagalbą valstybėms narėms, taip pat ir toms, kurios nepriklauso euro zonai.

Todėl prašyčiau plenarinį susirinkimą balsuoti už skubos tvarką.

(Parlamentas patenkino prašymą taikyti skubos tvarką)⁽¹⁾

4. Paramos schemos ūkininkams pagal BŽŪP – Pakeitimai bendrojoje žemės ūkio politikoje – Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai parama kaimo plėtrai – Kaimo plėtros Bendrijos strateginės gairės (2007–2013 m. programavimo laikotarpis) (diskusijos)

Pirmininkė – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

– pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros tiesioginės paramos schemų taisyklės pagal bendrąją žemės ūkio politiką ir tam tikros paramos schemos ūkininkams (COM(2008)0306 – C6-0240/2008 – 2008/0103(CNS)) – Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas. Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008);

– pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl bendrosios žemės ūkio politikos pakeitimų, iš dalies keičiant reglamentus (EB) Nr. 320/2006, (EB) Nr. 1234/2007, (EB) Nr. 3/2008 ir (EB) Nr. (...)/2008 (COM(2008)0306 – C6-0241/2008 – 2008/0104(CNS)) – Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas. Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0401/2008);

– pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (COM(2008)0306 – C6-0242/2008 – 2008/0105(CNS)) – Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas. Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0390/2008);

– pranešimo dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2006/144/EB dėl kaimo plėtros Bendrijos strateginių gairių (2007–2013 m. programavimo laikotarpis) (COM(2008)0306 –

⁽¹⁾ Daugiau informacijos pateikta protokole.

C6-0239/2008 – 2008/0106(CNS)) – Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas. Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0377/2008).

Luis Manuel Capoulas Santos, *pranešėjas*. – (PT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. Tarybos Pirmininke, ponios ir ponai, labai džiaugiuosi galėdamas jus pasveikinti pradėjus šią diskusiją. Tai ilgo diskusijų ir dabartinės bei būsimos bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) svarstymo proceso, kuriame dalyvavo įvairios šalys, baigiamasis aktas.

Žinoma, tai buvo labai sunkus darbas, kurio metu daugelį mėnesių, faktiškai ilgiau nei metus, glaudžiai bendradarbiavo Parlamentas, Taryba, Komisija ir viso Europos Sąjungos žemės ūkio bei kaimo visuomenės atstovai. Per visą šį laikotarpį turėjau galimybę išklausti daugelio organizacijų, atstovaujančių žemės ūkio sektoriui ir kaimo visuomenei įvairiose valstybėse narėse, nuomones ir pasikalbėti su parlamentu nariais ir institucijų atstovais daugelyje, iš tikrųjų beveik visose, valstybėse narėse ir Bendrijos institucijose, aišku, pradedant Europos Parlamentu.

Ieškodamas geriausio bendro sprendimo, dalyvavau įvairiuose seminaruose bei konferencijose ir atidžiai išklausiau kiekvieną, taip pat pasinaudodamas žiniasklaidos priemonėmis. Todėl turiu padėkoti visiems kolegoms, aktyviai dalyvavusiems šiose diskusijose, ir visų politinių frakcijų koordinatoriams. Ypač turiu pažymėti L. Goepelo atliktą vaidmenį; jis buvo ne tik PPE-DE frakcijos koordinatorius, bet ir pranešimo savo iniciatyva, pateikto prieš pranešimus, svarstomus šiandien, pranešėjas.

Taip pat turiu padėkoti EP Žemės ūkio komiteto pirmininkui N. Parish už vadovavimą darbui mūsų komitete ir už puikų Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto sekretoriato bendradarbiavimą, atsižvelgiant į tai, kad jiems teko sunkiausia ir daugiausia techninio pobūdžio pastangų reikalaujanti darbo dalis.

Galiausiai turiu padėkoti Komisijai, kuriai atstovauja Komisijos narė, už pasiryžimą bendradarbiauti, kurį pademonstravo ir Komisijos skyriai, bei M. Barnieriui už nuolatinį ryšių su Parlamentu palaikymą dar prieš Prancūzijai pradedant oficialiai pirmininkauti Tarybai.

Mūsų vykdomas sustiprintas bendradarbiavimas – priešlaikinis tinkamo bendro sprendimo procedūros pranašumų pavyzdys, todėl tikiuosi, kad ši procedūra galėtų būti taikoma ir visiško Lisabonos sutarties ratifikavimo atveju (tikėkimės, kuo greičiau).

Ši diskusija, kurioje, žinoma, buvo ir tų pačių nuomonių, ir jų skirtumų, aiškiai parodo, koks sudėtingas ir pilnas įvairovės yra Europos žemės ūkis. Be to, ši diskusija, pateikdama sektiną pavyzdį, parodo, kaip svarbu, kad Europa, jos institucijos ir ypač Parlamentas prisidėtų sprendžiant šį klausimą. Pateikti 1 170 Komisijos pasiūlymų pakeitimų, ypač turint omeny, kad į šį laikotarpį įsiterpė vasaros atostogos, rodo, kaip plačiai diskusijoje dalyvavo EP nariai.

Be to, kompromisai, pasiekti tarp keturių pagrindinių Parlamento politinių frakcijų, kurios pateikė beveik 400 pakeitimų, sugrupuotų į šešis kompromisus, svarbiausiais klausimais, taip pat parodo narių atsakomybės jausmą, kompromiso dvasią ir pasirengimą nusileisti.

Jei kalbėtume apie pranešimo, kurį laikau pakankamai subalansuotu ir galinčiu atsakyti į dabarties iššūkius bei pateikti tinkamas gaires ateičiai, turinį, turiu pasakyti, kad Parlamentas vertina jį teigiamai ir pritaria daugeliui Komisijos pasiūlymų.

Svarbiausi paminėtini punktai būtų: patvirtinimas, kad būtina konkurencingo ir ekologiškai tvaraus žemės ūkio Europoje sąlyga yra bendra politika; indėlis, kurį padarė Komisija siekdama užtikrinti, kad BŽŪP būtų teisingesnė ir priimtinesnė visuomenei; supaprastinimo ir biurokratizmo mažinimo akcentavimas; pasiūlymo suteikti didesnę veiksmų laisvę ūkininkams pasirenkant gamybos tipus ar kiekius patvirtinimas; didesnis kaimo plėtros finansavimas ir jo taikymo srities išplėtimas atsižvelgiant į naujus iššūkius (energetikos, klimato kaitos, vandentvarkos, biologinės įvairovės); laipsniško moduliavimo principo įvedimas; papildomas lankstumas, suteikiamas valstybėms narėms įgyvendinant BŽŪP (kalbu apie 68 straipsnį); rizikos ir krizių valdymo sistemos, bendrai finansuojamos Bendrijos, sukūrimas ir teigiama bendra kryptis, pasirinkta diskusijose dėl modelio po 2013 m. ir Europos Sąjungai rengiant atsaką Pasaulio prekybos organizacijos derybose, kuriose siekiama teisingo tarpusavio susitarimo dėl reguliuojamos tarptautinės prekybos žemės ūkio produktais.

Tačiau Komisijos pasiūlymuose yra ir aspektų, kuriuos Parlamentas ir aš, kaip pranešėjas, laikome ne tokiais teigiamais. Kaip jau minėjau kitomis progomis, kai kuriais atžvilgiais, pvz., kalbant apie rinkos valdymo priemones ir pieno sektorių, Komisijos pasiūlymų tonas yra pernelyg liberalus ir kaip tik tokiu metu, kai

rinkos yra nepaprastai nestabilios ir nepastovios; tai gali būti pavojinga. Taip pat trūksta socialinio jautrumo; tai aiškiai matoma pasiūlyme pašalinti smulkiuosius ūkininkus.

Be to, manau, kad Komisijos pasiūlyme dėl socialinės ir teritorinės sanglaudos pasirinkta netinkama kryptis, atsižvelgiant į tai, kad jame siūloma įvedant naują moduliavimą atsisakyti išmokų persikirstymo mechanizmo. Taip pat manau, kad Komisija, pasiūlydama paramos atsiejimo tvarkaraštį ir išmokų dydžius iki 2013 m., deramai neatsižvelgė į tam tikrus sektorius, kurie dabartinės krizės rinkose metu yra ypač pažeidžiami ir susidūrė su rimtu pavojumi, kad nutrūks gamyba. Tokia padėtis yra avininkystės sektoriuje ir todėl mes sutarėme tokius sektorius vadinti mažų bendrųjų rinkų organizavimu, nes, nors ir mažos, jos politiniu ekonominiu ir socialiniu požiūriu labai svarbios tam tikriems Europos regionams, kuriuose labai sunku rasti alternatyvų.

Didžioji dauguma Žemės ūkio komiteto narių balsavimu dėl pranešimo siekė ištaisyti kai kuriuos ne tokius palankius aspektus.

Penki kompromisai, priimti dėl pagrindinių moduliavimo elementų, yra svarbūs Parlamento pateikti pasiūlymai. Jie susiję su: paramos smulkiesiems mažiems ūkininkams procentiniu dydžiu ir laipsnišku pobūdžiu suteikiant didesnę laisvę valstybėms narėms nustatyti mažiausias ribas; išlaikymo procentiniu dydžiu pagal 68 straipsnį ir jo taikymo srities išplėtimu; platesne draudimo sistemos taikymo sritimi, į kurią įtraukiama žvejybos pramonė; bendro kaimo plėtros finansavimo klausimu ir naujų iššūkių įtraukimu. Nemažai kitų Parlamento pasiūlymų taip pat yra teigiamas indėlis. Pabrėžčiau, pvz., užimtumo įvertinimą apskaičiuojant skiriamą pagalbą ir sveikatos, saugos bei reikalavimų laikymąsi, kaip sąlygą gauti minėtą pagalbą.

Žemės ūkio komitetas taip pat priėmė labai aiškią poziciją dėl sudėtingiausio šio klausimo aspekto, t. y. dėl pieno sektoriaus. Tai labai svarbi problema, kuri turi būti rūpestingai sprendžiama atsižvelgiant į dabartinę rinkos padėtį.

Nepaisant mano gilios pagarbos visoms nuomonėms, kurių keletas tam tikrose srityse visiškai neatitinka mano nuomonės, bet vis tiek yra vertos pagarbos, manau, kad pozicija, priimta Žemės ūkio komitete, yra tikrai protinga. Norėčiau, kad ji būtų priimta plenariniame posėdyje ir patvirtinta Tarybos palaikant Komisijai. Man atrodo, atsargus papildomas gamybos didinimas per dvejus metus šalia didinimo 2 proc., dėl kurio jau susitarta 2008 m., ir galutinis sprendimas dėl sektoriaus ateities, kuris būtų priimtas 2010 m. pradžioje ir būtų pagrįstas padėtimi rinkoje atsižvelgiant į padidinimą 4 proc. per trejus metus, yra tikrai protinga pozicija ir galbūt ji galėtų tapti galutiniu kompromisu.

Gerb. pirmininke, noriu užbaigti išreikšdamas viltį, kad ši diskusija padės išsiaiškinti požiūrius ir kad mes galėsime pasiekti sutarimą, kurio iš mūsų tikisi žemės ūkio sektorius ir ūkininkai. Tikiuosi, kad mes visi – Parlamentas, Taryba ir Komisija – esame pasirengę šiam iššūkiui.

Michel Barnier, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, nepaprastai džiaugiuosi vėl būdamas šiuose rūmuose ir susitikdamas su jumis tokiu svarbia proga, nes ir Parlamentas, ir Taryba siekia priimti galutinę poziciją bendrosios žemės ūkio politikos reformos patikrinimo klausimu.

Gera suprantame, kad šiuo patikrinimu siekiama ne pakeisti esminius principus, kaip buvo 2003 m. reformos atveju, bet atsižvelgiant į stipriai kintančią padėtį tinkamai pakoreguoti šią reformą.

Ypač patikrinimas suteikia galimybę reaguoti į padėtį, kuri prieš kelerius metus buvo visiškai neišsivaizduojama. Iš tikrųjų, kas galėjo įsivaizduoti rinkos tendencijas nuo 2008 m., kurios paskatino drastišką žemės ūkio produkcijos kainų augimą ir sukėlė, kaip gerai žinome, riaušes dėl maisto beveik visame pasaulyje?

Ši padėtis parodė, kokių mastų žemės ūkis išlieka strategine vertybe Europos žemynui ir kiek prasminga yra maisto suverenumo koncepcija atsižvelgiant į vis didėjančią žemės ūkio produktų kainų nepastovumą.

Tačiau nors būklės patikrinimas susijęs tik su pakeitimais, vis dėlto šių pakeitimų yra daug, jie yra sudėtingi ir sudaro paketą, kurį sudėtinga suderinti.

Taryba jau nuveikė didelį darbą visais lygmenimis siekdama susitarti daugeliu klausimų. Dėl to norėčiau nuoširdžiausiai padėkoti už efektyvią veiklą, atliktą pirmininkaujančios valstybės Slovėnijos, kuri sudarė galimybes pradėti labai konstruktyvų darbą dėl Komisijos komunikato. Be to, ponios ir ponai, būtent jūsų pranešėjai Lutz Goepel ir Luis Manuel Capoulas Santos atliko šį darbą Parlamento vardu pateikdami pranešimus dėl komunikato dėl teisės aktų pasiūlymų. Norėčiau jums abiem nuoširdžiai padėkoti už labai kruopščius ir kokybiškus pranešimus, kuriuose pateikta daug pasiūlymų.

Kaip žinote, nuo pat pradžios norėjau dirbti su Europos Parlamentu. Be to, esu įgijęs darbo su Parlamentu patirties, kai penkerius metus turėjau garbės būti Europos Komisijos nariu, atsakingu už regioninę politiką ir institucijas, ir, kaip sakiau, norėjau užsiimti šiuo klausimu būsimos bendro sprendimo procedūros dvasia.

Labai domėjausi tolesniu darbu, vykdomu Parlamento lygiagrečiai su Tarybos darbu, ir mes visi dalyvavome veikloje, kurią galėtume vadinti tam tikru išplėstiniu dialogu.

Šiuo atžvilgiu, dalyvavau labai vaisingose bei reguliariose diskusijose dėl derybų padėties su Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nariais ir pačiame Parlamente; susitikimai su Europos Parlamentu ar kolegomis truko beveik 50 valandų. Kiekviename sprendžiamajame derybų etape susitikdavome su Taryba: rugsėjo 27 d. ir spalio 22 d. po balsavimo Žemės ūkio komitete, ir lapkričio 4 d., kad aptartume paskutinę derybų etapą ir darbą Tarybos spalio mėn. susitikime.

Šiomis aplinkybėmis, ponios ir ponai, norėčiau ypač padėkoti jūsų komiteto pirmininkui Neil Parish už jo aktyvų bendradarbiavimą viso šio proceso metu. Taip pat norėčiau padėkoti Parlamento frakcijų pirmininkams Lutzui Goepeliui, Luisui Manueliui Capoulasui Santosui, Nielsui Buskui, Friedrichui-Wilhelmui Graefe zu Baringdorfui, Vincenzo Aitai ir Sergio Berlato.

Nuo mūsų pirmininkavimo Tarybai pradžios reguliariai informuojame Tarybą ministrų lygmeniu ir techninių darbuotojų lygmeniu apie Parlamento darbą. Pvz., paskutiniame mūsų Ministrų Tarybos susitikime Liuksemburge aš asmeniškai informavau kiekvieną ministrą raštu apie Parlamento poziciją visais klausimais, kuriuos turėjome aptarti Taryboje.

Rytoj, po to, kai pareikškite savo nuomonę, mes kartu su Mariann Fischer Boel galėsime siekti politinio susitarimo Taryboje. Prieš pradėdant (turiu omeny, prieš pradėdant paskutinį derybų etapą) informuosiu ministrus apie jūsų balsavimo dėl reformos patikrinimo rezultatus.

Ponai ir ponios, kaip visuomet, pasiekti kompromisą nėra lengva, nes yra daug svarbių neišspręstų klausimų. Tai į skirtingas stovyklas padalijantys klausimai, bet mes esame pasiryžę – pirmininkaujanti valstybė yra pasiryžusi – kartu su Komisija ir atsižvelgdami į jūsų balsavimą rasti geriausią dinamišką kompromisą.

Darbas Taryboje parodė, kad daugelis problemų mums, ministrams, kelia panašų susirūpinimą, kaip ir Parlamentui. Pateiksiu du pavyzdžius: pirma, didesnio lankstumo taikant 68 straipsnį paieška; antra, išskirtinių rinkos rėmimo priemonių išsaugojimas gyvūnų ligų atveju (Tarybos reglamento dėl bendro žemės ūkio rinkų organizavimo 44 straipsnis, kuris bus įtrauktas į galutinį kompromisą).

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, galiu jus patikinti, kad tarp daugelio sudėtingų klausimų mažiausiai du yra nepaprastai jautrūs: pieno kvotų klausimas ir moduliavimo klausimas. Taryboje mūsų diskusijos buvo tokios pat nuodugnios, ugningos ir gyvos, kaip ir tos, kurias girdėjau ar stebėjau čia, Parlamente. Tos pačios problemos buvo išsakytos abiejuose mūsų susirinkimuose.

Todėl šio ryto diskusijos ir rytdienos balsavimas dėl reformos patikrinimo yra labai svarbūs žingsniai, dar kartą parodantys esminę Parlamento funkciją, kurią jis turi toliau vykdyti. Bet kuriuo atveju keletą mėnesių aš pirmininkaujančios valstybės vardu norėjau dirbti būtent šio išplėstinio dialogo dvasia, bendro sprendimo dvasia.

Todėl aš, be abejonės, kaip ir Komisijos narė, labai džiaugiuosi galėdamas šį rytą jus išklausyti, atsakyti į kai kuriuos jūsų klausimus ir kartu su jumis dalyvauti šioje galutinėje diskusijoje.

Mariann Fischer Boel, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, pirmiausia, prieš detaliau įsitraukdama į šią diskusiją, norėčiau padėkoti L. M. Capoulasui Santosui už visą jo veiklą rengiant pranešimą. Aš tikrai įvertinau sunkų darbą; be abejo, kaip paminėjo ir pats L. M. Capoulas Santos, dėl pasiūlytų pakeitimų skaičiaus užduotis bandant rasti aukso viduriuką nepasidarė lengvesnė.

Mūsų diskusijos dėl būklės patikros, kartais labai detalios, pirmiausia remiantis L. Goepel pranešimu, o dabar pagaliau L. M. Capoulaso Santoso pranešimu, vyko daugiau nei vienus metus. Nemanau, kad mano dėkingumas už konstruktyvų bendradarbiavimą, kurį visada palaikiau su Parlamentu, reikalauja paaiškinimo; mes visuomet stengdavomės įsiklausyti ir rasti kompromisą (šiuo atveju mūsų pozicijos nebuvo labai skirtingos).

Kadangi man skirtas laikas ribotas, tikrai negalėsiu aptarti visų detalių, taigi susikoncentruosiu į kai kuriuos svarbesnius klausimus, prasidedama pieno sektoriumi.

2007-ieji buvo galbūt visai neįprasti, bet tikrai pamokantys metai. Vienas dalykas, kurį išmokome per 2007 m., buvo tas, jog mūsų kvotų sistema neužtikrino, kad pasiūla atitiktų paklausą. Rezultatas buvo

nepaprastai išaugusios pieno produktų kainos. Nemažai ūkininkų man sakė, kad tai buvo neblogai tol, kol truko, bet dėl gamybos didinimo reaguojant į aukštesnes kainas kainos staiga stipriai krito.

Manau, šiandien galime sutikti, kad sektorius tikrai iš visų jėgų stengiasi susigrąžinti nemažai pirkėjų, kurie nususuko nuo pieno ar pieno produktų sektoriaus būdami nuomonės, kad kainos pernelyg aukštos. Todėl suprantu, kad Parlamentas siūlo pieno kvotų padidinimą 1 proc., bet tik dviem metams, taigi iš viso 2 proc. iki 2010 m.

Manau, kad svarbu išnagrinėti sprendimo, kurį priimsime pieno sektoriuje, padarinius, bet būtų per anksti tai daryti 2010 m, ir galvoju, jog turėtume laukti 2011 m. termino, aiškiai parodydami, kad būsime pasirengę aptarti visus klausimus 2011 m. Vis dėlto nuo 2015 m. pieno kvotos bus panaikintos.

Iš visų mūsų diskusijų taip pat supratau, kad daromas didelis spaudimas siekiant įsteigti pieno fondą. Sutinku, kad turėtų būti pritaikytos ar priimtose tam tikros ribinės priemonės, ir esu įsitikinusi, kad tikrai nemažai gali būti nuveikta pagal naują 68 straipsnį.

Pripažįstu, jog dabartinis 69 straipsnis yra pernelyg siauras ir ribojantis, kad galėtų būti taikomas žvelgiant į ateitį, taigi dabar atveriamė galimybes naujame 68 straipsnyje. Jei mums pavyks pasiekti tinkamą 68 straipsnio ir naujų kaimo plėtros galimybių derinį, esu visai tikra, kad rasime konkrečių problemų, kurias matome kai kuriuose regionuose, sprendimus.

Jei kalbėtume apie bendrosios išmokos schemą, apie atsiejimą, Komisija siūlo išsaugoti galimybę teikti susietąsias išmokas dviejose ar trijose srityse – karvių židėnų, avių ir ožkų sektoriuje, nes pripažįstame, jog šiose srityse tikrai susiduriama su ypatingomis problemomis. Jūs taip pat pageidaujate išsaugoti galimybę teikti susietąsias išmokas, kaip priemokas, už galvijų patinus, baltyminius pasėlius ir sausuosius pašarus. Esu tvirtai įsitikinusi, kad svarbu atsieti išmokas, – būtent tai yra esminė visų reformų, kurių buvo imtasi, sudedamoji dalis, – ir turime toliau nagrinėti supaprastinimo galimybes, kad pasinaudotume bet kokia proga supaprastinti mūsų sistemą. Vis dėlto laukčiau sprendimo, kuris būtų mažiau sudėtingas nei pasiūlytas mūsų.

Mes pasiūlėme atsiejimo dviem etapais metodą, nors aš, kartu su pirmininkaujančia valstybe nare, galėčiau sutikti, kad tai būtų padaryta vienu žingsniu, bet atidėta iki 2012 m. – paskutinių metodo taikymo metų – taigi tvarka įsigaliojotų 2013 m. biudžetinėmis metais. Jūs teiravotės, kodėl turėtume daryti sudėtingiau nei būtina. Kaip sakiau, 68 straipsnis turi būti taikomas kaip lankstesnė priemonė, bet su tam tikrais apribojimais, nes jūs pageidaujate turėti galimybę atidėti 10 proc. susietosioms išmokoms. Manau, turime saugotis, kad nesusidarytų tokia padėtis, kai atsiejate per „užpakalines duris“, t. y. taikydami 68 straipsnį.

Paskutiniai, bet ne mažiau svarbūs klausimai liečia moduliavimą, kaimo plėtrą ir naujus iššūkius; manau, kad visi sutinkame, kad norint pasitikti šiuos naujus iššūkius mums reikia daugiau lėšų. Klimato kaitos stabdymas yra svarbiausias klausimas mūsų sąrašė. Be to, turime rasti naujus vandentvarkos klausimų sprendimo būdus. Vandens ištekliai yra riboti, bet nepaprastai svarbūs žemės ūkiui, ypač kai kuriuose mūsų pietų regionuose, taigi turime naudoti naujas technologijas, kad vanduo būtų naudojamas protingiausiu būdu siekiant išvengti vandens švaistymo. Tai galėtų būti padaryta, bet tikrai reikalingos lėšos.

Dėl šios priežasties pasiūliau šį perkėlimą iš pirmo į antrą ramstį: per keletą metų moduliavimą laipsniškai padidinti iki 8 proc. Žinau, kad rytoj galėtume grįžti prie kompromiso šiuo klausimu, bet pabrėžčiau, jog lėšos tikrai bus reikalingos, nes jų prireiks biologinės įvairovės ir pieno kvotų panaikinimo, kuriuos įtraukėme į sistemą, problemoms spręsti.

Nesileisiu į detales apie laipsnišką moduliavimą. Žinau jūsų nuomonę ir žinau, kad dabar sakote „viens, du, trys“. Esu įsitikinusi, kad vėl sugebėsime rasti tinkamą kompromisą šiuo klausimu.

Paminėjau tik keletą svarbiausių klausimų ir esu tikra, kad turėsiu galimybę atsakyti po diskusijų, bet man pavesta kartu su pirmininkaujančia valstybe rasti tinkamą kompromisą. Visi žinome, kad neįmanoma gauti visko, ko norime, taigi manau, jog mums visiems iškyla klausimas, ar susitaikome su tuo, kad norėdami rasti kompromisą, kuris būtų naudingas Europos žemės ūkio sektoriui vis labiau globalizuotame pasaulyje, turime sutikti su tam tikromis išlygomis.

Kathalijne Maria Buitenweg, ENVI komiteto nuomonės referentas. – (NL) Gerb. pirmininke, nors Aplinkos, sveikatos apsaugos ir maisto saugos komitetas skiria didelę reikšmę tam, kad būtų patikima institucija, tai nereiškia, jog negalite įgyvendinti svarbių reformų; vis dėlto tai reiškia, kad turite skelbti jas iš anksto ir kad žmonėms taip pat turėtų būti pasiūlytos alternatyvos.

Praeitais metais Europos Komisija pateikė komunikatą dėl bendrosios žemės ūkio politikos, kuri turi būti iš esmės reformuota, patikrinimo. Jame buvo išdėstyta ketinimas labai sumažinti tiesiogines išmokas ir padidinti naudą aplinkai ir užimtumui. Galiausiai mus nuvylė tai, koku būdu šie pasiūlymai buvo konkretizuoti, įskaitant nemažai į juos įtrauktų nedidelių tiesioginių išmokų sumažinimą. Ūkininkams neturėtų būti mokama atsižvelgiant į paprastai užauginamą derlių ar žemės nuosavybę. Aplinkos komitetas norėtų, kad jiems būtų mokama už jų teikiamas viešąsias paslaugas, pvz., biologinės įvairovės didinimą ar vandens valdymą, ir už laimėjimus aplinkos, gyvūnų gerovės ir maisto saugos srityse, kurie viršija teisinius įpareigojimus. Norėtume, kad tai būtų įgyvendinta iki 2020 m.

Šį vakarą aptariame bitynų mažėjimą. Siekiant pagerinti padėtį, reikės sumažinti purškalų naudojimą, be to, biologinė įvairovė turės būti skatinama diegiant apsaugines zonas. Šiuo atžvilgiu problema yra genų technologijos ir intensyvus vienpusiškas žemės ūkis. Tikiuosi, kad šį vakarą, kaip jau padarėme šį rytą, įsipareigosime plėtoti tokį žemės ūkį, kurio atveju žemdirbystė ir gamta pastiprintų vieną kitą.

Markus Pieper, *REGI komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, kurdami laisvas žemės ūkio rinkas padarėme tam tikrą pažangą, tiek atverdami rinką, tiek ir sušvelnindami Europos politikos socialines bei ekonomines pasekmes.

Tikrai džiaugiuosi, kad Komisija labai palankiai įvertino nemažai Parlamento pasiūlymų. Taip pat norėčiau padėkoti pranešėjui, kuris įtraukė daug Regionų plėtros komiteto pasiūlymų dėl moduliavimo ir kaimo plėtros. Tačiau vienas dalykas mums dar kelia susirūpinimą: mes norime, kad papildomas lėšų mažinimas mažiau paliestų smulkiuosius ūkius. Regionų plėtros komitetas ir daug kitų kolegų laikosi nuomonės, kad turi būti mažinamos tik išmokų sumos, ne mažesnės nei 10 000 EUR.

Gerb. Komisijos nare, pasiūlymas nėra juokingas; manau, suprantate, ką turiu omeny. Priešingai, mūsų pasiūlymas yra labai rimtas, nes juo siekiama užtikrinti ūkiams planavimo tikrumą pereinant prie rinkos ekonomikos, be to, tesimi 2003 m. žemės ūkio reformų pažadai. Būtent mažesnius ūkius ypač paveikė pastarųjų mėnesių neramumai rinkoje. Dėl to turime suteikti jiems politinę paramą. Žinoma, šis pasiūlymas galėtų apriboti specialias sektorių programas. Vis dėlto turime suvokti sistemos trūkumus. Juk negalime, viena vertus, mažinti priemonių pieną gaminantiems ūkininkams, o po to girti pieno fondą, kuris finansuojamas iš šių sutaupytų lėšų kaip papildoma pagalbos priemonė.

Jei šiems struktūriniais pokyčiams reikalingos lėšos, jos turi būti rastos nepanaudotuose žemės ūkio ir struktūriniuose fonduose. Žemės ūkio politika išliks prieštaringa bei neprognozuojama, kol vyks stumdymas iš pirmo į antrą ramstį ir atgal. Todėl mes, Regionų plėtros komitetas, reikalaujame, kad būtų užtikrintas kaimo plėtros programų ir ūkininkų pajamų planavimo tikrumas. Tai bus įmanoma įgyvendinti tik tuo atveju, jei mes ateityje griežtai atribosime kompensacinių išmokų mechanizmą ir regionines programas. Taigi dar šiandien norėtume sulaukti atitinkamų Komisijos pasiūlymų.

Lutz Goepel, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, dievaži, dviejų minučių, skirtų aptarti metus trukusį sąžiningą darbą dėl BŽŪP patikrinimo, yra šiek tiek mažoka. Galiu paliesti tik kelis klausimus. Priminsiu: 2007 m. lapkričio mėn. Komisijos komunikate rekomenduojamas 8 proc. moduliavimas ir proporcingas mažinimas 45 proc. L. Goepelo pranešime buvo pasiūlytas 4 proc. laipsniškas moduliavimas, t. y. moduliavimas atsižvelgiant į ūkio dydį. Po to buvo pateiktas Komisijos pasiūlymas dėl 8 proc. bazinio moduliavimo ir 9 proc. laipsniško moduliavimo (iš viso 17 proc.), o galiausiai komitete neseniai balsuodami pritarėme 5 proc. Mums buvo svarbu, kad visos moduliavimo lėšos liktų regione ir būtų panaudotos nepaisant ūkio dydžio ar teisinio statuso.

Gerb. Komisijos nare, pakeisdami sistemą jūs siekėte suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo. Tai reikštų daugiau galimybių įvesti tolesnes atsiejimo priemones ir nutolti nuo istorinių referencinių verčių. Iš esmės tam pritariu. Diskusijos komitete parodė, kad šiuo metu to nevertėtų taikyti visose srityse. Nereikėtų šito pamiršti ypač lauko kultūrų sektoriuje, nes tolstame nuo mažesnės rinkos organizavimo. Iškilus naujiems iššūkiams ir visuotinai didėjant judumui rinkose reikalingi nauji, lankstūs mechanizmai. Pieno sektoriuje taip pat padarėme pažangą iš naujo apibrėždami 68 straipsnį, kad paremtume nepalankioje padėtyje esančius regionus.

Ir pagaliau pieno klausimas, sudėtingiausias klausimas atliekant šį įvertinimą. Kadangi jis toks sudėtingas, man būtų labiau patikę, jei šie įvairūs su pieno sektoriumi ir neprivalomomis bei papildomomis priemonėmis, kurios būtų taikomos panaikinant pieno kvotas, susiję klausimai būtų buvę nagrinėjami 2010 m. arba 2011 m. kaip vienas kompleksinis pranešimas. Tačiau pieno fondas yra pakankama priemonė ir ji užtikrina papildomą pagalbą pieno sektoriaus ūkininkams, ypač nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse. Nereikėtų

nuvertinti ir paramos pieno gamintojų investicijoms, kuri nebūtų apribota nurodytu kvotų kiekiu, įvedimo ES lygmeniu, nes tai sumažintų įmonių patiriamą verslo spaudimą.

Norėčiau pasakyti paskutinį, asmeninį, dalyką: širdingai dėkoju savo komandai už tai, kad mums pavyko užbaigti šį paketą iki mano, kaip Parlamento nario, kadencijos pabaigos, kai Tarybai pirmininkauja Prancūzija.

(Plojimai)

Stéphane Le Foll, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. Komisijos nare, gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. L. M. Capoulasai Santosai, norėčiau pasisakyti, ir, kaip sakė R. Goebbels, dvi minutės, skiriamos tokiam svarbiam pranešimui, nėra daug.

Tai, ką norėčiau pasakyti, yra gana paprasta. Pirmiausia norėčiau paremti pusiausvyros siekį šiandien pateiktame L. M. Capoulasos Santosos pranešime. Reikėjo atnaujinti bendrąją žemės ūkio politiką, o tai ir yra jos patikrinimo tikslas, bet tuo pačiu metu taip pat reikėjo išlaikyti politikos vieningumą Europos mastu, sudarant sąlygas toliau tęsti politiką, kuri nustato žemės ūkio tikslus visoje Europoje. Tai ir yra ta pusiausvyra, kurią ketinu pailiustruoti keturiais pavyzdžiais.

Pirmasis pavyzdys – dėl pieno kvotų, kurios ir sukėlė diskusijas, ir, sakau tai nuoširdžiai, manau, kad rasta pozicija yra teisinga. Mes ir toliau turime būti atsargūs šiuo klausimu. Visi, kas nori greitai veikti, didinti produkcijos kiekius ir atsikratyti rinkos mechanizmų, stipriai rizikuoja, kad pieno kainai smukus jiems tektų užsiimti nepaprastai sudėtingais pertvarkos darbais.

Paramos atsiejimas: čia taip pat suradome išeitį, kuri, mano požiūriu, subalansuota. Visiškas atsiejimas kelia pavojų daugeliui gamybos sričių. Mes turime Europoje saugoti visas gamybos sritis: avių, galvijų, ožkų ir mažus daržovių ūkius.

Jei kalbėtume apie reguliavimo mechanizmus, faktiškai mes galime pritarti draudimo schemoms, tačiau turime išsaugoti ir viešuosius mechanizmus, kurie sudaro sąlygas taikyti prevencines ir reguliavimo priemones; tai atsispindi ir pranešime; mano požiūriu, tai labai svarbu.

Ir pagaliau, dėl visos paramos plėtos ir jos skirstymo būdų norėčiau pasakyti, kad moduliuojant ir apribojant 68 straipsnio taikymą buvo žengti svarbūs žingsniai teisinga linkme užtikrinant, kad mūsų bendras žemės ūkio gamybos modelis taptų tvaresnis. Privalome turėti omenyje, kad reikia išlaikyti veiklos modelį, kurio pagrindas būtų asmenys ar jų grupės ir kurių taikant būtų atsižvelgiama į tikslus ekonominius, ekologinius ir socialinius tikslus.

Niels Busk, ALDE frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, politikos patikra buvo pateikiama kaip būdas suprastinti reikalavimams ir sumažinti biurokratijai. Tai buvo pagrindiniai šūkiai pradedant šią diskusiją. Taip pat buvo skelbiama, kad mes parengsime ES žemės ūkį laisvai prekybai – ypač naujuoju laikotarpiu po 2013 m., kai baigsis dabartinio susitarimo galiojimo laikas. Kartu mums Europoje buvo labai svarbu prisiimti dalį atsakomybės už kokybiškų maisto produktų gamybą – ne tik Europos, bet ir viso pasaulio vartotojams, ypač augant pasaulio gyventojų, reikalaujančių maisto, skaičiui.

Pienininkystės sektoriuje faktiškai vertiname, ar esame pasirengę prisitaikyti prie reikalavimų didinti gamybą. Šiuo atžvilgiu, manau, nelinksma dalyvauti diskusijoje dėl to, ar turėtume pradėti vadinamąjį sklandų perėjimą prie palaipsnio kvotų panaikinimo ir suteikti pieno gamintojams daugiau galimybių plėsti pieno gamybą. Man tai signalas, kad mes Europoje nesame pakankamai pasirengę pokyčiams, kurių pareikalaus rytojus ir ypač laikotarpis po 2013 m.

Jei kalbėtume apie biurokratinių procedūrų supaprastinimą ir sumažinimą siekiant palengvinti našą ūkininkams, turime pasakyti, kad nėra labai lengva rasti daug įtikinamų supaprastinimo ir biurokratijos mažinimo pavyzdžių. Visa kompleksinio paramos susiejimo problema, šiuo metu esant dideliems skirtumams tarp valstybių narių, yra sritis, kurioje, mano nuomone, aiškiai turime siekti pagerėjimo. Mano nuomone, svarbiausia, kad šis žemės ūkio politikos patikrinimas aiškiau parodytų kryptį, kuria pasuktų mūsų žemės ūkis po susitarimo galiojimo pabaigos 2013 m.

Teigiamas elementas – kaimo regioninė politika; svarbu, kad lėšos, sutaupytos taikant moduliavimą, liktų kaimo vietovėse, kuriose teiktų realios naudos. Galiausiai norėčiau pasakyti, kad būčiau tam mieliai pritaręs. Be to, manau, kad Europos žemės ūkiui būtų buvę naudinga, jeigu mes Parlamente būtume plačiau pritarę pasiūlymui, kurį prieš kurį laiką pateikė Komisija.

Janusz Wojciechowski, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, dviem broliams tėvai davė maišelį saldinių. „Pasidalykite juos teisingai“, – pasakė vyresnysis brolis; jaunesnysis į tai atsakė: „Aš norėčiau, kad pasidalytume po lygiai“. Ši istorija iliustruoja santykius tarp senųjų ir naujųjų valstybių narių, kai kalbama apie žemės ūkį. Senosios valstybės gauna daugiau, naujosios – kelis kartus mažiau.

Mes suvokiame: tai pereinamasis laikotarpis, bet kodėl tokia padėtis turėtų išsilaikyti ir po 2013 m.? Kodėl naujosios valstybės narės ir toliau turėtų gauti proporcingai du ar tris kartus mažiau nei senosios? Mums vis sakoma, kad tam yra istorinių priežasčių. Tačiau mums nereikia teisingumo, mums reikia lygybės. Pagal senąją gamybos finansinės paramos sistemą, kuri teikė pirmenybę ūkininkams, gaminusiems daugiau, tokia nelygybė buvo tam tikra prasme pateisinama. Vis dėlto dabar, kai perėjome prie finansinės paramos skirstymo teritoriniu principu, tokia diskriminacija yra nepateisinama. Ji turi baigtis 2013 m. ir neturi būti jokio skirstymo į senąsias ir naujasias nares. Mes, naujosios narės, taip pat norime būti senos.

(Plojimai)

Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, šios diskusijos vyksta nepalankiomis aplinkybėmis. Jeigu airiai būtų balsavę protingai, mes jau 2009 m. sausio 1 d. būtume turėję sprendimo teisę žemės ūkio sektoriaus ir jo finansavimo klausimais.

O dabar mūsų diskusijos vyksta pagal senąsias taisykles, nors Tarybos pirmininkas M. Barnier ir sutiko, kad dalyvaudume. Tai malonus pasiūlymas, bet tebelieka tik tyliu troškimu, nes viskas yra taip, kaip yra. Tai atspindi ir Komisijos dokumentuose. Pirmajame projekte, kurį parengė L. Goepel kaip pranešėjas, – prieš kelias minutes mums pateikęs skaičius, – buvo numatytas didelis laipsniškas mažinimas: 10, 25, 45. Mes Parlamente įsidėmėjome šiuos skaičius ir dar pridėjome darbo sąnaudas, kurioms taikomos socialinio draudimo įmokos. Šios rūšies persikirstymas galėtų būti pateiktas kaip pavyzdys 2013 m.

Dabar nuogaustaujame, kad 2013 m. bus pradėtas taikyti linijinis mažinimas. Dėl skaičių, kuriuos pateikia Komisija, reikia pasakyti, kad „kalnas pagimdė pelę“. Šis pasiūlymas geriausiu atveju nekelia entuziazmo ir neturi nieko bendra su jūsų korektiškai pateikiama diagnoze, kuriai ir aš pritariu. Ką tik dar kartą išvardijote pagrindinius punktus: vanduo, klimatas, genetinė įvairovė, atsinaujinančios energijos šaltiniai ir pieno produktų gamyba. Visos šios sritys turi būti gerai apgalvotos ir apsvaistytos, bet jūsų siūlomi veiksmai yra juokingi.

Leiskite man trumpai pakalbėti apie pieno sektorių. Jums žinoma padėtis pieno pramonėje. Egzistuoja pieno perteklius, o kainos katastrofiškai smuko. Savo pasiūlyme siūlote skubiai suteikti daugiau galimybių gamybai augti. Deja, rinkos ekonomika reiškia, kad turi būti gaminama atsižvelgiant į paklausą. Jūsų pasiūlymas būtų panašus į pasiūlymą automobilių pramonėje sutrumpinti arba panaikinti Kalėdų atostogas ir suorganizuoti papildomą pamainą gaminti dar daugiau automobilių. Tai klaidingas požiūris, ir aš palaikau tai, ką anksčiau pasakė L. Goepel, t. y. kad protinga ir logiška būtų reguliuoti pieno produktų gamybą ne dabar, atliekant patikrinimą, o tada, kai bus atlikta galutinė rinkos analizė, kurią mums seniai žada, bet kuri iki šio nepadaryta, ir būtent tada ir turėtume padaryti pagrįstas išvadas dėl pienininkystės, kurios atitiktų rinkos sąlygas ir ūkininkų reikalavimus.

Vincenzo Aita, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad šios dienos diskusijos ir balsavimas bus svarbus Bendrijos žemės ūkio politikos etapas.

Manau, kad, atsižvelgiant į tai, kas įvyko per pastaruosius ir ypač per pastaruosius dvejus metus, atsirado poreikis dar labiau griežtinti Europos bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP). Vietoj to mums ilgai dirbus, o L. M. Capoulasui Santosui parengus pranešimą, buvo išspręstos kelios problemos, tačiau nepakeista senoji sistema. Yra dvi problemos, su kuriomis per šiuos dvejus metus susidūrė Europa ir kurios tapo svarbiausiomis: į jas ir norėčiau atkreipti dėmesį. Mes pradėjome nuo BŽŪP reformos, atliktos 2003 m., patikrinimo.

Tam tikri duomenys verčia mus susimąstyti, ar pasirinkome teisingą veiklos kelią, nors per pastaruosius pusantrų metų buvo puikiai padirbėta. Mes prarandame daugybę darbo vietų; šiame stabilizame, sezoniniame ir įprastame užimtumo sektoriuje darbo vietų sumažėjo maždaug dviem milijonais (remiantis Eurostato duomenimis iki 2005 m.; dar nežinome, kaip klostėsi reikalai 2007 ir 2008 m.). 2003–2005 m. Eurostato duomenimis praradome 611 tūkst. ūkių. Šiuo ekonomikos krizės metu valstybės narės stipriai remia bankus ir pramonę, bet nė vienoje šalyje nediskutuojama dėl padėties žemės ūkyje, nes manoma, kad viską sutvarkys Bendrijos politika ir BŽŪP.

Manau, kad veikiamo visiškai neatsižvelgdami į tikruosius ūkininkų poreikius; iš tikrųjų reikia padėti žemės ūkio įmonėms atsikratyti priklausomybės nuo perdirbėjų ir prekybininkų, nes dar vienas faktas – aš jau

baigiu – yra tas, kad per pastaruosius dvejus trejus metus žemės ūkio bendrovės neteko dalies pajamų, kurios atiteko persitvarkančiai prekybos pramonei.

Štai šias dvi problemas turėjome išspręsti, todėl šiuo atžvilgiu pateiktos ypač neigiamos išvados, susijusios su tuo, kaip balsuosime šiuose rūmuose poryt.

Witold Tomczak, IND/DEM frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, finansinė šeimos ūkių ir naujųjų valstybių narių diskriminacija yra du pagrindiniai žemės ūkio politikos dalykai, kurie silpnina ES ir prieštarauja jos principiniams tikslams. Siūlomi pakeitimai jų nepanaikina. Kaip mes galime teisingai reformuoti Europos žemės ūkį, jeigu ignoruojame 95 proc. visų ūkių? Šie 95 proc. šeimos ūkių yra ne didesni nei 50 ha. Tačiau jie gauna tik likučius iš ES finansinės paramos puodo. Labiausiai pasiturintys ūkininkai, kurių yra vos 1 proc., gauna 9 mlrd. EUR, kitaip tariant, daugiau, nei gauna 90 proc. visų kitų ūkių. Ši politika smogia šeimos ūkiams, kurie yra Europos žemės ūkio nugarkaulis. Dabartinės ir siūlomos žemės ūkio politikos rezultatas bus tolesnis kaimo regionų gyventojų mažėjimas, aplinkos būklės prastėjimas ir regionų, valstybių ir visos ES aprūpinimo maistu saugumo praradimas.

Peter Baco (NI). – (SK) Komisijos siūlymai dėl bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformos patikrinimo buvo parengti visai kitokiomis sąlygomis, negu esame dabar. Šiandien privalome atkreipti didesnę dėmesį ypač į vis nepastovesnių žemės ūkio rinkų stabilizavimą, paspartinti sulyginimo su pasaulinėmis kainomis procesą, pabrėžti nepakeičiamą žemės ūkio vaidmenį visuomenėje, stiprinti BŽŪP sistemas ir, svarbiausia, geriau išnaudoti diskriminuojamo naujųjų valstybių narių žemės ūkio potencialą.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pateiktos pataisos, deja, tik iš dalies pataiso netinkamą Komisijos atsaką į neatidėliotinus poreikius, su kuriais susiduriame dabar. Pvz., Komisija, siekdama parodyti ES piliečiams savo gebėjimą panaikinti aukštą paramos lygį ūkiams, primetė laipsniško moduliavimo sistemą.

Tai prieštarauja vis didėjančiam didesnio intensyvumo gamybos koncentravimo poreikiui. Vis dėlto absurdiška nepritarti pasiūlymams laikyti ūkius ne stambių žemės savininkų turtu, o protingomis ir gyvybingomis smulkių žemės savininkų sąjungomis, kurios nekonkuruos viena su kita. Vadinasi, kiekvienas dalininkas turi būti laikomas ūkininku.

Dėl to raginu M. Barnierį, einantį Tarybos pirmininko pareigas, Tarybos diskusijose skirti šiek tiek laiko ir siūlomam šios problemos sprendimui.

Neil Parish (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, leiskite man pradžioje padėkoti Komisijos narei M. Fischer Boel; M. Barnieriui, einančiam Tarybos pirmininko pareigas; pranešėjui L. M. Capoulasui Santosui; L. Goepelui už bendradarbiavimą su mumis; taip pat visiems komiteto nariams už jų sunkų darbą, nes esame 27 valstybės narės, ir nors ne visos 27 narės pateikė savo poziciją dėl šio pranešimo, tai vis tiek padarė daugelis iš jų; mes rinkdavomės komitete, kad pasiektume šį, mano nuomone, praktišką ir protingą kompromisą. Leiskite man taip pat padėkoti Komisijos nariams už bendradarbiavimą bei pagalbą ir ypač Michaeliui Barnieriui, nes bendradarbiavimas su juo buvo ypač glaudus, primenantis bendro sprendimo procedūrą.

Dabar turime žengti pirmyn, pritarti pranešimui, pasiekti kompromisą ir tokią poziciją, kad Europos ūkininkai tiksliai žinotų, kuria linkme einama.

Maisto produktų gamyba yra reikalinga, tai aiškiai pamatėme praeitais metais; be to, reikia išlaisvinti ūkininkus nuo biurokratijos; mums reikalingas supaprastinimas. Mums taip pat reikalingi ūkininkai, kurie patys priimtų verslo sprendimus. Taigi turime žengti pirmyn. Taip, mums reikalingas tam tikras krizių valdymas, bet neturime grįžti į tuos laikus, kai buvo taikomos intervencinės priemonės – turi būti išlaikyta pusiausvyra.

Daugelis iš mūsų skraido po Europą, ir mums patinka minkštas nusileidimas; pieno kvotoms reikia „minkšto nusileidimo“. Nereikia dar laisvesnės rinkos. Komisijos narė sakė, kad pernai pieno produktų paklausa buvo didelė, o šiemet mažesnė; bet kitais metais paklausa vėl didės, ir mums reikalingas lankstumas, kad ji būtų patenkinta.

Žemės ūkis ir kaimo aplinka nėra vienas ir tas pats. Ir mes turime imtis priemonių, kad būtų užtikrinta, jog bus sprendžiami klimato kaitos ir vandens išteklių valdymo klausimai, skatinamas biologinių degalų ir biodujų naudojimas ir padėtis Europoje ypač pagerėtų. Neturime grįžti atgal, nes užimame gerą poziciją PPO derybose. Ženkime pirmyn ir iš tikro pertvarkykime žemės ūkio politiką.

Brian Simpson (PSE). – Ponia pirmininke, pirmiausia taip pat norėčiau padėkoti pranešėjui už jo sunkų darbą šiuo opiu klausimu.

Deja, apgailestauju, kad nepaisant jo didelių pastangų aš ir mano nacionalinė delegacija negali palaikyti šio pranešimo. Manau, kad BŽŪP turi būti iš esmės pertvarkyta. Reikia atsisakyti senojo tiesioginių išmokų kurso ir pereiti prie į rinką orientuotos sistemos, kurioje būtų vertinama tvari kaimo plėtra bei aplinka ir pripažįstamas našus ūkis, o ne remiamas nenašus. Nors šis pranešimas nėra pagrindinis reformų dokumentas, jis visgi duoda toną ateities reformoms po 2013 m. Todėl esu nusivylęs balsavimo rezultatais Žemės ūkio komitete, kuris dar kartą – man atrodo – baigėsi tuo, kad šis komitetas nusigręžė nuo esminės šios nepatikimos sistemos reformos.

Ypač norėčiau išskirti privalomą moduliavimą. Aš negaliu palaikyti požiūrio, pagal kurį įsivaizduojama, kad mažiau pinigų atiteks kaimo plėtrai ir, be to, valstybėms narėms nereikės bendrai finansuoti naujų modeliavimo lėšų. Taip pat negaliu palaikyti komiteto požiūrio, kad mums reikėtų trauktis, t. y. atsisakyti visiško atsiejimo; bet labiausiai bijau dėl Komisijos. Jūsų, gerb. Komisijos nare, pozicija dėl privalomojo moduliavimo yra teisinga. Jūsų pozicija dėl atsiejimo yra teisinga. Pagaliau Komisija rimtai nori reformuoti BŽŪP, bet susiduria su Parlamentu, kuris nepasisako šiuo klausimu, tikėdamasis, kad iššūkiai, su kuriais susiduriame, galėtų būti išspręsti toliau taikant senąją nepatikimą sistemą. Būkite tvirta, gerb. Komisijos nare, jūs esate teisi; deja, įtariu, kad šie rūmai bus neteisūs.

Jan Mulder (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, kaip jums žinoma, visi šie patikrinimo pasiūlymai man visiškai nekelia entuziazmo. Jeigu būčiau ūkininkas ir 2005 m. būčiau apskaičiavęs, ko galima sulaukti iki 2013 m., tai galėčiau tikėtis – jeigu kantriai mane išklausysite – išmokų sumažėjimo 8 proc. dėl moduliavimo, dar sumažėjimo 10 proc. dėl grąžinimų į nacionalinį rezervą ir galimo sumažėjimo 9 proc. dėl nustatomų biudžetinių išlaidų ribų, taigi iš viso sumažėjimo 27 proc. Kaip gali vidutinis ūkininkas ateityje pasitikėti Europos vyriausybe, kuri nevykdo savo pažadų? K. M. Buitenweg nuomone, sumažinimas 27 proc. yra nereikšmingas, bet aš manau, kad tai nemaža dalis to, kas buvo pažadėta. Dėl to taip pat esu prieš šį moduliavimą, ir teikčiau pirmenybę tam, kad būtų nustatytos mažesnės leistinos visų išmokų mažinimo ribos.

Jei kalbėtume apie nacionalinį rezervą, manau, mums reikėtų pasinaudoti pasitaikiusia proga ir kuo greičiau visoje Europoje išplėtoti draudimo sistemą, taikomą gyvulių ir augalų ligų atvejais. Anksčiau ar vėliau – kadangi žmonės tiek daug ir plačiai keliauja – Europa susidurs su dar viena gyvulių užkrečiamąja liga, o mūsų biudžetas tam nepasirengęs. Jeigu tai vėl atsitiktų, nežinočiau, iš kur Komisija gautų pinigų. Štai tada ir praverstų draudimo sistema.

Pieno kvotų klausimu galime tik pastebėti, kad atsiranda vis daugiau tarptautinių rinkų. Manau, Europai nebūtų naudinga, jeigu pasakytume amerikiečiams arba, pavyzdžiui, brazilams, kad jiems atiteks ta rinka, jeigu jie jos pageidaus. Mes taip pat joje turėtume dalyvauti, todėl reikalingas sklandus perėjimas prie pieno kvotų panaikinimo.

Galėtume imtis šių trijų priemonių: sumažinti papildomą mokestį, palaipsniui didinti kvotas ir siekti, kad tų ūkininkų, kurių primilžis nesiekė leistinos kvotos, tų, kurių primilžis atitiko leistiną kvotą, ir tų, kurių primilžis viršijo leistiną kvotą, primilžiai išsilygintų.

Gintaras Didžiokas (UEN). – Visų pirma noriu padėkoti visiems aktyviai dirbusiems ties šiais sudėtingais, svarbiais ir, mano įsitikinimu, pačiais svarbiausiais šių metų teisėkūros projektais, ypač pranešėjui ponui Capoulas Santos. Turiu mažai laiko, tai galiu paliesti tik pačius svarbiausius mano valstybės ūkininkams rūpimus klausimus.

Visų pirma tai tiesioginių išmokų suvienodinimas po trylikto metų. Tai yra labai svarbu, ir, jei mes kalbame apie solidarumą, sąžiningą konkurenciją ir bendrą rinką, tai turim elgtis atitinkamai. Reikia užtikrinti teisingą paramos paskirstymą.

Antras labai svarbus dalykas – būtinybė panaikinti apribojimus žemės plotams pagal 2003 m. birželio 30 d. būklę. Jei kalbame apie maisto trūkumą, apie badą pasaulyje, pagaliau biokurą, tai leiskime ūkininkams išnaudoti esamų resursų galimybes.

Ir, svarbiausia, mes privalome apsaugoti Europos Sąjungos bendrosios žemės ūkio politikos finansavimą ir neleisti išpešioti žemės ūkio biudžeto visokių abejotinų idėjų naudai.

Alyn Smith (Verts/ALE) – Gerb. pirmininke, sveikinu visus kolegas, kurie padėjo pasiekti mums sėkmingą pabaigą, ir jiems dėkoju. Visgi prisidėčiau prie kolegų nusivylimo: mes galėjome žengti truputį toliau ir būti ambicingesni; bet leiskite priminti, kad patikrinimas ir buvo tik patikrinimas: esminė reforma vyks vėliau, todėl šiandien turime daugiausia dėmesio skirti pirmiau minėtam dalykui.

Žvelgiant į 2013 m., suprantama, kad reikia dar daug nuveikti, nes mes turime bendrąją žemės ūkio politiką, kuri, kaip ir kiti geri kompromisai, nė vieno nepadarė labai laimingo. Taigi, kaip pasakė savo komentaruose N. Parish ir M. Pieper, mums reikia žvelgti į ateitį ir atsakyti, ką šia bendrąja žemės ūkio politika planuojame pasiekti. Mums ypač reikia ištraukti į diskusiją dėl struktūrinių fondų reformos, nes dabartinė BŽŪP yra labai sudėtinga, paini, todėl menkai remiama visuomenės, o struktūriniai fondai būtų gerokai lengvesnis ir veiksmingesnis būdas tiekti visuomenei ekologiškus produktus. Reikia nepamiršti, kad BŽŪP skirta teikti tiesioginę paramą kokybiškų vietinių produktų gamintojams. Jeigu tai prisiminsime, neišklaysime iš kelio. Tai puikus dalykas; šiandien žengtas dar vienas žingsnis pergalės link.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT). Šioje diskusijoje dėl tolesnių bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) pakeitimų dalyvaujame su tam tikru nerimu, nes jais siekiama užtikrinti didesnę liberalizavimą ir prisijungimą prie tarptautinių rinkų, neatsižvelgiant į tai, kad žemės ūkis yra strateginis sektorius ir kad maisto tiekimo saugumas ir suverenumas yra būtini siekiant užtikrinti mūsų šalių gyventojams kokybišką maistą.

Taip pat vykdant visą šią reformą nepriimtinas ir nepakankamas socialinis jautrumas, kai neatsižvelgiama į rimtą padėtį užimtumo srityje. Mažinant paramą nedideliams ūkiams, skelbiant pieno kvotų panaikinimą, BŽŪP renacionalizaciją ir, o tai ypač rimta, toliau neteisingai skirstant paramą kyla grėsmė sunaikinti šeimos ūkiais pagrįsto žemės ūkio likučius.

Dėl to primygtinai prašome priimti mūsų pateiktus pasiūlymus dėl garantuotos paramos produkciją gaminantiems ūkininkams, kad būtų įveiktas nestabilumas gamybos sektoriuose, atsiradęs dėl kainų svyravimo, užkirstas kelias nuosmukiui kaimo vietovėse ir daugelyje regionų panaikintas sertifikavimas.

Georgios Georgiou (IND/DEM). – (EL) Gerb. pirmininke, pirmiausia turime padėkoti mūsų kolegai Luisui Manueliui Capoulasui Santosui ir visiems kitiems, dalyvavusiems rengiant šį pagirtiną pranešimą.

Graikijos kaimo vietovės, kuriose žmonės augina tabaką, yra neturtingiausios visoje šalyje; bijau, kad jos visais atžvilgiais neturtingiausios ir Europoje. Čia gyvenantys žmonės neturi kito darbo, išskyrus tabako sektoriuje, ir jie nieko daugiau neprašo, tik leisti ir toliau taikyti dabartinę schemą tabakui mažiausiai iki 2013 m. Taip pat jie prašo, jeigu tai apskritai įmanoma, kompensuoti už 2004 m. padarytą skriaudą, taip pat tabako augintojams ir toliau mokėti 50 proc. išmokų už tabaką pagal pirmąjį ramstį, bet tik nuo 2010 m., kad būtų paremtos jų pajamos. Tai humanitarinio, o ne techninio pobūdžio reikalavimas.

Jim Allister (NI). – Gerb. pirmininke, man numatyta laiką skirsiu pieno sektoriui, nes – kaip žino Komisijos narė iš mūsų susitikimo praėjusią savaitę – dėl staigaus kainų kritimo mano rinkiminė apygarda susidūrė su sunkumais. Tas kainų smukimas stiprina mano įsitikinimą, kad pieno kvotų atsisakymas yra per ankstyvas, neapgalvotas ir nestabilizuos rinkos.

Be to, man atrodo, kad atsižvelgiant į dabartinį nestabilumą rinkoje esamų rinkos valdymo priemonių mažinimas yra nereikalingas ir neprotingas. Mums reikalingos tinkamos rinkos valdymo galimybės, rinkai nustatant ir palaikant žemiausią kainą. Priešingu atveju galime pasiekti bet ką, tik ne sklandų pieno kvotų panaikinimą.

Todėl apgailestauju, jog tuo metu, kai keletas valstybių narių demonstruoja lankstumą – Prancūzija skiria sutaupytus pinigus avių sektoriui, o Vokietija kalba apie pieno fondą – Komisija, be reikalo panaikindama rinkos valdymo priemones, nori pati suvaržyti savo veikimo laisvę.

PIRMININKAVO: Manuel Antonio dos SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Agnes Schierhuber (PPE-DE). – (DE). Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos narė, gerb. Tarybos Pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui už teisėkūros pasiūlymą ir pranešėjui už pranešimą savo iniciatyva. 2003 m. ir 2004 m. reformos buvo svarbūs bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) pertvarkymo etapai. Išsamus BŽŪP reformos patikrinimas pats savaime nėra esminė reforma, bet dar vienas svarbus žingsnis užsitikrinant šiuolaikišką, daugiafunkcę ir konkurencingą bendrąją žemės ūkio politiką. Prioritetų atžvilgiu niekas nepasikeitė. Svarbiausias rūpestis tebėra maisto gamyba, paskui – pašarų gamyba, o po to – apsirūpinimas energija.

Pieno gamybos reikšmė, ypač kalnuotose vietovėse, kur ganykliniai ūkiai dažnai yra vienintelis pasirinkimas, jau aptarta. Šiuo atveju mes išsaugome ne tik gamtinę aplinką, bet ir darbo vietas, o tai, mano nuomone, ne mažiau svarbu. Manau, kad pasirengimas sklandžiam palaipsniui kvotų panaikinimui po 2015 m. yra svarbus klausimas. Šiuo metu aš nepritariu bendram pieno kvotų didinimui. Manau, kad turėtume būti

atsargūs esant tokiam dideliui pieno pertekliui. Tie, kurie kaip priežastį didinti kvotas nurodo maisto produktų kainas, nesuvokia, kad pieno gamintojas gauna mažiau nei 30 proc. pardavimo kainos, o pardavimo kaina prekybos centruose – net ir mano tėvynėje – dabar tokia pati, kaip prieš 25 metus.

Svarbu stabilizuoti antrąjį ramstį nesuardžius pirmojo. Pritariame daliniam 68 straipsnio pakeitimui, kuriuo valstybėms narėms suteikiama daugiau savarankiškumo priimant sprendimus. Taip pat džiaugiuosi, kad pasiektas susitarimas dėl pieno fondo, įskaitant gamybą kalnuotose vietovėse ir regionuose, esančiuose nepalankioje padėtyje.

Baigiant leiskite pasakyti, jog labai tikiuosi, kad Taryba ir Komisija artimiausiomis dienomis pasieks kompromisą. Esu įsitikinusi, kad bendroji žemės ūkio politika bus plėtojama siekiant ateityje užtikrinti daugiafunkcę, tvarią žemės ūkio gamybą visuose ES regionuose.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). – (ES). Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, pritariame šio patikrinimo tikslams, bet ne visoms siūlomoms priemonėms.

Grėsmės, kylančios dėl naujų klimato kaitos, finansinių pavojų, pavojų sveikatai ir kt., rodo, kad bendroji žemės politika dar neprarado savo svarbos; ji reikalinga, nes jai tenka pagrindinis vaidmuo siekiant užtikrinti aprūpinimo maistu saugumą pasaulio mastu ir išsaugoti mūsų kaimo bendruomenes.

1992 m. MacSharry reformos metu naiviai tikėjome, kad visiems laikams tvirtai užtikrintas pakankamas aprūpinimas maistu ir kad rinka tikrai viską sustatys į savo vietas. Deja, dabar suvokėme, kad globalizuota rinka vis labiau neatitinka vizijos dėl tvarios žemės ūkio gamybos, užtikrinančios patikimą aprūpinimą maistu prieinamomis kainomis visoje Europoje.

Žaliavų kainų augimas (dabar vėl mažėjimas) mums buvo naudinga pamoka; joms išaugus visoje Europoje padidėjo pašarų ir trąšų gamybos sąnaudos, ir nemažai sektorių, pvz., avininkystė ir jautienos gamyba, atsidūrė gilioje krizėje.

Gerb. Komisijos nare, toks nepastovumas, atrodo, tęsis. Noriu ypač atkreipti dėmesį į avininkystę ir pieno sektorių. Avininkystė merdi. Jai reikalinga Bendrijos parama, kaip ragino Parlamentas praėjusį birželio mėn.; 68 straipsnio nepakanka.

Pieno sektoriuje siekiant sklandaus laipsniško kvotų panaikinimo reikalingas pereinamasis laikotarpis, kad šis sektorius galėtų prisitaikyti ir prisiderinti be skausmingų problemų, kurias šiuo metu sukėlė kvotų stygius. Be to, gerb. Komisijos nare, padėtis valstybėse narėse nėra tokia pati arba panaši.

Donato Tommaso Veraldi (ALDE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti pranešėjui už nuveiktą puikų, tikslų ir protingą darbą. Bendrosios žemės ūkio politikos reformos patikrinimas yra iš tikrųjų labai svarbus dalykas, nes jo tikslas – padidinti Europos žemės ūkio pramonės konkurencingumą.

Manau, kad pakanka pabrėžti tik dvi problemas: padidinti pieno kvotas šalims, kuriose jų trūksta, kad būtų užtikrintas didesnis gamybos augimas, ir toms šalims, kuriose nacionalinė kvota buvo viršyta; taip pat pratęsti susietosios paramos tabako auginimui taikymą iki 2012 m.

Jei kalbėtume apie šią problemą, nepaisant smarkaus prieššinimosi 2004 m. susitarimo persvarstymui, nes didelė šalių grupė laiko, kad nepriimtina teikti pagalbą tabako auginimui dėl jo žalingo poveikio sveikatai, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, jog žaliavinio tabako gamyba Europoje sudaro ne daugiau kaip 4 proc. pasaulinės gamybos ir kad Europos Sąjunga yra didžiausia pasaulyje žaliavinio tabako importuotoja iš ES nepriklausančių šalių ir įsiveža 70 proc. viso jai reikiamo kiekio.

Todėl manau, kad mes privalome surasti teisingą sprendimą, kad išvengtume tolesnio neigiamo poveikio ekonomikai ir užimtumui, taip pat kad išvengtume to, kad būtų visai atsisakyta auginti tabaką.

Andrzej Tomasz Zapalowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, vienas svarbiausių uždavinių, kurie buvo ir tebėra iškilę bendrajai žemės ūkio politikai, yra užtikrinti, kad Europos Sąjungos valstybės sugebėtų savarankiškai apsirūpinti maistu. Skaitydamas persvarstyto susitarimo išvadas, matau, kad jose siūlomuose pakeitimuose numatomos priemonės, skirtos padėčiai skirtingose rinkose pagerinti. Tai geras dalykas. Visgi man kelia nerimą, kad nesusitariama dėl bendro požiūrio pakeitimo, kad būtų suvienodinti išmokų dydžiai visoms ES narėms; tai padėtų skatinti sąžiningą konkurenciją Bendrijoje ir už jos ribų.

Faktiškai persvarstymas patvirtino tai, kad Europos Sąjungoje vis dar išliko vadinamųjų senųjų Europos Sąjungos valstybių narių protekcionistinis požiūris į nacionalinę žemės ūkį naujai prisijungusių valstybių atžvilgiu. Tai, kad esu dar vienas šių mintį keliantis kalbėtojas, rodo problemos svarbą, o Komisija ir toliau

į ją nekreipia dėmesio. Labai svarbu, kad Parlamentas pastebėjo neteisingą pirminį pieno kvotų paskirstymą. Gerai, kad, nors ir neryžtingai, imamės spręsti šią problemą.

Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. M. Barnieri, pastarąsias tris dienas vyko Europos vystymosi dienos, per kurias daug kartų užsiminta apie maisto krizę, rimtai paveikusių neturtingiausias šalis. Visose kalbose pabrėžta, kad besivystančioms šalims būtina vystyti savo žemės ūkį kuo geriau panaudojant savo žemę ir gamtos išteklius.

Beje, vakar ir šiandien kai kurie romantiškai mąstantys mūsų kalbėtojai ragino mažinti valstybės intervenciją ir viešąsias išlaidas, pereiti prie visiško žemės ūkio liberalizavimo, privatizavimo ir grąžinimo į vos ne priešistorinius laikus; todėl šis radikalus pasikeitimas – už didelės viešąsias investicijas į žemės ūkį ir už maisto nepriklausomumą – atrodo kartu ir juokingas, ir gėdingas.

Besivystančių šalių žemės ūkio ateitis tiesiogiai susijusi su šios dienos diskusija. Deja, nemanau, kad vykdant šį bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformos patikrinimą, pradėtą prieš riaušes dėl maisto ir prieš didžiuliams neramumams rinkose pasiekiant viršūnę, buvo atsižvelgta į Pietų šalių kaimo bendruomenių padėtį arba deramai įvertinti rimti ekologiniai, socialiniai, ekonominiai ir finansiniai krizės, su kuria susidūrėme, padariniai.

Dėl to labai apgailestauju, kad Komisijos pasiūlymuose ir Parlamento pranešime tiek mažai dėmesio skiriama tvirtiems ryšiams tarp siaurės ir pietų šalių žemės ūkio, o diskusijos dėl pažadėto 1 mlrd. EUR rodo, kad mūsų dar laukia ilgas kelias.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Gerb. pirmininke, Lenkijos ir Vidurio bei Rytų Europos šalių, įstojusių į Europos Sąjungą, ūkininkai buvo laikomi antrarūšiais piliečiais, taip pat ir kalbant apie finansinę paramą ir pieno kvotas. Dabar matome augančią tendenciją išsaugoti šią diskriminaciją ir nevienodas galimybes ir 2013 m. Prašau nepamiršti, kad didelė ES rytinės dalies ūkių yra šeimos ūkiai. Šioms šeimoms jau pakenkė Briuselyje ir Strasbūre priimti sprendimai. Tai tie ūkininkai, kurie balsavo už prisijungimą prie ES ir kuriems buvo pažadėtos vienodos sąlygos nuo 2013 m. Ar turėtume jiems dabar pasakyti, kad juos apgavo?

Prašau kolegų parlamentarų užtikrinti, kad mūsų bendroji žemės ūkio politika būtų bendra ne tik pagal pavadinimą. Kilnias frazes lydi veiksmai, kurie gali padaryti žalą Lenkijos ir Europos žemės ūkiui, ir mes negalime tam pritarti.

Šiandien Briuselyje protestuoja ūkininkai, priklausantys Solidarumo profesinei sąjungai. Norime atkreipti ES institucijų dėmesį į sunkią pieno ir grūdinių kultūrų gamintojų padėtį. Aš juos palaikau ir manau, kad protestai Briuselyje yra geriausias įrodymas, jog žemės ūkio problemos spendžiamos nepakankamai gerai. Turi būti pagaliau atsisakyta nevienodų sąlygų senosiose ir naujosiose valstybėse narėse.

Esther Herranz García (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, didžioji dauguma ūkininkų ir galvijų augintojų laukia sprendimų dėl bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) patikrinimo, kuriuos nuo šiandien iki ketvirtadienio priims Žemės ūkio ir žuvininkystės taryba. Jie laukia, nes šis patikrinimas nėra paprastas persvarstymas: jis duos pradžią dideliems pokyčiams, pvz., daugelio ūkio išnykimui, jeigu bus pritarta Europos Komisijos siūlomam tiesioginės paramos sumažinimui.

Moduliavimas – pagrindinis šio parlamentinio pranešimo punktas ir galėtų būti vienas iš nedaugelio elementų Parlamento nuomonėje, dėl kurio būtų galima padaryti įtaką dabar vykstančioms ES žemės ūkio ministrų deryboms.

Daugelį metų priešinomės tam, kas neutraliai vadinama „moduliavimu“, nes jeigu kaimo plėtros politikai nebus skiriama pakankamai lėšų, taip įvyks ne dėl išteklių trūkumo BŽŪP biudžete, o dėl visiško politinės valios sutelkti pakankamą Bendrijos biudžetą šiam pagrindiniam ramsčiui nebuvimo.

Ar norime liberalizuoti rinkas? Žinoma, norime, bet tik taikant tuos pačius reikalavimus ir sąlygas visiems gamintojams ir Sąjungoje, ir už jos ribų.

Šiuo metu Europos Sąjunga lošia iš ūkininkų ir galvijų augintojų ateities. Ypač turiu priminti pažeidžiamus avių, jautienos ir tabako sektorius, kurių išlikimas daugelyje gamybos sričių priklausys nuo šio patikrinimo.

Kai kurie gamintojai, pvz., avių augintojai, neprašo paramos. Jie paprasčiausiai nori, kad jiems būtų sudarytos sąlygos oriai pasitraukti iš rinkos, nes jie jau apskaičiavo, kad vienintelis būdas išgyventi yra sumažinti gamybos mastą. Todėl atsakymas gaminti daugeliui gamintojų yra vienintelė išeitis, kurią jiems palikome;

jų vietą, be abejonės, užims importas iš trečiųjų šalių, nes vartotojai juk nenustos vartoję, o pasaulis dar greitai nustos didinti vartotojų skaičių.

Parlamentas turėtų pateikti atsargią nuomonę, į kurią Taryba turi atkreipti dėmesį. Turiu padėkoti Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pirmininkui N. Parishui už žingsnius, kuriuos jis žengė siekdamas užtikrinti, kad Parlamentą išgirstų tai, ką Taryba ir Komisija taip akivaizdžiai darė iki šiol, o ne ignoruotų tai.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (FR). Gerb. M. Barnieri, gerb. M. Fischer Boel, tikiuosi, kad L. M. Capoulaso Santoso pranešimas gali sudaryti tinkamą pagrindą kompromisui Taryboje pirmininkaujant Prancūzijai, ir viliuosi, kad Europos Parlamentas ir Taryba „prisijaukins“ Komisiją.

Tai reikštų, kaip jau citavau iš A. Saint-Exupery knygos, kad mažasis princas prisijaukino lapę. Tikiuosi, kad rytoj jiems pavyks padaryti tą patį. Intervencijos mechanizmo atsisakymas yra labai pavojingas Europai ir Europos maisto saugumui.

Sankcijos stambiais ūkininkams labai pakenktų Europos konkurencingumui, o gyvulių augintojų atveju svarbu padėti ūkininkams, kurie neturi žemės.

Anne Laperrouze (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, prasidėjus trečiajam tūkstantmečiui buvo nustatyta bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) finansinė programa iki 2013 m. Ūkininkai investavo remdamiesi šiais skaičiais. Ir dabar, įpusėjus kampanijai, norime spręsti sumažinti išmokas, kurių jie tikisi? Tai neteisinga.

Aš nepritariu moduliavimui, kuris siūlomas Europos Komisijos ar L. M. Capoulaso Santoso pranešime. BŽŪP paskirtis teikti paramą ir suteikti žemės ūkiui struktūrą. Pvz., matome, kad gyvulių auginimas smuko dėl avių importo iš trečiųjų šalių. Gyvulių augintojams reikalinga BŽŪP, kuri juos remtų. Reikalingos priemonės užėringas avis, taip pat reikalingos aplinkosaugos išmokos už ganyklas, reikalingas ir nacionalinis rezervas kompensuoti nuostoliams, patirtiems dėl epidemijų, ypač mėlynojo liežuvių ligos.

Gerb. Tarybos Pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, ūkininkai deda į mus viltis!

Liam Aylward (UEN). – Gerb. pirmininke, esu tikras, kad Komisijos narė ir Tarybos Pirmininkas tikisi, kad aš paraginsiu įgyvendinti pagrindines avininkystės pranešimo rekomendacijas, kurios Parlamente buvo priimtos didele balsų dauguma.

Jei kalbėtume apie moduliavimą, tai nepritariu siūlomiems 13 proc. iki 2012 m. ir manau, kad moduliavimas neturėtų būti privalomas ir kad kiekvienai valstybei turėtų būti leista spręsti pačiai. Pieno kvotų klausimu norėčiau, kad jos būtų padidintos 2 proc., o ne 1 proc., kaip siūloma, ir šalims, turinčioms pajėgumų gaminti pieną, būtų leista tai daryti iki laipsniško kvotų panaikinimo 2015 m.

Bet visų svarbiausia, kad per paskutinę BŽŪP reformą mums buvo pažadėtas procedūrų supaprastinimas, ir būtent biurokratizmas ir vilkinimas labiausiai apsunkina ūkininkų veiklą. Dabar daugiau pareigūnų, atstovaujančių Komisijai, daugiau valstybių narių žemės ūkio departamentų ir daugiau vietos institucijų, kurie kontroliuoja ūkininkus kaip policija, nei policininkų, kovojančių su nusikaltimais gatvėse. Tai absurdiška: ūkininkams turėtų būti leista nevaržomai ūkininkauti ir gaminti reikalingą maistą, kurio reikia vis didėjančiai žmonijai.

Leiskite pasakyti, kad, mano asmenine nuomone, mano tėvynėje nebus pritarta Lisabonai II, jeigu šis klausimas nebus sprendžiamas.

Véronique Mathieu (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, pranešimas, dėl kurios balsuosime rytoj, užbaigia visų metų darbą ir derybas dėl bendrosios žemės ūkio politikos ir mūsų ūkininkų ateities. Kaip tik praėjusių metų lapkričio 20 d. M. Fisher Boel pateikė savo pasiūlymus dėl patikrinimo.

Dabar po Lutzo Goepelio pranešimo dėl padarytos pažangos mums pateiktas L. M. Capoulaso Santoso pranešimas dėl Komisijos pasiūlymų. Abu mūsų kolegos turėtų būti pasveikinti už puikų darbą. Europos Parlamento žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas užėmė tvirtą poziciją dėl Komisijos pradinių pasiūlymų, kurie mums atrodo pernelyg liberalūs.

Aš ir ateityje būsiu budri pieno sektoriaus klausimu ir ypač priemonių, numatomų prieš kvotų panaikinimą, klausimu. Ypač nerimauju dėl kalnuose išikūrusių pieno gamintojų; dėl šios reformos jų neturi ištikti neturtingų giminaičių lemtis, mums reikės užtikrinti, kad jie nebūtų palikti likimo valiai, nes juos reikės remti daugiau negu kitus.

Nenoriu būti blogas pranašas, bet ar galime įsivaizduoti Prancūzijos pieno pramonę sukoncentruotą viename regione? Dėl to iš visos širdies sveikinu pieno fondo įsteigimą ir pasiūlymą tartis nuo 2010 m. dėl pieno kvotų didinimo atsižvelgiant į rinkos tendencijas.

Žemės ūkio komiteto laipsniško moduliavimo skaičiavimas, mano požiūriu, yra teisingas ir leis mums nuosekliai spartinti regionų bei kaimų plėtrą ir išsaugoti biologinę įvairovę.

Taip pat pritariu kompleksinio paramos susiejimo, kuris iki šiol ūkininkams kėlė galvos skausmą, išaiškinimui.

Be to, tikiuosi, kad paliksime Tabako fondą, kuris suteikia mums galimybę išsaugoti mažus ūkius Europoje ir didelį užimtumą regionuose, kuriuose nėra galimybių kitokiai ūkininkavimo veiklai, ir leidžia išvengti importo.

Pagaliau, gerb. M. Barnieri, mes labai vertiname jūsų dalyvavimą visose šiose derybose. Jūs parodėte daug kantrybės bei ryžto ir veikėte neskubėdamas. Dirbti su jumis buvo tikras malonumas. Jūsų darbas su mumis neįkainojamas. Dabar aš žinau: mes galime jumis pasikliauti.

Lily Jacobs (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, septintąjį dešimtmetį Sicco Mansholt, žinomas mūsų partijos Nyderlanduose narys, sukūrė bendrąją Europos žemės ūkio politiką; mes tuo didžiuojamės. Jo svajonė buvo užtikrinti pakankamai saugių maisto produktų visiems europiečiams ir geras pajamas ūkininkams. Šiuos idealus dabar vėl palaikau iš visos širdies. Deja, per pastaruosius penkiasdešimt metų daug kas pasikeitė. Stipriai didėja pasaulio gyventojų skaičius, klimato kaita, globalizacija, nesąžininga prekyba ir spekuliacijos maisto kainomis; paskutinė maisto krizė kaip tik tai patvirtina.

Diskusija dėl patikrinimo iš esmės yra diskusija dėl išteklių, priemonių ir protingų išimčių. Apgailestauju, kad artėjant 2013 m. bendras vaizdas nublanksta. Atėjo laikas protingai atnaujinti žemės ūkio politiką laikantis S. Mansholto idealų, bet atsikąnt pasenusių dalykų, pvz., eksporto subsidijų ir produktų subsidijų. Pats laikas skatinti sąžiningą prekybą ir skirti didesnę dėmesį nuosekliai plėtrai, sveikatos apsaugai ir pažangiems sprendimams, skirtiems kovoti su mumis iškylusiais iššūkiais. Tai privalome padaryti dėl likusio pasaulio, ateities kartų ir Europos mokesčių mokėtojų.

Kyösti Virrankoski (ALDE). – (FI) Gerb. pirmininke, žemės ūkio politikos tikslai, išdėstyti Sutartyje, yra plėtoti žemės ūkį, užtikrinti ūkininkų pajamas ir vartotojams prieinamas kainas, stabilizuoti rinkas ir užtikrinti tiekimą.

Žemės ūkio politikos patikrinimas, be kita, prieštarauja pirmajam tikslui ir dėl to faktiškai reiškia, kad keičiama sutartis. Parama ūkininkams bus sumažinta, taip laužant anksčiau duotus pažadus. Kainos vartotojams išaugs. Intervencinių pirkimų suvaržymas ir pieno kvotų panaikinimas padidins rinkos svyravimus. Pernai mes išleidome 500 mln. EUR pieno eksporto subsidijoms. Paramos atsiejimas nuo gamybos sumažins gamybą, taigi atsiejimo priimtumas taps dar labiau abejotinas.

Patikrinimui labiausiai trūksta solidarumo. Komisijos pasiūlymai neatspindi principo, pagal kurį žmonės turi turėti galimybę užsiimti tvaria žemdirbyste tose vietovėse, kuriose gamtinės sąlygos nepalankiausios, net ir tuo atveju, jeigu Europos Vadovų Taryba nuspręstų kitaip tris kartus. Šeimos ūkis per silpnas derybų partneris lyginant su tarptautiniais maisto pramonės milžinais ir globalizuotos rinkos jėgomis. Todėl mums ir reikalinga žemės ūkio politika.

Sergio Berlato (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, svarbiausias mūsų tikslas yra užtikrinti, kad Europa turėtų bendrąją žemės ūkio politiką po 2013 m. Manome, kad tai pagrindinis dalykas ne tik tam, kad būtų apsaugotas mūsų valstybių narių žemės ūkio sektorius ir socialinė ekonominė struktūra, bet taip ir dėl to, kad išaušo trečias tūkstantmetis ir dabar labiau nei kada nors anksčiau strategiškai svarbu užtikrinti Europos aprūpinimo maistu saugumą.

Gerb. Komisijos nare, norėtume pabrėžti tai, kad mums reikia ir toliau įgyvendinti, jei reikia, paramos politiką kiekvienos individualios bendrosios rinkos organizavimo (AMO) atžvilgiu, ir ypač manome, kad:

a) tabako sektoriuje vykdant pagalbos atsiejimą turi būti numatyta galimybė iki 2013 m. toliau teikti iš dalies susietą pagalbą, kad būtų išvengta visiško gamybos nutraukimo, nes dėl to kiltų pavojus kitiems sektoriams, augtų nedarbas, atsirastų kitų ekonominių ir aplinkosaugos problemų, ypač nepalankioje padėtyje esančiose teritorijose. Norėčiau Komisijos narei ir Pirmininkui priminti, kad Europos Parlamentas didele dauguma tam jau pritarė;

b) pieno sektoriuje, siekiant per trumpą laiką iš naujo subalansuoti rinką ir sudaryti galimybes sklandžiam laipsniškam kvotų sistemos panaikinimui, būtų patartina didinti kvotas 2 proc. kasmet 2009–2010 m. ir 2014–2015 m. laikotarpiais.

Sebastiano Sanzarello (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, taip pat norėčiau pasveikinti pranešėją L. M. Capoulasą Santosą ir L. Goepelą užbaigus puikų darbą.

Mes svarstome bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP), kuri atsirado dešimtojo dešimtmečio pabaigoje ir atgimė 2003 m. jau globalizuotame pasaulyje, susidarius produkcijos pertekliui ir mums liaupsinant besaikę paramą žemės ūkiui. Mes pradėjome taikyti atsiejimą, moduliavimą, suderinamumo principus, dėl kurių atsirado pernelyg didelis biurokratizmas pagalbos teikimo sistemoje, ir per kelerius metus pasiekėme raidą, apie kurią svajojome, kaip sakė M. Barnier. Ši išsvajota raida virto štai kuomet: susidūrėme su produktų trūkumu, tiekimo, ypač grūdų, problema; Europoje susidūrėme su nepakankama mėsos gamyba ir matome, kaip prarandama nepaprastai daug darbo vietų.

Dėl to manau, kad Komisijos požiūrio, pasirinkto pertvarkant 2003 m. poziciją, po kelių dienų kartu su Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija turi būti atsakyta ir kad mes turime kritiškai persvarstyti poziciją, priimtą šiais klausimais (taip pat ir dėl moduliavimo, kuris, atrodo, yra per didelis). Atimdami lėšas iš gamintojų ir perkeldami jas į antrąjį ramstį, atimame lėšas iš tų, kurie investuoja į žemės ūkį ir kasdien gamina, iš tų, kurie prašo pagalbos žemei ir sveikiems maisto produktams, iš tų, iš kurių reikalaujame darbo saugumo, iš kurių reikalaujame gyvūnų gerovės, iš kurių reikalaujame didelės maisto produktų mitybinės vertės ir saugumo; mes atimame paramą didėjant konkurencijai globalizuotame pasaulyje.

Dėl to mums reikia dar kartą pagalvoti, ypač dėl pieno kvotų tokiose šalyse kaip Italija, kuri jau dvidešimt metų kenčia dėl produkcijos trūkumo, nors turi gerą potencialą. Susietoji parama turi būti palikta: aš pritariu mano kolegų parlamentarų mintims dėl tabako, nes Europoje yra 500 tūkst. šeimų, kurių pragyvenimo šaltinis yra šis sektorius, ir susietosios paramos panaikinimas juos įstumtų į skurdą visai neprisidėdamas prie rūkančiųjų skaičiaus sumažinimo, jeigu tai tokia svarbi problema.

Vincenzo Lavarra (PSE). – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, esu labai laimingas matydamas tikrai teigiamą bendro sprendimo priėmimo procesą žemės ūkio klausimu, kuriam palankios sąlygos susidarė tik dėl sustiprėjusio Tarybos, Komisijos ir Europos Parlamento bendradarbiavimo. Tai geras ženklas; esu tikras, kad leisite man pasveikinti L. M. Capoulasą Santosą už jo darnų pranešimą dėl moduliavimo, jaunųjų ūkininkų, saugos darbo vietose, taip pat dėl pozicijos atsakant į naujus iššūkius.

Mes patiriame sunkų pereinamąjį laikotarpį: mes žinome apie laipsnišką pieno kvotų panaikinimą, atsiejimą ir kitas novatoriškas priemones. Šiuo pereinamuoju laikotarpiu turime apsaugoti ūkininkus, kurie susidurs su pieno kvotų panaikinimu, ir nepalankioje padėtyje esančias vietas, pvz., tabako sektoriaus; turime pasinaudoti šiuo posūkiu ir rimtai apmąstyti klausimus, susijusius su bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) tikslų ir paskirties atnaujinimu po 2013 m., taip pat pradėti diskusiją dėl padalijimo į pirmąjį ir antrąjį ramstį įveikimo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėkoju Tarybai, Komisijai ir pranešėjui už nuveiktą sunkų darbą. Vienintelis „paprastas“ bendrosios žemės ūkio politikos dalykas, kuris šioje diskusijoje buvo ignoruojamas, yra tas, kad biudžetas tapo fiksuotas ir sumažėjo, o lėšų poreikis vykdant šią politiką vis didėja, įskaitant lėšų poreikį klimato kaitos, biologinės įvairovės ir vandens išteklių valdymo srityse. Protingas vandens išteklių valdymas – labai gera idėja, todėl vietos institucijos turi pašalinti jos trūkumus. Ar visa tai skamba protingai!

Leiskite pereiti prie pieno klausimo. Kodėl turėtų būti blogai padidinti kvotas 2 proc. ir pasitikėti ūkininkais, kad jie tiek ir patieks rinkai? Tai nėra privaloma. Leiskite ūkininkams spręsti patiems. Dėl avių: L. Aylwardo pranešimas sukėlė milžiniškus lūkesčius ūkininkams, ir Parlamentas juos palaiko. Jų negalima apvilti Tarybai priimant galutinius sprendimus.

Jei kalbėtume apie moduliavimą ir 68 straipsnį, mes, atsakydami į naujus iššūkius, svarstome galimybę panaudoti žemės ūkio srities lėšas šiems iššūkiams įveikti. To neįmanoma padaryti, o jeigu tai būtų galima padaryti, tai tik taikant mažiau, o ne daugiau taisyklių, į tai, atrodo, ir linkstama.

Didžiausia grėsmė BŽŪP ir Europos ūkininkams yra biudžeto persvarstymas; tai Tonio Blairo palikimas šioje institucijoje, kuris kelia grėsmę žemės ūkio finansavimui. Atsakant į mano kolegos Liamo Aylwardo komentarą dėl Lisabonos sutarties, leiskite pasakyti: taip, inspekcijos tikrai kelia problemų. Manychiau, kad dabar daugiau Airijos ūkininkų palaikys Lisabonos sutartį, nes jie bijo, kad valstybės narės turės daugiau įtakos žemės ūkio

politikai; jie suvokė tą pavojų pamatę 2009 m. biudžetą, kuriame Airijos vyriausybė labai sumažino paramą žemės ūkiui; Airijos ūkininkai labiau pasitiki Europa nei savo valstybe. Mes turime to nepamiršti.

Didžiausia visos Europos ūkininkų problema yra pajamų ir kainų nestabilumas. Reikalingos rinkos paramos priemonės. Jos turi būti lankstesnės ir geriau apgalvotos bei taikomos, kai jų reikia; priešingu atveju paliksime likimo valiai šeimos ūkius ir sugriausime tai, ką Europoje sukūrėme: aprūpinimą kokybiškais, saugiais maisto produktais. Linkiu jums sėkmės tai svarstant.

Bogdan Golik (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, noriu ypač padėkoti pranešėjui Luisui Manueliui Capoulasui Santosui už milžinišką darbą, kurį jis atliko per pastaruosius kelis mėnesius, ir už jo didelį talentą rasti kompromisinį sprendimą.

Bendroji žemės ūkio politika ir toliau turi išlikti Bendrijos politikos pobūdžio siekiant užtikrinti, kad visos išsiplėtusios Europos Sąjungos šalys galėtų konkuruoti vienodomis sąlygomis. Būtina prielaida šiam tikslui pasiekti yra vienodų išmokų normų visoje Europos Sąjungoje nustatymas. Manau, kad tai įvyks 2013 m. ir kad niekas nenorės galvoti apie atidėjimą vėlesniam laikui.

Kadangi laiko nedaug, apribosiu tik vienu klausimu. Naujosiose valstybėse narėse vis plačiau taikomi aplinkos apsaugos, maisto saugos ir gyvūnų apsaugos reikalavimai. Šių reikalavimų laikymasis reikalauja didžiulių išlaidų per trumpą laiko tarpą, ir toms valstybėms tai reikš gerokai mažesnę žemės ūkio gamybos rentabilumą. Dėl to visiškai šių principų įdiegimas tuo pačiu metu turi būti atidėtas, kol bus suvienodintos visos išmokos ir subsidijos.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, norėčiau pasveikinti L. M. Capoulasą Santosą su labai puikiu pranešimu, taip pat norėčiau padėkoti koordinatoriui ir šešėliniam pranešėjui L. Goepelui.

Trumpai pasisakysiu trimis klausimais: visų pirma, mūsų nuomone, reikėtų ir toliau taikyti dabartinę schemą tabakui iki 2013 m. ir 50 proc. lėšų turėtų būti skiriamos pagal pirmąją ramstį, o ne perkeliamos į antrąją ramstį. Manau, tai ir nesąžininga, ir neteisinga. Kodėl taip galvoju? Dėl to, kad norite taikyti tai tik tabakui. Antra, manau, kad tai būtų pražūtinga daugiau nei pusei milijono šeimų, ypač mano šalyje, kur didžioji dalis tabako augintojų yra neturtingi, smulkūs ūkininkai, kurie paliks savo ūkius ir persikels į didelius miestus; tai būtų labai pavojinga aplinkai ir kaimo vietovėms.

Norėčiau kai ką paaiškinti. Mes visi esame prieš rūkymą, bet neturime painioti dviejų dalykų: kol žmonės Europoje rūko cigaretes ir Europos pramonei reikalingas tabakas, protingiau jį mums gaminti patiems, o ne importuoti.

Antra, taip pat būtų tikslinga toliau išlaikyti esamą sistemą dėl specialiųjų teisių perdavimo, ypač teisių, susijusių su pašarų gamyba.

Trečia, esu prieš Komisijos pasiūlytą žemiausią ribą tiesioginėms išmokoms gauti; Komisijos nuomone, ūkininkai, kurių gautina suma būtų mažesnė nei 250 EUR per metus, arba ūkininkai, apdirbantys mažiau kaip vieną hektarą per metus, neturėtų gauti tiesioginių išmokų. Dėl Dievo, juk Europos Sąjunga privalo remti ir didelius, ir smulkius gamintojus. Mums reikalingi jie visi, bet labiausiai reikalingi smulkūs ūkininkai. Todėl reikalauju persvarstyti šią nuostatą ir teikti pagalbą ūkininkams nepaisant to, kokie maži būtų jų ūkiai.

Katerina Batzeli (PSE). - (EL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti L. M. Capoulasą Santosą su pranešimu. Gerb. M. Barnieri, gerb. M. Fischer Boel, nepaisiant mąstymo krypties, kurios paaiškina jūsų nevienodą požiūrį į bendrąją žemės ūkio politiką bei jos vaidmenį Europos Sąjungos vystymuisi, mes pasiekėme tai, ko pasiekti neįmanoma; kitaip tariant, jūs keliate nepasitikėjimą bei nusivylimą ir smulkiems, ir stambiems gamintojams. Dar kitaip tariant, pasiūlydami visa apimančią išmokų mažinimą, pateikdami pasiūlymus dėl tolesnio teisės į išmokas vertės sumažinimo laikotarpiu, per kurį išaugo gamybos išlaidos, mes nuvylėme ir stambius pienininkystės ūkius, ir nedidelius gamintojus nepalankioje padėtyje esančiose ir kalnuotose vietovėse.

Pasiūlymas dėl tabako, kuriuo Komisija siūlo skandalingą 50 proc. sumažinimą nesant kokio nors pateisinimo remiantis Sutartimi ar net horizontaliomis bendrosios žemės ūkio politikos kryptimis nekelia pasitikėjimo. Papildoma diskriminacija: nuostatos dėl išmokų netaikymo nedideliems 10 hektarų ūkiams. Konkrečiai Graikijos atveju tai reiškia, kad nebus įtraukti salų regionai.

Gerb. Komisijos nare, man žinoma jūsų politika; aš nepaprastai jus gerbiu. Jūs kalbate apie „minkštą nusileidimą“. Žiūrint, kokiame oro uoste ketiname nusileisti. Oro uostas yra ir Gvantaname.

Esther de Lange (PPE-DE). - (NL) Gerb. pirmininke, ilgoje šio ryto diskusijoje nemažai sužinojome. Laimei, prieš darbo pradžią sugebėjau pavaišinti Komisijos narę porcija mokinukams skirtų vaisių, todėl manau, kad šis lengvas užkandis padės mums ilgiau diskutuoti šia svarbia tema.

Vis dėlto norėčiau nukreipti dėmesį nuo vaisių mokykloms programos prie pieno klausimo. Nepaisant diskusijos dėl visų rūšių techninių priemonių, mano nuomone, neįmanoma paaiškinti Europos piliečiams, kad mes pernai sumokėjome milžinišką 340 mln. °EUR mokesčių sumą, nors visose šalyse pieno gamyba buvo beveik 1 °proc. žemiau Europos kvotos. Į šį nelogiškumą bet koku atveju Taryba turės atkreipti dėmesį.

Be to, kaip jau sakiau anksčiau, Komisijos pasiūlymas dėl kvotos padidinimo 1 proc. per metus yra labai „nugriebtas“ ir, mano nuomone, vėliau galėtų būti lengvai padidintas iki „pusiau nugriebto“ Ministrų Taryboje. Galų gale, pasirinkdami didinimą 1 proc. negalėtume išnaudoti visų galimybių ES ir pasaulinėje rinkoje. Argumentas, kurį išgirdau anksčiau šioje diskusijoje, t. y. tai, kad mūsų kvotų sistema automatiškai užtikrintų mums gerą kainą, yra gerokai trumparegiškas. Tai taip pat akivaizdu iš kainų raidos nuo 1984 m. Nereikia nė sakyti, kad didžiulės parduotuvės, kokios yra JAV, mūsų regione yra neįsivaizduojamos. Mes turėsime rengti priemones apsauginiam tinklui, skirtam prastiems metams ir nenusipėjamiems, pvz., gyvūnų ligų, atvejams sukurti.

Be to, – manau, tai irgi lygiai taip pat svarbu, – primygtinai siūlau Komisijai išnagrinėti, kaip padalijamas pelnas maisto gamybos grandinėje. Prekybos centrai šiuo metu gauna maždaug 20 proc. pelno, tiekėjai – apie 10 proc., o daugelis pagrindinių gamintojų – ūkininkai – be kurių išvis nebūtų maisto produktų – šiuo metu dirba nuostolingai.

Vis dėlto grįžkime prie pagrindinės temos. Kaip sakiau, kalbame apie kasdieninę mūsų duoną. Taigi aprūpinimo maistu saugumas turėtų būti pagrindinis šių diskusijų, ir ypač diskusijų apie žemės ūkio politiką po 2013 m., klausimas, nes, mano nuomone, labiausiai nepageidautina būtų atėjus laikui konstatuoti, kad ES tapo tokia pat priklausoma nuo importuojamo iš kitų šalių maisto, kaip dabar yra priklausoma nuo importuojamos energijos.

Giovanna Corda (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. M. Barnieri, ponios ir ponai, esu nepaprastai dėkingas mūsų kolegai, gerb. L. °M. °Capoulasui Santosui, už didžiulį darbą, kurį jis atliko, ir, reikia pasakyti, už gerą nusiteikimą.

Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) uždavinys visuomet buvo užtikrinti aprūpinimą maisto produktais. Šis tikslas yra dar labiau pagrįstas šiandien, nes dėl krizės ir vartotojai, ir ūkininkai tampa pažeidžiamesni. Būtina užtikrinti vartotojams maisto produktų prieinamumą, o ūkininkams – pakankamas pajamas. Todėl turime skatinti jaunuosius ūkininkus ir padėti jiems pradėti bei plėtoti veiklą, nes būtent jie padės maitinti planetą ateityje.

Norėčiau pabrėžti sunkumus, iškilusius avių ir ožkų sektoriuose, kurių atžvilgiu L. M. Capoulas Santos buvo labai jautrus. Labai svarbu, kad parama šiuose sektoriuose būtų teikiama ne tik mėsos, bet ir pieno gamybai, su kuria esu gerai susipažinęs Sardinijoje.

Jean-Paul Denanot (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, dėkoju už nuveiktą darbą, už išvadas ir gaires, pateiktas atlikus bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformos patikrinimą, ir už L. M. Capoulaso Santoso pranešimą.

Žemės ūkis – ekonomikos sektorius, kuris tikrai negali savarankiškai atsakyti į rinkos signalus. Žemės ūkio veikla neabejotinai turi įtakos aprūpinimo maistu nepriklausomumui, bet taip pat ir, kaip pernelyg dažnai matome, regionams ir užimtumui.

Rinkos rėmimo priemonių panaikinimas būtų rimtas smūgis mūsų žemės ūkiui. Pvz., paramos atsisiejimas sukelia rimtų problemų tam tikroms galvininkystės sritims, būtent karvių žindinių ir avių sektoriams, ir buvo labai malonu ką tik išgirsti M. °Fischer Boel kalbant šiuo klausimu.

Be to, aišku, kad griežtas istorinių referencinių verčių laikymasis būtų pagrindinė kliūtis atlikti bet kokią galimą reformą. Vis dėlto manau, kad antrojo BŽŪP ramsčio klausimas yra labai svarbus, nes kaimo vietovėse daugiau dėmesio turi būti skirta žemės ūkio veiklai, kad jose didėtų užimtumas. Todėl turime atsižvelgti į šį antrojo ramsčio klausimą, žinoma, nenutraukdami paramos pagal pirmąjį.

María Isabel Salinas García (PSE). - (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją L. M. Capoulasą Santosą su jo puikiu darbu. Manau, kad pranešimas pakankamai subalansuotas ir nuosaikus.

Manau, jog šiame diskusijų etape labai svarbu pasiūlyti žinių mūsų ūkininkams, kad bus siekiama stabilumo. Labiau nei kada nors anksčiau Europos ūkininkams reikia stabilumo ir sprendimų. Turi būti užtikrinti pakankamai ilgi pereinanieji laikotarpiai, taip pat tolesnis specialių priemonių taikymas sunkumus patiriantiems sektoriams.

Gerb. Komisijos nare, tie patys sprendimai negali būti taikomi visiems sektoriams. Turite nepamiršti, kad yra sektorių, kurie patiria rimtų sunkumų. Bendroji žemės ūkio politika turi būti ne problema, o sprendimas, ir tam mums būtinas stiprus pirmasis ramstis.

Mes tikime ir pasitikime kaimo plėtra, bet nemanome, kad Komisijos pasiūlytas moduliavimas yra tinkamas sprendimas. Kaimo plėtra neturėtų būti stiprinama pakenkiant pirmajam ramsčiui. Mes sutinkame, kad bendrosios išmokos schema turi būti supaprastinta persvarstant rinkos priemonės. Tačiau jos neturi būti suardytos.

Jei teisingai suprantame, mes dedame pamatus bendrajai žemės ūkio politikai, kuri bus vykdoma po 2013 m. Jei padarysime tai netinkamai, priversime pasitraukti iš verslo daug Europos ūkininkų.

Alessandro Battilocchio (PSE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, vertinu dideles pastangas, kurias įdėjo mūsų pranešėjas L. M. Capoulas Santos siekdamas užtikrinti, kad bendroji žemės ūkio politika (BŽŪP) būtų orientuota labiau į ūkininkų ir Europos gyventojų, o ne rinkos poreikius, ir išspręsti įvairias problemas, atsiradusias iškilus daugybei iššūkių.

Todėl labai svarbu, kad 27 valstybės narės laikytųsi bendro požiūrio į sektorių, bet būtina ir toliau taikyti rinkos rėmimo ir valdymo priemones pagrindiniams produktams. Galvoju, pvz., apie pieno sektorių arba paramą tabakui, kurios panaikinimas tikrai nepadėtų sumažinti rūkančiųjų skaičiaus, bet paskatintų atsisakyti svarbaus Europos produkto ir su juo susijusios socialinės struktūros.

Rengiant tokias priemones visuomet turi būti atsižvelgiama į nepaprastai didelę Europos žemės ūkio sąlygų įvairovę. Pvz., šiuo metu galiojanti pieno kvotų sistema parengta pagal kriterijus, kurie dabar pasenę. Didinimo 1 proc., pasiūlyto kompromise, nepakanka siekiant patenkinti daugumos valstybių narių vidaus paklausą. Todėl mums reikalinga lankstesnė sistema, kuri kiekvienai valstybei narei suteiktų galimybę patenkinti savo poreikius ir taip pat skatintų Europos žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą tarptautinėje rinkoje.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, visiškai sutinku su ministru M. Barnieriu dėl maisto suverenumo ir jo svarbos, taip pat su Komisijos nare M. Fischer Boel dėl klimato kaitos klausimų šiandieninėje žemės ūkio darbotvarkėje svarbos. Gal galėtume sujungti šias dvi idėjas?

Tikimasi, kad visame pasaulyje didėjanti pieno produktų paklausa – kuri iki 2020 m. išaugs 35 proc. – siek tiek suintensyvins Airijos pieno gamybą ir tikriausiai labiausiai palies mūsų karvių žindenių bandą, jei bus nuspręsta mažinti mūsų galvijų skaičių siekiant ES klimato kaitos tikslų pagal pasiūlymą dėl naštos pasidalijimo. Airijos maisto produktų gamybos sistema laikoma viena efektyviausių pasaulyje pagal išmetamų dujų kiekį, tenkantį pagaminto maisto vienetui.

Tikėtina, kad bet kokią trūkumą pasaulinėse maisto rinkose – jei Airija sumažintų savo galvijų skaičių – užpildytų šalys, kurių ūkininkavimo sistemos mažiau tvarios aplinkos požiūriu ir kurios dėl ne tokio efektyvaus bandų valdymo arba bandų amžiaus pasiskirstymo, taip pat dėl miškų naikinimo išmeta gerokai didesnius teršalų kiekius.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare M. Fischer Boel, gerb. M. Barnieri, reformos patikrinimas turėtų padėti pakoreguoti dalykus, kurie nėra visiškai teisingi. Teisės aktuose dėl žemės ūkio atokiausiuose regionuose yra vienas toks klausimas. Tai – cukraus sektoriaus reguliavimas Azorų salų autonominiame regione.

Noriu paraginti ir Komisijos narę, ir ministrą, taip pat visus Parlamento narius atkreipti dėmesį į mano pateiktus dalinius pakeitimus, kad visi suprastų dalyko esmę, nes šią problemą lengva ir paprasta išspręsti. Jos neišsprendus išaugs nedarbas ir žlugs sektorius, o tai Azorų salų autonominiam regionui turėtų labai rimtų pasekmių.

Dar kartą primygtinai reikalauju skirti šiam klausimui kuo didesnę dėmesį.

Francesco Ferrari (ALDE). - (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad dėl neseniai pasiektos pažangos turėtume padėkoti ir Komisijos narei, ir pranešėjui. Norėčiau padėkoti pranešėjui už nuveiktą darbą, nes aptardami žemės ūkį mes aptariame maisto klausimus, todėl ši problema yra nepaprastai opi.

Norėčiau paliesti du pagrindinius dalykus: pirmasis yra pieno kvotų klausimas. Aš pritariu pasiektam konsensusui dėl kvotų padidinimo 1 proc. – jos galėtų būti padidintos ir 2 proc. – bet didžioji problema iškils po 2014 m., nes tuo atveju, jei perėjimas nebus sklandus, atsiras milžiniškų problemų tiems, kurie investavo pastaraisiais metais, ir susidarys didžiuliai nuostoliai su šiuo sektoriumi susijusioms žemės ūkio bendrovėms. Kitas aspektas ar klausimas yra susijęs su žemės ūkio produkcijos kainų kontrole. Prieš metus buvo maisto problemų, susijusių su grūdais; dabar kukurūzų ir kviečių kainos perpus mažesnės lyginant su praeitais metais, o mažmeninės makaronų, duonos ir pašarų kainos vis dar aukštos. Galimas dalykas, buvo padaryta planavimo klaidų ar vykdoma nepakanka kontrolė.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos Komisija pasiūlė bendrosios žemės ūkio politikos išlaidų ribas įvairioms valstybėms narėms iki 2013 m. ir tolesniam laikotarpiui. Apskaičiavus sumos dalį, tenkančią vienam ariamos žemės hektarui, išryškėja didžiuliai paramos, skiriamos vienam hektarui, skirtumai įvairiose valstybėse narėse: Belgijoje ji siekia maždaug 490 EUR, Danijoje 390 EUR, Vokietijoje 340 EUR ir Prancūzijoje 260 EUR, o naujosiose valstybėse narėse ši parama gerokai mažesnė: Čekijoje 210 EUR, Slovakijoje 200 EUR, o Lenkijoje tik 190 EUR.

Tokiomis aplinkybėmis, kai senųjų ir naujųjų valstybių narių gamybos išlaidos sparčiai panašėja ir Europos Komisija siūlo atsieti finansinę paramą nuo gamybos, šių skirtumų išsaugojimas ne tik nebeturi jokio pagrindo, bet ir diskriminuoja naujųjų valstybių narių ūkininkus. Jei Komisijos ir Tarybos pozicija šiuo klausimu nepasikeis, ilgam išliks dvi bendrosios žemės ūkio politikos kryptys: turtingesnioji, taikoma senosiose valstybėse narėse, ir skurdesnioji, skirta daugumai naujųjų valstybių narių.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, gerb. Tarybos Pirmininke, norėčiau kalbėti trumpai ir apsisototi ties klausimu, kad mes esame atsakingi visų pirma už 500 mln. Europos Sąjungos vartotojų, taip pat už Europos Sąjungos ūkininkus, kurie gamina šiems vartotojams maisto produktus. Esame atsakingi tiek už didelius, tiek už mažus ūkius. Esame atsakingi už ūkius nepalankioje padėtyje esančiuose regionuose, ganyklų regionuose ir ypač visose srityse, susijusiose su pieno ir mėsos gamyba.

Gerb. Komisijos nare, dėkoju jums už jūsų teigiamą požiūrį į pieno fondą, kurio reikalavau dvejus metus, būtent nuo diskusijų dėl Mažojo pieno paketo ir paramos priemonių šioje srityje panaikinimo. Esu tikra, kad šis mechanizmas leis mums teikti pagalbą ne atitraukiant lėšas nuo kitų ūkininkų, o panaudojant lėšas, sutaupytas panaikinus rinkos paramos priemones.

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, šioje diskusijoje turime kalbėti apie maisto saugą, maisto produktų atsekamumą ir, svarbiausia, maisto tiekimo saugumą. Negalime neįtraukti šių klausimų į šiandienos diskusijas ir negalime ignoruoti fakto, kad ūkininkų skaičius ir toliau kasmet labai mažėja.

Privalomo moduliavimo didinimas tiesiog iškratys Europos ūkininkų kišenes. Bendroji išmoka ūkiui nuo 2005 m. dėl infliacijos ir kitų problemų sumažėjo maždaug 15 proc., ir siūloma ją mažinti toliau.

Supaprastinimas, atrodo, yra madingas žodis. Tačiau, bent jau Airijoje, ūkininkus kontroliuojančių asmenų skaičius didėjo. Pastarosiomis savaitėmis 61 žemės ūkio inspektorius, pasitelkę daugybę sraigtasparnių, skaičiavo avis Konemaros kalvose, nedidelėje vietovėje, kurioje avies kaina net nepadengia ūkininkų investicijų. Iš dalies tai labiau primena invaziją į Iraką, o ne švelnią Europos valdžią. Tai reikalauja daug išlaidų ir sudaro pernelyg biurokратиškos Europos, veikiančios visiškai neproporcingu būdu, įspūdį.

Astrid Lulling (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, nors šis kompromisas man nepatinka, aš galiu su juo susitaikyti, nes didžiausios žalos mūsų ūkininkams būtų galima išvengti, jei tiesioginės išmokos nebūtų sumažintos taip, kaip numatoma pražūtinguose Komisijos pasiūlymuose.

Jei šios lėšos patektų į pieno fondą, išmokų apkarpymas atsilieptų dar mažiau. Deja, šį rytą perskaičiau, kad Komisijos narė vėl griežtai pasisakė prieš pieno fondą. Liuksemburgo ūkininkams neturės reikšmės, jei nebus mažinamos tiesioginių išmokų sumos iki 10 000 EUR, nes visi visą darbo laiką dirbantys ūkininkai viršija šią ribą. Todėl prioritetą turi būti teikiamas tam, kad išmokos išvis nebūtų mažinamos arba būtų mažinamos kuo mažiau. Kitaip Liuksemburgo ūkininkai, dirbantys visą darbo laiką, neturės jokios ateities.

Giovanni Robusti (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nare, ponios ir ponai, manau, kad dabar ne laikas ir ne vieta pradėti esmines diskusijas. Europos Parlamentas tėra įgaliotas išreikšti nuomonę tik dėl vienintelio dalyko, kuriuo ES sprendžiamas gyvenimo ir mirties klausimas ir kuriam išleidžiama pusė biudžeto.

Mano nuomone, reformos patikrinimas per daug konservatyvus. Už globalizaciją, kuri paskelbta ir ES tikslu, moka žemės ūkis: jis tapo nesibaigiančių neįvykdomo tarpininkavimo vaidmens paieškų auka. Vis dėlto aš,

kaip EP narys, suvokiu, kad taikant bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP) trūksta skaidrumo. Komisijos narė 2008 m. pasirašė Reglamentą Nr. 250, bet valstybės narės jį ignoruoja, ir tai tęsis ir po 2009 m. birželio 30 d.

Manau, kad vienintelis kelias, kuris mums lieka, yra toliau remtis paskirtomis kontrolės institucijomis. Vis dėlto turime prisiminti, kad jei norime užtikrinti, jog būtų pasirinktas teisingas kursas, privalome siekti, kad diskusijos apie žemės ūkio politiką taptų prieinamesnės gyventojams, t. y. jie turėtų būti informuojami apie jų rezultatus. Jei to nepadarysime, ir toliau statysime į pavojų žemės ūkį, kuris yra besitęsiančios jo izoliacijos auka.

James Nicholson (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pakalbėti pieno klausimu. Aš nepritariu didinimui 2 proc. Palaikyčiau didinimą 1 proc., nes nors daug kalbėta apie sklandų perėjimą, aš juo netikiu. Manau, jog mums čia posėdžiaujant pasaulis keičiasi. Per pastaruosius mėnesius pieno pramonė, kuri prieš dvylika mėnesių buvo tikrai sėkminga mūsų gamybos dalis, dėl pokyčių pasaulio rinkose daugiau tokia nėra.

Norėčiau Komisijos narei pasakyti, kad man kelia šiojų tokių nerima 68 ir 69 straipsniai. Manau, galite visiems laikams pašalinti žodį „bendroji“ iš bendrosios žemės ūkio politikos. Šiuo atžvilgiu reikėtų būti labai atsargiems, kad būtų užtikrinta, jog nebus užkrauta per daug atsakomybės ir kad lėšos galės tiesiog grįžti, o valstybės narės nesukurs nevienodų veiklos sąlygų.

Dėl moduliavimo. Manau, kad turėtume naudoti vienodus rodiklius, tačiau turėtume susitarti, kad visos su moduliavimu susijusios nuostatos būtų privalomos. Užtikrinkime, kad visiems visoje Europoje pagal antrąją ramstį būtų taikomos vienodos moduliavimo normos.

Katerina Batzeli (PSE). - (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pateikti keletą papildomų pastabų: pirma, turime sustiprinti pirmąją bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) ramstį, kad gamintojai galėtų patenkinti dabartinius rinkos poreikius ir išspręstų kylančias problemas. Antra, dėl bet kokios papildomos diferenciacijos gamintojai pasijus neužtikrinti dėl pajamų. Trečia, rekomenduojami nauji paramos mechanizmai, pvz., savitarpio pagalbos ir gamybos garantijų fondas, negali būti finansuojami patiriant papildomų išlaidų ir, ketvirta, bendras pirmojo BŽŪP ramsčio finansavimas atveria galimybę ateityje bendrai finansuoti bendrąją žemės ūkio politiką.

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, noriu pasveikinti pranešėjus su jų atliktu BŽŪP reformos patikrinimu, nes svarbu pabrėžti didelį Parlamento darbą šiame procese; taip pat norėčiau pritarti Tarybos ir Komisijos nusistatymui šiose derybose. Manau, kad tai geras ženklas prieš būsimas derybas, kai Parlamentas su Taryba pasiekė išsamų bendrą sprendimą žemės ūkio klausimais.

Man, kilusiam iš žemdirbystės regiono Airijoje, liūdna matyti, kad pastaruoju metu ūkininkai dėl įvairių priežasčių yra nusiteikę prieš ES projektą; viena šių priežasčių yra suvokimas, kad derybose Taryboje trūksta skaidrumo. Tačiau, jei ir kai Lisabonos sutartis bus priimta, Parlamentas dalyvaus kaip pagrindinė institucija, taigi didesnis vaidmuo teks atviroms, skaidrioms diskusijoms dėl klausimų, susijusių su BŽŪP, kurios suteiktų didesnę pasitikėjimą ūkininkų bendruomenei.

Siekiant pažangos Europoje Parlamentas turi būti visiškai įtrauktas į sprendimų priėmimo procesą, ir tai galiausiai bus pasiekta tik taikant bendro sprendimo procedūrą.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Tai – geras pranešimas. Ko jame trūksta, ką reikėtų pakeisti? Bendrosios žemės ūkio politikos persvarstyme nepakankamai atsižvelgta į naują padėtį, kurioje dėl maisto krizės atsidūrė Europa ir visas pasaulis. Įvyko daug pasikeitimų, į kuriuos negalima neatsižvelgti.

Daugelis pasiūlytų sprendimų, įtrauktų į Europos Komisijos pasiūlymus, neatitinka naujųjų valstybių narių, kurios reikalauja teisingesnės tiesioginių išmokų sistemos, lūkesčių. Esu įsitikinęs, kad išmokų dydžių suvienodinimas valstybėse narėse yra neišvengiamas. Gerb. Komisijos nare, per Ministrų Tarybos susitikimą vyks 8 000 tabako augintojų demonstracija. Tikiuosi, jų reikalavimai bus patenkinti.

Dėl kitų klausimų. Pirmiausia turime atsargiai įvertinti pasiūlymą dėl pieno kvotų sistemos panaikinimo 2015 m. Turime parengti atitinkamą programą padėčiai valdyti. Pieno rinka yra nestabili ir todėl turi būti kontroliuojama. Antra, privalome išsaugoti rinkos intervencines priemones, pvz., sandėliavimą...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Michel Barnier, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, dėkoju už jūsų dėmesį ir mums pateiktus klausimus. Norėčiau atkreipti dėmesį į kelis klausimus, vieną po kito.

Pirma, norėčiau pakalbėti apie moduliavimą, kurį minėjo gerb. L. Goepel, o ką tik ir P. Baco, S. Sanzarelli ir A. Lulling. Galiu jus patikinti, kad moduliavimo normos klausimas bus pagrindinė bet kokio kompromiso sudedamoji dalis. Atkreipiau dėmesį į Parlamento pageidavimą rasti kompromisinį sprendimą. Pridėčiau, kad pernelyg didelis laipsniškas moduliavimas tikrai galėtų sukelti problemų kai kurioms valstybėms narėms, bet turime gerai suprasti, kad pats laipsniško moduliavimo principas atitinka pačius aukščiausius visuomenės interesus. Todėl mes kartu su Mariann Fischer Boel turime rasti kompromisą. Šiuo atžvilgiu manau, kad pozicija, kurią pateikė pranešėjas, suteiks aiškumo dėl šio kompromiso prielaidų. Kalbant apie moduliavimą, papildomo moduliavimo bendro finansavimo normos klausimas yra dar vienas elementas, kuris turi būti įtrauktas į paketą. Jūs pasiūlėte 100 proc., t. y. jokio bendro nacionalinio finansavimo. Tai labai ambicingas, bet, manau, teisingas kelias.

Tęsdamas norėčiau atkreipti dėmesį į naujų iššūkių klausimą. Visiškai suprantu Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto poziciją, kuris laiko faktinę paramą pieno sektoriui vienu iš šių naujų iššūkių, finansuojamų taikant moduliavimą. Manau, kad tai yra vienas iš kelių, kuriais mes eisime kartu su Mariann Fischer Boel.

Kitas svarbus klausimas, ponai ir ponios, yra labai platus ir problemiškas; jį paminėjo L. M. Capoulas Santos, kuris pageidautų apdairaus ir nuosaikaus požiūrio; šį nusistatymą pakartojo L. Goepel ir V. Mathieu, ir ką tik – S. Le Foll. Paminėjau tik kelias pavardes, bet daugelis jūsų būtų galėję kalbėti šiuo, t. y. pieno kvotų, klausimu. Turi būti išspręstos dvi problemos: dėl kvotų didinimo bei moduliavimo normos padidinimo ir dėl paramos priemonių taikymo.

Pastebėjau, kad diskusija apie kvotų padidinimą Parlamente atskleidė labai skirtingus požiūrius. Atvirai kalbant, tokia pati padėtis yra ir Ministrų Taryboje. Sprendimas, kurį jūs rekomenduojate – 2009–2010 m. didinti kvotas 1 proc. per metus ir paskui remiantis pranešimu priimti sprendimą dėl tolesnio didinimo – yra apdairus požiūris, atitinkantis pranešėjo L. M. Capoulas Santos pageidavimą. Kartu kyla klausimas dėl vidutinės trukmės laikotarpio matomumo žemės ūkio ir kitoms įmonėms. Tam reikia parengti kurso nuo dabar iki 2015 m. planą. Kita vertus, man susidarė įspūdis, kad Komisijos pasiūlymas yra beveik subalansuotas. Mes ketiname spręsti šį klausimą, ypač paramos priemonių klausimą, nes visi sutaria dėl paramos silpniems regionams. Man atrodo, kad rekomenduojamas sprendimas taikyti 68 straipsnį siekiant įgyvendinti daugiau struktūrinių priemonių suteikia mums galimybę pasinaudoti daugybe šiam sektoriui naudingų pagalbos instrumentų. Jei kalbėtume apie finansinių priemonių, kurios būtų įgyvendintos, veikimą, manau, jog diskusijoje turi būti rastas visiems priimtinas sprendimas. Aš, žinoma, galvoju apie pieno fondą.

Gerb. pirmininke, norėčiau tarti žodį ir apie rinkos reguliavimo priemones. Aš atkreipiau dėmesį prašymus, kuriais siekiama išsaugoti rinkos reguliavimo priemones ir veiksmingus instrumentus. Kaip ir jūs, manau, jog šioje naujoje globalinėje padėtyje, kurią minėjo daugelis iš mūsų, žemės ūkiui ir maistui, šiam gamybos sektoriui, šiai realiai ekonomikai, kuri turi įtakos žmonių aprūpinimui maistu, rimto rinkos nestabilumo atveju reikalingos intervencinės priemonės, ir šiuo požiūriu intervencija yra svarbus derybų aspektas.

Dauguma valstybių narių, kaip ir daugelis EP narių, nori persvarstyti Komisijos pradinius pasiūlymus ir vėl juos aptarti. Mes taip pat ketiname siekti kompromiso, kuris leistų mums išsaugoti tikrą ir veiksmingą apsauginį tinklą.

Galiausiai norėčiau pakalbėti apie 68 straipsnį. Ir Parlamente, ir Taryboje vyko daug diskusijų ir buvo griežtai reikalaujama atverti galimybes taikyti šį straipsnį, suinteresuotumas kuriuo yra didelis, tačiau išsaugoti bendrumo principą. Atvėrus galimybes šio straipsnio taikymui galbūt – mano nuomone, neabejotinai – būtų sudarytos sąlygos toliau remti tam tikras gamybos rūšis, pvz., avininkystės sektoriuje, kuris buvo minėtas ir kuris turi būti remiamas.

Šiuo klausimu su Komisijos nare dirbame ta pačia kryptimi, kartu ketindami ieškoti sprendimų dėl finansavimo sąlygų pagerinimo. Ypač rimtai mąstau apie daugelio naujųjų valstybių narių atstovų keliamus reikalavimus dėl didesnio sąžiningumo ir teisingumo.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, įdėmiai ir su dideliu susidomėjimu išklausiau visas pasakytas išsamias kalbas. Nuo tada, kai pateiksite savo nuomonę, ir šia proga norėčiau dar kartą padėkoti pirmininkui N. Parishui, visam komitetui ir pranešėjui už nuveiktą darbą, mano užduotis bus užtikrinti dinamišką politinį kompromisą, kuris sudarytų mums sąlygas pritaikyti bendrąją žemės ūkio politiką, kartu ją apsaugant, prie naujos pasaulinės padėties, kurioje atsidūrėme. Siekdami įgyvendinti šią užduotį ketiname dirbti su M. Fischer Boel ir visais jos kolegomis, kuriems dėkoju už bendradarbiavimo dvasią, puoselėtą per praėjusius mėnesius.

Paskutinį žodį turbūt norėčiau tarti dėl ką tik išgirsto M. H. Auberto komentaro, kuriame buvo paminėta aprūpinimo maisto nesaugumo padėtis. Pirmininkaujanti valstybė puikiai supranta, kad negalime svarstyti

bendrosios žemės ūkio politikos, lyg būtume tvirtovėje, „įkalinančioje“ mus visus Europoje. Būtent šia dvasia liepos 3 d. Europos Parlamente surengėme konferenciją tema „Kas pamaitins pasaulį?“, kurioje dalyvavo Pasaulio prekybos organizacijos Generalinis direktorius, Pasaulio banko vadovas, JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos generalinis direktorius, daugelis EP narių ir Komisijos narys Louis Michel. Ta pačia dvasia lapkričio 28 d. surengėme darbo posėdį, kuriame vėl dalyvavo Louis Michel, dėl žemės ūkio ir plėtros tarpusavio ryšių.

Todėl aš, kaip Tarybos pirmininkas, atidžiai klausausi, kas kalbama žemės ūkį siekiant išsaugoti Europos Sąjungos žemės ūkio ir regioninį maisto modelį, kuris rėmė bendrąją žemės ūkio politiką penkiasdešimt metų, bet ir nuolat akylai stebiu tai, kas vyksta kitose pasaulio dalyse.

Mariann Fischer Boel, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, atidžiai klausiausi ir manau, kad procedūros „prašau žodžio“ (angl. „catch-the-eye“) metu buvo aiškiai matyti, kad Parlamentas nepaprastai susidomėjęs žemės ūkio sektoriumi ir sprendimo, kuris bus priimtas, padariniais.

Norėčiau paliesti kelis iš paminėtų klausimų. Pirmiausia, norėčiau pabrėžti, kad manau, jog jūs kažko nesupratote arba neišgirdote, jeigu bandėte įtikinti mane, kad moduliavimas reiškia lėšų sumažinimą ūkininkams; taip tikrai nėra. Mums reikalingas moduliavimas, nes atsirado naujų iššūkių, ir mes turime remti ūkininkų galimybes daryti investicijas, kad galėtume šiuos naujus iššūkius pasitikti. Taigi galime sakyti, jog yra priešingai: naudodamiesi moduliavimu mes faktiškai padidiname žemės ūkio sektoriaus finansavimą, nes pradedamas vykdyti bendras finansavimas. Štai į ką reikėtų atkreipti dėmesį. Jei toliau teigiate, kad mes atimame pinigų iš ūkininkų, tuomet galiau tik pasakyti, kad šį argumentą naudojantys asmenys paprasčiausiai kažko nesuprato.

Atrodo, šiandien pagrindinis buvo pieno klausimas. Neil Parish savo pirmoje kalboje pasakė, kad komitete savo poziciją išsakė 27 valstybės narės, 27 užsakovės, bet, išklausiusi šiandieninę diskusiją, manyčiau, kad užsakovų buvo ir daugiau, nes iš kalbų galite parinkti ir pasirinkti bet kokią reikalavimą dėl padidinimo: nuo 0 iki 10 proc. Pirmininkaujanti valstybė ir Komisija turi pabandyti rasti tinkamą pusiausvyrą.

Kalbantiems apie pieno fondą: tai keista, nes aš vis dar prisimenu 2003 m. derybas, kai visoje Europoje buvo išmokėtos kompensacijos pieno gamintojams. Leiskite kaip pavyzdį pateikti Vokietiją: Vokietijos pieno sektoriaus ūkininkams kasmet buvo išmokamos 1 mlrd. EUR kompensacijos – lėšos, perkeltos iš pieno išmokų į bendrosios išmokos schemą. Bet tuo metu negirdėjau, kad kas nors kalbėtų apie pieno fondą, ir būtent todėl, kad mes žinome, jog pieno sektorius susidūrė su sunkumais, dabar prie naujų iššūkių priskiriame ir pieno klausimą. Esu įsitikinusi, kad pajėgsime parengti puikų paketą pieno gamintojams tose srityse, kurios susidūrė su sunkumais.

Turiu pasakyti, kad esu nustebinta tokio didelio pasipriešinimo pieno kvotos didinimui, žinant, kad pernai surinkome 338 mln. EUR mokesčių iš Europos pieno gamintojų. Tai tikrai ne tas kelias, kuriuo noriu judėti pirmyn. Aš noriu suteikti ūkininkams galimybę reaguoti į rinkas. Kvotų didinimas nereiškia įpareigojimo gaminti: tai tik galimybė tiems, kurie turi daugiausia šansų vidaus ar išorės rinkose. Turime nepamiršti, kad nemažai konkurencingų ūkininkų kasmet sumoka 338 mln. EUR, kad išliktų versle.

Kalbant apie persikirstymą, aišku, jog buvo bendrai susitarta, kad šis BŽŪP patikrinimas nebus nauja reforma ir todėl remsimės 2003 m. reforma. Manau, kad ir pirmininkaujanti valstybė, ir Komisija gali sutikti, jog naujosios valstybės narės daro stiprų spaudimą, kad gautų vienosios dydžio išmokas, ir žinau, kad tai bus diskusija, kurios metu bus ryžtingai ginama 2013 m. reforma. Jau dabar galėtume rasti kompromisą keletą sprendimų naujosios valstybės narės, ir tikiuosi, kad būsite maloniai nustebinti.

Galiausiai tabako klausimu, kuris buvo iškeltas, galėčiau tik pasakyti, kad man padarė įspūdį I. Gklavakis, kuris visuomet stengiasi mus įtikinti, jog tabakas yra svarbus, ir mes tikime, kad jo regione taip ir yra. Bet tabakas neįtrauktas į BŽŪP patikrinimą. Tabako reforma buvo atlikta 2004 m. ir ją palaikė visos šalys, įskaitant tabaką gaminančias valstybes nares. Kaip jau ne kartą sakiau, tikrai neketinu vėl pradėti tabako reformos. Bet esu nusiteikusi padėti visoms valstybėms narėms, visiems regionams, kurie susidūrė su problemomis, nes yra nemažai galimybių, kurias suteikia kaimo plėtros politika. Esu tikra, kad galime rasti sprendimus, kurie sušvelnins sprendimo, jau priimto dėl tabako gamintojų, padarinius.

Turiu išdėstyti savo pastabas trumpai, bet mano išvada dėl šiandienos diskusijų neabejotinai yra tokia, kad mums šiandien labiau nei kada nors anksčiau reikalinga bendra žemės ūkio politika. Sutinku su M. McGuinness, kad padėtis, kai vienintelis sprendimas būtų renacionalizacija, neabejotinai sukeltų grėsmę Europos žemės ūkio sektoriui.

Vykdykite bendrąją žemės ūkio politiką pasitelkdami lankstumo principą, kuris taikomas kaimo plėtros politikoje, kad turėtume įvairių pasirinkimo galimybių. Bet mums tikrai reikalinga Europos bendroji žemės ūkio politika. Tokia šiandien būtų mano diskusijų išvada. Noriu padėkoti jums visiems už nuoširdų dalyvavimą.

PIRMININKAVO: ADAM BIELAN

Pirmininko pavaduotojas

Luis Manuel Capoulas Santos, *pranešėjas*. – (PT) Ilgas kalbėtojų sąrašas ir ryžtingas bei aistringas jų minčių dėstymas dar kartą patvirtina, kokia svarbi ši tema Europos Parlamentui ir kad Europos žemės ūkio sektoriui, ūkininkams bei kaimo vietovėms turėtų būti teikiama didelė reikšmė.

Šioje diskusijoje nebuvo jokių netikėtumų, nes iš esmės buvo dar kartą patvirtintos pozicijos, ne kartą išsakytos įvairiose diskusijose per visą ilgą svarstymo procesą, trukusį daugiau nei metus, o konkrečiu mano politinės frakcijos atveju – šešiais mėnesiais ilgiau.

Vis dėlto manau, kad diskusijos taip pat aiškiai parodė, jog nėra jokių alternatyvių pozicijų, kurios būtų aukso vidurys ir sudarytų sąlygas atsakingam kompromisui, kurį galėtų priimti dauguma.

Komisija ir Taryba taip pat vėl patvirtino savo pozicijas, bet džiaugiuosi, kad pastebėjau lankstumo ir atvirumo ženklų.

Todėl, brangūs Marianna ir Micheli, pasikliauju jūsų politiniu realizmu ir kompromiso dvasia siekiant rasti galutinį šių gyvybiškai svarbių klausimų sprendimą, kuris būtų tikrai artimas pasiūlytam Parlamentui.

Pakartojau, kad toks suartėjimas turėtų simbolinę reikšmę Europos Parlamento galių bendro sprendimo procedūroje sustiprinimo išvakarėse, nes tikiuosi, kad Lisabonos sutarties ratifikavimo problema netrukus bus išspręsta, atsižvelgiant į tai, kad Europai reikalinga Lisabonos sutartis.

Gerb. M. Barnieri, kaip ne kartą sakiau, dar netaikome sustiprintos bendro sprendimo procedūros, bet jau pradėdame veikti jos dvasia. Todėl tikiuosi, kad sudėtingos derybos, kurių laukiama šiandien ir rytoj, bus tikrai sėkmingos. Esu įsitikinęs, kad sugebėsime rasti konsensusu paremtą sprendimą, kuris atsakys į Europos ūkininkų ir žemės ūkio sektoriaus, kurie mus atidžiai stebi, problemas. Visi esame įsitikinę, ir tai bus geriausia šių diskusijų išvada: Europai reikalinga bendroji žemės ūkio politika siekiant konkurencingo ir aplinkos požiūriu tvaraus Europos žemės ūkio.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 19 d., trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Gerard Batten (IND/DEM), *raštu*. – Bendroji žemės ūkio politika priverčia Didžiosios Britanijos vartotojus pirkti maisto produktus išpūstomis kainomis iš žemyno ūkininkų, o ne žemesnėmis pasaulinės rinkos kainomis. Apskaičiuota, kad dėl BŽŪP kainos yra mažiausiai 23 proc. aukštesnės už vyraujančias pasaulinėje rinkoje.

Be to, ekonomistų apskaičiavimais BŽŪP kaina Jungtinės Karalystės vartotojams atitinka mažiausiai 1,2 proc. bendrojo vidaus produkto – o tai šiuo metu yra įspūdinga 16,8 mlrd. svarų sterlingų suma per metus.

Aš atstovauju didelei daliai Londono gyventojų, kurie vargiai pajėgia sumokėti savo sąskaitas. Jie yra susidūrę su labiau nei kada nors anksčiau augančiais mokesčiais ir labiau nei kada nors anksčiau augančiomis kainomis. Jie nieko nėra skolingi žemyno ūkininkams. Jei šalys nori subsidijuoti savo žemės ūkio pramonės šakas, kuris yra jų pačių verslas, už tai turėtų mokėti jų pačių mokesčių mokėtojai.

Už bendrąją žemės ūkio politiką moka mažiausiai pajėgūs tai daryti: pensininkai ir žmonės, turintys nedideles pajamas, t. y. tie, kurie išleidžia didesnę savo grynąjų pajamų dalį maistui. BŽŪP yra tik viena iš daugelio priežasčių, dėl kurių Didžioji Britanija turėtų palikti Europos Sąjungą.

Constantin Dumitriu (PPE-DE), *raštu*. – (RO) Džiaugiuosi galėdamas pažymėti, kad praėjus metams po to, kai Europos Komisija pradėjo konsultacijas, skirtas suderinti bendrajai žemės ūkio politikai su dabartiniais ūkininkų ir žemės ūkio gamintojų poreikiais, mes pasiekėme konsensuą pagal tam tikrus konkrečius pasiūlymus.

Manau, kad dėl 68 straipsnio pasiektas tinkamas kompromisas, ypač atsižvelgiant į tai, kad nuo 10 proc. iki 15 proc. padidinta viršutinė išmokų mažinimo riba tam, kad sutaupytas lėšas galima būtų panaudoti bet kokioms naujoms valstybinės politikos strateginėms priemonėms valstybėse narėse finansuoti ir į tai, kad įvesta nuostata aiškios viršutinės ribos, susijusios su įvairiomis specifinės pagalbos rūšimis.

Norėčiau dar kartą panagrinėti klausimą dėl galutinio termino, susijusio su visišku kompleksinio susiejimo paketo įgyvendinimu Rumunijoje ir Bulgarijoje. Abiejose šiose šalyse tiesioginių išmokų mažinimo viršutinė riba 2016 m. sausio 1 d. pasieks 100 proc. Todėl būtų teisinga apibrėžti, kad ši data ir būtų galutinis terminas visiškam kompleksinio susiejimo paketo įgyvendinimui abiejose šalyse. Su nerimu atkreipiu dėmesį, kad nebuvo priimtas atitinkamas dalinis pakeitimas, kurį mes parėmėme. Turėdamas galvoje šio klausimo svarbą naujoms valstybėms narėms, primygtinai siūlau savo kolegoms nariams atsižvelgti į tai paskesnėse diskusijose, kad mes galėtume surasti sprendimą, kuris būtų naudingas abiem valstybėms ir kuriam pritartų visų ES valstybių narių atstovai.

Béla Glattfelder (PPE-DE), raštu. – (HU) Padėties įvertinimas tai nėra paprasčiausia Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) apžvalga. Faktiškai kalbame apie BŽŪP reformą ir reikšmingą pagalbos žemės ūkiui sumažinimą. Vengrijos ir Vengrijos ūkininkų požiūriu tai nepriimtina.

Dabartinės reformos buvo tik žalingos Vengrijos žemės ūkiui.

Vengrijoje moduliavimas paveiktų net ir mažesnius nei 20 hektarų ūkius. Šiems mažesniems ūkiams reikėtų ne mažinti, o didinti tiesiogines išmokas. Be to, moduliavimo sistemos taikymas naujosiose valstybėse narėse iki 2013 m. prieštarautų prisijungimo sutarčiai.

Siekiant užtikrinti maisto tiekimo saugumą, turime toliau teikti paramą gamybai ir taikyti su rinka susijusias priemones, įskaitant grūdų intervencijos sistemą. Mes manome, jog nepriimtina, kad intervencinė kaina būtų susieta su grūdų kaina Ruano uoste, kadangi labiau nutolusiose ir ypač naujosiose valstybėse narėse vidutinės transporto išlaidos yra žemesnės, todėl ši nuostata yra diskriminuojamojo pobūdžio.

Mes prieštaraujame pieno kvotų padidimui. Paaiškėjo, kad sprendimas dėl pieno kvotų padidinimo, priimtas šį pavasarį, buvo ydingas, kadangi dėl jo keliose valstybėse narėse krito pieno kainos. Pieno kvotų padidinimas ypač prieštarauja Vengrijos interesams, kadangi mes turime reikšmingą neišnaudotos pieno kvotos dalį. Toks žingsnis neleistų Vengrijos gamintojams didinti gamybos.

Pritariame pasiūlymui toliau teikti paramą tabako gamintojams. Keli tūkstančiai šeimų užsidirba pragyvenimui iš tabako gamybos, ypač labiausiai socialiai nuskriaustose šalies šiaurės rytų srityse.

Roselyne Lefrançois (PSE), raštu. – (FR) Iš pradžių norėčiau ypač gerai įvertinti puikų darbą, atliktą mūsų pranešėjo L. Capoulaso Santoso, kuris nuolatos siekė subalansuoto ir stabilaus kompromiso, kad Europos Parlamentas galėtų kalbėti vienu balsu su susiskaldžiusia ir abejojančia Taryba.

BŽŪP reformos patikrinimas, dėl kurio mes šiandien balsuosime, – nepaprasta galimybė iš esmės apsvarstyti tai, kaip mes galime „išvaduoti“ Bendrąją žemės ūkio politiką (BŽŪP) nuo jai kenkiančio nepasitenkinimo ir daugiausia dėmesio skirtume didžiuliui darbui, susijusiam su uždaviniais šiai politikai reformuoti po 2013 m.

BŽŪP neabejotinai reikia gryo oro gurkšnio (ypač socialinėje ir aplinkos srityse). Šiuo atžvilgiu džiaugiuosi, kad mes sugebėjome iš dalies pakeisti Europos Komisijos tekstą ir įtraukėme į jį daugiau socialiai opių klausimų, t. y. visų pirma pasiūlėme padidinti paramą mažiesiems ūkininkams; be to, įvedėme „darbo“ ir „užimtumo“ sąvokas į taisykles dėl pagalbos skyrimo. Vis dėlto apgailestauju (tai vienintelė pastaba, kurią paminėsiu), kad ekonominiai ir socialiniai kriterijai nėra plačiau susieti su ekologijos kriterijais, o juk „tvaramas“ turi tapti mūsų žemės ūkio politikos svarbiausiu požymiu.

Lasse Lehtinen (PSE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, turime užtikrinti, kad daugiau pastangų būtų dedama siekiant, kad žemės ūkio pagalba būtų skiriama tokiais būdais, kurie skatintų žemės ūkio tvarią plėtrą. Dabartinės subsidijos, bendrai tariant, tėra būdas ūkininkų pajamoms padidinti.

Žemės ūkis šalyse ant Baltijos krantų – didžiausias jūros teršėjas šiame regione. Mokėdami žemės ūkio subsidijas faktiškai didiname gruntinio vandens ir jūros taršą.

Bet kokios rūšies verslas, įskaitant ir žemės ūkį, turi dalyvauti savanoriškame aplinkosaugos darbe ir projektuose. Tai vienintelis būdas, galintis užtikrinti žemės ūkio ateitį. Kodėl mokesčių mokėtojai turi toliau

remti darbo sritį, dėl kurios daroma žala aplinkai, jei taršos galima būtų išvengti perkant importuotus maisto produktus?

Šiuo metu švarus vanduo jau tampa deficitine preke. Tai argi protinga versti žmones mokėti už jo teršimą ir dar iš valstybinių pinigų.

Žemės ūkis turi tinkamai įgyvendinti begalę šiuo metu galiojančių aplinkosaugos priemonių. Jau yra fosforo ir azoto regeneravimo technologijų, o netrukus šis procesas taps pelningas finansiniu požiūriu. Šie brangūs gamtos turtai ir žaliavos turi būti pakartotinai panaudoti kaip ir kiti gamtos turtai.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), raštu. – (PL) Kaip ir buvo tikėtasi, BŽŪP reformos patikrinimas sudarė galimybę įvertinti Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) principus daug kruopščiau negu tai padaryta kitų Europos Sąjungos politikų ir biudžeto sričių atveju.

Žemės ūkio politika, kuri vienu metu „prarydavo“ didžiąją dalį biudžeto išlaidų ir kuriai iki 2013 m. pabaigos bus skirtas trečdalis naujojo biudžeto, buvo smarkiai kritikuojama. Viską vainikuojantis argumentas – žemės ūkio ekonomikoje ir užimtumo srityje vaidmens ir jo dalies ES biudžete disproporcija. Tai nesusipratimas.

Bendrai paėmus, BŽŪP – Bendrijos politika, o jai tenkančios ES viešosios išlaidos, tiek nacionalinės, tiek ir bendrosios, neviršija 0,3 proc. BVP. Be to, padėtis tarptautiniu lygmeniu pasikeitė, ir bado katastrofa besivystančiose šalyse turi priversti mus pakartotinai apsvarstyti paramos Europos žemės ūkiui principus.

Europos Parlamentas rūpestingai išnagrinėjo šią problemą. Apie tai liudija daugybė dalinių pakeitimų taisymų. Valstybės, pvz., Lenkijos, kurioje žemės ūkis – palyginti didelis užimtumo veiksnys, požiūriu būtų teisinga padidinti pieno kvotas ir teikti nacionalinę paramą į nepalankiausią padėtį patekusiems sektoriams. Kalbant apie moduliavimą, kuris pasirodė esąs vienas labiausiai prieštaringų klausimų, verta prisiminti, kad naujosiose valstybėse narėse tiesioginių išmokų mažinimo viršutinė riba tik 2013 m. pasieks 100 proc. ir kad moduliavimas gali būti suprastas kaip pranašas žemės ūkio politikos pakartotinės nacionalizacijos, kuri būtų nenaudinga.

Cătălin-Ioan Nechifor (PSE), raštu. – (RO) Kaip atstovaujantis Rumunijos, vienos iš naujųjų valstybių narių, sričiai, kurioje žemės ūkis vaidina reikšmingą vaidmenį, nemanau, kad skirtingos sąlygos, taikomos ūkininkams iš šių valstybių ir iš senųjų Europos Sąjungos valstybių, būtų pradėtos vienodinti po vertinimų, atliktų per BŽŪP reformos patikrinimą. Vis dėlto gerai, kad nacionalinės pieno kvotos Rumunijai nebuvo pakeistos ir kad valstybės narės turi galimybę padidinti jų pieno kvotas tam tikram laikotarpiui, jei šių kvotų neišnaudoja kitos valstybės narės. Turint galvoje dabartinę krizę, kuri daro poveikį ir šiam sektoriui, svarbu pateikti pasiūlymą sukurti pieno fondą, kuris teiktų paramą restruktūrizuojant šį sektorių.

Atsižvelgiant į numatomą pieno kvotų sistemos pasikeitimą nuo 2015 m. (bus pradėtas taikyti naujas reglamentas), pieno gamintojams iš anksto turėtų būti suteikta galimybė prisitaikyti prie pokyčių ir investuoti atsižvelgiant į rinką, ypač dėl to, kad prašymų dėl paramos investicijoms terminai yra palyginti ilgi. Be to, parama pieno gamintojų investicijoms daugiau neturėtų būti apribota nurodytu kvotų kiekiu, kad gamintojai galėtų investuoti labiau atsižvelgdami į rinką.

Maria Petre (PPE-DE), raštu. – (RO) Išgirdau vieną kolegą narį kalbant apie tai, kaip galima būtų padalyti vieną saldainį dviem vaikams. Tęsdamas šią mintį norėčiau atkreipti dėmesį į faktą, kad jei šie vaikai būtų Rumunijos ar Bulgarijos ūkininkai, tai pasakyčiau, kad jie gaus tai, ką užsitarnavo, po aštuonerių metų. Norėčiau paklausti, ar jie vis dar bus vaikai po aštuonerių metų?

Kai aš, kaip EP narys iš Rumunijos, ėmiau dalyvauti Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto, mano dėmesį patraukė frazė „poveikio sušvelninimas“, kuri, pvz., dažnai pavartojama, kai kalbama apie pieno kvotas. Aš klausiau tuomet ir klausiu šiandien: kaip Rumunijos ir Bulgarijos ūkininkai gali suderinti „veiklos skatinimo“ procedūrą su jos „poveikio sušvelninimo“ procedūra? Kai tik Rumunija pradėjo prisijungimo procedūras, partneris iš Danijos pasakė man, kad šio proceso metu sudėtingiausias skyrius bus žemės ūkis. Šiandien tikiuosi, kad, praėjus dviem metams po prisijungimo, Rumunijos žemės ūkis pagaliau suteiks galimybę suvienyti Europą.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Tolesnis Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) reformavimas – svarbi prielaida, kad Europa šiame sektoriuje išlaikytų lyderės vaidmenį. Be abejo, tai neturi būti daroma gamintojų arba galutinių vartotojų lėšomis. Gerai žinoma, kad Europos Sąjunga iš žemės ūkio produktų eksportuotojos tapo jų importuotoja. Tai rodo, kad šiandieninių diskusijų išvados turėtų būti subalansuotos, kad galėtų būti įsitikinta, jog bus apsaugoti visų gyventojų interesai.

Manau, kad didelė Komisijos pasiūlymų dalis naudinga Bulgarijos ūkininkams, kadangi blogas Bulgarijos vyriausybės šio sektoriaus valdymas ir su juo susiję piktnaudžiavimai neleido pasiekti rezultatų, numatytų pagal pasirengimo stojimui mechanizmus. Dėl šios priežasties matėme, kaip per kelis praėjusius mėnesius kilo žemės ūkio gamintojų protestai (daugiausia pieno ir grūdų sektoriuose). Todėl, nekeliant grėsmės visiškam pieno produktų rinkos liberalizavimui, svarbu užtikrinti saugumą tiems regionams, kuriuose ūkininkai ypač priklausomi nuo pienininkystės, kaip vienintelio jų pragyvenimo šaltinio.

Bulgarijoje didelė dalis pieno ūkių išsidėstę kalnuotose vietovėse, taip pat kitose vietovėse, kuriose jiems kyla tam tikrų sunkumų. Dėl to pritariu minčiai, kad daugiau lėšų turėtų būti skirta šių ūkių vystymui ir tam, kad būtų sukurtas specializuotas fondas pieno gamintojams.

5. Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo ir Reglamento (EB) Nr. 1234/2007, nustatančio bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas), keitimas siekiant nustatyti vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – Pranešimas dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo ir Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007, nustatantis bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas), siekiant nustatyti vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą (COM(2008)0442– C6 – 0315/2008 – 2008/0146(CNS)) – Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas. Pranešėjas: Niels Busk (A6–0391/2008)

Niels Busk, pranešėjas. – (DA) Gerb. pirmininke, Komisijos nare Mariann Fischer Boel, ministre Micheli Barnieri, ponios ir ponai, Komisija pateikė nepaprastai konstruktyvų pasiūlymą dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos, kuria siekiama išspręsti nelemtą problemą, susijusią su augančia Europos moksleivių nutukimo tendencija. Tai pasiūlymas, kuriam aš šiltai pritariu. Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) rekomenduoja, kad vaikai per dieną suvalgytų po 400 g vaisių ir daržovių. Deja, tai daro labai mažai vaikų. Europos Sąjungoje maždaug 22 mln. vaikų turi antsvorio, iš jų 5,1 mln. turi labai daug antsvorio. Blogiausias dalykas yra tai, kad prie šio skaičiaus kasmet prisideda 400 000 vaikų. Vartojant daug vaisių ir daržovių mažėja daugelio ligų rizika, užkertamas kelias antsvoriui ir dideliame antsvoriui. Mitybos įpročiai įgyjami vaikystėje ir esama duomenų, kad vaikystėje įpratę valgyti daug vaisių ir daržovių vaikai tai daro ir būdami suaugę. Todėl gyvybiškai svarbu, kad mes įsikištume į vyksmą ankstyvoje stadijoje, jei norime daryti gerą įtaką mūsų vaikų valgymo įpročiams.

Antsvoris didina širdies ir kraujagyslių ligų, diabeto, didelio kraujo spaudimo ir tam tikrų formų vėžio riziką. Šios ligos – viena didžiausių grėsmių ES visuomenės sveikatai, o gydymo išlaidos – sunki našta valstybių narių sveikatos priežiūros biudžetams. Poveikio vertinime Komisija remiasi dviem tyrimais, kuriais siekiama susieti sveikatos priežiūros išlaidas ir per mažą vaisių ir daržovių vartojimą. Vertinant šiuo požiūriu, išlaidos vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programai turėtų būti laikomos valstybių narių sveikatos priežiūros biudžetų lėšų taupymu, turinčiu bendrą teigiamą poveikį – pirmiausia visuomenės sveikatai, tačiau ir Europos ekonomikai. Kai bus pasiekta, kad per dieną vaikai suvartotų 400 g vaisių, tada atitinkamai daugiau bus sutaupyta lėšų. Prevencija yra pigesnė už gydymą.

Aš, kaip pranešėjas, pasiūliau keturgubinti lėšas, kurios turėtų būti numatytos Bendrijos biudžete. Komisijos pirminis pasiūlymas – 90 mln. EUR. Deja, tai atitinka vieną vaisių vieną dieną per savaitę trisdešimt savaitių per metus vaikams nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus. Tai toli gražu nėra pakankama, jei siekiama, kad programa padarytų kokį nors juntamą poveikį vaikų mitybos įpročiams. Vieno vaisiaus per savaitę neužtenka norint pakeisti mitybos įpročius ar padaryti poveikį visuomenės sveikatai. Pagal vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą kiekvienam moksleiviui per dieną turėtų būti skiriama porcija vaisių. Dėl to turi būti skiriama kur kas daugiau Bendrijos biudžeto lėšų.

Dauguma Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto narių pritarė tam, kad šiai programai būtų skirta 500 mln. EUR ir išsiversti be bendrojo finansavimo nacionaliniu lygmeniu. Aš tam nepritariu. Dėl to tikiuosi, kad balsuodami šiandien išspręsimė šį klausimą, kadangi aš savo frakcijos vardu dar kartą teikiu pasiūlymą ta prasme, kad šiai programai būtų skirta 360 mln. EUR. Šią sumą turėtų papildyti valstybės narės, todėl galutinė suma bus daug didesnė už 500 mln. EUR.

Dauguma Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto narių pritarė tam, kad pagal šią programą būtų skirstomi tik ES valstybėse išauginti vaisiai ir daržovės. Tai man gerokai kvepia protekcionizmu. Be to, ši nuostata uždės programai biurokratizmo pančius. Dėl to pačios valstybės narės turėtų pasirinkti (iš Komisijos sudaryto sąrašo), kokie vaisiai gali būti skirstomi ir kokie vaisiai bus įtraukti į programą.

Michel Barnier, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, mes, Tarybai pirmininkaujančios valstybės atstovai, esame labai laimingi galėdami aptarti šią programą su Europos Parlamentu, remiantis Europos Komisijos pateiktu ir asmeniškai M. Fischer Boel pristatytu pasiūlymu (norėčiau jai už tai padėkoti). Tai labai svarbi maisto programa, skirta jauniausiems ES gyventojams. Tai praktiniai ir efektyvūs kovos su jaunimo nutukimo augimu žingsniai.

N. Busk pateikė statistinius duomenis, o aš galiu juos patvirtinti: kas penktas vaikas Europoje turi antsvorio arba jam kyla nutukimo rizika. Nutukimo vaikystėje augimas Europoje siekia 2 proc. per metus. Dėl to turime skatinti jaunimą keisti mitybą ir vartoti daugiau vaisių ir daržovių.

Manau, ponios ir ponai, kad užsibrėžtas tikslas įgyvendinti šią programą, kuriai visi pritaria, parodo, koks svarbus vaidmuo gali tekti (ir tenka) Bendrajai žemės ūkio politikai skatinant vartojimą ir, paprasčiau tariant, sveikų, kokybiškų produktų gamybą. Žemės ūkis natūraliai pasirengęs išspręsti šį dvejopą iššūkį, susidedantį iš reikalavimo dėl kiekybės (tai buvo ir jo pats pirmasis iššūkis, susijęs su pirma sutartimi, sudaryta su ūkininkais 1960 m.), tačiau ir iš reikalavimo dėl kokybės, susiejant produktų kokybę ir jų saugumą.

Tai, ponios ir ponai, įrodo, kad Europa gali imtis priemonių ir spręsti konkrečias mūsų bendrapiliečių problemas ir kad žemės ūkiui tenka pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria mūsų visuomenė. Kai kalbame apie šią „vaisių ir daržovių“ programą, mes kalbame apie apčiuopiamą, žmonėmis skirtą Europą, teikiančią gyventojams pagalbą, kurios europiečiai laukia.

Ši programa, ponios ir ponai, sulaukė visuotinio pripažinimo Ministrų Taryboje. Vakarykštės diskusijos, kurias mes tęsime šiandien ir rytoj, parodė, kad, bendrai paėmus, mes visi darome pažangą šiuo klausimu. Esu užsibrėžęs pasiekti politinį susitarimą Taryboje dar šią savaitę. Dėl to aš atidžiai seku Parlamento poziciją šiuo klausimu, kad galėčiau remtis jūsų pozicija ir jūsų parama diskusijose Taryboje.

Galiausiai, gerb. pirmininke, norėčiau išreikšti nuoširdžiausią padėką jūsų pranešėjui M. Buskui už labai kruopštų ir aistringą darbą, kurį jis atliko rengdamas pranešimą šiuo klausimu. O dabar mielai pasiklausysiu jūsų ir Komisijos narės.

Mariann Fischer Boel, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad puikus dalykas jausti, kad Parlamentas remia mano pasiūlymą dėl Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos. Norėčiau kaip visuomet padėkoti komitetui ir pranešėjui Nielsui Buskui už darbą, kurį jie atliko.

Prieš pareikšdama nuomonę kai kurias klausimais, kurie buvo svarstomi pranešime (taip pat ir Parlamente), norėčiau tik atkreipti dėmesį į vieną temą, kuri gana ilgai buvo nagrinėjama Taryboje. Kai kurios valstybės narės prašė sudaryti galimybę kai kuriais atvejais prašyti tėvų įnašo į programą. Argumentai už ir prieš nėra paprasti. Galiausiai Komisija sutiko, kad valstybės narės turi teisę nustatyti, kaip bus finansuojama joms tenkanti bendro finansavimo dalis, t. y. turi turėti galimybę reikalauti, kad šią lėšų dalį padengtų tėvai.

Antra, nematau jokios priežasties reikalauti to iš visų valstybių narių. Dėl to suteiksime galimybę valstybėms narėms pasirinkti, ar jos pageidauja pasinaudoti šia galimybe. Be to, kai pakartotinai apsvaistysime programą 2012 m., mes, be abejo, daugiausia dėmesio skirsime galutinės tėvų įnašų naudos įvertinimui.

Jau pradžioje sakiau, kad tai, ką mes šiuo metu svarstome, neišspręs jaunimo Europoje nutukimo problemos, bet manau, kad tai bus pagalbos ranka ir aiškus Komisijos signalas, kad svarbu išugdyti mūsų jaunimui gerus mitybos įpročius.

Dėl bendro biudžeto. Mes paskyrėme šiai programai 90 mln. EUR. Esu mačiusi ir kitų skaičių (Niels Busk teisingai teigė, kad yra pasiūlymų dėl 500 mln. EUR ir dėl šios sumos sumažinimo iki 360 mln. EUR), todėl, be abejo, mūsų pasiūlymas dėl 90 mln. EUR tikrai nėra ištašytas akmenyje ateičiai. Manau, kad taip pat turime atsižvelgti į tai, kad 2012 m. Bus atliktas bendras pakartotinis programos svarstymas, per kurį bus nuspręsta, ar verta padidinti biudžetą. Manau, kad svarbiausia, jog mes parodėme, kad esame pasirengę perskirstyti pinigus. Jei vienoje valstybėje narėje susidarys pinigų perteklius, juos galima bus perskirstyti. Tikėkimės, jog tai reikš, kad leisime pinigus tinkamiausiu būdu.

Dėl dalijamų vaisių ir daržovių rūšių. Manau, kad puikiausiai galime palikti šį klausimą patikimose valstybių narių rankose. Ar jos pageidautų, kad būtų tiekiami perdirbti produktai arba vietiniai vaisiai ir daržovės (ar

net pageidautų turėti galimybę dalyti savo vaikams bananus iš AKR), galutinį sprendimą, be abejo, turi priimti valstybės narės. Manau, kad tokiu būdu mes gausime daug geresnį rezultatą. Nekantriai laikiu vaisingos diskusijos šiuo klausimu.

Maria Petre, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (RO) Gerb. pirmininke, Komisijos nare M. Barnieri, visų pirma norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui už darbą, kurį jis nuveikė, ir pastangas, kurias jis įdėjo, kad būtų suderinti skirtingi požiūriai.

Visi pritariame tam, kad ši programa svarbi įgyvendinant siekį ugdyti sveikus vaikų įpročius ir kovoti su nutukimu, taip pat ir teikiant pagalbą šeimoms, kurios neturi galimybių nupirkti vaisių savo vaikams.

Pritariu Komisijos pasiūlymui, tačiau manau, kad jis, be jokių abejonių, turi būti patobulintas. Pasiūlytas 90 mln. EUR metinis biudžetas nepakankamas. Jau skirtų lėšų papildymas – viena iš šios programos sėkmės sąlygų. Taip pat manau, kad Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pasiūlymas atmesti reikalavimą, kad tėvai turėtų prisidėti prie programos bendro finansavimo, turėtų būti priimtas bent jau programos įgyvendinimo pradžiai.

Taip pat norėčiau paskatinti į programą įtraukti pasiūlytą nuostatą dėl pirmenybės Bendrijos teritorijoje užaugintiems šviežiams tradiciniams vaisiams. Norėčiau pabrėžti faktą, kad valstybės narės turi apibrėžti, kokios vaisių rūšys turi būti dalijamos, daugiausia dėmesio skirdamos sezoniniams vaisiams ir daržovėms, pagamintiems vietoje.

Kaip reikalaujama pagal subsidiarumo principą, valstybės narės, kai jos nustato tikslines grupes, turi būti leidžiama veikti gana lanksčiai, kad jos, atsižvelgdamos į savo poreikius, galėtų tiekti vaisius į mokyklas kuo didesniai skaičiui vartotojų. Be to, vykdam šią programą jaunieji vartotojai būtų skatinami vertinti vaisius ir daržoves, taigi būtų daromas didelis teigiamas poveikis visuomenės sveikatai ir geriau kovojama su vaikų skurdu (ypač naujosiose valstybėse narėse).

Tam tikrų produktų vartojimui skatinti galima numatyti bendras priemones, kurios turėtų būti derinamos su papildomais švietimo sveikatos ir mitybos klausimais aspektais ir pagal kurias turėtų būti skatinama vartoti regionų produktus, įskaitant kalnuotų vietovių produktus

María Isabel Salinas García, *PSE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, ši programa – ilgai lauktas įvykis vaisių ir daržovių sektoriui, ne tik dėl jo patiriamų sunkumų, bet ir dėl nerimą keliančio vartojimo smukimo.

Ši programa turėtų skatinti teigiamą poveikį visuomenės sveikatai, todėl manau, kad tai turėtų būti Europos lygmens programa, kuriai finansuoti būtų skirtos vien Bendrijos lėšos. Aš nesutinku, kad tėvai turėtų prisidėti prie jos finansavimo, kadangi tuomet viskas vyks kaip visada: tie vaikai, kurių tėvai pajėgūs užsimokėti, valgys vaisius ir daržoves mokykloje, o visi kiti liks programos nuošalyje.

Dėl to šią programą turi finansuoti Bendrija (kad ją galima būtų taikyti visiems vienodai). Taip pat norėčiau ypač pabrėžti, kad daugiausia dėmesio turi būti skiriama mokomosioms priemonėms. Ši programa neturi virsti paprasčiausiu vaikų maitinimu obuoliais. Jie turi žinoti, kokį obuolį jie valgo ir kokios jo maistinės ypatybės, t. y. jie turi suprasti naudingą šio vaisiaus poveikį jų sveikatai ir vystymuisi.

Be abejo, produktams turi būti suteikta visapusiška kokybės garantija. Jei įmanoma, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama sezoniniams vaisiams. Be to, aš remiu pasiūlymą, kai tai įmanoma, dalyti Bendrijoje užaugintus vaisius ir daržoves.

Manau, kad naudingą šios programos, kuriai aš pritariu ir kurią parengus sveikinu Komisijos nare, poveikį pamatysime iškart. Šį poveikį atspindės ne tik mūsų vaikų sveikata dabar ir ateityje bei jų mitybos įgūdžiai išsimokslinimo, bet ir (tai ypač svarbu) vaisių ir daržovių sektoriaus plėtra. Tai tikrai produktyvus sektorius, kuris iš tiesų sudaro dalį Europos kultūrinio paveldo ir kuris sudaro mums sąlygas maitintis subalansuotai, sveikai ir įvairiai.

Manau, kad verta pasitikėti ir investuoti į programą, skirtą dalyti vaisiams ir daržovėms mūsų mokyklose. Mano nuomone, biudžetas yra šiek tiek mažokas, todėl norėčiau pakartoti, kad remiu pasiūlymą, jog ši ambicinga programa būtų finansuojama išimtinai Bendrijos lėšomis.

Donato Tommaso Veraldi, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, labai vertinu puikų ir protingą N. Busko darbą dėl šio pasiūlymo, kuris sudaro dalį bendro vaisių ir daržovių rinkos organizavimo reformos, skirtos sektoriaus konkurencingumui ir rinkos darbui sustiprinti, taip pat kovai su vartojimo smukimu.

Pasiūlyta programa dėl vaisių ir daržovių vartojimo skatinimo mokyklose padėtų skatinti jaunimą valgyti daugiau vaisių ir padidintų šių produktų suvartojimą. Be to, nemokamas vaisių ir daržovių dalijimas mokyklose turi būti skirtas kovai su moksleivių atsvario problema. Deja, visi puikiai žinome, kad daugiau kaip 22 mln. vaikų turi atsvario.

Kad vaisių dalijimo mokyklose programa būtų efektyviai įgyvendinta, labai svarbu, kad į Bendrijos paramos sąnaudas būtų įskaičiuotos visos susijusios logistikos išlaidos, pvz., išlaidos įsigyti tinkamiems smulkių prekių automatams, kurių kaina kitu atveju turėtų būti padengta iš mokyklų arba mokinių šeimų biudžeto. Dėl to nacionalinio lygmens finansavimą reikėtų apibrėžti tik kaip papildomą sąlygą ir naudoti jį tik naujų programų ir jau vykdomų programų išplėtimo atveju.

Alyn Smith, Verts/ALE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, nėra nieko, kas šiame pasiūlyme galėtų nepatikti, todėl norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui už tai, kad parengė šį pasiūlymą jau artėjant rinkimams. Manau, kad bet kuris politikas šiuose rūmuose, besirūpinantis kitų metų birželio mėn. įvykiais, su džiaugsmu pritars tam, kad Europos vaikai geriau maitintųsi ir valgytų Europoje užaugintus vaisius. Tai, be abejo, gera naujiena ir Europos ūkininkams, kadangi tokiu būdu kuriama vietinė rinka. Tai, be abejo, gera naujiena ir ateities sveikatos biudžetui ir, aišku, kuo puikiau naujiena patiems vaikams (tai visų svarbiausia).

Jei mes nuo mažens sugebėsime įdiegti vaikams sveikos mitybos įpročius, tai jie išliks ir vaikams augant. Suomija parodė ir įrodė, kad agresyvios intervencinės priemonės nuo ankstyvos vaikystės – tikrai reikšmingas dalykas, todėl ši veikla ypač sveikintina. Dabartinės žemės ūkio biudžeto išlaidos taps ateities sveikatos biudžeto palūkanomis. Esu iš Škotijos ir man gėda sakyti, kad mes ypač suinteresuoti šia programa, kadangi 21 proc. (vienas iš penkių) mūsų pradinių mokyklų vaikų turi atsvario. Tai visiškai nepriimtina. Mes negalime paprasčiausiai stebėti atsvario didėjimo tendencijų, todėl šis pranešimas – šios problemos sprendimo dalis, todėl aš nuoširdžiai rekomenduoju jį šiems rūmams. Tai puiki naujiena visiems.

Bairbre de Brún, GUE/NGL frakcijos vardu. – (GA) – Gerb. pirmininke, šis pasiūlymas padės įvykdyti Sąjungos tikslus, susijusius su Bendrąja žemės ūkio politika (BŽŪP), taip pat suteiks galimybę skirti lėšų iniciatyvoms, skirtoms skatinti, kad vaikai vartotų daugiau vaisių ir daržovių. Tai galėtų padėti kovoti su vaikų nutukimu, taip pat ilgai duotų naudos mūsų ūkininkams, auginantiems vaisius ir daržoves.

Valgymo įpročiai ir modeliai susiformuoja per keletą pirmų gyvenimo metų. Dėl to svarbu, kad mes sugebėtume įdiegti vaikams sveikesnius valgymo įpročius. Valstybės narės turi sugebėti pasirinkti geriausią metodą.

Mokslo tyrimai rodo, kad nesveikiauši valgymo modeliai išsivysto mažų pajamų namų ūkiuose. Dėl to nemokamas vaisių ir daržovių dalijimas mokyklose galėtų turėti didelės reikšmės vaikų valgymo įpročių kaitai.

Pritariu Nielso Busko pranešimui ir dėkoju jam ir Komisijos narei už jų atliktą darbą.

Jeffrey Titford, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, šis projektas įvelkamas į puošnų rūpinimosi vaikų gerove rūbą. Vis dėlto tikrovė labiau panėsėja į nerimą keliantį mišinį veiklos, susijusios su aukle vardu Briuselis, fanatiškos kontrolės siekiu, neįprastą propagandą ir rinkos kvotų nustatymu. Auklei vardu Briuselis patinka kontroliuoti viską, įskaitant ir tai, ką mes valgome. Savęs įpareigojimas kontroliuoti, ką vaikai valgo mokykloje, – pirmas didelis žingsnis šia linkme. Propagandinis šio projekto atspalvis tai, kad ant kiekvieno vaisiaus bus užklijuota ES etiketė; visą projektą lydės masinė propagandinė kampanija.

Dėl vaisių rinkos. Suprantu, kad programa sudarys labai daug priedų piktnaudžiavimams, pvz., gali būti apibrėžtos privalomos taisyklės, kad visi vaisiai turi būti iš ES. Bananų atveju tai galėtų vienu smūgiu užkirsti kelią Britanijos tiekėjams, kurie veža bananus iš Britanijos sandraugai priklausančių Karibų šalių, ir atverti naujų pelningų galimybių Prancūzijos Gvadelupos ir Martinikos saloms.

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ministre, ponios ir ponai, mes esame bombarduojami antraštelėmis. Mums sako, kad esame nutukę, mūsų vaikai yra nutukę, valgome netinkamą maistą, be to, valgome per mažai šviežių vaisių ir dar mažiau daržovių.

Penkios porcijos per dieną arba apytiksliai 400 g vaisių ir daržovių – rekomenduojama dienos norma sveikai ir subalansuotai mitybai išlaikyti. Ne visada lengva to laikytis. Maistas turi būti sveikas, ilgai išlikti šviežias, gero skonio ir kuo mažiau kainuoti. Vis dėlto šiandienis greitas gyvenimo tempas reiškia, kad mums dažnai sudėtinga suderinti šeimos ir darbo reikalus, kad kartais neturime pakankamai laiko valgiui ruošti ir vietoj to pasirenkame pusiau paruoštus arba gatavus produktus. Tai nėra neteisinga, jei mes žinome šviežių vaisių ir daržovių svarbą.

Žmonės, kurie ankstyvoje vaikystėje išmoka valgyti vaisių ir daržovių turtingą maistą, vėliau gyvenime taip pat maitinsis sveikai. Dėl to aiškiai pritariu Komisijos pasiūlymui įgyvendinti Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą, kuriai finansuoti būtų skirta 90 mln. EUR. Tai nuostabi idėja, gerb. Komisijos nare! Vis dėlto, kaip pripažinote savo reikalavimuose, valstybėms narėms turi būti leista vykdyti programą pagal savus nacionalinius reikalavimus. Turi būti sudaryta galimybė apsirūpinti tinkamais regioniniais ir sezoniniais produktais. Valstybės narės taip pat turi parengti strategiją, kurioje būtų apibrėžti geriausi keliai Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programai įgyvendinti ir jai integruoti į mokymo programą. Sveika mityba – bendro išsilavinimo dalis. Vaikai turi sužinoti, kad, pvz., morkas galima valgyti ne tik kaip karštą garnyrą, jos taip pat tinka sriuboms, mišrainėms, pyragams arba keptiems patiekalams gaminti. Jie turi žinoti, koks tikrasis bulvės skonis, kol iš jos dar nepagaminti traškučiai arba keptų bulvių lazdelės. Juos reiktų įvairiais būdais skatinti domėtis, kaip ruošiami tradiciniai regioniniai patiekalai.

Informacija – vienintelis būdas padėti sveikos mitybos pagrindus. Žinios – sveikos gyvensenos raktas. Šiuo atžvilgiu Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa gali duoti ypač daug naudos.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gerb. M. Barnieri, Komisijos nare, kaip ir daugelis kitų ši iniciatyva taip pat turi daug šeiminių. Galime prisiminti, kad net septyni miestai pasiskelbė Homero gimimo vieta. Daugelis žmonių mano, kad tai buvo jų iniciatyva. Remdamasis posėdžio protokolu galiu su pasididžiavimu pareikšti, kad 2005 m. gegužės 10 d., diskusijose dėl vaisių ir daržovių rinkos reformos, pasiūliau šią programą, todėl esu dėkingas Komisijos narei, kad dabar tai turi tapti tikrove.

Prieš mane kalbėjusieji jau paaiškino, kodėl ji labai svarbi. Programa svarbi ne tik socialiniu požiūriu. Ji turėtų išmokyti jaunimą mitybos kultūros. Tai prancūziška kriausė, bet aš nevalgysiu jos, kadangi čia ją valgyti draudžiama. Labai svarbu, kad jaunimas, gaudamas mokykloje vaisių, pažymėtų ES etikete, jau nuo mažų dienų žinotų, kad tai saugus vaisius be chemikalų, dažnai užaugintas net ekologiniame ūkyje.

Mokykime vaikus mitybos kultūros, kadangi tai labai labai svarbi užduotis. Dėkoju N. Buskui už darbą. Aš nevalgysiu [šios kriausės], kadangi nenoriu laužyti taisyklių, bet manau, kad mes visi galime didžiuotis šia programa. Ačiū už dėmesį.

Marian Harkin (ALDE). – Gerb. pirmininke, kartais puiku, kai galime ateiti į šiuos rūmus ir paremti iš tikrųjų gerą Europos pasiūlymą ir, nepaisant Jeffrey Titfordo pastangų sugadinti mūsų gerą nuotaiką, šiandien kaip tik taip ir yra. Šis pasiūlymas atitinka labai daug reikalingų kriterijų. Jis skatins mažų vaikų ir paauglių sveikos mitybos įpročius. Jis stiprins bendrą jaunųjų europiečių sveikatą. Jis garantuos, kad ES pinigai būtų išleisti projektui, kuris, kaip jau įrodyta, duos teigiamų rezultatų daugelyje valstybių narių. Tai praktinis, turintis tvirtą pagrindą, įvykdomas pasiūlymas.

Daug žinau apie panašią programą Airijoje, pavadintą „Food Dudes“, kadangi sužinau visas naujienas apie ją iš savo vaikaitčio. Paaiškėjo, kad ši programa buvo veiksminga ir davė ilgalaikių pastovių rezultatų 4–12 metų amžiaus vaikų grupėje. Be to, šie rezultatai nepriklausė nuo lyties, mokyklos dydžio ir socialinių ekonominių veiksnių. Dėl to šiuo atžvilgiu mes galime atsiremti į solidų pamatą.

Esu laimingas galėdamas paremti reikalavimą dėl didesnio Bendrijos finansavimo, taip pat siekį, kad daugiau dėmesio būtų skirta ekologiškai išaugintiems vietiniams vaisiams ir daržovėms. Norėčiau padėkoti Komisijos narei ir mūsų pranešėjui Nielsui Buskui. Esu labai patenkintas išgirdęs Tarybos atsakymą. Šis pasiūlymas teigiamai paveiks dalykus, susijusius su gyvenimo kokybe ir sveikata ES.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Gerb. pirmininke, faktas, kad vaisiai ir daržovės svarbūs žmonėms – jokia ne naujiena, kaip ir faktas, kad jie svarbūs vaikų mitybai. Vaisių dalijimas vaikams mokykloje – geras dalykas, kadangi vaisiai naudingi sveikatai ir aprūpina labai reikalinga papildoma energija.

Vis dėlto kas gi verčia abejoti pasiūlymu, kurį mes šiuo metu svarstome? Abejonių kelia tai, kad tai grynai propagandinis ES pasiūlymas. Šios iniciatyvos tikslas susikrauti pigaus politinio kapitalo ir, matyt, tuo pačiu metu parodyti vaikams puikias ES savybes. Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas pateikė kai kuriuos absurdiškus pasiūlymus, įskaitant pareiškimą, kad Europos vaisiai geresni už bet kokius kitus vaisius. Reikalaujama tiekti tik ES vaisius, pvz., bananus iš atokiausių regionų. Tai visiškas protekcionizmas. Siekiama skiepyti vaikams mintį, kad ES yra gera ir kad vaisiai iš ES netgi dar geresni. Komisijai ir Europos Parlamentui turėtų būti gėda dėl savęs.

James Nicholson (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš, leidus N. Buskui, valgau obuolį. Jis dalija obuolius už durų, todėl, jei nariai pageidauja nueiti ir pasivaikinti, esu įsitikinęs, kad ponas N. Busk bus laimingas galėdamas pasivaikinti juos obuoliais!

Manau, kad tai puikus pranešimas. Kaip sakė M. Harkin, mes dažnai atvykstame į šiuos rūmus be galimybės spindėdami ir nekantraudami sulaukti tokios geros iniciatyvos. Vis dėlto mes turime skirti daugiau lėšų, kad užtikrintume, jog mūsų jaunimas galėtų visiškai pasinaudoti šia galimybe, kadangi tai vienas iš tų retų atvejų, kai mes galime pasiūlyti kažką konkrečiau. Mes skundžiamės dėl padėties ir skaitome spaudoje ir žiniasklaidoje apie sunkias moksleivių nutukimo ir panašias problemas. Vis dėlto šiandieninis mūsų jaunimas – puikūs žmonės, kuriems tenka daug daugiau spaudimo negu galbūt anksčiau teko mums. Manau, kad šis projektas – viena iš galimybių, kai mes galime sudaryti jiems geros sveikos mitybos prielaidas. Pritariu šiam pranešimui ir reiškiu už jį savo padėką.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, Europos Komisija pasiūlė Bendrijos biudžeto skirti 90 mln. EUR programai, pagal kurią kiekvienas 6–10 metų vaikas gautų po vieną porciją vaisių arba daržovių kartą per savaitę.

Primygtinai siūlyčiau valstybėms narėms išplėsti šią programą ir jos jungtinį finansavimą tiek Europos, tiek ir nacionaliniu lygmeniu, kad visi vaikai, įskaitant ir ikimokyklinukus, galėtų gauti porciją vaisių kasdien. Tikiuosi, jog visi pritarsime tam, kad biudžetas būtų padidintas iki 500 mln. EUR. Pritariu pasiūlymui, kad šiai programai turėtų būti skirti tik švieži vaisiai ir daržovės iš Europos Sąjungos. Tai turėtų būti sezoniški ekologiškai išauginti vietiniai vaisiai ir daržovės.

Norėčiau pristatyti panašią iniciatyvą, kurią Rumunijos vyriausybė pradėjo įgyvendinti dar 2003 m. ir pagal kurią visi vaikai ikimokyklinio ir pradinio mokymo įstaigose kiekvieną mokyklos dieną gauna po stiklinę pieno ir šviežių bandelę. Deramos mitybos pagrindų mokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus vaikams diegimas – dalis mokymo apie sveiką gyvenseną, kuri mes turime suteikti jaunajai kartai.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, neabejotinai teisinga, kad vaisiai būtų dalijami pradinės ir vidurinės mokyklos moksleiviams. Ši idėja susijusi ne tik ekonominiu, bet ir su daug platesniu socialiniu aspektu. Taip yra dėl to, kad jos tikslas ugdyti sveikus mitybos įpročius ir tokiu būdu gerinti bendrą visuomenės sveikatą. Neabejotina, kad 90 mln. EUR yra per mažai, kad būtų garantuotas deramas programos vykdymas. Dėl to būtų pageidautina, kad programoje dalyvautų nacionalinės institucijos ir mokyklų administracijos, taip pat ir plačioji visuomenė. Tikiuosi, kad Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programai bus plačiai pritarta ir N. Busko pastangos nenueis perniek.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). – (PT) Mes pabrėžtume, jog svarbu, kad būtų pradėta įgyvendinti derama sezoninių šviežių vaisių ir daržovių nemokamo kasdieninio dalijimo mokyklose programa, daugiausia dėmesio skiriant ikimokyklinių įstaigų ir pradinio mokyklų vaikams. Ši programa – labai svarbus žingsnis, nes ji turėtų duoti teigiamų rezultatų sveikos mitybos ugdymo, sveikatos apsaugos, kovos su vaiko skurdu srityse. Ji taip pat turėtų tapti paskata regioninių produktų, įskaitant ir gaminius iš kalnuotose vietovėse veikiančių ūkių, gamybos plėtrai.

Jai reikalingas didesnis finansavimas, negu pasiūlė Europos Komisija. Dėl to, Komisijos nare, turėtų būti atsižvelgta į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pateiktus pasiūlymus, kuriuos mes padėjome parengti. Taip pat norėčiau padėkoti mūsų pranešėjui už atliktą darbą.

Neil Parish (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, dėkoju Komisijos narei už pasiūlymą dėl vaisių mokykloms programos. Labai svarbu, kad pradėtume įgyvendinti šią programą. Taip pat pritariu tam, kad turėtume remtis subsidiarumo principu, kadangi mums reikalinga sistema, kuri nebūtų per daug biurokratinė ir kuri iš tikrųjų galėtų veikti mūsų mokyklose. Taip pat manau, kad mums reikėtų lanksčiau spręsti, kokių rūšių vaisius galėtume tiekti, kadangi keletą sezonų per metus bus labai sudėtinga gauti šviežių vaisių, todėl mums retkarčiais gali prireikti perdirbtų vaisių. Nepriimkime per didelio skaičiaus nurodomųjų dalinių pakeitimų. Geriau priimkime šią programą.

Manau, kad viename arba dviejuose Parlamento pasiūlymuose dėl reikiamo finansavimo masto pateiktos per didelės sumos. Kadangi jei šiame Parlamente būtų taikoma bendro sprendimo procedūra, mes turėtume pritarti ir biudžetui, ir procesui. Jei norime išlaikyti pasitikėjimą šiuo Parlamentu, priimkime programą, kurią būtų įmanoma finansuoti ir pagal kurią vaisiai mokyklose būtų dalijami vaikams, kuriems to labiausiai reikia, kad jie išsiugdytų atitinkamus mitybos įgūdžius ir valgytų vaisius ir ateityje. Ši programa kaip tik tam ir parengta.

Norėčiau pasakyti J. Titfordui, kad man nesvarbu, ar programą vykdys Europa, Britanija, Prancūzija, ar dar kas nors. Svarbiausia užtikrinti, kad vaisiai mokykloms patektų į mūsų mokyklas.

Christel Schaldemose (PSE). - (DA) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš esu, tiesą pasakius, buvau prieš paramą žemės ūkiui ir bet kokią jos teikimo pratęsimą, tačiau kai kalbame apie mūsų vaikų sveikatos gerinimą, manau, kad visi turime daryti kuo daugiau. Visos su ligomis kovojančios organizacijos aiškiai rekomendavo taikyti vaisių mokykloms programas. Atrodo, net ir maži vaisių kiekiai turi reikšmės sveikatai. Dėl to aš širdingai pritariu Komisijos pasiūlymui. Vis dėlto manau, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skirta su vaisiais ir sveikata susijusiems klausimams. Dėl to esu prieš Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pasiūlymą, kad dalijami vaisiai turi būti tik iš ES. Tai visiškai neteisinga. Manau, kad daugiausia dėmesio turėtų būti skirta vaikų sveikatai, o ne žemės ūkio plėtrai.

Michel Barnier, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau tik keliais žodžiais išreikšti savo jausmus dėl išvadų šių diskusijų, kurios buvo nepaprastai gyvos ir vienamintiškos. Bendrai tariant, manau, kad jos atspindi labai originalią N. Busko ir E. de Lange iniciatyvą. Diskusijos rodo, kad faktiškai vieningai pritariama šiai Europos Komisijos pasiūlytai programai, kurios tikslas skatinti jaunuosius europiečius valgyti daugiau vaisių ir daržovių. Galiu pasakyti jums, ponios ir ponai, kad Ministrų Taryba taip pat turi pritaria šiam įsipareigojimui, todėl mes sieksime susitarimo, pagrįsto plataus pobūdžio pozicija, kurią jūs priimsite kartu su Taryba.

Norėčiau atkreipti dėmesį į keturias jūsų pateiktas pastabas, kurias laikau svarbiausiais klausimais. Pirmą, dėl šiai veiklai skirtą biudžetą. Aktyvi Parlamento pozicija aiškiai parodo, kad jūs rimtai nusiteikę šios iniciatyvos atžvilgiu, ir aš esu dėl to laimingas. Aš pateiksiu ataskaitą dėl pasiūlymo Tarybai. Pritariu M. Fischer Boel, kad 90 mln. EUR suma, kuri buvo paminėta pasiūlyme, nėra, kaip ji pasakė, iškirsta akmenyje.

Antras punktas, kurį aš pažymėčiau, yra tai, kad svarbiausias mūsų rūpestis duoti jaunimui sveikų vaisių ir pasiūlyti jiems sveikų produktų be cukraus priedo asortimentą.

Trečias punktas susijęs su vietinių produktų vartojimo skatinimu, kad būtų didinamas informuotumas apie Bendrijos produktų kokybę. Taip pat papildyti ką tik P. Casacos išreikštą susirūpinimą dėl atokiausių regionų padėties. Į Bendrijos rinką iš tikrųjų pateikiami produktai, kurie vežami iš atokiausių regionų, sudarančių neatsiejamą mūsų Europos Sąjungos dalį; tai aukštos kokybės produktai. Šie argumentai, kuriems pritaria ir Ministrų Taryba, išryškėja ir jūsų svarstymuose.

Galiausiai jūs taip pat išreiškėte Tarybos nuomonę atitinkančią poziciją: Bendrijos programa, kaip jums pateiktoji, – reikiama veiklos rūšis, tačiau šiuo atveju taip pat turime suteikti valstybėms narėms prisitaikyti ir veikti lanksčiai, nes tai užtikrintų, kad įgyvendinsime šią programą kuo artimiau bendradarbiaudami su bendruomenėmis, asociacijomis ir gyventojais.

Apibendrindama šiuos keturis punktus, ponios ir ponai, norėčiau pakartoti, kad nors šios laiku pateiktos iniciatyvos biudžetas, be jokios abejonės, per mažas, tačiau pati iniciatyva yra simbolinė besikeičiančiai ir aktyviai Europai, pripažįstančiai naujus mūsų visuomenės iššūkius ir svarbiausia, ponios ir ponai, Europai, kuri įžengs į mokyklas ir apie kurią palankiai kalbės ir galvos Europos jaunimas.

Manau, kad remdamiesi šia Komisijos iniciatyva mes kuriame konstruktyvios Europos, besirūpinančios savo gyventojais, įvaizdį. Būtent to ir laukia Europos gyventojai.

Mariann Fischer Boel, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti jums už traukiančią pritarimą šiam svarbiam pasiūlymui.

Norėčiau pasakyti J. Titfordui ir H. Goudin, kad jų teiginys, jog šis pasiūlymas yra propaganda – gryni niekai.

(Plojimai)

Programa skirta, kaip daugelis jūsų paminėjo, tam, kad būtų skatinami geri mokyklinio amžiaus vaikų mitybos įpročiai. Esu pakankamai tikra, kad protingai valdydami šią programą, pvz., remdamiesi jau sukaupta Airijos programos „Food Dudes“ patirtimi, mes galime padaryti gana nemažai. Tuomet, 2012 m., pamatysime, ar galime dar patobulinti šią sistemą.

Visiškai sutinku su M. Salinas García, kad mes galime panaudoti programą, kaip dalį mokomojo proceso, t. y. ne tik skatinti vaikus valgyti daugiau vaisių ir daržovių, bet ir pabandyti paaiškinti, iš kur jie tiekami, kodėl svarbu juos valgyti ir t. t.

Tikiuosi, kad kartu su Micheliu Barnieriu sugebėsime susitarti su Taryba dėl tinkamai subalansuotos programos mūsų jaunimo sveikatos naudai.

Niels Busk, pranešėjas. – (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau išreikšti savo padėką už daugelį gerų pastabų. Be to, šiuo atžvilgiu taip pat norėčiau padėkoti jums, Komisijos nare, už jūsų ypač konstruktyvų bendradarbiavimą. To, be abejo, ir reikėjo tikėtis, kadangi mes visuomet puikiai bendradarbiaujame su jumis ir jūsų kabinetu. Taip pat norėčiau padėkoti jums, ministre. Buvo labai malonu bendradarbiauti su jumis ir Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija, kadangi jūs visiškai neskubėjote ir skyrėte neįprastai daug laiko tikrai nuodugniai klausimų svarstymui. Tarybai pirmininkaujančios valstybės ne visuomet turi tiek laiko. Taip pat norėčiau kiekvienam šiuose rūmuose priminti, kad visi kalbėjusieji ragino skirti šiai programai daugiau negu 90 mln. EUR. Norėčiau pateikti jums tik vieną paprastą pastabą: jei mes nemobilizuosime daugiau pinigų, ši programa taps didžiuliu administraciniu aparatu, kuriuo remiantis bus dalijama labai nedaug vaisių. Mes negalime leisti, kad tai įvyktų, jei iš tikrųjų norime padėti pakeisti vaikų mitybos įpročius, t. y. ypatingos svarbos jų elgsenos dalį.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks antradienį, 2008 m. lapkričio 18 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Ivo Belet (PPE-DE), raštu. – (NL) Esame įsitikinę, kad turime daugiau dėmesio skirti projektams, kurie užtikrintų, jog visi jaunesni nei dvylikos metų vaikai gautų mokykloje po vaisių per dieną. Mokyklos vaidina lemiamą vaidmenį mokant juos sveikos gyvensenos. Sveikas maistas ir pakankama fizinė veikla padeda užkirsti kelią nutukimui. Vaikai, kurie pamėgs vaisius mokykloje, toliau valgys juos ir būdami pilnamečiai. Daugelis mokyklų jau deda didžiules pastangas, kad galėtų pasiūlyti vaikams po vaisių kasdien, tačiau lėšos, be abejo, per daug ribotos. Dėl to ypač svarbi Europos finansinė parama vaisių mokykloms programai.

Dėl šios priežasties mes pateiksime jausmingą kreipimąsi į Europos Komisiją ir Tarybą, kad jos pritartų programos biudžeto padidinimui. Juk kalbame apie mūsų jaunimo sveikatą, kuriai gresia pavojus. Manau, kad šios lėšos atsipirks su kaupu.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Svarbu, kad šios schemos įgyvendinimui būtų taikomas subsidiarumo principas, kad valstybės pačios spręstų, kokio amžiaus vaikams taikyti vaisių ir daržovių schemą bei kokius vaisius ir daržoves tiekti. Taip pat manyčiau, kad pirmumą reikėtų skirti Bendrijos kilmės produktams, tačiau nereikėtų atsisakyti ir ne Bendrijos kilmės produktų, nes tai pažeistų konkurencijos ir PPO taisykles.

Manau, kad šios programos administravimas turi būti kuo paprastesnis, todėl siūlyčiau nuostatos dėl strategijos rengimo atsisakyti. Rengti nacionalinę strategiją dėl vienos priemonės įgyvendinimo ir dėl mažo biudžeto yra per griežtas reikalavimas. Vietoj strategijų rengimo galėtų būti reikalavimas parengti nacionalines administravimo taisykles, į jas įtraukiant kai kurias nuostatas numatytas Komisijos pateiktose strategijos įgyvendinimo taisyklėse. Norėčiau visus paraginti pagalvoti apie strategijos rengimo būtinybę rengiant programos įgyvendinimo taisykles (šis punktas yra svarbus Lietuvai dėl administravimo).

Schemos įgyvendinimas pareikalaus papildomų lėšų iš nacionalinio biudžeto, nes schemą iš dalies turi finansuoti valstybė, tačiau net ir finansų krizės akivaizdoje turime žiūrėti į ilgalaikę perspektyvą – išsaugoti mūsų vaikų ir jaunimo sveikatą. Nenusimeskime atsakomybės naštos nuo savo pečių.

Magor Imre Csibi (ALDE), raštu. – (RO) Pasiūlymas dėl Reglamento dėl Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos – dalis rinkinio iniciatyvų, kurias paskelbė Komisija ir kurių svarbiausias tikslas – kova su nutukimu ir sveikos mitybos skatinimas.

Komisijos pasiūlytų 90 mln. EUR biudžeto būtų buvę nepakankamai pasiekti programos tikslams. ALDE frakcijos iniciatyva padidinti Bendrijos finansavimą iki 360 mln. EUR – svarbus žingsnis teisinga kryptimi. Valstybės narės, savo ruožtu, taip pat skirs lėšų, kad bendras biudžetas siektų 720 mln. EUR. Tvirtai tikiu, kad tik toks biudžetas užtikrins programos efektyvumą. Taip sugebėsime pasiūlyti priimtina skaičių vaisių porcijų per savaitę 6–10 metų mokiniams.

Tuo pačiu metu norėčiau paraginti švietimo įstaigas įvesti mitybos pamokas, kaip mokymo programos dalį, kurių metu būtų aiškinama sveikos mitybos vaidmens teorija. Tik jungtinėmis, koordinuotomis pastangomis sugebėsime pakeisti ateinančių kartų mitybos įpročius.

Urszula Gacek (PPE-DE), raštu. – Esu laiminga galėdama paremti Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą, kuri turėtų skatinti sveikesnius jaunimo mitybos įpročius. Tikiuosi, kad šis projektas taps prielaida jauniausių Europos visuomenės narių mitybos struktūrai pakeisti. Ilgalaikiai tyrimai parodė, kad mitybos įpročiai susiformuoja vaikystėje ir išlieka kaip modelis visam gyvenimui. Ši programa gali padaryti įtaką ne

tik šiai vaikų kartai, bet ir jų vaikams. Dar įdomiau. Buvo pastebėta, kad vaikų mitybos pomėgiai turi poveikį ir jų tėvų mitybos įpročiams. Tikėkimės, kad ši puiki programa taps žingsniu kelyje mūsų visų sveikos gyvensenos ir geros fizinės būklės link.

Bogdan Golik (PSE), raštu. – (PL) Esu patenkintas, kad rengiame Bendrijos programą dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose. Teigiamą šios programos poveikį pajusime daugeliu lygmenų: socialiniu, ekonominiu ir finansiniu.

Kaip Parlamento žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto narys galiu teigti, kad programa aiškiai palankiai paveiks Europos žemės ūkį ir sodininkystę, nes dėl jos padidės vaisių paklausa ir bus sudaryta galimybė išlaikyti aukštą gamybos lygį Europoje. Aš taip pat esu tėvas, todėl kaip tėvas galiu kalbėti ir apie teigiamus rezultatus, kuriuos sunku apčiuopti, t. y. apie jaunosios kartos sveikatą. Vaisių ir daržovių proporcijos didinimas mokyklinio amžiaus vaikų maiste turi didžiulę reikšmę, kadangi tuo laiku kaip tik suformuoja jų mitybos įpročiai.

Lenkijoje vienam asmeniui tenka maždaug 250 g vaisių ir daržovių per dieną. Šis lygis vienas žemiausių Bendrijoje: tik Čekija, Latvija ir Slovakija vartoja mažiau. Bendrijos vidurkis – 380 g. O štai Pasaulio sveikatos organizacijos ir Maisto ir žemės ūkio organizacija rekomenduoja, kad per dieną būtų suvartojama bent jau 400 g vaisių ir daržovių. tokiose šalyse kaip Lenkija turėtų būti vykdoma plati vaisių mokykloms reklaminė kampanija.

Tikiuosi, kad netrukus Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa bus sėkmingai įgyvendinta visose švietimo įstaigose visoje Europos Sąjungoje ir taps neatsiejamu švietimo politikos elementu.

Gyula Hegyi (PSE), raštu. – (HU) Europos Sąjungos noras skatinti vaisių vartojimą mokyklose – tikrai sveikintina iniciatyva. Tinkama mityba vaikystėje užtikrina geras sveikos gyvensenos perspektyvas vėlesniame gyvenime, todėl tinkamai išmokytas vaikas populiarins sveiką mitybą šeimos ir draugų rate. Atsakingi už programą asmenys taip pat turi atidžiai stebėti, kokius vaisius jie siūlo vaikams.

Būtų rimta klaida, jei mokyklos turėtų pasitenkinti pesticidų užterštais vaisiais, kuriuos sudėtinga parduoti. Dėl to programa turi būti vykdoma taip, kad būtų užtikrinta, jog mokykloms būtų tiekiami tik sveikatai naudingi vaisiai, kuriuose pesticidų kiekis neviršija maksimalių leistinų ribų. Lygiai taip pat pageidautina, kad sveikos mitybos labui Bendrijos lėšos pirmiausia būtų panaudotos pirkti vietiniams vaisiams, turintiems nedaug cukraus ir daug ląstelienos, o ne siūlyti, pvz., bananus.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), raštu. – (BG) Gerb. Komisijos nare, Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa – ypač svarbus žingsnis, siekiant, kad:

- vaikų mityba būtų sveika ir subalansuota;
- būtų užkirstas kelias ligoms;
- būtų parengti nauji jaunesniosios kartos mitybos modeliai ir metodika, kurie padėtų palaipsniui pakeisti greitojo maitinimo įstaigose paruoštą maistą.

Kalbame ne tik apie vaisių vartojimą, bet ir apie sveikų ir subalansuotų mitybos įpročių skatinimą. Turime pakankamai specialistų, kurie gali parinkti tinkamus vaisius, remdamiesi apibrėžtais kriterijais.

Antra, Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa taps tikra parama žemės ūkio gamintojams ir finansine pagalba valstybėms narėms. Tai ypač svarbu naujosios valstybės narėms, kurios, nepaisant visų jų pastangų, turi sunkumų, susijusių su viešuoju maitinimu mokyklose. Pvz., Bulgarijoje vykdoma valstybės subsidijuojama maitinimo mokyklose programa, bet ji negali patenkinti visų mokinių poreikių, todėl Europos Sąjungos pagalba bus nepaprastai naudinga. Be abejo, turime primygtinai reikalauti, kad vykdamą programą būtų tiekiami ekologiški produktai, taip pat garantuoti, kad ji būtų efektyviai įgyvendinama.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Ligos, nuo kurių kenčia šiuolaikinis žmogus, susijusios su mityba, tačiau maitinantis tinkamai jų galima būtų išvengti.

Pritariu pasiūlymui dėl vaisių dalijimo mokyklose. Norėčiau priminti faktą, kad Rumunijoje pieno stiklinę ir bandelę mokiniai mokyklose veltui gauna jau nuo 2002 m., nors iš pradžių buvome laimingi, kad galime tai pasiūlyti bent jau pradinių mokyklų vaikams, nuo 2006 m. ši priemonė imta taikyti ikimokyklinukams, o nuo 2007 m. ir vidurinių mokyklų vaikams. Europos Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa bent jau Rumunijoje papildys pirmiau minėtą programą.

Ji turi daug pranašumų. Norėčiau paminėti tik du iš jų:

– Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja, kad jaunesni nei vienuolikos metų vaikai suvartotų bent jau 400 gramų vaisių ir daržovių per dieną. Šiuo atžvilgiu taip pat norėčiau priminti 2008 m. rugsėjo 25 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Baltosios knygos dėl su mityba susijusių sveikatos problemų. Neužmirškime, kad maistas ir tai, kaip mes maitinamės, vaidina lemiamą vaidmenį mūsų sveikatai.

– Sumažės skirtumai: vaikai yra iš skirtingų socialinių ekonominių sluoksnių; kai kurie iš jų yra ypač socialiai nuskriausti.

Siiri Oviir (ALDE), raštu. – (ET) Baltojoje knygoje dėl Europos strategijos su mityba, atsvariu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti, kurią šiais metais taip pat priėmė ir Europos Parlamento, ekspertai pabrėžė faktą, kad šiandien Europoje daugiau nei 5 mln. vaikų yra nutukę ir beveik 22 mln. vaikų turi antsvorio ir šie skaičiai nuolat auga, ir manoma, kad iki 2010 m. nutukusių arba antsvorio turinčių vaikų skaičius didės po 1,3 mln. kasmet.

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pasaulio sveikatos ataskaitoje nepakankamas vaisių ir daržovių vartojimas įrašytas į sąrašą kaip vienas iš septynių sveikatos rizikos veiksnių. Šiuo atžvilgiu Parlamentas jau kartą yra pateikęs pasiūlymą Europos Komisijai įtraukti į ES biudžetą šioms problemoms spręsti būtinus finansinius išteklius.

Šiandien Europos Komisija parengė atsarginę priemonę, kuri remia mūsų ankstesnę iniciatyvą. Ši priemonė sudarytų galimybę (panašiai kaip pieno mokykloms programos atveju) nuo 2009–2010 mokslo metų pradėti dalyti vaisius ir daržoves 6–10 metų vaikams ES mokyklose.

Tai neabejotina investicija į ateitį, kuri padės išvengti arba sumažinti sveikatos priežiūros išlaidas, susijusias su netinkamais mitybos įpročiais. Tikiuosi, kad Europos Komisija dar kartą pasvarstys pateiktus pasiūlymus ir padidins dabartinį vaisių ir daržovių programos biudžetą nuo 90 iki 500 mln. EUR, taip sudarydama galimybę dalyti vaikams vaisius visomis mokyklos dienomis didesniais vaikų tiksliniais ratu.

Ačiū už jūsų dėmesį!

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Komisijos pasiūlymas įgyvendinti vaisių dalijimo mokyklose bus naudingas Europos Sąjungos gyventojų sveikatai, taip pat padarys reikšmingos įtakos kiekvienos valstybės narės ekonominei ir socialinei plėtrai. Mitybos įpročiai susiformuoja vaikystėje ir gali lydėti asmenį visą gyvenimą.

Mokyklos – labiausiai tinkama vieta pradžiai veiklos, kuri išugdytų šią elgsenos rūšį, nes mokykla – dar viena institucija (po šeimos), kuri tiesiogiai bendrauja su vaikais ir daro jiems reikšmingą įtaką.

Ši programa kartu su mokyklose pradedama įgyvendinti mitybos pagrindų programa sudarys daugiau prielaidų tam, kad vaikai išsiugdytų sveikos mitybos įgūdžius ir rinktųsi sveikesnį maistą, įskaitant vaisius ir daržoves. Pirmiausia vaikai turėtų būti mokomi ir skatinami valgyti padidintos maistinės vertės produktus. Taip bus pasiekti numatyti programos tikslai ir užkirstas kelias su nutukimu susijusioms ligoms, išvengta blogos mitybos padarinių arba diabeto, t. y. dalykų, kurie gali nutikti suaugus.

Parlamento pasiūlyti daliniai pakeitimai apčiuopiamai pagerins Komisijos dokumentą, nes skiriant programos įgyvendinimui 500 mln. EUR per metus pagerės mokinių aprūpinimas vaisiais ir daržovėmis, o tai, savo ruožtu, taps postūmiu žemės ūkio gamybos plėtrai Europos Sąjungos lygmeniu.

PIRMININKAVO: LUIGI COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

6. 2009 finansinių metų bendrojo biudžeto projektas (pakeitimų projektų pateikimo terminas) (žr. protokolą)

7. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas klausimas – balsavimas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai pateikti protokole)

- 7.1. EB ir Kazachstano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo protokolas (A6–0416/2008, Jacek Saryusz-Wolski) (balsavimas)**
- 7.2. Bendra įmonė naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti (A6–0439/2008, Angelika Niebler) (balsavimas)**
- 7.3. Įstatymais nustatytas dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių ženklavimas (kodifikuota redakcija) (A6–0382/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 7.4. Bendrovių teisė, susijusi su vienanarėmis uždarosiomis akcinėmis bendrovėmis (kodifikuota redakcija) (A6–0383/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 7.5. Ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių vairuotojų sėdynė (kodifikuota redakcija) (A6–0384/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 7.6. Išorės veiksmų garantijų fondas (kodifikuota redakcija) (A6–0387/2008, Diana Wallis) (balsavimas)**
- 7.7. Konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (A6–0428/2008, Hans-Peter Mayer) (balsavimas)**
- 7.8. Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema Bendrijoje (A6–0376/2008, Pervenche Berès) (balsavimas)**
- 7.9. Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų sutelkimas (A6–0430/2008, Reimer Böge) (balsavimas)**
- 7.10. Prašymas atšaukti Frank Vanhecke imunitetą (A6–0421/2008, Klaus-Heiner Lehne) (balsavimas)**

– *Kalbėjo dėl balsavimo:*

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, mano prašymas yra pagrįstas mūsų Darbo tvarkos taisyklių 168 straipsnio nuostatomis. Dešimt metų, gerb. pirmininke, dalyvavau Parlamento įgaliojimų ir imunitetų patikrinimo komiteto darbe. Atidžiai perskaičiau K. Lehne pranešimą ir norėčiau pasakyti, kad net nekreipiant dėmesio į minėto nario politinius įsitikinimus, buvau nustebintas, kad šiuo atveju mes nukrypstame nuo komiteto apibrėžto precedentinės teisės principo, kuris sako, jog turėtume išlaikyti parlamentinį neliečiamumą narių, patrauktų baudžiamojon atsakomybėn dėl politinių priežasčių.

Vis dėlto F. Vanhecke traukiamas baudžiamojon atsakomybėn kaip leidinio vadovas. Jis traukiamas baudžiamojon atsakomybėn už straipsnį, kurio autorius yra žinomas, o šiuo atveju pagal Belgijos įstatymus, kaip pripažinta pranešime, leidinio vadovas neturi būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn. Be to, baudžiamasis persekiojimas pagrįstas faktu, kad laikraštyje buvo atkreiptas dėmesys į tai, jog įtariama, kad dėl kapų išniekinimo kalti kitataučiai. Baudžiamasis persekiojimas pradėtas Belgijos socialistų partijos tarybos narių iniciatyva.

Suprantama, gerb. pirmininke, tai paskutinis mano kalbos punktas ...

(Pirmininkas nutraukė kalbėtoją)

Pirmininkas. – B. Gollnisch, atsiprašu, bet dėl šios rūšies balsavimo nėra leidžiama rengti jokių diskusijų; suteikiau jums žodį vienai minutei, kad apibūdintumėte prašymą, o jūs kalbėjote daug ilgiau; diskusijų, deja, rengti negalime.

(Parlamentas atmetė šį prašymą grąžinti pranešimą komitetui)

7.11. Prašymas atšaukti Massimo D'Alema imunitetą (A6-0422/2008, Klaus-Heiner Lehne) (balsavimas)

7.12. Vartotojų švietimas ir žinių gerinimas kredito ir finansų srityse (A6-0393/2008, Iliana Malinova Iotova) (balsavimas)

7.13. Vartotojų rinkų rezultatų suvestinė (A6-0392/2008, Anna Hedh) (balsavimas)

7.14. Bendra akcizų tvarka (A6-0417/2008, Astrid Lulling) (balsavimas)

– *Kalbėjo dėl balsavimo dėl pranešimo su daliniais pakeitimais:*

Astrid Lulling, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau paraginti visus narius, kurie nenori vėl patekti į prieš 1992 m. buvusius laikus, t. y. laikotarpį, kol nebuvo sukurta bendroji rinka, kad jie balsuotų prieš pranešimą, nes tai, kaip Parlamente vyksta balsavimas, tiesiog gėdinga.

Pranešime supainiota viskas: sveikata, apmokestinimas ir taip toliau. Balsuokite prieš pranešimą; taigi jūs balsuosite už Komisiją, kuri pateikė gerą pasiūlymą.

(*Plojimai iš dešinės*)

Pirmininkas. – Man atrodo, kad pranešėjos A. Lulling nuomonė aiški, nepaisant to, ar jai pritariama. Judėsime toliau ir pradėsime vardinį balsavimą pagal visą pasiūlymą su daliniais pakeitimais.

Elisa Ferreira (PSE). – (PT) Norėčiau nesutikti su A. Lulling pareiškimu, kuriuo ji bando daryti įtaką šių rūmų narių balsavimui. Tai beprasmiška.

Mes nepritariame pateiktiems išvedžiojimams. Dėl to paraginčiau narius, kurie žino, apie ką kalbama, ir tai, kad mes giname kitus interesus, t. y. sveikatos apsaugos sritį bei gyventojų ir šalių interesus, kad jie balsuotų už pranešimą.

(*Plojimai iš kairės*)

Pirmininkas. – Norėčiau priminti nariams, kad šiuo balsavimo procedūros tarpsniu jokios diskusijos nėra numatytos. Pagal Darbo tvarkos taisyklės pranešėja turi teisę išreikšti savo nuomonę, todėl aš, be abejo, suteikiau jai šią teisę, bet nemanau, kad kitas prašymas kalbėti atitiko procedūros reikalavimus. Prašau man atleisti visų, kurie irgi esate pateikę prašymą kalbėti. Aš ketinu nesuteikti jums teisės kalbėti, bet tęsiu balsavimo procedūrą.

7.15. Reglamento (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo ir Reglamento (EB) Nr. 1234/2007, nustatančio bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (Bendras bendro žemės ūkio rinkų organizavimo reglamentas), keitimas siekiant nustatyti vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą (A6-0391/2008, Niels Busk) (balsavimas)

7.16. Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetis ir ateities uždaviniai (A6-0420/2008, Pervenche Berès, Werner Langen) (balsavimas)

– *Kalbėjo dėl balsavimo:*

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau iškelti klausimą dėl balsavimo tvarkos. Dabar balsavome dėl didelio skaičiaus jungtinių dalinių pakeitimų, kuriuos pateikė Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija. Balsavimo tvarkos sąrašuose visuomet pateikiama santrumpa PSE / PPE-DE. Abėcėlinė rikiuotė būtų visiškai kitokia. Ar darbo tvarkos taisyklėse esama užuominų apie savaiminį socialistų pranašumą?

(*Nepritarimo šūkieniai*)

Pirmininkas. – R. Rackai, esu patenkintas, kad galiu tuoj pat jums atsakyti: administracinės tarnybos man pranešė, kad paraiškos tų, kurie pateikė bendrus politinė grupės dalinius pakeitimus balsavimo sąraše įrašyti tiksliai pagal frakcijos paraiškos pateikimo laiką. Dėl to šiuo atveju nėra jokių abėcėlės tvarkos paraiškoje pažeidimų.

7.17. Vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principo taikymas (A6–0389/2008, Edit Bauer) (balsavimas)

7.18. Elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimas (A6–0418/2008, Christian Ehler) (balsavimas)

8. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo:

– Pranešimas: Iliana Malinova Iotova (A6–0393/2008)

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, finansų krizės mastas rodo, kad nei bankai, nei vartotojai nesielgė atsakingai. Ryžtingai pritariu pasiūlymui investuoti į finansinį švietimą, todėl pritariu šiam pranešimui, tačiau negaliu pritarti tam, kad būtų organizuojamos tik paviršutiniškos kampanijos ir taikomi bendri principai. Turėtume atlikti atitinkamą analizę, kadangi skirtingose valstybėse narėse padėtis gali skirtis. Taip pat žinau, kad mokymas turi būti griežtai susietas su skirtingų gyventojų grupių poreikiais tam, kad jis būtų iš tikrųjų efektyvus.

Norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į pavyzdinę Čekijos patirtį. Per praėjusius trejus metus vienas asmuo valdė interneto svetainę, pavadintą www.bankovnipoplatky.com. Ši interneto svetainė gyvybiškai svarbiai prisideda prie internetu besinaudojančių Čekijos gyventojų finansinio švietimo. Tai rodo, kad šį klausimą galima būti išspręsta pigiai ir efektyviai. Vis dėlto dar trūksta švietimo priemonių moksleiviams ir vyresnei kartai. Be valstybinio finansavimo mes neįstengsime to padaryti.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Finansų krizė suteikė Europos vartotojams puikią galimybę pasitikrinti savo finansines žinias. Jie gavo nuostabią pamoką, kaip svarbu išmanyti asmeninius finansus, mokėti valdyti santaupas ir naudoti draudimo produktus, taip pat suprasti informaciją, pateiktą įprastuose banko sąskaitų išrašuose ir kvituose. Visiems šiems dalykams išmanyti reikalingos finansinės terminologijos žinios, kurios galėtų būti tinkamai panaudotos asmeninių finansų vadybai.

Dėl šios priežasties manau, kad pranešėjos M. Iotova pranešimas – tolimesnis svarbus EP įnašas vartotojų apsaugai gerinti, todėl balsavau už. Esu tvirtai įsitikinusi, kad vartotojų švietimas turi prasidėti pradinėje mokykloje. Valstybės narės turi įtraukti šią temą, ypač finansų, į pradinių ir vidurinių mokyklų mokymo programas. Turi būti labiau reklamuojamos DOLCETA ir EURÓPSKY DIÁR interneto svetainės.

Gera vertinu vartotojo organizacijų veiklą, skirtą ne tik moksleivių, bet ir mokytojų mokymams. Įvairūs konkursai, suorganizuoti su dideliu entuziazmu, traukia daugumą jaunųjų vartotojų. Man globojant pagal viduje vartotojų mokymo moksleiviams programą Slovakijos vartotojų asociacija organizuoja kasmetinį konkursą, pavadintą „Consumers for Life“. Konkursas sulaukia didžiulio susidomėjimo, o nugalėtojai apdovanojami kelione į EP.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, labai ačiū už man suteiktą galimybę pateikti mano balsavimo paaiškinimą. Manau, kad visi šiuose rūmuose pritaria tam, kad kreditų sistemos ir likvidumo krizė, su kuria mes susidūrėme, kilo ne vien dėl prastos bankų skolinimo politikos (šiuos sprendimus ir perteklinį skolinimo režimą bankams įpiršo B. Clintono administracija, kuri primygtinai siūlė, kad jie teiktų paskolas ir bendruomenėms, kurias laikė nekredituotomis), bet ir dėl vartotojų, priimančių blogus sprendimus. Imdami paskolas, kurių jie galbūt nepajėgs grąžinti, jie gavo stipriausią smūgį, kai sprogo paskolų burbulas.

Tai pabrėžia vartotojų finansinio švietimo svarbą. Vis dėlto atrodo, kad mes patekome į spąstus manydami, kad ES gali išspręsti bet kokią problemą. Jei atkreipsite dėmesį į sąrašą sprendimų, pateiktą Komisijos interneto svetainėje, Europos Dienoraštyje, įsitikinsite, kad juose taip pat nedaug teuzsimenama apie vartotojų švietimą. Turime pasitelkti bendruomenės organizacijas (pvz., mano rinkimų apygardoje veikiančią „Croydon Caribbean Credit Union“), kurios padėtų išspręsti šias problemas ne tik Europos, bet ir bendruomenės lygmeniu.

– Pranešimas: Astrid Lulling (A6–0417/2008)

Astrid Lulling (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, aš paprašiau, kad Parlamentas balsuotų prieš pranešimą, kadangi tik nedidelė mažuma balsavo už žemesnius nei šiuo metu galioja orientacinius dydžius.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Komisija nepritaria nuostatai dėl orientacinių dydžių. 2005 m. šie rūmai palankiai balsavo už P. Rosati pranešimą, kuriame buvo siūloma panaikinti orientacinius dydžius, todėl dabar mes žengiame žingsnį atgal ir sumenkiname tai, už ką mes balsavome. Dauguma narių nežino, už ką jie balsavo.

Dabar mes mažiname galiojančius orientacinius dydžius 50 proc.; tai reiškia, kad vietoj 800 cigarečių jūs balsavote už 400; vietoj 10 litrų alkoholio jūs balsavote už 5 litrus; vietoj 90 litrų vyno, jūs balsavote už 45 litrus; vietoj 110 litrų alaus, jūs balsavote už 55 litrus. Jūs žengėte žingsnį atgal ir padalijote pusiau galiojančius orientacinius dydžius, apibrėžiančius privačių asmenų prekių pirkimo normas.

Vis dėlto manau, kad žinia Komisijos nariui L. Kovács ir Ministrų Tarybai aiški; tik penki nariai neketina balsuoti už mano pranešimą. Todėl norėčiau, kad Taryba žinotų, kad Komisijos narys (kaip jis teigė vakar vakare) pritaria, kad būtų įvesti nurodomieji apribojimai, bet tik atitinkantys šiuo metu galiojančius. Tai turi būti aiškiai pasakyta, gerb. pirmininke; kaip pranešėja turiu tai pasakyti, kadangi būtina, kad būtų galima įvertinti balsavimo rezultatus.

Daniel Hannan (NI). - Gerb. pirmininke, man suteikta privilegija atstovauti gražiams kaimams su besidriekiančiomis žemumomis ir katilėlių sąžalynais Anglijos grafystėse aplink Londoną. Kaip kiekvienas kitas EP narys iš Pietryčių Anglijos, aš gavau daugybę širdį veriančių nusiskundimų iš rinkėjų, kurie nukentėjo nuo ginčytinos Kanalo uostuose teisėtai nupirkto alkoholio ir tabako konfiskavimo.

Leiboristų partijos pakartotiniai „žygiai“ dėl akcizo mokesčio pasitarnavo, kad pajamos, kurių turėjo gauti mano rinkimų apygardos mažmenininkai suplauktų iš kažkieno kišenę už Kanalo. Šiuo metu darbo vietos migruoja iš Anglijos grafysčių aplink Londoną kitapus vandenų. Pajamos, kurios turėtų patekti į Britanijos valstybės iždą, plaukia į Žemyno iždus.

Tuomet vyriausybė, atsakydama į vis senkančią šių pajamų srovę, buvo priversta samdyti vis daugiau akcizų kontrolės pareigūnų, kurie tuščiai stengėsi sugriauti sistemą, dėl kurios didžioji dalis mūsų alkoholio ir tabako gabenama kontrabanda. Tai sistema, dėl kurios gražinimo savo gėdai ką tik balsavo leiboristų partijai priklausančys EP narys. Aš manau, kad tai tikra gėda.

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau prisidėti prie ankstesnių kalbėtojų, pranešėjos A. Lulling ir mano kolegos Dan Hannan iš Anglijos Pietryčių, išreikštos nuomonės.

Taip pat ir aš, kaip Europos Parlamento narys, atstovaujantis Londonui – didžiausiam pasaulio miestui ir puikiausios pasaulio šalies sostinei – gavau daug laiškų iš rinkėjų, besiskundžiančių dėl muitinės kontrolės metodų ir akcizų, susijusių su žemyne nupirkto ir į Angliją įvežto alkoholio ir cigaretėmis, kurios buvo skirtos jiems patiems arba jų šeimoms ir draugams.

Ką gi išdarinėja muitinės ir akcizų kontrolės pareigūnai Jungtinėje Karalystėje? Jie prikimba prie jūsų, jie užduoda įkyrius klausimus, jie tempia jus, iškaitant pensininkus, už savo transporto priemonių ir įkyriai kamantinėdami panašiu į Gestapo tipo tardymą būdu bando tiksliai sužinoti, kiek alkoholio jūs geriate ir kiek cigarečių jūs rūkote. Tai ne toks elgesys, kurio mes tikimės iš įstatymų priežiūros arba akcizų kontrolės pareigūnų Jungtinėje Karalystėje ar visoje Europą. Šiandieninis balsavimas už pranešimą nubloškė mus atgal ne tik į laikotarpį prieš 1992 m., bet ir į dar ankstesnį laikotarpį, kur nebuvo jokio arba beveik jokio laisvo prekių judėjimo.

– Pranešimas: Niels Busk (A6–0391/2008)

Milan Gaľa (PPE-DE). – (SK) Aš balsavau už pranešimą, kadangi ES daugėja svorio ir nutukimo problemų – ypač nuo to kenčia vaikai: manoma, kad 22 mln. vaikų turi antsvorio; 5,1 mln. iš jų yra nutukę. Manoma, kad nutukusių vaikų daugės po 400 000 per metus. Daugiau kaip 90 proc. vaikų nutukimo atvejų susiję su blogais mitybos įpročiais ir fizinio krūvio stoka. Šie vaikai kenčia nuo rimtų mitybos sutrikimų, sąnarių ligų, susilpnėjusio imuniteto ir padažnėjusių ligų.

Po to, kai buvo priimta Baltoji knyga dėl Europos strategijos su mityba, antsvoriu ir nutukimu susijusioms sveikatos problemoms spręsti, dabartinė direktyva – kita gera naujiena, susijusi su kova su vaikų nutukimu. Manau, kad mums reikalinga programa, pagal kurią padidės vaisių ir daržovių dalijimas Europos mokyklose.

Taip pat turėtume apsvarstyti galimybę taikyti šią programą ir ikimokyklinukams. Patarimai, gerų ir subalansuotų mitybos įpročių ugdymas sudarytų dar palankesnes prielaidas gyventojų sveikatai užtikrinti negu vien tik ši vaisių dalijimo programa.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa, Pieno vartojimo skatinimo mokyklose programa ir maisto paskirstyti labiausiai skurstantiems Europos Sąjungoje programa – nuostabios Europos Sąjungos iniciatyvos, kurios labai būtinos ir turi neabejotinai būti paremtos. Nemokamas vaisių ir daržovių dalijimas moksleiviams ne tik padės gerinti jų sveikatą ir keisti jų mitybos įpročius, bet ir teigiamai paveiks socialinę sritį. Aš palankiai vertinu daugelį Europos Komisijos pasiūlymų, todėl manau, kad jie nesukels smarkių ginčų. Tuo pat metu tikiuosi, kad Komisijos narė ir ypač mūsų žemės ūkio ministrai (ES – 27) bus truputį dosnesni. Turime atsiminti, kad mūsų vaikų sveikatai iškilusi grėsmė, todėl neturėtume taupyti jos sąskaita.

Hynek Fajmon (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsavau taip pat kaip ir kiti PPE-DE frakcijos EP narys iš Čekijos, t. y. prieš N. Busko pranešimą dėl vaisių ir daržovių mokyklose. Tėvai turi būti pirmiausia atsakingi už sveiką jų vaikų mitybą. Europos Sąjunga neturi jokių įgaliojimų nei švietimo, nei sveikatos srityse. Šiuos dalykus, remdamosi nacionaliniais reikalavimais, turi reguliuoti pačios valstybės narės. Nėra jokių racionalių priežasčių tam, kad Europos Sąjunga naudotų mokesčių mokėtojų pinigus, kad užmokėtų už moksleiviams skirtą porciją vaisių per savaitę. ES turėtų spręsti tikras visos Europos problemas, pvz., susijusias su barjerų pašalinimu keturioms pagrindinėms laisvėms įgyvendinti. Ji neturėtų pažeisti savo pačios apibrėžto subsidiarumo principo.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, praėjo daug laiko nuo tada, kai draudėme vaikams lįsti į kaimynų sodus vogti obuolių, kol pasiekėme šių dienų padėtį, kai jų nebedomina nei obuoliai, nei sodai. Todėl ši vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa yra sveikintina. Bėda ta, kad daugelis tėvų nesupranta vaisių ir daržovių reikšmės, todėl pagal šią programą vaikai ir tėvai bus šviečiami apie vaisių ir daržovių vartojimo naudą sveikatai.

Be abejonės, programos sėkmė priklausys nuo valstybių narių. Mes nenorime sudėtingos, taisyklėmis grindžiamos programos. Norime lankstumo ir turime bendradarbiauti su mokytojais, ypač tais, kurie dalys vaisius ir daržoves, ir su tėvais, kad jie užtikrintų, jog vaikai juos valgytų, mėgtų ir ugdytų sveikos mitybos įpročius.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Amerikos miestuose įprasta matyti daugiau kaip 150 kg sveriančius paauglius. Nenoriu, kad mes darytume tą pačią klaidą. Sveikos mitybos įpročių sklaida ir sveikesnių, netukinančių produktų vartojimas vaikystėje ir jaunystėje – tai investavimas į būsimų kartų sveikatą. Šie dalykai bus naudingi diabeto, širdies ir kraujagyslių, taip pat kaulų ligų gydymo išlaidų požiūriu.

Dėl šios priežasties ši pernelyg kukli programa praktiškai bus neveiksminga ir sveikatos, ir ekonominiu požiūriu. Todėl aš pritariau 7 pakeitimui, pagal kurį keturgubai didinamos moksleivių vaisiams skirtos minimalios išlaidos, ir taip užtikrinama viena vaisių ar daržovių porcija bent keturias dienas per savaitę, o ne tik kartą per savaitę. Džiaugiuosi, kad šį pakeitimą pasiūlė Komisija. Programos diegimas neturėtų priklausyti nuo tėvų sutikimo prisidėti prie jos finansavimo. Ypač vargingiau gyvenančių tėvų vaikai turėtų turėti galimybę mokykloje nemokamai gauti vaisių ir todėl derėtų padidinti programos finansavimą.

- Pranešimas: Pervenche Berès, Werner Langen (A6-0420/2008)

Ivo Strejček (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, norėčiau paaiškinti, kodėl aš balsavau prieš Pervenche Berès ir Wernerio Langeno pranešimą. Yra mažiausiai trys klausimai, į kuriuos norėčiau atkreipti dėmesį.

Pats pirmas yra tai, kad pranešime raginama geriau ir griežčiau koordinuoti šalių ekonomikos ir finansų politiką. Antrasis yra tai, kad tai pareikalaus itin darnios fiskalinės politikos, dėl kurios reikės politinės vienybės, o politinės vienybės padarinys – tai trečioji priežastis, kodėl aš balsavau prieš.

Nepritariu požiūriui, kad politinis koordinavimas, kuriuo pašalinami valstybės narėms būdingi skirtumai, taps priemone dabartinėms Europos problemoms spręsti. Dabartinės Europos problemos – tai laisvas darbo jėgos ir kapitalo bei paslaugų judėjimas.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vertindami Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį, turime savęs paklausti, ar iš tiesų euro ženklą siejame su geroje ir stabilizavimu. Be abejonės, į šį klausimą gali būti tik vienas atsakymas. Pripažįstant, kad įvedus bendrą valiutą būta neigiamų aspektų, pvz., pradinio tarpsniu kilo kainos, reikia pabrėžti, kad euro tapo viena pirmaujančių pasaulio valiutų.

Ekonominė ir pinigų sąjunga padėjo labiau stabilizuoti valstybių narių ekonomiką ir turėjo palankų poveikį tarptautinei prekybai, todėl Europos Sąjungai ji naudinga. Teigiamas euro poveikis tapo ypač akivaizdus visai neseniai, kai pasaulio finansų krizė privertė mus suprasti stabilaus valiutos kurso naudą.

- Pranešimas: Klaus-Heiner Lehne (A6-0422/2008)

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Norėčiau paaiškinti dėl savo balsavimo. Aš susilaikiau balsuojant dėl Massimo D'Alema, kaip Parlamento nario, imuniteto atšaukimo taikymo, nes kaip teisininkas turiu tam tikrų abejonių dėl Parlamento valdžios šiuo klausimu ir neturiu teisės ar noro kištis į Italijos vidaus reikalus.

- Pranešimas: Christian Ehler (A6-0418/2008)

Gyula Hegyi (PSE). – (HU) Kaip Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomonės referentas aš džiaugiuosi balsavimo rezultatais. Mes kalbame apie technologiją, kuri, jei viskas bus gerai, gali iš dalies padėti spręsti klimato kaitos klausimą, bet nevalia leisti, kad tai mums trukdytų įvertinti viso klimato kaitos paketo svarbą.

Naujosios valstybės narės, tarp jų ir Vengrija, nuo devintojo dešimtmečio pabaigos labai smarkiai sumažino savo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išlakas. Būtų didelis įžaidimas, jei dabar jas baustų tie, kurie iki šiol didino kenksmingas išlakas. Dėl šios priežasties norėtume pasiekti, kad 10 proc. pajamų iš prekybos apyvartiniais taršos leidimais sistemos būtų proporcingai paskirstyta valstybėms narėms, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis už Europos Sąjungos vidurkį.

Mes taip pat 10 proc. skirtume toms valstybėms narėms, kurios per pastaruosius penkiolika metų sumažino savo išlakas. Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetui pavyko pasiekti, kad magistralinėms šildymo sistemoms nebūtų taikomas klimato kaitos mokestis; šį laimėjimą privalu išlaikyti milijonų mažas pajamas turinčių Europos piliečių labui. Kaip Aplinkos komiteto nuomonės referentas, pritardamas pranešimui, aš pritariu ir tiems pirmiau minėtiems klausimams.

Rašytiniai paaiškinimai dėl balsavimo

- Pranešimas: Jacek Saryusz-Wolski (A6-0416/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Aš balsuoju už šią priemonę. Kazachstanas pradėjo demokratizacijos procesą, kuris vyksta lėčiau už pastaraisiais metais šalies išgyvenamą nepaprastą ekonomikos augimą: šioje buvusioje Tarybų Sąjungos respublikoje labai daug užsienio verslininkų investuoja dideles kapitalo sumas. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga turėtų nuolat skatinti veiklą, kuri būtų skirta Kazachstano piliečių laisvės, demokratijos ir socialinio teisingumo erdvei plėsti, ir veikti ne tik kaip vis daugiau interesų turinčiai prekybos partnerei. Ekonomikos augimas ir demokratija turėtų eiti išvien.

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Per konsultavimosi procedūrą aš balsavau už pranešimą, kuriame pritariama Europos Bendrijų ir Kazachstano Respublikos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo protokolo pasirašymui ir kuriame taip pat atsižvelgiama į Bulgarijos ir Rumunijos įstojimą į Europos Sąjungą. Šis pranešimas padės skatinti Rumunijos ir Kazachstano Respublikos bendradarbiavimą.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Aš balsavau už J. Saryuszo-Wolskio pranešimą dėl Europos Bendrijų ir Kazachstano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Taip padariau nepaisydamas savo nuolatinių abejonių dėl vyriausybės duomenų apie žmogaus teises Kazachstane. Svarbu, kad Parlamentas ir Komisija ir toliau stebėtų padėtį Kazachstane ir, jei per kitus dvylika mėnesių ji pablogėtų ar net negerėtų, turėtume imtis veiksmų ir nebetaikyti šio susitarimo.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už J. Saryusz-Wolskio pranešimą, taigi už Europos Bendrijų, jų valstybių narių ir Kazachstano partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo pasirašymą.

Aš pritariu pranešėjo, taip pat ir Tarybos priimtai pozicijai manydamas, kad Rumunijai ir Bulgarijai įstojus į Europos Sąjungą būtina parengti partnerystės ir bendradarbiavimo su Kazachstanu protokolą ir sudaryti sąlygas naujosioms valstybėms narėms jį pasirašyti.

- Pranešimas: Angelika Niebler (A6-0439/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Svarstomas dokumentas iš esmės nekeičia 2006 m. lapkričio mėn. šio Parlamento priimto reglamento, pagal kurį buvo įsteigta viešoji ir privačioji partnerystė, skirta Europos oro eismo vadybos sistemai sukurti.

Dabar pasiūlytais reglamento pakeitimais siekiama naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemą (SESAR) pripažinti Bendrijos institucija ir Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus taikyti jos pareigūnams. Pakeitimai pasiūlyti siekiant padidinti Bendrijos įnašą ir iš Septintosios mokslinių tyrimų, technologijų plėtros pagrindų programos ir Europinio tinklo programos biudžeto SESAR lygiomis dalimis pervesti mažiausiai 700 mln. EUR.

Šios bendrovės įsteigimas sudaro pavojingą precedentą viešuosius pinigus naudoti privatiems tikslams. Viešojo sektoriaus požiūrį galima buvo atnaujinti, o oro eismo vadybos sistemas tobulinti (ir patikimumo požiūriu), taip užtikrinant profesionalų ir oro erdvės vartotojų saugą. Mes manome, kad pasiduodant privataus sektoriaus interesams ir spaudimui, šie tikslai nebus geriau pasiekti. Dėl šių priežasčių šiam pranešimui nepritarėme.

David Martin (PSE), raštu. – Šis pasiūlymas turės labai teigiamą finansinį poveikį Europos oro eismo kontrolės infrastruktūros modernizavimo programai. Aš pritariu pasiūlymui, dėl kurio sutaupytos lėšos bus investuojamos į mokslinius tyrimus, plėtrą ir patvirtinimo veiklą visos Bendrijos labui.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Norėčiau pranešti, kad balsavau už A. Niebler pranešimą dėl bendros įmonės naujos kartos Europos oro eismo vadybos sistemai (SESAR) sukurti įsteigimo.

Akivaizdu, jog mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros sektoriaus didelio masto Bendrijos projektai reikalauja bendrų viešojo ir privataus sektoriaus pastangų norint pasiekti tvarių, naudingų rezultatų. Šiuo atveju manau, jog, siekiant ateityje išlaikyti oro eismo Europos dangumi plėtotę ekonomikos ir aplinkos požiūriu, reikalingas naujos kartos darnus oro eismo valdymas. Todėl manau, kad turėtume nuoširdžiai pritarti bendros įmonės šioje srityje steigimui. Bet norėčiau pabrėžti, jog iš praeities reikia pasimokyti (čia galvoje turiu bendros įmonės „Galileo“ likvidavimą) ir suformuluoti aiškesnę statuso, kurį turėtų turėti šis juridinis asmuo, apibrėžtį, kad mokslo ir technologijų pažangai netrukdytų procedūrinio ir teisinio pobūdžio problemos.

- Pranešimas: Diana Wallis (A6-0382/2008)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už D. Wallis pranešimą dėl įstatymais nustatyto dviračių ir triračių motorinių transporto priemonių ženklinimo kodifikavimo. Kadangi Direktyva dėl įstatymais nustatyto šios rūšies motorinių transporto priemonių ženklinimo buvo keletą kartų iš dalies keičiama, manau, jog kodifikavimas būtinas norint, kad šis Bendrijos teisės aktas piliečiams būtų suprantamesnis ir prieinamesnis ir todėl jie galėtų naudotis jame numatytais teisėmis.

- Pranešimas: Hans-Peter Mayer (A6-0428/2008)

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už H. -P. Mayerio pranešimą dėl Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo sudarymo projekto. Pritariu savo kolegos požiūriui, kad Komisijos pateiktas pasiūlymas, skirtas 1988 m. Lugano konvencijai pakeisti, gali padėti jurisdikcijos ir teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo sistemą padaryti spartesnę ir veiksmingesnę su tuo susijusiose srityse, o ypač intelektinės nuosavybės teisių registravimo ir galiojimo srityje.

- Pranešimas: Pervenche Berès (A6-0376/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Šis pasiūlymas ypač svarbus tuo, kad taikant reguliavimo procedūrą su tikrinimu itin sustiprinamos Europos Parlamento teisės stebinti, kaip taikomos įgyvendinimo priemonės. Europos Parlamentui suteikiama teisė tikrinti įgyvendinimo priemonės projektą, be to, papildomos pagrindinės nuostatos, pagal kurias Europos Parlamentui suteikiama teisė nepritarti priemonės projektui arba siūlyti įgyvendinimo priemonės projekto pakeitimus.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš pritariu puikiam P. Berès pranešimui dėl Tarybos reglamento dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Bendrijoje dėl Komisijai suteiktų įgyvendinimo įgaliojimų dalinio pakeitimo. Manau, jog įvedus naują komitologijos procedūrą, t. y. reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri išplečia Parlamento teises prižiūrėti įgyvendinimo priemones, mums reikia taikyti Komisijos pasiūlytą derinimą bendra tvarka siekiant, kad naujoji procedūra būtų veiksmingai taikoma.

- Pranešimas: Reimer Böge (A6-0430/2008)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Liberalizavus tekstilės gaminių ir drabužių sektorių, 2007–2008 m. Italija pateikė paraiškas paramai gauti dėl 1 044 atleistų darbuotojų penkiose Sardinijos

įmonėse, 1 537 atleistų darbuotojų 202 Pjemonto įmonėse, 1 816 atleistų darbuotojų 190 Lombardijos įmonių ir 1 588 atleistų darbuotojų 461 Toskanos įmonėje. Iš viso dėl 5 985 atleistų darbuotojų 858 įmonėse Italija prašo 38 158 075 EUR paramos.

Kaip buvo sakyta, šios lėšos negali būti naudojamos kaip laikina apsaugos priemonė nuo nepageidaujamų socialinių bei ekonominių išlaidų, kylančių dėl prekybos liberalizavimo, ypač tekstilės gaminių ir drabužių sektoriuje, ir nuo didėjančio darbuotojų baiminimosi neteikti darbo vietų apsisaugoti.

Atsižvelgdami į tam tikrų kategorijų tekstilės gaminių ir drabužių iš Kinijos eksporto dvigubos tikrinimo priežiūros sistemos galimą galiojimo pabaigą 2008 m. gruodžio 31 d., turime nustatyti importo iš bet kurios šalies į ES apribojimo mechanizmus.

Atsižvelgdami į vis didėjančią užsidarančių ar savo gamybą perkeliančių bendrovių skaičių, nedarbo augimą ir vis didėjančių darbuotojų išnaudojimą, ypač Portugalijoje, turime sustabdyti ES ir Portugalijos socialistų vyriausybės pradėtą pasaulio prekybos liberalizavimą ir apginti įvairių ES šalių gamybą ir teises į užimtumą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų sutelkimas Italijos prašymu suteikia puikią galimybę apsvarstyti atsakus, kurių mums prireiks ateityje, kai globalizacijos padariniai ir ekonomikos krizė bus dar didesni. Šio fondo pobūdis, kuris grindžiamas jo lėšų panaudojimo srities apribojimo principais, leidžia manyti, kad Europos Sąjunga globalizaciją laiko faktu, o jos neigiamus padarinius – tikrove, prie kurios privalome prisitaikyti, o nesipriešinti. Mano nuomone, tai tikroviškas požiūris, kuris tikrai gali būti veiksmingas.

Geriau yra suprasti pasaulio pokyčius ir stengtis į juos atsakyti nei tikėti, kad šių pokyčių kažkaip galima išvengti, ar net manyti, kad pats pasipriešinimas yra dorybė. Prisitaikymas prie globalizacijos yra kur kas tinkamesnis politinis kelias nei pasipriešinimas globalizacijai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš pritariu R. Bøge pranešimui dėl Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšų sutelkimo. Sutinku, kad keturių Italijos regionų pateiktos paraiškos atitinka ES Reglamente nustatytus finansinei paramai keliamus reikalavimus ir fondo įsteigimo priežastis. Šiandien labiau nei bet kada anksčiau reikia pagelbėti tiems darbuotojams, kurie dėl pasaulio prekybos struktūros pokyčių prarado darbą, ir padėti jiems vėl grįžti į darbo rinką. Todėl aš pritariu prašymui sutelkti lėšas, kaip išdėstyta mano kolegos nario pranešime.

- Pranešimas: Klaus-Heiner Lehne (A6-0421/2008)

Philip Claeys (NI), raštu. – (NL) Prieš šį pranešimą balsavau dėl įvairių priežasčių. Komitete nebuvo rimtų diskusijų: dalyvavo tik septyni nariai iš 28. Tiesą sakant, net plenariniame posėdyje nebuvo galimybės diskutuoti. Dar prieš balsavimą komitete, kai F. Vanhecke nebuvo leista susipažinti su pranešimo turiniu, jis buvo svarstomas per flamandų visuomeninę televiziją. Tai pasipiktinimą keliantis dalykas. Tačiau visų blogiausia yra pranešimo išvada. Siūloma panaikinti imunitetą, nors F. Vanhecke nėra prieštaringo dokumento rengėjas, o Belgijos konstitucijoje aiškiai numatyta, kad baudžiamojon atsakomybėn galima traukti tik autorių, jei jis yra žinomas.

Dėl šio prasto dokumento F. Vanhecke kyla pavojus netekti savo politinių teisių, nes galių padalijimas ir savarankiškas Belgijos teismas egzistuoja tik teoriškai. Šis klausimas – tai politinis manevras flamandų nacionalistinės opozicijos lyderiui atskirti. Gėda, kad dėl to EP leistųsi apgaunamas.

Carl Lang (NI), raštu. – (FR) Šiandien ir teisės reikalų komitetas, ir politinių frakcijų nariai per plenarinį posėdį dar kartą parodė, kaip jiems nerūpi objektyvumas ir pagarba įstatymui, palyginti su jų manija atsikratyti visų, kurie nėra jų didelės Europos federalistų šeimos dalis.

Mano kolega F. Vanhecke yra tikros raganų medžioklės Belgijoje, kurios vienintelis tikslas yra jį pasmerkti ir priversti pasitraukti iš politinės arenos, taikyns. Europos Parlamentas užmiršo, kad kai valstybė pateikia prašymą atšaukti parlamentinį imunitetą, jis privalo taikyti visas EP nario apsaugos taisykles, kaip nustatyta EP darbo tvarkos taisyklėse.

Kaip B. Gollnisch, kuriam 2006 m. dėl politinių priežasčių buvo visiškai atšauktas parlamentinis imunitetas, taip ir F. Vanhecke yra visiškai tikro grasinimo, kai teisinis klausimas paverčiamas politiniu, auka. Institucijai nedera klaidingai tvirtinti esą ji demokratinė.

Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) 1981 m. spalio 13 d. Prancūzijos nacionalinės asamblėjos rūmuose socialistas EP narys André Laignel paskelbė savo garsų atsikirtimą EP opozicijos nariams pareikšdamas, kad

vyriausybės reikalaujama nacionalizacija neatitinka Konstitucijos. Savo pareiškime jis tvirtino, jog teisinę diskusiją jie pavertė politine ir, nors ir turėjo teisę taip pasielgti, tuo atveju teisiniu požiūriu jie klydo, nes buvo politinė mažuma.

Akivaizdu, kad šią frazę Europos Parlamentas priėmė rimtai, nes atsikrato visų, kurie drįsta jį varginti politiniais įsitikinimais, kurie, anot jų, yra ne visai federalistinio ar proeuropietiško pobūdžio.

Mano kolega F. Vanhecke yra tikros raganų medžioklės šiame Europos Parlamente, į kurį buvo teisėtai išrinktas, taikyns. Ši institucija visiškai neteisi ir užsitraukė didelę gėdą, kai nepaisydama visų teisinių principų ir dabar galiojančios su parlamentiniu imunitetu susijusios teisinės apsaugos, pritaria nepriimtina dalykui – vieno savo nario linčiui.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Atsižvelgdamas į šį pranešimą ir su tuo susijusius Belgijos valdžios institucijų teisinius procesus, privalu nedviprasmiškai pareikšti, kad visas procesas, ypač teismo procesai, byloja apie buvusio „Vlaams Belang“ partijos lyderio Franko Vanhecke persekiojimą dėl grynai politinių priežasčių. Šį šaukimą į teismą F. Vanhecke gavo praėjus dviem dienoms po to, kai užleido partijos lyderio vietą.

Aišku ir tai, kad likus tik šešiams mėnesiams iki Europos Parlamento rinkimų, politiniais sumetimais siekiama apjuodinti „Vlaams Belang“ partijos kandidato vardą. Pagal Belgijos Konstituciją, juridiniu požiūriu reikėjo atsakomybėn traukti straipsnio autorių, nes jo tapatybė žinoma, o ne leidėja. Todėl aš ypač pabrėžiu, kad politiniais motyvais grindžiamo baudžiamojo persekiojimo nederėtų vertinti kaip priežasties Franko Vanhecke parlamentiniam imunitetui atšaukti ir kad šią Belgijos teisingumo valdžios institucijų raganų medžioklę derėtų griežčiausiai pasmerkti. Panaši padėtis susidarė 2003 m., kai prieš Žaliųjų frakcijos / Europos laisvės aljanso narį Danielių Cohną-Benditą buvo pradėtas baudžiamasis teismo procesas, nors tuomet komitetas jį pripažino netinkamu, nes būta įtarimų dėl šio proceso politinių motyvų. Šiuo atveju padėtis yra tokia pati, jei ne dar aiškesnė, todėl aš priverstas balsuoti prieš šį pasiūlymą.

Frank Vanhecke (NI), raštu. – (NL) Neprarasdamas vilties, turiu pasakyti, kad Europos Parlamentas virsta gėdingo Belgijos teismų surežisuoto politinio linčo bendrininku. Teisės reikalų komitete dalyvaujant septyniems nariams iš 28 man buvo suteikta dvidešimt minučių pasisakyti dėl šimto puslapių dokumento. Plenariniame posėdyje aš visiškai neturėjau galimybės kalbėti, o tai visiškai prieštarauja Darbo tvarkos taisyklių 7 straipsniui.

Jei tai vyktų Rusijoje, mes pasipiktintume. Aš pats nepasiduoodu ir toliau kovuju už nuomonės raiškos laisvę Flandrijoje ir Europoje, ypač, kai tai susiję su imigrantų klausimu ir islamo keliamu pavojumi.

- Pranešimas: Klaus-Heiner Lehne (A6-0422/2008)

Marco Cappato (ALDE), raštu. – (IT) Mes, radikalų delegacijos nariai, kartu su Marco Pannella balsuojame prieš K.-H. Lehne pranešimą dėl M. D'Alema imuniteto atšaukimo, nes jame esančias logikai prieštaraujančias išvadas galima padaryti tik vadovaujantis savignyos refleksais iš Italijos ir Europos politinės klasės pusės.

Pranešime pareiškama, kad leidimo iškelti bylą prašymas yra nepagrįstas, nes medžiagos iš pokalbių pasiklausymo jau pakanka kaltinimams prieš tiriamuosius palaikyti. Jei prokuratūros prašymas iš tiesų būtų skirtas M. D'Alemai apkaltinti, tuomet prašymas būtų nepagrįstas, nes Parlamentas neprivalo priimti savo sprendimo vadovaudamasis Italijos teise.

Tačiau jei pokalbių pasiklausymo medžiaga išties yra bevertė, o prašymas nepagrįstas ir visiškai nereikalingas, tai kodėl Europos Parlamentas turėtų nuspręsti „nenaudoti slaptų telefono pokalbių pasiklausymo ir neatšaukti Massimo D'Alema imuniteto“, kaip siūloma pranešime? Kodėl mums nesivadovauti Italijos Parlamento sprendimu, kuris, atsižvelgdamas į šį tyrimą, suteikė leidimą iškelti bylą prieš P. Fassino?

Mes pasirenge pasitikėti ALDE frakcija, kuri, susilaikydama nuo balsavimo dėl šio abejotino sprendimo, nusprendė neiti išvien su Europos liaudies partijos frakcija ir Europos Parlamento socialistų frakcija.

- Pranešimas: Iliana Malinova Iotova (A6-0393/2008)

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Pastaraisiais metais rinkoje pasirodė daug naujų finansinių produktų. Šie produktai darosi vis sudėtingesni ir todėl vartotojai vis labiau neapsaugoti ir dažnai be eksperto pagalbos nepajėgūs nuspręsti, koks finansinis pasiūlymas labiausiai atitinka jų poreikius. Tai skatina, ypač mažiau pasiturinčius, priimti daug neteisingų sprendimų.

Lenkijoje mes susiduriame su daugybe sukčiavimo ar tiesiog vartotojų klaidingai priimtų finansinių sprendimų nesuprantant jų reikšmės atvejų. Šiomis aplinkybėmis būtinas švietimas finansų srityje, kuris geriausiai apsaugotų vartotojus nuo klaidingų finansinių sprendimų priėmimo.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Finansinis švietimas yra svarbus ES darbotvarkės klausimas ypač finansinės krizės akivaizdoje. Vartotojams reikia pagrindinių įgūdžių, kurie padėtų jiems pasirinkti ir visiškai suprasti informaciją ir pasiūlymus. Vartotojai susiduria su nuolat didėjančia vis sudėtingesnių prekių ir paslaugų pasiūla. O vartotojų informavimas ir konsultavimas neatitinka finansinių produktų sudėtingumo lygio. Dėl tokios padėties didėja vartotojų pažeidžiamumas finansinių klausimų atžvilgiu.

Jei finansinių tarpininkų ir vartotojų turimos informacijos ir finansinės kompetencijos spragos bus sumažintos, sumažės per didelių išsiskolinimų, neišmokėjimų ar bankrotų rizika. Taip pat padidėtų kreditorių konkurencija ir bendras rinkos veiksmingumas, nes daugiau žinių turintys vartotojai gali matyti, kuo skiriasi įvairūs finansavimo pasiūlymai, ir pasirinkti tą, kuris labiausiai atitinka jų poreikius. Žinių ir įgūdžių nepakanka norint užtikrinti, kad vartotojai tinkamai valdytų savo lėšas.

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už sąžiningą, nešališką ir skaidrų švietimą finansų srityje, kaip ir už paslaugų teikėjų pareigą teikti tinkamą ir teisingą informaciją šioje srityje. Ši informacija turi būti aiškiai atskirta nuo verslo konsultavimo ar reklamos. Viliuosi, kad valstybės narės atkreips ypatingą dėmesį į pažeidžiamiausias grupes, pvz., jaunimą, pensininkus ar savo karjerą bebaigiančius darbuotojus.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Kaip daugelis šių rūmų dokumentų, taip ir I. M. Iotovo pranešimas yra tariamai gero sumanymo su apgaulingu pavadinimu pavyzdys. Greitai perskaičius galima pamanyti, kad tai dokumentas apie vartotojų apsaugą informuojant juos apie jų teises ir šviečiant juos apie finansines paslaugas; trumpai tariant, apie tai, kaip jiems suteikti galimybę atsakingai ir kompetentingai bendrauti su savo banku.

Iš tikrųjų tai dokumentas apie tai, kaip žmonės nuo vaikystės (taip atrodo, kad nuo pradinės mokyklos) paversti finansinės sistemos, kuri geidžia jų santaupų, bet yra šykšti, kai kalbama apie skolinimą, idealiais mažais vartotojais, apie tai, kaip jiems išsiūlyti įvairiausių finansinius produktus, kurie apgaulingai skatina paskolos kompleksą ir kurie daugiausia yra absurdas, ir apie taip, kaip įtikinti juos protingai tvarkyti savo sąskaitas ir pasirengti pensijai su nieku kitu, kaip su bankais, nors vartotojai ir taip moka privalomas įmokas į valstybės draudimo sistemą.

Tuo metu, kai pasirodė, kokia ydinga yra pasaulio finansų sistema, kai bankai nenoromis teikia paskolas įmonėms ir fiziniams asmenims nepaisydami to, kad jiems buvo suteikta šimtai milijardų valstybės paramos, kai darbuotojai ir labai mažos ir mažos įmonės moka už tebevykstančią finansinę kvailystę ir kai pasaulio „didieji“ veikėjai apsimeta įgyvendiną reformas, kad prailgintų šios sistemos gyvavimą, šis pranešimas, mažiausiai ką apie jį galima pasakyti, yra neįtikinantis.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Šiuo finansų krizės laikotarpiu šis pranešimas įgauna naują reikšmę. Taip yra todėl, kad hipotekinių paskolų krizė atskleidė, kokie pavojai gresia, kai paskolų gavėjai netinkamai informuojami. Ji taip pat parodė, kad vartotojai negeba suprasti finansinės ir ekonominės informacijos ir makroekonomikos rodiklių kaitos, kuri gali turėti poveikį jų paskolų gražinimui, ir todėl nesuvokia jiems gresiančio nemokumo ir per didelio išsiskolinimo rizikos.

Pranešime raginama atkreipti dėmesį į būtinybę šviesti vartotojus ir kelti jų sąmoningumą ir taip suteikti jiems galimybę savo žinias panaudoti vertinant jiems siūlomus finansinius produktus. Todėl aš pritariu iniciatyvai raginti plėtoti švietimo programas finansų srityje, ypač tas, kurios parengtos atsižvelgiant į potencialius vartotojus ir jų amžių, pajamas, išsilavinimą ir jų užimtumo sritį ar interesus. Be to, švietimo programos finansų srityje turi būti sudaromos remiantis praktinėmis ir tikroviškomis aplinkybėmis, su kuriomis mes susiduriame kasdieniame gyvenime.

Viliuosi, kad šis pranešimas padės finansų institucijoms ir patiems vartotojams suprasti, kad finansų srityje reikalingas išsilavinimas. Manau, jog naudos turės abi pusės, nes nemokumas ir per didelis išsiskolinimas kelia problemų skolinimo institucijoms, kurių klientai grąžindami skolas susiduria su sunkumais.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už I. M. Iotovo pranešimą dėl vartotojų švietimo kredito ir finansų srityse. Pasaulis artėja prie milžiniško netikrumo finansų srityje laikotarpio ir daugelis Europos piliečių bijo dėl savo darbo vietų, savo santaupų, pensijų ir savo ateities. Tokiu netikrumo laikotarpiu vartotojų žinios apie kreditą, skolą ir apskritai finansus tikrai yra kur kas svarbesnės nei bet kada anksčiau. Pranešime raginama švietimą finansų srityje pritaikyti prie konkrečių grupių ir tokio pobūdžio ES lygmens iniciatyvos yra sveikintinos.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Aš balsavau už I. M. Iotovo pranešimą dėl vartotojų švietimo ir žinių gerinimo kredito ir finansų srityse. Šis pranešimas komiteto iniciatyva yra reikalingas ir sveikintinas.

Antrarūšių paskolų (labai rizikingo būsto kreditavimo) sukelta krizė parodė, kad paskolų gavėjai buvo pernelyg ilgai laikomi nežinioje. Dėl informacijos stokos ir neišmanymo jie iki galo nesupranta nemokumo ir per didelio išiskolinimo rizikos. Taip pat reikia pasakyti, kad vartotojų žinios ir jų konsultavimas neatitiko sudėtingų finansinių produktų plėtotės.

Dažnai atitinkamas išmanymo lygis sumažintų per didelio išiskolinimo riziką ir išipareigojimų nevykdymo mokėjimus. Jis taip pat suteiktų vartotojams daugiau kompetencijos, kad jie galėtų palyginti paskolų teikėjų konkurencingumą, o tai, savo ruožtu, skatintų rinkos gyvybingumą.

Aš ypač pritariu pranešime esančiam pasiūlymui švietimą finansų srityje labiau įtraukti į šalies mokyklų programas ir suteikti jaunimui visokeriopą informaciją finansų srityje, kuri jiems reikalinga pradedant profesinę karjerą, kai iškyla klausimas, kaip tinkamai panaudoti savo pajamas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Investuotojus ir paskolų gavėjus ilgo ieškininės senaties termino ir įrodinėjimo naštos perkėlimo požiūriu reikia vertinti vienodai. Rizika ir išlaidos turi būti aiškios, kad jas iš pat pradžių būtų galima palyginti. Tai ypač akivaizdu „Lehman Brothers“ atveju, kai privatus asmenys buvo labai apgauti, pvz., kai jiems buvo pasakyta, kad rizikingi akcijų sertifikatai yra patikimi, ir net prieš „Lehman Brothers“ žlugimą jiems buvo patariama jų neparduoti. Dabar piliečiai verčiami konvertuoti paskolas užsienio valiuta arba reikalaujama, kad jie sumokėtų už padidėjusias bankų refinansavimo sąnaudas, o tai prieštarauja viešajai politikai.

Šiomis aplinkybėmis tiesiog pasakyti, kad mūsų piliečiai yra kvaili, ir reikalauti bendros „finansinio švietimo“ pamokos – tai tikras akibrokštas, ypač todėl, kad net tie, kurie pasiskelbė esą finansų srities guru, nesugebėjo pro įvairius spekuliacijų sluoksnius išvelgti tikrosios padėties. Reikalaujant didesnio rinkos našumo užuot didesnės kreditorių konkurencijos, šiame pranešime ir toliau tik žodžiais pritariama mitui apie savaime susireguliuojančią rinką. Negaliu visiškai išreikšti, kaip stipriai nepritariu šiam pranešimui.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už I. M. Iotovo parengtą pranešimą, nes jame valstybės narės raginamos plėtoti švietimo programas, skirtas pensininkams, kuriems gali kilti finansinės atskirties pavojus, taip pat jaunimui, pradedančiam savo profesinę karjerą, kai iškyla klausimas, kaip tinkamai panaudoti savo naująsias pajamas.

Mažai finansinių žinių turintiems vartotojams sunku pasirinkti labiausiai jų poreikius atitinkančius produktus ir paslaugas. Jiems sunku įvertinti gautus patarimus ir jie gali būti suklaidinti ir tapti nesąžiningos prekybos aukomis.

Aš palankiai vertinu Komisijos iniciatyvą vartotojų finansinio švietimo srityje, ypač tai, kad neseniai sudaryta Finansinio švietimo ekspertų grupė. Tačiau manau, kad ši Finansinio švietimo ekspertų grupė turėtų turėti aiškius įpareigojimus ir įgaliojimus.

Komisijos sukurtas vartotojų švietimui skirtas tinklalapis <http://www.dolceta.eu> pasirodė esąs naudingas. Viliuosi, kad ši internetinė priemonė ir toliau bus plėtojama ir atnaujinama visomis oficialiomis kalbomis.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Vienas iš svarbiausių finansų krizės veiksmų buvo nepaprastai lengvai gaunamos paskolos arba pernelyg toleruojamos skolos. Todėl reikia padaryti išvadą, kad, regis, pirmiausia būtų naudinga įpareigoti bankus užtikrinti, kad paskolų gavėjai yra pajėgūs grąžinti ir greičiausiai grąžins skolas atsižvelgiant į duomenis apie krizę ir jos priežastis. Be to, vartotojų žinių apie su kreditais susijusių pavojų, pradedant nuo orientacinių valiutų kursų pokyčių klausimo, stygius rodo, kad galima ir privalu imtis bet kurių veiksmų vartotojams apsaugoti. Aišku, kad tokio pobūdžio kampanijomis bus sunku įveikti besaikio vartojimo grindžiamą ekonomikos modelį, tačiau būtina stengtis ir, mūsų nuomone, naudinga kelti vartotojų sąmoningumą.

Bet kuriuo atveju šis pranešimas turėtų labiau skatinti skaidrumą ir kreditoriams nustatyti aiškesnes paslaugų teikimo sąlygas. Dėl švietimo apie kreditą ar bet kurio kito pobūdžio vartojimo, pats svarbiausias dalykas apskritai yra švietimas, kuris parengia žmones kasdieniams sprendimams priimti.

- Pranešimas: Anna Hedh (A6-0392/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – (LT) Europos vartotojų pasitikėjimas yra būtina sąlyga vidaus rinkai veiksmingai veikti ir klestėti. Bendroji rinka apima beveik 500 mln. vartotojų ir gausybę įvairių prekių ir paslaugų.

Nuo 1997 m. Komisija naudojo vidaus rinkos rezultatų suvestinę stebėti ir atkreipti dėmesį į tai, kaip valstybės narės įgyvendina vidaus rinkos teisės aktus. Vartotojų rezultatų suvestinėje nustatomos probleminės sritys, tad ji gali būti universali ir lanksti priemonė, kuria visuomenei, rinkos subjektams ir institucijoms pranešama apie trūkumus, vertus dėmesio. Vis dėlto niekada vidaus rezultatų suvestinė nebuvo siekiama apie vidaus rinką pranešti vartotojui, ką labai svarbu yra išaiškinti. Turime užtikrinti, kad rinkos veiktų kuo geriau ir kad vartotojams būtų siūlomos jų lūkesčius patenkinančios paslaugų kainos ir kokybė. Tam nebūtina priimti daugiau arba griežtesnių teisės aktų. Kartais tinkamesnis ir veiksmingesnis metodas gali būti informacijos teikimas, švietimas arba savireguliacija.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Bendroji rinka naudinga ne tik įmonėms, kurioms visa Europos rinka faktiškai tapo ranka pasiekama, kai buvo sėkmingai pašalintos visos kliūtys. Bendroji Europos rinka buvo sukurta atsižvelgiant ir į vartotojus, kad ir jie galėtų džiaugtis esančiais tais pačiais standartais visose valstybėse narėse.

Vartotojų rinkų rezultatų suvestinė – tai priemonė stebėti, analizuoti ir nustatyti bendrosios rinkos problemas vartotojų požiūriu. Suvestinei sudaryti pasitelkiami skundus, kainų lygius, pasitenkinimą, perėjimą prie kitų produktų ar paslaugų apimantys rodikliai. Nepaisant to, kad kai kurie suvestinėje pateikiami rezultatai atrodo abejotini, pvz., kainos, nors jas paprasta pateikti ir sugretinti, galutinei kainai įtakos turi daugybė kintamųjų, kurie ne visuomet atsispindi suvestinėje, neabejotina, kad rodikliai yra nepaprastai naudingas ir tinkamas metodas naudai, kurią vartotojams teikia bendroji rinka, įvertinti.

Turėčiau pabrėžti, kad tai pirmasis vartotojų rinkų rezultatų suvestinės variantas. Todėl galime tikėtis kito varianto, kuriame būtų atsižvelgta į mums rūpimus klausimus. Svarbu, kad vartotojų rinkų rezultatų suvestinė būtų parašyta suprantama kalba, lengvai suprantama įvairių sričių vartotojams, nes, be abejonės, jos rezultatai yra įdomus informacijos apie vartotojams teikiamos bendrosios rinkos naudą šaltinis.

- Pranešimas: Astrid Lulling (A6-0417/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes Švedijos socialistai demokratai Europos Parlamento nariai balsavome už pranešimą dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento dėl bendros akcizų tvarkos ir ypač norėtume pabrėžti 48 pakeitimo dėl alkoholio ir tabako importo orientacinių dydžių priėmimo svarbą. Mažinimas (perpus mažesni nei ankstesni orientaciniai dydžiai) – tai žingsnis teisinga kryptimi atsakingesnės politikos link, kai rimtai paisoma visuomenės sveikatos. Tačiau norėtume atkreipti dėmesį, kad, mūsų nuomone, tai tik pirmas žingsnis ambicingesnės politikos šioje srityje link. Be to, džiaugiamės, kad buvo atmesti 60 ir 68 pakeitimai. Dėl to akcizais ir toliau bus apmokestinama paskirties šalyje.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) „June List“ partija nusprendė balsuoti už pranešimą, nes mes manome, kad jis vis dėlto suteiks galimybę šalies lygmeniu sutelkti reikalingas pastangas dėl sveikatos politikos ir laisvos vidaus rinkos. Tačiau nusprendėme balsuoti prieš tam tikrus pasiūlymus, kurie turi stiprų federalistinį atspalvį.

„June List“ partija mano, jog labai svarbu, kad, pvz., Švedijos alkoholio politika būtų vykdoma vadovaujantis Švedijos Parlamento vertybėmis ir sprendimais. Pagal ją, pvz., akcizas už nuotolinę prekybą alkoholiu mokamas gavėjo šalyje. Taip nebūtų, jei būtų priimti pakeitimai. Priešingai, be kitų dalykų, tai reikštų, kad nuostatos, reglamentuojančios privačių asmenų įsigytų prekių gabenimą, būtų taikomos ir nuotolinei prekybai, pagal kurias prekės būtų apmokestinamos akcizais toje valstybėje, kurioje jos buvo įsigytos. Kadangi dėl šalies visuomenės sveikatos problemų, pvz., alkoholio ir tabako sukeltų ligų, patiriamos išlaidos daugiausia finansuojamos iš šalies surenkamų mokesčių, pasiūlymas atleisti nuo apmokestinimo akcizu nuotolinę prekybą trukdytų viešajam sektoriui ateityje veiksmingai spręsti visuomenės sveikatos problemas.

Konkurencijos požiūriu taip pat kyla problema, nes nuotolinis prekiautojas gali siūlyti tokį patį produktą, kaip ir šalies rinkos dalyviai, tik kur kas pigiau, nes toje pačioje šalyje jis nemoka akcizo. „June List“ partija pritaria konkurencijai, bet mano, jog dalyviai turėtų varžytis vienodomis sąlygomis.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu šiai direktyvai, kuri ribos sukčiavimo ir kontrabandos atvejus, dėl kurių mažėja valstybės pajamos. Ši modernizuota ir supaprastinta direktyva sumažins operatorių pareigas ir sudarys jiems galimybės veiksmingiau kovoti su akcizo sukčiavimo atvejais.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Mūsų mokesčių sistemos yra labai sudėtingos ir tam tikru mastu iš tikrųjų suprantamos tik specialistams. Dėl šios priežasties sveikintinos visos pastangos tobulinti formalumus, gerinti bendras sąlygas ir kovoti su sukčiavimu mokesčių mokėjimo atvejais, jei išsaugoma valstybių narių mokesčių nustatymo teisė ir jei mokesčių tarifų nemėginama suvienodinti anoniminiu reguliavimu.

Lygiai taip pat svarbu turėti aiškias taisykles dėl neapmokestintų prekių išpardavimų parduotuvių ir pačių keliautojų. Regis, jog tai ir yra šio projekto tikslas, todėl aš balsavau už A. Lulling pranešimą.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už A. Lulling pranešimą dėl bendros akcizų tvarkos. Į Komisijos pasiūlymą įtrauktų nuostatų tikrai nepakanka ES privačių asmenų ir bendrovių laisvei pirkti ir parduoti prekes užsienyje nesusiduriant su nereikalingomis mokestinėmis kliūtimis užtikrinti.

Iš esmės, nors Komisijos pasiūlyme ir yra tam tikrų patobulinimų ir pakeitimų, pvz., 37 straipsnio (mokesčio ženklavimas, kurį gali nustatyti valstybė narė, negali užkrauti dvigubo apmokestinimo naštos), reikia išplėsti nuostatas, kurios reguliuoja privačių asmenų nuotoliniam pardavimui įsigytas prekes ir sukuria tikrą privačių asmenų asmeniniams poreikiams įsigytų akcizais apmokestinamų prekių vidaus rinką.

Lars Wohlin (PPE-DE), raštu. – (SV) Aš palankiai vertinu tai, kad Europos Parlamentas pagaliau pakeitė savo nuomonę ir laikosi griežtesnės linijos dėl alkoholio. Dėl šios dienos balsavimo dėl A. Lulling pranešimo dėl bendros akcizų tvarkos rezultatų bus perpus sumažinti orientaciniai alkoholio importo dydžiai, bus apribotos ir galimybės uostuose ir oro uostuose įsigyti neapmokestinamų prekių. Kitas šio pranešimo rezultatas yra tai, kad nebus nieko, kas trukdytų, pvz., Švedijoje surinkti iš kitos ES šalies internetu užsakytų prekių akcizus. Šiuo klausimu Europos Parlamento vaidmuo tik patariamasis, bet vis dėlto šios dienos rezultatai yra labai svarbus įvykis.

- Pranešimas: Niels Busk (A6-0391/2008)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Palyginti su PSO rekomendacija per dieną suvartoti bent 400 g vaisių ir daržovių, Europos Sąjungoje jų vartojama kur kas mažiau. Pastebima vaikų nutukimo epidemija. Tai ypač didelė problema Maltoje.

Vartojant daug vaisių ir daržovių mažėja daugelio ligų rizika, užkertamas kelias antsvoriui.

2007 m. vaisių ir daržovių rinkos organizavimas iš esmės reformuotas – labiau orientuojamasi į rinką. vaisiai ir daržovės dabar visiškai integruoti į bendrosios išmokos sistemą.

Atsvertis didina širdies ir kraujagyslių ligų, diabeto, didelio kraujo spaudimo ir tam tikrų formų vėžio riziką. Turėtume siekti, kad vyresni kaip 11 žmonės per dieną suvartotų 600 g vaisių ir daržovių.

Komisija siūlo Bendrijos biudžete numatyti 90 mln. EUR. Už šias lėšas būtų galima užtikrinti vieną vaisių vieną dieną per savaitę trisdešimt savičių per metus vaikams nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus.

Norint pasiekti visus įmanomus vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos įgyvendinimo rezultatus, būtina skirti kur kas daugiau lėšų. Pagal vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą kiekvienam moksleiviui per dieną turėtų būti skiriama porcija vaisių ir programa turėtų būti taikoma ne vien moksleiviams nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus.

Richard Corbett (PSE), raštu. – Aš džiaugiuosi priėmus pranešimą dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos. Šis pasiūlymas tikrai duos daug naudos milijonų Europos vaikų sveikatai.

Nemokamų vaisių mokiniams finansavimas iš Bendrosios žemės ūkio politikos biudžeto apčiuopiamai parodys paprastiems Europos piliečiams BŽŪP naudą. Bendras ES ir valstybių narių programos finansavimas sudarys sąlygas Anglijoje išplėsti nemokamų vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą ir panašias programas sukurti Škotijoje, Velse ir Šiaurės Airijoje.

Nors būtų palankiai vertinamas ir didesnis nei Komisijos numatytas 90 mln. EUR biudžetas, kaip savo pranešime nurodė Parlamentas prašydamas biudžetą padidinti iki 500 mln. EUR, šios programos sukūrimas duos galimybę vaikams nuolat nemokamai vartoti vaisių ir duos naudos jos dalyvių sveikatai, pvz., sumažins nutukimo, diabeto ir vėliau gyvenime kitų rimtų ligų riziką. Duodama tiesioginės naudos vaikų sveikatai,

programa padės formuoti jaunimo požiūrį į mitybą kuriant sveikesnę Europą ir mažinant valstybių sveikatos priežiūros sistemų išlaidas.

Hanne Dahl (IND/DEM), raštu. – (DA) „June“ judėjimas balsavo už visą pranešimą nepaisydamas to, kad iš principo mes nepritariame žemės ūkio paramai. Mes manome, jog svarbu ugdyti sveikesnės vaikų mitybos įpročius. Tačiau mes nepritariame reikalavimui, kad vaisiai būtų Bendrijos kilmės, nes taip netiesiogiai subsidijuojami Europos ūkininkai. Galiausiai, pageidaujame, kad vaikams būtų tiekiami ekologiški vaisiai.

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už geresnę šios programos finansavimą, taip pat už aiškesnį produktų, kuriuos galima būtų įtraukti į šią programą, apibrėžimą. Statistiniais duomenimis beveik 22 mln. vaikų turi antsvorio, iš jų 5 mln. yra nutukę daugiausia dėl pernelyg daug suvartojamų riebių, saldžių ir sūrių produktų. Atsižvelgiant į tai, labiau nei bet kada anksčiau reikia, kad išsiųstų ES ir valstybės narės diegdamos sveikos mitybos įpročius, ypač tiekdamos įvairiausių sezoninių vaisių. Aš taip pat balsavau už šiai programai skirtą didesnę biudžetą – nuo 90 mln. EUR iki 500 mln. EUR, nes pagal pirminę šiai programai skirtą sumą vienam moksleiviui nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus galima trisdešimt savaičių siūlyti vieną vaisių porciją per dieną.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Nors manau, kad už savo vaikų sveikatą vis dėlto atsakingi tėvai ir kad bet kuri vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa turi būti ganėtinai lanksti, kad būtų pritaikyta prie vietos, regiono ir valstybės sąlygų, šiam pranešimui pritariu.

Esant vaikų nutukimo epidemijai, nustatyta, kad maždaug 22 mln. vaikų turi antsvorio, iš jų 5,1 mln. turi labai daug antsvorio. Europos Sąjungoje vaikai valgo nepakankamai daug sveiko maisto ir reikia sudaryti galimybes rinktis sveikesnį maistą. Viliuosi, jog šis pasiūlymas gali padėti siekiant mažinti vaikų nutukimą.

Lena Ek (ALDE), raštu. – (SV) Neabejotina, kad valgydami vaisius, vaikai gerai jaučiasi. Obuoliai, bananai ir apelsinai neleidžia nutukti ir mes išliekame sveiki. Todėl iš dalies suprantama, kad šiandien Europos Parlamente daugelis balsavo už pasiūlymą dotuoti vaisius, skirtus ES moksleiviams.

Bėda tik ta, kad atsakomybė už vaisių vartojimą yra ne ES lygmens kompetencijos sritis. Pirmiausia tai tėvų pareiga vaikams diegti geros mitybos įpročius. Antroje vietoje tai savivaldybių pareiga, o trečioje – valstybės. Kaip federacinės santvarkos šalininkas, norėčiau, kad sprendimai būtų priimami kuo arčiau piliečių. To iš tiesų siekia ir ES. Pagal EB sutarties 5 straipsnį, sprendimus, kuriuos labiau tiktų priimti žemesniu lygmeniu, tuo lygmeniu ir derėtų priimti. Todėl aš balsavau prieš Parlamento pasiūlymą padidinti vaisiams skirtą biudžetą nuo 90 mln. EUR iki 500 mln. EUR.

ES turėtų siekti mažinti taršą, skatinti judumą ir kovoti su nusikalstamumu. Daugiau vaisių, daugiau mankštos, mažiau saldumynų – tai klausimai, kuriuos kur kas geriau spręstų mokyklos, tėvai ir vietos politikai.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už N. Busko pranešimą dėl pasiūlymo nustatyti vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą, nes manau, jog būtina pritarti nemokamam šių produktų dalijimui vaikams ir taip skatinti sveikos mitybos įpročius Europos Sąjungoje ir kartu gerinti europiečių sveikatos lygį.

Vis labiau tarp Europos gyventojų, ypač vaikų, plintantis nutukimas ir antsvoris – tai prastos mitybos įpročių ir nejudrios gyvenamosios rezultatas. Todėl mums skubiai reikia kurti veiksmingas priemones, skirtas kovai su šia epidemija, ypač ugdant sveikos mitybos įpročius nuo ankstyvos vaikystės. Bendradarbiaudamos su šeimomis, mokyklos gali atlikti pagrindinį vaidmenį diegiant vaikams sveikos mitybos įpročius.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes pritariame šiam pranešimui, kuriam pateikėme kelis pasiūlymus. Nepaisant Europos Komisijos pasipriešinimo, pranešime, siekiant pagerinti vaikų, ypač iš socialiai remtinės aplinkos, gyvenimo ir sveikatos kokybę, pasisakoma už mokyklose kasdien nemokamai dalijamus šviežius vaisius.

Atsižvelgdami į tai, jog būtina raginti jaunimą vertinti vaisius ir daržoves, mes pritariame šiai programai, kuri turės labai teigiamą poveikį visuomenės sveikatai ir kovai su vaikų skurdu. Tačiau norint, kad ši programa būtų veiksminga, ji turi pasiekti įvairius vaikus, tai reiškia, kad ateityje ji turi pasiekti kitas amžiaus grupes ir nepritekliuje gyvenančius visuomenės sluoksnius. Ši programa turi apimti Bendrijos lengvatas, kitaip tariant, pirmenybė turi būti teikiama valstybės ir vietos produkcijai, kurią Bendrija turi finansuoti norėdama užtikrinti didesnę socialinę sanglaudą.

Ši programa galėtų būti pavyzdys, kaip užtikrinti tikrą šalių solidarumą. Viliamės, jog visa tai nesibaigs, kaip dar viena propagandinė kampanija, ir kad Taryboje galima pasiekti susitarimą reikalingoms lėšoms gauti siekiant programą veiksmingai taikyti visose šalyse.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Aš pritariu Žemės ūkio komiteto pranešimui dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos, bet drauge su savo kolegomis iš Didžiosios Britanijos Leiboristų partijos noriu išlaikyti valstybės bendrojo finansavimo elementą didesnei aprėpčiai užtikrinti. Aš pritariu ir nuorodai dėl ekologiškų, vietos ir regiono produktų, bet jie negali atstoti to, kad pinigai būtų panaudoti geriausios kokybės ar įvairiems produktams įgyti. Pritačiau tam, kad Anglijos pietvakariuose mūsų puikūs įvairių rūšių vietos obuoliai ir kriaušės būtų keičiami į Kipro ar Kanarų salų bananus.

Neena Gill (PSE), raštu. – Aš labai džiaugiuosi, kad mūsų vaikų sveikatos klausimas sprendžiamas Europos lygmeniu.

Vaikų nutukimas kelia vis didesnę susirūpinimą Europoje, ir dar labiau Jungtinėje Karalystėje, kur beveik 25 proc. gyventojų yra nutukę ir 10 proc. vaikų turi antsvorio. Šis klausimas kelia didelį mano rinkėjų nerimą ir aš pritariu iniciatyvai jį spręsti.

Mitybos įpročių formavimas vaikystėje yra pagrindinis veiksnys, vėliau gyvenime užkardantis nutukimą; be to, įrodyta, kad vaisių ir daržovių vartojimas mažina nutukimo ir širdies ir kraujagyslių ligų dažnį.

Jungtinėje Karalystėje maisto pusgaminių patrauklumas skatina prastos mitybos įpročius, o tai, savo ruožtu, mūsų sveikatos priežiūros tarnyboms kasmet kainuoja 6 mlrd. svarų sterlingų. Taigi aišku, kad ekonominiu požiūriu šiai iniciatyvai pritarti logiška.

Todėl aš balsavau už šį pranešimą ir viliojosi, kad valstybės narės veiksmingai panaudos lėšas kovai su tuo, kas mūsų vaikams tampa tikra problema.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Ir taip prastą Komisijos sumanymą dar labiau sugadino Europos Parlamento žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pateikti pakeitimai, ypač kai komitetas nori mokesčių mokėtojų sąskaita didinti viršutinę išlaidų ribą nuo 90 mln. EUR iki 500 mln. EUR. Komitetas pabrėžia, kad tai liečia tik Bendrijoje auginamus vaisius, o kitur išauginti vaisiai yra visiškai nesvarbu.

Komiteto pasiūlymas, kuriame vyresniojo brolio papratimu teigiama, kad pirmenybę derėtų teikti sezoninių vaisių dalijimui ir visų pirma skatinti dalyti įvairius vaisius, kad „vaikai galėtų atrasti kitokių skonį“, yra visiškai absurdiškas.

Europos Parlamentas dar kartą kišasi į švietimo politiką. Valstybės narės turi „švietimo tikslais įtraukti šias priemones į mokyklų sveikatos ir mitybos mokymo programas“.

Šis Europos Parlamento daugumos požiūris į bendrąją žemės ūkio politiką yra iškreiptas. Anot EP narių, mokesčių mokėtojai turi gausybės ragą su pinigais, kad mestų juos į žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką. Ačiū Dievui, kad šiose srityse Europos Parlamentas neturi bendro sprendimo galios; taip ir turėtų būti.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Aš labai džiaugiuosi, kad šiandien priėmėme vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą. Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto priimtoje nuomonėje dėl sveikatos klausimų, kurie susiję su mityba, antsvoriu ir nutukimu, aš rašiau, kad ypatingą dėmesį reikia skirti vaikų ir jaunimo nutukimo problemai, nes antsvoris susijęs su padidėjusia širdies ir kraujagyslių ligų, diabeto, padidėjusio kraujospūdžio ir tam tikrų auglių rizika.

Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos tikslas yra skatinti sveikos vaisių ir daržovių mitybos įpročius ir mokyti mokinius apie sveiką mitybą. Mitybos įpročiai formuojami vaikystėje; įrodyta, kad žmonės, vaikystėje įpratę valgyti daug vaisių ir daržovių, panašiai valgys ir suaugę.

Vaisių dalijimas mokiniams tikrai padės labai mažiems vaikams suvartoti daugiau vaisių ir daržovių, todėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa siekiant sustabdyti nutukimo bangą tarp Europos vaikų ir jaunimo, be abejonės, bus svarbi. Be to, poveikis bus didesnis, jei vaisių valgymas mokykloje nebus tik simbolinis. Todėl su pasitenkinimu pabrėžiu, kad balsavau už smarkiai (keturgubai) padidintą programos biudžetą. <

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už N. Busko pranešimą ir nuoširdžiai pritariu šiai iniciatyvai tiekti vaisius Europos moksleiviams. Mano paties šalies, Škotijos, sveikatos rodikliai yra vieni prasčiausių ir vyriausybė aktyviai įgyvendina daugybę projektų, skirtų vaikų sveikatos gerinimui, vildamasi, kad ateityje tai pagerins jų savijautą. Ši ES iniciatyva papildys Škotijos vyriausybės darbą ir todėl jai reikia pritarti.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), raštu. – (PL) Mano požiūriu, vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa turi ne tik simbolinę reikšmę – „štai Europos Sąjunga kažką suteikia vaikams“; tai iniciatyva, kuri skatina sveikos mitybos įpročius. Man regis, kad į šią programą derėtų įtraukti ir vidurinės mokyklos

moksleivius. Norėčiau pabrėžti, kad taip mes padėtume vargingesnėms šeimoms, kurios dažnai neįstengia savo vaikams duoti vaisių. Savaimė suprantama, kad ši programa suteikia papildomą galimybę ūkininkams ir vaisių augintojams. Vaisius ir daržoves, o mano šalyje ypač obuolius, palyginti paprasta dalyti. Tačiau reikia nepamiršti, kad vaisiai turi būti geros kokybės, švarūs ir švieži. Mes taip pat turime parengti mokyklas šiai programai įgyvendinti. Iš tikrųjų ją bus galima įdiegti ne anksčiau kaip 2009–2010 m. m. pradžioje.

O kaina tai ne astronominė: Komisijos pasiūlyme programa įvertinama 90 mln. EUR, bet galbūt ji galėtų būti didesnė. Tai tiesa, bet mums taip pat derėtų žinoti su antsvoriu ir nutukimu susijusių ligų gydymo išlaidas. Nepadarykime šios programos vienkartinę iniciatyvą tik dėl akių. Įtraukime į ją už švietimą atsakingas šalies, regiono ir vietos valdžios institucijas. Taip pat būkime protingai lankstūs, kai nagrinėjami vaisių ar daržovių atrankos klausimai, prisimindami, kad ši programa skirta mūsų vaikų sveikatai kuo labiau pagerinti.

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Nusprendęs balsuoti prieš Nielso Busko pranešimą, aš išreiškiu savo visišką palaikymą ir pritarimą svarstomai temai – Europos mokiniams tiekti daugiau vaisių. Vis labiau tunkantis jaunimas – tai nerimą kelianti problema.

Tačiau pirmiausia aš pritariu subsidiarumo principui. Esu visiškai įsitikinęs, jog turėtume pasitikėti valstybėmis narėmis ir jų vyriausybėmis, kad jos tinkamai pasirūpins jaunąja karta. Ne ES reikalas reguliuoti konkrečias, kaip dabartinę, problemas. Svarstoma iniciatyva neabejotinai grindžiama gerais ketinimais. Bet pradėti spręsti panašias problemas visos Europos reglamentais reiškia nepaisyti pačių su tuo susijusių veikėjų – tėvų, mokyklų, vietos valdžios institucijų ir šalių vyriausybių – vaidmens ir pareigų. Esu tikras, kad visi jie taip pat suinteresuoti ir pasirenge spręsti klausimą dėl vaisių vartojimo skatinimo mokyklose.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu šiai programai, pagal kurią finansuojami moksleiviams dalijami vaisiai ir daržovės. Padėdama mažinti vaikų nutukimą, kai artėjama prie „penkis per dieną“ rekomendacijos, ji gali duoti tik teigiamus rezultatus; todėl aš balsavau už ją.

Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) 2008 m. spalio 23 d. aiškindamas savo balsavimą dėl 2009 m. biudžeto, atkreipiau jūsų dėmesį į tai, kaip svarbu ES dalyvauti aprūpinant moksleivius vaisiais. Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa gali būti naudinga užkardant vaikų nutukimą ir prastą sveikatą. Kyla klausimas, kodėl tuo turėtų rūpintis ES, o ne mokymą organizuojančios savivaldybės. Dabar iš ES lėšų mokamos išmokos valstybėms narėms, kurios įpareigos pridėti papildomą sumą, o tada už programos įgyvendinimą atsakingos savivaldybės. Tokio pobūdžio veikla sudaro daug nereikalingo administravimo ir laiką gaišinančios biurokratijos.

Per diskusijas dėl biudžeto, suma buvo padvigubinta iki 182 mln. EUR, o dėl N. Busko pranešimo ši suma ateityje išaugs iki 500 mln. EUR. Olandijos žemės ūkio ministrė, kuri pritaria dabartinei programai, spaudoje paskelbė, jog ji mano, kad tokios milžiniškos išlaidos bus bevertės, ir ji pasisakys prieš. Kadangi tai sprendžia ne Parlamentas, bet Taryba, tikimasi, kad suma nebus didinama. Vis dėlto dabar vaisiai mokyklose visuomenės akyse ėmė reikšti visai neteisingus ES prioritetus.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už N. Busko pranešimą, kuris grindžiamas sveikatos priežiūros organizacijų išvadomis dėl ligų, nuo kurių kenčia šiuolaikinis žmogus ir kurių daugumą sukelia prasta mityba. Valgant vaisius, kuriuose esama vitaminų, galima išvengti šių ligų ir (ar) jas išgydyti.

Mes turime mokyti savo vaikus, kaip ir ką valgyti. Todėl manau, kad tai apima ir švietimą apie mitybą, juo labiau, kad pagal Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas vaikai iki vienuolikos metų amžiaus kasdien turėtų suvalgyti bent 400 g vaisių ir daržovių. Kita vertus, pastebima, kad daugeliui vaikų patinka nesveika, absurdiška ir netinkama mityba, dėl kurios kalti ne tik mokykla ar šeima, bet ir visi mes, visa visuomenė. Tokius mitybos įpročius reikia nedelsiant keisti.

Mokykla – tai viena iš sričių, kuri atsakinga už įpročių formavimą, o tai leistų mums vėl ugdyti įprotį valgyti vaisius. Dėl šios priežasties aš visiškai pritariu vaisių dalijimui ir jų valgymui mokyklose. Sprendimų priėmimo veiksmų požiūriu ši programa turėtų būti pagrindinių prioritetų sąrašė, kad ji būtų kuo greičiau įgyvendinta.

Neil Parish (PPE-DE), raštu. – EP nariai konservatoriai susilaikė dėl N. Busko pranešimo dėl Komisijos pasiūlymo visoje Europoje nustatyti vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programą. Nors labai norime matyti, kad JK ir ES paaugliams būtų diegiami sveikos mitybos įpročiai, mes turime abejonių dėl šiame pranešime pasiūlytų biudžeto asignavimų, kurie kur kas didesni nei Komisijos pasiūlyti 90 mln. EUR. Atsižvelgiant į balsavimo rezultatus, Parlamentas reikalaus, kad būtų skiriama mažiausiai 360 mln. ar net 500 mln. EUR biudžeto asignavimų. Mes manome, kad kur kas protingiau programą pradėti nuo mažesnio

finansavimo ir vėliau, atsižvelgiant į įgytą patirtį, persvarstyti biudžeto poreikius, kaip teigiama Komisijos poveikio vertinime.

Zita Pleštinšá (PPE-DE), raštu. – (SK) Dabar ES vaisių ir daržovių rinką reguliuoja paklausa. Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos įdiegimas prisidės prie vaisių ir daržovių vartojimo Europos Sąjungoje ir padidins paklausą, kuri ne tik pagerins visuomenės sveikatą, bet ir bus naudinga Europos vaisių ir daržovių augintojams.

Vartojant daug vaisių ir daržovių mažėja daugelio ligų rizika ir užkertamas kelias antsvoriui ir vaikų nutukimui. Todėl požiūris į sveikatą yra pats svarbiausias vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos argumentas. Kadangi mitybos įpročiai formuojami vaikystėje, manau, jog šią programą derėtų pradėti įgyvendinti ne mokyklose, o ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose.

Tačiau už 90 mln. EUR, kuriuos Komisija siūlo skirti iš Bendrijos biudžeto, bus suteikiamas tik vienas vaisius per savaitę, o to nepakanka mitybos įpročiams pakeisti ar poveikiui visuomenės sveikatai padaryti.

Manau, jog tikrasis šios programos biudžetas turėtų būti 500 mln. EUR, kaip pasiūlė EP. Už tokią sumą vienam moksleiviui būtų duodamas vienas vaisius per dieną, o, be to, tai sudarytų galimybę programą taikyti ne tik moksleiviams nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus, bet ir mažesniems vaikams ikimokyklinėse įstaigose.

Aš tvirtai tikiu, kad pinigai, skirti vaisių vartojimo skatinimo ES mokyklose programai, sutaupys valstybių narių sveikatos priežiūros išlaidas ir todėl aš balsavau už Nielso Busko pranešimą.

Luís Queiró (PPE-DE), raštu. – (PT) Šiame pranešime siūlomos programos nauda yra akivaizdi. Raginant, o kai kuriais atvejais tiesiog užtikrinant, kad mažiausi visuomenės nariai vartoja sezoninius vaisius, siekiama dorų tikslų ir dabar – skatinant mitybos įvairovę, ir ateityje – ugdant sveikos mitybos įpročius. Tačiau yra du klausimai, kuriuos reikia užduoti.

Garantijos mechanizmų dauginimas siekiant užtikrinti, kad tiekiami vaisiai išauginti Europoje, verčia manyti, jog šios veikos motyvai yra ne tik jaunimo mityba, bet pirmiausia Europos žemės ūkio skatinimas. Be to, nors šio klausimo ir bendrosios žemės ūkio politikos ryšys yra akivaizdus, būtinybė šį klausimą svarstyti Bendrijos lygmeniu kelia abejonių. Aišku, kad sprendimą platinti obuolius ar „Rocha“ kriaušes derėtų palikti valstybėms narėms priimti. Tačiau mes tikrai abejojame, ar dėl to reikia kurti Bendrijos lygmens programą.

Frédérique Ries (ALDE), raštu. – (FR) 2007 m. vasario 1 d., kai buvo priimtas mano pranešimas dėl sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo Europos Sąjungoje skatinimo, Europos Parlamentas paskelbė daug ryžtingų žinių, tarp jų buvo žinia dėl švietimo atliekamo pagrindinio vaidmens mitybos ir sveikatos srityse užkertant kelią antsvoriui ir nutukimui, nuo kurių kenčia daugiau kaip 5 mln. vaikų, ir raginimas Komisijai ir Tarybai, atsižvelgiant į 2008 m. ir 2013 m. Bendrosios žemės ūkio politikos (BŽŪP) persvarstymą, imtis būtinų priemonių sveikos mitybos iniciatyvoms skatinti pagal kaimo plėtros politiką.

Atrodo, jog Komisija, pateikdama šią Europos programą mokyklose vaikams nuo šešerių iki dešimties metų amžiaus nemokamai dalyti vaisius nuo 2009–2010 m. m., šią žinią išgirdo. Dabar į žaidimą turi įsitraukti 27 valstybės narės. Aišku, kad prireiks daug laiko, pinigų ir darbuotojų, taip pat reikės keisti daugelio mokyklų valgyklų valgiaraščius, kad Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) rekomendacija kasdien suvalgyti penkis vaisius ir daržoves (400 g) taptų daugiau nei tik mažomis raidėmis televizoriaus ekranuose užrašytas reklaminis šūkis.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už N. Busko pranešimą dėl programos skatinti vaisių vartojimą mokyklose. Aišku, kad Europos Sąjungos vaikai valgo mažai vaisių ir daržovių, iš dalies dėl prasto mokyklos valgyklų maisto. Tačiau vartojant daug vaisių ir daržovių sumažėtų daugelio ligų rizika, būtų užkirstas kelias antsvoriui ir nutukimui. Be to, vaikystėje įgytas įprotis valgyti daržoves yra geras ir išlieka visą gyvenimą.

Aš taip pat pritariu pranešėjui, kad Komisijos skirtų išteklių šiai programai visiškai nepakanka. Faktiškai, pasiūlytos subsidijos sudaro sąlygas suteikti tik vieną vaisių vieną dieną per savaitę. Derėtų pasakyti ir tai, kad, tiesą sakant, aš džiaugiuosi, kad, šiaip ar taip, Komisija rimtai vertina įvairius esamus eksperimentus ir siekia pagerinti programos kokybę.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) Švedijoje vaikams paprastai sakome, kad vaisiai – tai pačios gamtos duodami saldumynai. Aš pats labai mėgstu vaisius ir manau, jog gerai, kad Europos vaikai vartotų daug šio sveiko maisto. Tiek aš pritariu pranešėjo nuomonei. Pasakyta, kad vis dėlto rūpintis, kad mūsų moksleiviai valgytų pakankamai daug obuolių ir bananų, turi būti vaikų tėvų ir galbūt mokymą organizuojančių

savivaldybių pareiga. Europos Sąjungai nevalia dalyvauti viršnacionalinėje vaisių politikoje. Geriau savo energiją ir išteklius sutelkime neatidėliotinoms užduotims spręsti.

Brian Simpson (PSE), raštu. – Aš visiškai pritariu Komisijos pasiūlymams dėl nemokamo vaisių ir daržovių dalijimo mokyklose, kaip kovos su vaikų nutukimu strategijos daliai. Aš ne tik visiškai pritariu tam, kad ES pinigai būtų panaudoti prioritetiniam visuomenės sveikatos klausimui, su kuriuo susiduria visos valstybės narės, spręsti, bet taip pat pritariu tvirtam socialiniam aspektui, kuris būdingas šiems pranešimams, nes jie sudaro sąlygas valstybėms narėms remti vaikus iš mažiau pasiturinčių šeimų, kurie vartoja mažiau vaisių ir daržovių ir kuriems gresia didesnis pavojus nutukti. Be to, tai pirmas kartas, kai BŽŪP pinigai bus panaudoti visuomenės sveikatos klausimui spręsti, – tai ženklas, kad keičiasi požiūris dėl BŽŪP tikslų.

Džiaugiuosi, kad Parlamentas, pritardamas biudžeto didinimui, dėl ko programos naudą pajus daugiau vaikų, pasiuntė aiškią žinią Komisijai ir Tarybai. Tačiau aš nepritariu Parlamento pozicijai, kai keliama sąlyga, kad turi būti tiekiami tik Bendrijoje išauginti vaisiai ir daržovės. Nederėtų užmiršti, kad ši programa skirta skatinti moksleivius vartoti daug įvairių vaisių ir daržovių ir kovoti su nutukimu.

(Paaiškinimai dėl balsavimo sutrumpinti pagal Darbo tvarkos taisyklių 163 straipsnio 1 dalį).

Bart Staes (Verts/ALE), raštu. – (NL) Kova su nutukimu turi prasidėti nuo vaikystės. Šviežių vaisių tiekimas mokykloms gali labai paskatinti sveiką mitybą. Todėl šią programą, pagal kurią kiekvienas vaikas nuo trijų iki dešimties metų amžiaus gautų bent vieną vaisių per dieną, turi būti priimta išskėstomis rankomis.

Nustatyta, kad Europos Sąjungoje 22 mln. vaikų turi atsvario, iš jų 5,1 mln. yra nutukę. Tai sukelia ne tik daug sveikatos problemų, bet ir didina valstybių narių sveikatos priežiūros išlaidas. Jei Komisija patvirtins Parlamento pasiūlymą didinti biudžetą nuo 90 mln. EUR iki 500 mln. EUR, kiekvienas vaikas dar vaikystėje sužinos apie sveikos mitybos įpročius. Tai suteikia jiems daugiau galimybių šiuos įpročius išlaikyti ir taip išvengti nutukimo.

Šiame pranešime taip pat kalbama apie tiekiamų vaisių sudėtį. Valstybės narės turėtų teikti pirmenybę vietos produkcijai ir sezoniniams vaisiams. Pranešime raginama konsultuoti vaikus sveikatos ir mitybos klausimais kartu suteikiant informacijos apie ekologinio ūkininkavimo ypatumus. Aš palankiai vertinu pranešimo turinį ir todėl balsuoju už.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Aš pritariu principui siekti mokyklose vaisius padaryti prieinamesnius jaunimui. Sėkmingai įgyvendinant Škotijos projektą – vaisius ir daržoves padaryti prieinamesnius mokyklose, pastebėta, kad rekordinis skaičius vaikų valgo sveikiau. Programos buvo skirtos labiausiai nepasiturintiems ir aš viliojusi, kad ši programa pirmiausia bus skirta vargingiausiems ir pažeidžiamiausiems vaikams.

- Pranešimas: Pervenche Berès, Werner Langen (A6-0420/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes, Europos Parlamento Švedijos socialdemokratai, pritariame padėties euro zonoje tyrimų duomenims. Mes džiaugiamės tuo, kad pabrėžiami socialiniai bendradarbiavimo aspektai ir atkreipiamas dėmesys į su augimu susijusias problemas. Tačiau mes nepritariame pranešimo 40 pastraipai, kurioje teigiama, kad euro zonai nepriklausančios valstybės narės, kurios atitinka Maastrichto kriterijus ir kurioms Sutartyje nebuvo numatyta jokių nukrypti leidžiančių nuostatų, turėtų pirmai galimybei pasitaikius įsivesti bendrą valiutą.

Mes manome, jog tai komentuoti nėra Parlamento kompetencija. Mes gerbiame Švedijos žmonių referendume priimtą sprendimą ir norėtume pabrėžti, kad šį klausimą derėtų spręsti atitinkamoje valstybėje narėje.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Mes visi balsavome prieš šį pranešimą, kuriame sudievinamas Stabilumo paktas, nematoma dabartinės rimtos ekonominės ir socialinės padėties padarinių, nepaisoma didėjančios socialinės ir regionų nelygybės ir užmirštama apie didėjančią nedarbą ir skurdą.

Nepriimtina ir tai, kad šiame pranešime atkakliai siekiama Europos centriniam bankui suteikti apgaulingą savarankiškumą, užuot išlaikius jo demokratinę priežiūrą ir pakeitus jo tikslus, suprasti, kad reikia susitelkti į gamybą, darbo vietų su socialinėmis garantijomis kūrimą ir žmonių, ypač darbuotojų ir pensininkų, perkamosios galios didinimą.

Deja, mūsų frakcijos pateikti pasiūlymai, ypač tie, kuriuose kritikuojama fiskalinė ir konkurencijos politika ir dėmesys telkiamas į vis didėjančią baimę prarasti darbo vietas, mažus darbo užmokesčius ir į reglamentavimo panaikinimo bei liberalizavimo padarinius, buvo atmesti.

Apgailėtina ir tai, kad buvo atmestas ir mūsų pasiūlymas atšaukti Stabilumo paketą ir jį pakeisti nauja solidarumo, plėtros ir socialinės pažangos strategija.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Galima pasakyti tik tiek, kad „iš esmės teigiamas“ pranešėjų parengtas pirmojo Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmečio vertinimas, regis, nėra visiškai objektyvus. Nenuostabu, kad nustatytos kelios problemos tiriamos kaip valstybių narių klaida ir Europos integracijos stoka.

Tiesa ta, kad euro įvedimas automatiškai paskatino staigų kasdienio vartojimo prekių kainų augimą ir darbuotojų perkamosios galios mažėjimą. Tiesa ta, kad Stabilumo paketas yra biudžetinis ir socialinis maltizmas. Tiesa ta, kad valiutos kurso politikos stoka ir euro pervertinimas pakenkė tarptautiniam euro zonos konkurencingumui. Tiesa ta, kad vienuolikai ar penkiolikai įvairios sandaros ir išsivystymo lygmens ekonomikų taikoma bendroji pinigų politika ir bendra pagrindinė palūkanų norma, kaip ir reikėjo tikėtis, neatitinka kiekvienos valstybės atskirai poreikių, nes jos skirtos bendrai visumai.

Eurui nepavyko euro zonos valstybėms narėms, kurių dauguma dabar išgyvena nuosmukį, suteikti žadėtos gerovės. Taip yra dėl to, kad euro idėja ir jo galiojimas nėra ekonominė priemonė. Visų pirma tai galinga politinė priemonė tautų nepriklausomybei atimti.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu šiam pranešimui, kuriame raginama labiau koordinuoti ekonomiką siekiant užkirsti kelią užsitęsusiui, giliam nuosmukiui. Šios gairės turėtų pagerinti finansų krizės stebėseną ir suteikti labai vertingą paramą ekonomikai.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už P. Berès ir W. Langeno pranešimą, kuriame kritiškai įvertinamas Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetis. Aš visiškai pritariu tam, kad Europos Parlamentas – vienintelė tiesiogiai žmonių išrinkta institucija – atliko svarbų vaidmenį per pirmąjį Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį. Parlamentas yra viena iš teisėkūros institucijų vidaus rinkos, ypač finansinių paslaugų, srityje; per Ekonomikos ir pinigų politikos komitetą jis veda dialogą dėl ekonomikos politikos koordinavimo; skirdamas Europos centrinio banko vykdomosios valdybos narius, EP atlieka labai svarbų vaidmenį pinigų politikoje. Tai tik kelios per pastaruosius metus Parlamento atliktos pirminės funkcijos. Norėčiau baigti pasveikindamas savo kolegas narius parengus pranešimą, ypač atsižvelgiant į tai, kad euro zonos plėtra pabrėžiama kaip tramplinas į naują ES ekonomikos ateitį.

Andrzej Jan Szejna (PSE), raštu. – (PL) Pranešimas „EPS@10: pirmasis Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetis ir ateities uždaviniai“ yra vienas svarbiausių šiame plenariniame posėdyje pristatytų pranešimų. Finansinio sunkmečio laikotarpiu jis suteikia naują pagrindą diskusijoms apie ekonomiką. Pranešime pateikiamas išsamus tyrimas, kuris suteikia mums galimybę pamatyti teigiamus ir neigiamus Ekonominės ir pinigų sąjungos aspektus. Jame yra įdomių išvadų apie bendrą valiutą – eurą.

Negali būti abejonių, kad euro įvedimas Europos Sąjungai atnešė milžinišką finansinę sėkmę. Reikia pripažinti, kad euro atlaikė daugybę rinkos neramumų. Tačiau bendros valiutos poveikis ne visiems regionams yra vienodas. Vis labiau ryškėja skirtingi įvairių Europos Sąjungos valstybių vystymosi tempai. Šiandien, finansų krizės laikotarpiu ekonominės politikos koordinavimas tapo būtinybe. Mes taip pat privalome tvirtai laikytis Stabilumo ir augimo pakto nuostatų.

Ypač svarbu pritarti Europos centrinio banko savarankiškumui. Siekiant išlaikyti stabilias kainas, privalu apriboti jo galias pinigų politikos klausimais ir jo išimtinę galią nustatyti palūkanų normas.

Dėl šių priežasčių aš pritariu pranešimo priėmimui.

- Pranešimas: Edit Bauer (A6-0389/2008)

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Neseniai konservatorių partija paskelbė „Kilnus žaidimas moterų darbo užmokesčio klausimu: šešių punktų planas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumams įveikti“. Konservatorių partija nori padėti kartą ir visiems laikams panaikinti darbo užmokesčio skirtumą.

Tai liečia darbdavių, kurie aptikti diskriminuojant, privalomus darbo užmokesčio auditus, naujas priemones padėti moterims įsidarbinti ir lipti karjeros laiptais ir teisių pageidauti lankstaus darbo laiko visiems vaikams iki aštuoniolikos metų amžiaus auginantiems tėvams išplėtimą.

Vienodas darbo užmokestis yra labai svarbus siekiant teisingos ir lygių teisių visuomenės, bet iš esmės šalių vyriausybės ir parlamentai geriausiai gali vykdyti veiksmingiausią jų pačių visuomenės ir ekonomikoms veiklą. Ši Europos Parlamento rekomendacija yra pernelyg normatyvi ES lygmeniu.

Tačiau E. Bauer pranešimas nėra tas, kuriam galime pritarti, nes prašymas dėl naujo teisinio pasiūlymo dėl vienodo darbo užmokesčio grindžiamas ES sutarties 141 straipsnio 3 dalimi, kurią Konservatorių partija savo įsipareigojimuose numatė pašalinti iš socialinio skyriaus.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas – tai milžiniška problema, kurią spręsti yra įpareigoti ir darbuotojai, ir socialiniai partneriai. Tokio pobūdžio diskriminacija pažeidžia pagrindines Sutarties nuostatas ir darbdaviai, kurie už tai neprisiima atsakomybės, net ir dabar turėtų būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

Tačiau pagal dabartinius teisės aktus, rengti naujas teisines priemones siekiant daryti įtaką darbo užmokesčio formavimui ES lygmeniu ar pasitelkiant valstybės darbo užmokesčio politikos priemones, prieštarauja pagrindiniam mūsų požiūriui į Švedijos darbo rinką ir partijų atsakomybę. Darbo užmokesčio formavimas nėra ir neturėtų būti ES kompetencijos sritis.

Kadangi mūsų prašymas pašalinti nuorodas dėl naujų teisinių priemonių dėl įtakos darbo užmokesčio formavimui ES lygmeniu buvo apsvarstytas, mes nusprendėme balsuoti už visą šį pranešimą. Deja, pranešime vis dar esama daug nepageidaujamų detalių, pvz., pasiūlymas skelbti „vienodo darbo užmokesčio dieną“. Nuolatinis Parlamento įprotis reikalauti skelbti įvairių reiškinų dienas, savaites ir metus – tai plakatinė politika, kuri sunivelioja įvairius dalykus. Priešingai lūkesčiams, į patį dalyką žiūrima banaliai ir atsainiai.

Carlos Coelho (PPE-DE), raštu. – (PT) Moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas – tai visos Europos problema. Akivaizdu, kad nuo 1975 m. galiojančio ir 2006 m. persvarstyto Bendrijos teisės akto dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio nepakanka.

Mes pritariame pranešėjos pageidavimui, kad iki 2009 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi pranešime esančiomis rekomendacijomis, Parlamentui pateiktų pasiūlymą dėl teisės akto. Mes taip pat sveikiname ją atsakingai ir rimtai pateikus rekomendacijas, kuriose dėmesys telkiamas į pagrindinį klausimą, ne taip, kaip kai kuriuose socialistų pateiktuose pakeitimuose, kurie nepadeda spręsti šios problemos, nes juo sudaro politinės tautosakos detalės ar rekomendacijos, kurios, atsižvelgiant į tai, kad jos nepatenka į valstybių narių kompetencijos sritį, yra neįvykdomos.

Valdant dabartinei vyriausybei, 2005–2006 m. Portugalijoje nepaisant vienodų sąlygų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas išaugo 8,9 proc. 2007 m. moterims išmokėtos bedarbio pašalpos buvo 21,1 proc. mažesnės už vyrams išmokėtas pašalpas. Moterims išmokėtos sumos, atsižvelgiant ir į papildomas išmokas, yra žemiau skurdo ribos ir, tiesą sakant, 2006–2007 m. sumažėjo.

Portugalijos socialdemokratų partijos EP nariai šiam pranešimui pritaria. Nepaisydami socialistų tautosakos, mes pagrindinių dalykų nepainiojame su neesminiais ir neleisime, kad pastarieji trukdytų pagrindiniams, t. y. keisti nepriimtina padėtį dėl diskriminavimo.

Brian Crowley (UEN), raštu. – Vienodo užmokesčio už vienodos vertės darbą principas padeda naikinti moterų diskriminaciją darbo vietoje. Tačiau gindami moterų teises privalome siekti daugiau. Šio pranešimo tikslas yra ne tik labiau vertinti moterų darbą, bet ir gerinti viešųjų paslaugų kokybę.

Praėjus daugiau kaip trisdešimt metų po teisės akto dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio priėmimo, Europos Sąjungoje moterys uždirba 15 proc. mažiau nei vyrai ir padėtis mažinant atotrūkį tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio gerėja labai lėtai. Prieš dvidešimt metų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas Airijoje buvo 25 proc., o dabar atotrūkis siekia 13 proc. Net ir esant tokiai pažangai, atotrūkis tarp vyrų ir moterų darbo užmokesčio lieka didelį nerimą keliantis klausimas. Ypač šiomis ekonominėmis sąlygomis iškyla nauji nustatytini ir spręstini uždaviniai.

Daugelio moterų profesijų spektras ir toliau išlieka siauras, jos dirba ne visą darbo dieną ir menkai apmokamą darbą tose darbo vietose, kur jų igūdžiai ir indėlis yra nepakankamai vertinami. Į šį klausimą reikia pažvelgti įvairiais aspektais. Mums reikia, kad darbo rinkoje dalyvautų daugiau moterų. Mums reikia gerinti vaikų priežiūros paslaugas ir didinti išmokas vaikams, kad padėtume turinčioms vaikų moterims vėl grįžti į darbo vietas.

Dragoș Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už tiesioginės ir netiesioginės diskriminacijos, socialinių ir ekonominių veiksnių, taip pat segregacijos darbo rinkoje panaikinimą. Pranešime reikalaujama, kad nešališkas profesionalus vertinimas būtų grindžiamas naujomis darbuotojų klasifikavimo ir organizavimo sistemomis, profesine patirtimi ir našumu, vertinamu pirmiausia kokybės požiūriu. Be to, siūloma organizuoti

Europos vienodo darbo užmokesčio dieną, kad paprasta visuomenė ir darbdaviai žinotų apie darbo užmokesčio skirtumus.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Aš pritariau šiam pranešimui, nes mums reikia tinkamai vykdyti esamus įstatymus dėl vienodo darbo užmokesčio principo. Nors dabartinių įstatymų dėl vienodo užmokesčio už tą patį ir vienodos vertės darbą vykdymas yra labai svarbus norint pasiekti lyčių lygybės, labai svarbu visoms moterims grąžinti galimybę rinktis. Sistema turi būti lanksti, o darbas tinkamai derinamas su gyvenimu. Moterims turi būti suteiktas pasirinkimas tuoktis ar nesituokti, pasirinkimas turėti vaikų ar neturėti, siekti karjeros, toliau mokytis ar nesimokyti, likti namuose ar eiti dirbti, pradėti verslą ar turėti galimybę naudotis nuosavybe. Kyla uždavinys užtikrinti, kad šių pasirinkimų neatima ekonominiai sunkumai.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už E. Bauer pranešimą dėl vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio, nes nepriimtina, kad moterys uždirba mažiau (Europos Sąjungoje darbo užmokestis skiriasi 15 proc.) net ir tuomet, kai jų kvalifikacija aukštesnė (58 proc. moterų turi magistro laipsnį ir 41 proc. moterų turi daktaro laipsnį).

Pranešime siūloma persvarstyti dabartinius teisės aktus, tarp jų siūlymą nustatyti nuobaudas už jų nesilaikymą, ir raginama glaudžiau bendrauti su socialiniais partneriais. Vienodo darbo užmokesčio už vienodą darbą ar vienodos vertės darbą principas – tai ne tik moterų, bet visos visuomenės kova. Moterys reikalingos visose verslo srityse, ypač tose, kurios tradiciškai laikomos vyriškomis. Gyvenimas įrodė, kad moterys yra geros vadybininkės.

Norint dabartinėmis aplinkybėmis pasiekti Lisabonos sutartyje numatytų augimo ir užimtumo tikslų, būtinai turi aktyviai dalyvauti ir moterys.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Nors pranešimas buvo priimtas kartu su dauguma pakeitimų, kurie buvo pateikti per Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto diskusiją ir kurie šį pranešimą parengė, per plenarinio posėdžio balsavimą PPE-DE frakcija, žinodama, kad reikia absoliučios 393 balsų daugumos, negalėjo susilaikyti nesumažinusi jo taikymo srities.

Dėl to tam tikri pasiūlymai, deja, žlugo ir galutinėje rezoliucijoje jų nėra, kaip nėra ir kai kurių išsamių rekomendacijų dėl Europos Komisijos pateikto naujojo pasiūlymo dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo laikymosi turinio.

Vis dėlto tai teigiama rezoliucija, už kurią mes balsavome. Mes pabrėžtume, jog reikia priemonių, pagal kurias būtų vertinamas darbas, pagal kurias pirmenybė būtų teikiama socialines garantijas turinčioms darbo vietoms ir teisingam turto paskirstymui; visa tai padėtų įveikti darbo užmokesčio skirtumus ir su tam tikru darbu ir verslo sektoriais susijusius stereotipus, kurie yra moterų diskriminacijos priežastis, ir todėl būtų vertinamos tos profesijos ir tos darbo vietos, kuriose dominuoja moterys. Tai ypač pasakytina apie mažmeninės prekybos ir paslaugų sektorius ir tokias pramonės šakas, kaip antai, kamštienos, tekstilės ir drabužių, avalynės, maisto ir kitas, kur moterų profesijų ir kategorijų darbo užmokestis yra labai mažas.

Neena Gill (PSE), raštu. – Šiandien apie tai kalbu, nes moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas kelia susirūpinimą ir mano Vakarų Midlandso rinkėjams, ir daugeliui čia esančių.

Moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkis Jungtinėje Karalystėje yra didesnis už Europos vidurkį ir neseniai moterys išgirdo baisią naujieną, kad dabar šis atotrūkis didėja.

Vyrų ir moterų lygybė yra pagrindinė ir būtina demokratijos teisė. ES augimo, užimtumo ir socialinės sanglaudos tikslus pasieksime tik tuomet, kai dalyvaus visi mūsų piliečiai.

Ekonominiai argumentai keistis yra įtikinantys: išlaisvinus moterų pajėgumus, BVP išaugtų beveik 2 proc. Finansinio nestabilumo laikais būtinai reikia užtikrinti, kad mūsų ekonomika naudoja visus turimus išteklius. Taip pat labai svarbu užtikrinti, kad moterys būtų daugiau nediskriminuojamos.

Nors teisės aktai priimti, iniciatyvos pasiūlytos, tačiau to negana. Daugelis mano rinkėjų pritaria griežtesniems kovos su atotrūkiu veiksams.

Todėl šiam pranešimui ir pasiūlymams pradėti darbo užmokesčio auditus, o lygybės įstaigoms skirti daugiau galių aš pritariu.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Atidžiai apsvarsčiusi pranešimą, „June List“ partija nusprendė už jį balsuoti. Didesnė lygybė darbo rinkoje, mažesnis profesionalų vyrų ir moterų darbo užmokesčio atotrūkis ir lygios pensijos – tai svarbūs teisingos visuomenės tikslai. Todėl mintys apie gausesnius

statistinius duomenis, persvarstytus teisės aktus ir mokymą pasipriešinti visuomenėje paplitusioms pažiūroms į lytis yra svarbios.

Tačiau „June List“ partija kritiškai vertina, regis, nenumaldomą ES poreikį vis daugiau politikos sričių įtraukti į savo kompetencijos sferą. Mes laikomės pagrindinio požiūrio, kad su darbo rinkos reguliavimu susijusius klausimus pirmiausia turėtų spręsti kiekviena valstybė narė atskirai ir jų nederėtų nagrinėti ES lygmeniu.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principas aiškiai išdėstytas Romos sutartyje ir todėl tai, kad Europos Sąjungoje vis dar tokie milžiniški lyčių skirtumai, yra tikras skandalas. Todėl šioje srityje Europos institucijos privalo imtis realių veiksmų ir aš atitinkamai balsavau už E. Bauer pranešimą.

David Martin (PSE), raštu. – Darbo užmokesčio skirtumas buvo vienas iš Lisabonos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos tikslų, kuri, deja, kai kurios valstybės narės sprendė netinkamai, turi labai didelį poveikį moterų padėčiai ekonominiame ir socialiniame gyvenime. Aš pritariu šiam pranešimui, kuriame nagrinėjamas Europos moterų, uždirbančių 15–25 proc. mažiau nei tas pačias pareigas einantys vyrai, klausimas.

Angelika Niebler (PPE-DE), raštu. – (DE) Šiandien per balsavimą aš balsavau už savo kolegės Editos Bauer pranešimą. Tačiau man nebuvo lengva, nes turiu keletą abejonių dėl kai kurių klausimų turinio.

Europos lygmens lygybės politika egzistuoja beveik penkiasdešimt metų. Pastaruosius penkiasdešimt metų turėjome aiškią įstatymų sistemą. Vis dėlto nepaisant visų mūsų pastangų siekiant lygybės ir Europos, ir valstybių narių lygmeniu, mums vis dar nepavyksta panaikinti moterų diskriminacijos darbo užmokesčio srityje.

Reikalavimą rengti naujus įstatymus, kaip suformuluota E. Bauer pranešime, derėtų atmesti. Pasitelkę teisėkūrą savo visuomenės požiūrio nepakeisime. Pastarųjų metų patirtis rodo, jog vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumų priežastys daugiausia glūdi už teisinės sistemos ribų ir kad patys teisės reglamentai moterų padėties darbo rinkoje nepagerins.

Nauji įstatymai tiesiog dar labiau išplečia biurokratiją ir taip didina ypač mažųjų ir vidutinių įmonių našą. Dėl šios priežasties aš pritariu nuoseklesniam esamų reglamentų, kurie skirti nuo lyties priklausancio darbo užmokesčio skirtumams panaikinti, įgyvendinimui ir nepritariu papildomiems teisės reglamentams.

Dumitru Oprea (PPE-DE), raštu. – (RO) Balsavau už E. Bauer pranešimą atsižvelgdamas į tai, kad, deja, vis dar esama su lytimi susijusių skirtumų. Moterų ir vyrų lygybė – tai pagrindinė Europos Sąjungos vertybė.

Vyrų ir moterų lygių galimybių principo skelbimas yra palyginti naujas Europos Sąjungos nerimą keliantis klausimas, kuris pabrėžiamas Maastrichto ir Amsterdamo sutartyse, nors įvairūs jo aspektai buvo pabrėžiami daugelyje deklaracijų ir tarptautinių susitarimų, pvz., 1967 m. Deklaracijoje dėl moterų diskriminacijos panaikinimo.

Rumunijoje būtų dvi sritys, kuriose dirba daugiausia moterys, – tai sveikatos ir socialinių paslaugų sritis ir švietimas (69,5 proc.). Profesijos ir pareigos, kuriose dominuoja moterys, paprastai vertinamos mažiau už profesijas ir pareigas, kuriose dominuoja vyrai. Nelygybė ir skirtumai taikant lyties kriterijus neabejotinai atsiliepia darbo užmokesčiui. Vidutinis moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumas yra 8,5–15 proc., o privačiame sektoriuje dar didesnis vyrų naudai. Tai prieštarauja Direktyvai 75/117/EEB dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo taikymui.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Kol moterų ir vyrų darbo užmokestis bus nevienodas, mums bus sunku pasiekti 2010 m. pasiūlytus tikslus: gerinti gyvenimo sąlygas, pasiekti ekonomikos augimą ir panaikinti skurdą. Tai, kad Europos Sąjungoje moterys uždirba vidutiniškai 15 proc. mažiau nei vyrai ir kad joms reikia dirbti beveik iki vasario mėn. t. y. 418 dienų per metus, kad uždirbtų tokią pačią sumą kaip vyrai, skamba kaip pavojaus signalas. Siekiant su tuo kovoti, reikia imtis konkrečių priemonių.

Vyrų ir moterų lygybės principo taikymas Europos Komisijoje ir Europos Parlamente gali būti mūsų siunčiamas politinis signalas dėl geresnio moterų atstovavimo sprendimus priimančiose institucijose ir dėl visiško šių darbo užmokesčio skirtumų panaikinimo.

Aš balsavau už šį pranešimą ir aš sveikinu pranešėją.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už E. Bauer pranešimą dėl vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principo taikymo. Ši labai sena problema svarstoma daugybę metų; su nerimu reikia pabrėžti,

kad kai kuriose ES šalyse darbo užmokesčio skirtumai pirmiausia aiškintini didele segregacija darbo vietose ir darbo užmokesčio struktūra. Todėl mums reikalinga daugialypė politika, kuri būtų skirta jau turimiems, bet nelabai veiksmingiems teisės aktams įgyvendinti. Aš giriu savo kolegės narės nuveiktą darbą, kuris skirtas galiojantiems teisės aktams konsoliduoti, tačiau reikia atsižvelgti ir į tai, kad tokio pobūdžio teisės aktais sunku padaryti poveikį ekonominei segregacijai. Galiausiai aš pritariu tikslui, nes mums reikalinga darbo užmokesčio politika, kuri būtų skirta darbo užmokesčio skirtumams mažinti ir pasiekti, kad menką darbo užmokesčių gaunantys darbuotojai, tarp kurių vyrauja moterys, gautų geresnį atlygį už darbą.

Catherine Stihler (PSE), raštu. – Aš pritariu Europos vienodo darbo užmokesčio dienos paskelbimui. Tai, kad moterys vis dar diskriminuojamos joms mokant vidutiniškai 15 proc. mažiau nei tą patį darbą atliekantiems vyrams, 2008 m. yra visiškai nepriimtina.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Graikijos komunistų partija balsavo prieš šį pranešimą, nes jame vienodo darbo užmokesčio klausimas pasitelkiamas kaip priemonė dirbančių moterų teisėms iki mažiausio bendro vardiklio sumažinti. Dirbančioms moterims nederėtų pamiršti, kad suvienodintų Europos teisės aktų dėl lyčių lygybės taikymo dingstimi, ES ir valstybių narių centro kairiųjų bei centro dešiniųjų vyriausybės ėmėsi naikinti joms suteiktas teises, pvz., draudimą moterims dirbti naktį. ES, „Naujosios demokratijos“ ir PASOK partijos tuos pačius teisės aktus panaudojo tam, kad, prisidengdamos diskriminacijos panaikinimu ir lyčių lygybe, prailgintų valstybės tarnautojų (moterų) pensinį amžių.

Pranešime ne tik kad nesprenžiamos tikrosios vyrų ir moterų nevienodo darbo užmokesčio už tą patį darbą priežastys ir neatsižvelgiama į tai, kad moterys ir jaunimas yra pirmosios ne visos darbo dienos, lanksčių darbo sutarčių ir darbo rinkos lankstumo ir užimtumo saugumo (angl. *flexicurity*) aukos, bet, jame siūlomi sprendimai yra visiškai priešingo pobūdžio. Argumentas „profesinę veiklą derinti su šeima“ pasitelkiamas siekiant paskleisti lanksčias moterų užimtumo formas ir pasiūlyti valstybės fondų degančius pinigus, viešųjų darbų sutartis ir finansavimą kaip atlygį „geriesiems kapitalistams“, kurie taiko tai, kas savaime aišku, – vienodą vyrų ir moterų dienos darbo užmokesčių už vienodą dienos darbą.

Graham Watson (ALDE), raštu. – Šiame pranešime Europos Komisijai pateikiamos rekomendacijos dėl vyrų ir moterų vienodo darbo užmokesčio principo taikymo ir teigiama, kad šis principas yra svarbiausias dalykas siekiant užtikrinti orumą, sąžiningumą ir lygybę dėl teisės gauti pensiją.

Jau daug metų aš tvirtai palaikau Plimuto miesto vyresnio amžiaus piliečių peticijos reikalavimus teisingai elgtis su vyresnio amžiaus moterimis.

Didžiuojuosi pateikęs tris E. Bauer pranešimo pakeitimus, kuriuose atspindi Plimuto kampanijos dalyvių reikalavimai, ir esu patenkintas, kad visi trys pakeitimai buvo priimti.

Europos Parlamentas pripažino, kad daugybė moterų netenka pajamų dėl vaikų ir vyresnio amžiaus žmonių priežiūros. Jis paragino Komisiją panaikinti pensininkų skurdo pavojų ir jiems užtikrinti deramą pragyvenimo lygį. Parlamentas taip pat nustatė tikslą siekti vienodų vyrų ir moterų pensijų, kartu ir pensinio amžiaus.

Dabar reikia, kad Europos Sąjunga ir valstybės narės atkreiptų dėmesį šiuos žodžius ir puikius požiūrius paverstų pažangiais veiksmais.

Vyresnio amžiaus žmonių pensijos lygiomis teisėmis – tai puikus tikslas ir aš didžiuojuosi pritaręs šiam pranešimui.

- Pranešimas: Christian Ehler (A6-0418/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes nusprendėme susilaikyti, nes manome, kad kliudyti dabar vykstančiam teisėkūros procesui iš principo neteisinga būtent dėl šių pranešimo savo paties iniciatyva klausimų.

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Aš pritariu C. Ehlerio pranešimui dėl dviejų priežasčių.

Pati stokodama žaliavų, Europos Sąjunga tampa viena didžiausių energijos importuotojų pasaulyje, vis labiau priklausanti nuo išorės naftos ir dujų tiekėjų. Šie sektoriai susiję su didžiausia geopolitine rizika. Anglies atsargos bus prieinamos ilgiau nei naftos ar gamtinių dujų atsargos ir jos mums gali tapti strategiškai svarbios tuo atveju, kai dėl politinių priežasčių energijos ištekliais kyla pavojus.

Be to, iškastinio kuro, pvz., energijos gamyba iš iškastinio kuro, pvz., anglies, gali būti perspektyvi nepaisant griežtų aplinkos apsaugos reikalavimų, o tai teikia gerų perspektyvų Europos ir Lenkijos kasykloms. Švarių anglies technologijų diegimas padės smarkiai išplėtoti Lenkijos infrastruktūrą ir jos ekonomiką.

Šarūnas Birutis (ALDE), raštu. – Komisijos pateiktas komunikatas „Elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimas“ yra labai svarbus žingsnis tolimesnėms diskusijoms dėl politinių bei finansinių priemonių. Šiandien yra akivaizdu, kad Europos Sąjunga galės įgyvendinti savo ambicingus tikslus klimato politikos srityje po 2020 m. tik tuomet, jei pavyks užtikrinti platų CO₂ surinkimo ir saugojimo technologijų taikymą elektrinėse. Būtinai turime pasiekti pažangą rengiant ir priimant teises nuostatas dėl geologinio platų CO₂ surinkimo ir saugojimo.

Nors šiuo metu Europos lygmeniu stengiamasi greičiau priimti direktyvą dėl geologinio CO₂ surinkimo ir saugojimo, tačiau trūksta atitinkamos iniciatyvų nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu, ypač reikalingų transporto infrastruktūros srityje.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark ir Anna Ibrisagic (PPE-DE), raštu. – (SV) Kol ES energijos poreikiams tenkinti bus reikalingas iškastinis kuras, svarbu pritarti iniciatyvoms, kuriomis siekiama mažinti poveikį aplinkai, pvz., anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų naudojimui (angl. CCS).

Tačiau mes manome, kad pajamos, gautos aukciono metu pardavus leidimus, turėtų atitekti atitinkamai valstybei narei ir neturėtų būti skiriamos kitiems projektams. Antraip kyla pavojus, kad prekybos teršalų išmetimo leidimais sistema taps neveiksminga ir neprižiūrima iš viršaus.

Dragoş Florin David (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš balsavau už šį pranešimą, nes jame pabrėžiama, kad labai svarbu daugiau Europos lėšų skirti moksliniams tyrimams siekiant įdiegti naujas šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ypač CO₂, surinkimo technologijas, ypač daugiau lėšų skirti bandomiesiems projektams, kurie sukels susidomėjimą šiais moksliniais tyrimais, jų teikiamomis galimybėmis ir naujų technologijų saugumu. Europa dar negali atsakyti savo didžiausių turimų energijos išteklių – iškastinės anglies, nes daug valstybių narių savo energetinį savarankiškumą iki šiol užtikrina perdirbdamos iškastinę anglį. Būsime kartoms turime užtikrinti, kad elektros energijos iš iškastinio kuro gamyba būtų tausi ir labai mažai terštų aplinką.

Avril Doyle (PPE-DE), raštu. – Šiam pranešimui pritariau, nes jis atitinka mano pranešime dėl ES prekybos taršos leidimas sistemos persvarstymo pateiktą pakeitimą dėl anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijų (angl. CCS) parodomųjų įrenginių plataus masto finansavimo.

Greičiausiai kurį laiką mes būsim priklausomi nuo iškastinio kuro ir todėl turėtume tirti visas galimybes jo žalingam poveikiui sumažinti. CCS ištraukia ir atskiria anglį nuo bet kurio angliavandenilio šaltinio ir neleidžia teršalams patekti į atmosferą. Nedelsiant įgyvendintos ir tinkamai finansuojamos, CCS labai sumažintų CO₂ išlaidas Europos Sąjungoje.

David Martin (PSE), raštu. – Šiame pranešime pripažįstama, jog reikia mažinti iškastinio kuro, kuris bus naudojamas tol, kol mes priklausysime nuo atsinaujinančios energijos šaltinių, teršalus; todėl aš jam pritariu.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Aš balsavau už C. Ehlerio pranešimą dėl elektros energijos tausios gamybos iš iškastinio kuro parodomųjų projektų rėmimo. Aišku, kad savo ambicingus tikslus klimato politikos srityje Europos Sąjunga pasieks tik tada, jei jai pavyks užtikrinti, kad anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos (angl. CCS) būtų plačiai taikomos elektrinėse.

Strateginė anglies svarba negali sutrukdyti mums rasti būdą, kaip šiuos brangius išteklius panaudoti taip, kad tai neatsilieptų klimatui. Be to, aš pritariu pranešėjui, kad Komisijos priimtų priemonių nepakanka tam, kad būtų užtikrinta, jog tokie ambicingi projektai gali būti baigti iki 2015 m. Galiausiai aš palankiai vertinu C. Ehlerio atliktą vertinimą, kuriame pabrėžiama, jog nėra tinkamo teisinio pagrindo ir pagal jį gaunamų finansinių išteklių. Labai svarbu, kad mes šį trūkumą ištaisytume.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE), raštu. – (DE) Priimdamas C. Ehlerio pranešimą, Europos Parlamentas priėmė sprendimą dėl visiškai pasenusios energetikos strategijos. Anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologijos (angl. CCS) yra skirtos klimatui kenksmingus gamybos procesus padaryti regimai palankius klimatui. Tačiau jos nepanaikina ir nemažina CO₂ gamybos, kaip tai būtų, pvz., atsinaujinančios energijos atveju. Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso nuomone, milžiniškas CCS finansavimas iš biudžeto yra beprasmis ekonominiu požiūriu. Šie pinigai būtų geriau ir tausiau panaudoti, jei jie būtų investuoti į mokslinius veiksmingesnio atsinaujinančios energijos panaudojimo tyrimus.

C. Ehlerio pranešimas siekia toliau nei Komisijos pranešimas: jame siekiama Europos struktūrinius fondus panaudoti CCS investicijoms; dėl to vargingi regionai šių išteklių negautų ir jų nepanaudotų savo tvaros plėtros planams. Brandenburgui atstovaujantis Vokietijos Krikščionių demokratų sąjungos (CDU) narys C. Ehler siekia pinigų įdėti į „Vattenfall“ – Europos penktosios didžiausios energetikos bendrovės – kišenę ir sudaryti jai galimybę atidaryti daugiau lignito kasyklų Lusatijoje (Brandenburge, Saksonijoje), o dėl to didesniai kaimų skaičiai kiltų grėsmė išsikraustyti. Žinoma, kad kitais 50–60 metų „Vattenfall“ ketina gaminti energiją iš lignito, nors tai įmanoma tik esant mažesniai nei 50 proc. efektyvumo veiksmui. Energijai imli CCS technologija tai sumažins dar 10–15 proc. Tai žingsnis atgal, todėl šiam pranešimui nepritariame, bet vietoj to pateikėme alternatyvų pasiūlymą.

9. Balsavimo ketinimai ir pataisymai (žr. protokolą)

(Posėdis buvo sustabdytas 13.05 val. ir atnaujintas 15.05 val.)

PIRMININKAVO: HANS-GERT PÖTTERING

Pirmininkas

10. Ankstesnio posėdžio protokolų tvirtinimas (žr. protokolą)

11. Europos Sąjungos atsakas į pasaulinę finansų krizę. Neformalus lapkričio 7 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimas ir 2008 m. lapkričio 15 d. G20 viršūnių susitikimas – Komisijos teisėkūros ir darbo programa 2009 m. (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendra diskusija dėl Europos Sąjungos atsako į pasaulinę finansų krizę ir Komisijos teisėkūros ir darbo programos 2009 m.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, ponios ir ponai, finansų krizės poveikis ekonomikai tampa vis labiau regimas. Komisijos rudens prognozės duomenimis, kitais metais numatomas labai didelis Europos Sąjungos ekonomikos smukimas. Kelios valstybės narės jau dabar patiria nuosmukį, o 2009 m. Europos Sąjungos ekonomikos augimas geriausiu atveju išliks nulinis.

Be to, įtampa finansų srityje pradeda atsilipti ekonomikos institucijų finansavimui. Valstybių narių valstybinės valdžios institucijos labai stengiasi užtikrinti nepertraukiamą įmonių ir namų ūkių, kuriems gresia kreditavimo apribojimai, finansavimą.

Todėl Europai ir jos tarptautiniams partneriams gresia baisiausia nuo 1929 m. finansų krizė ir jie priversti susitaikyti su nepaprasto masto ekonomikos sulėtėjimu. Kaip žinote, nuo paskutinės mūsų spalio 8 d. diskusijos Tarybai pirmininkaujanti šalis siekė tik vieno tikslo ir laikėsi tik vieno įsitikinimo – susidūrus su pasauline finansų krize europiečiams būtina laikytis išvien.

Susidūrusiai su tikra Europos finansinės sistemos žlugimo grėsme, pirmininkaujančiai Prancūzijai pavyko kaip neatidėliotiną klausimą pristatyti Europos veiksmų planą, kuris skirtas krizės ištiktoms finansų institucijoms remti, ir drauge su valstybėmis narėmis nusprendė užtikrinti tarpbankinį finansavimą ir atkurti bankų kapitalą.

Šio bendro Europos plano veiksmingumas buvo pademonstruotas praėjusį savaitgalį Vašingtone vykusio Didžiojo dvidešimtuko valstybių ar vyriausybių vadovų susitikime, kuriame lankėsi Pirmininkas J. Barroso. Šį istorinį aukščiausiojo lygio susitikimą paskatino surengti Europai atstovavęs Tarybos pirmininkas prezidentas N. Sarkozy ir Europos Komisijos Pirmininkas J. Barroso. Jo metu lapkričio 7 d. buvo pademonstruota didelė vienybė nurodant pirmininkaujančiam Tarybai aiškias pozicijas, kurias drauge su savo pagrindiniais partneriais reikia ginti.

Dabar jaučiamės labai patenkinti šio požiūrio rezultatais, nes pagal aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, pagrindiniai klausimai, t. y. skaidrumas ir atsakomybė, kuriuos puoselėja Europa, laikomi esminiais tarptautinės finansinės sistemos veikimo principais. Mes taip pat pasiekėme teigiamus sprendimus, kurie atitinka Europos Sąjungos pasiūlymus, pvz., reitingų agentūrų registravimas, visos finansų institucijų veiklos stebėsenos ar reguliavimo principas ir atlyginimo bei vengimo priemonės pernešamos didelę riziką susiejimas.

Pirmą kartą visos pagrindinės ekonomikos ir finansų institucijos sutarė dėl griežto atsako, kad išvengtų tokio masto krizės pasikartojimo. Jos visos pritarė ambicingam veiksmy planui, kurį ateinančiomis savaitėmis finansų ministrai turės išsamiai išdėstyti.

Matyt, kad Europos Sąjunga ir toliau turės visą šio plano reikšmę aiškinti per tarptautines diskusijas. Jūs žinote, jog galite pasitikėti pirmininkaujančia Prancūzija, kad ji skatins Europos vienybę ir kartu, atsižvelgdama į pagrindines reformas dėl visų Vašingtone įvardytų problemų, pasiūlys bendrą tikslą. Mes, be abejo, tikimės, kad pirmininkaujanti Čekija šias iniciatyvas plėtos.

Norėdama pasiekti konkrečius rezultatus, Europos Sąjunga privalo ir toliau ryžtingai pasisakyti dėl reitingų agentūrų, apskaitos standartų, neribotos rizikos fondų stebėsenos, kovos su mokesčių rojais, privačių institucijų atskaitomybės ir daugiašalių finansų institucijų reformos.

Bendrijos teisės aktų požiūriu, ji privalo greitai imtis savo pareigų paspartindama Komisijos pasiūlytų priemonių dėl bankų ir reitingų agentūrų priežiūros ir reguliavimo priėmimą.

Pirmininkaujanti Prancūzija žino, kad ji gali tikėtis aktyvaus Parlamento ir jo frakcijų dalyvavimo ir už tai esu dėkingas jų pirmininkams. Taip Europa galės užimti tvirtą poziciją kituose 2009 m. suplanuotuose tarptautiniuose susitikimuose.

Šie pirminiai rezultatai finansų sektoriuje byloja apie Europos vieningo požiūrio poveikumą. Vis dėlto tai yra tik viena Europos atsako į krizę dalis. Iš tikrųjų šis vieningas požiūris privalo įkvėpti Europos Sąjungą ir jos valstybes nars reaguoti į ekonomikos augimo krizės padarinius.

Pirmininkaujanti EB Tarybai šalis šiuo klausimu tvirtai laikosi savo įsitikinimo. Kaip ir finansų sektoriuje, taip ir ekonomikos augimo srityje, valstybės narės nepasieks jokių konkrečių rezultatų, jei jos glaudžiai nebendradarbiaus viena su kita ir, be to, su savo pagrindiniais tarptautiniais partneriais. Šiuo požiūriu Didžiojo dvidešimtuko aukščiausiojo lygio susitikime buvo paskelbta ryžtinga žinia. Norėdami išvengti ilgalaikio ekonomikos sulėtėjimo, turime pasitelkti visas makroekonomikos priemones pasaulio mastu.

Didėjant krizei, centriniai bankai greitai reagavo ir sumažino palūkanų normas. Pirmininkaujanti šalis palankiai įvertino lapkričio mėn. pradžioje Europos centrinio banko (ECB) priimtą ryžtingą sprendimą palūkanų normą sumažinti 50 bazinių punktų ir mes keletą kartų pritarėme ECB veiksams atsakant į finansų krizę ir jo aktyviam dalyvavimui Euro grupės ir Europos Vadovų Tarybos svarstymuose.

Dėl biudžeto klausimų, tai Didžiojo dvidešimtuko susitikime buvo nurodyta, kad kur tik yra galimybė gerinti, reikia gerinti. Į šį raginimą Europos Sąjungos valstybės narės atsakė sakydamos, kad taip smarkiai pasikeitus ekonominiam ciklui, turėtume išnaudoti visas Stabilumo ir augimo pakto leidžiamas galimybes padėčiai gerinti.

Glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, pirmininkaujanti Prancūzija ketina daryti viską, ką gali, kad užtikrintų, jog siekiant apskritai pagerinti ekonominius rezultatus, valstybių planai išlaikyti ekonomikos ciklą yra glaudžiai derinami su Bendrijos iniciatyvomis.

Gerb. J. Barroso, mes tikimės, kad iki mėnesio pabaigos bus pateikti nauji pasiūlymai. Reikia rasti Bendrijos lygmeniu taikytinus atsakus ir išnaudoti visas priemones, galinčias padėti išlaikyti Europos ekonomikos ciklą. Reaguojant į ekonomikos lėtėjimą, būtų galima sparčiai sutelkti tam tikrus Europos biudžeto asignavimus (tai sakau, nes dalyvavau šių rūmų diskusijoje).

Be to, užtikrindami tinkamą vidaus rinkos veiklą, turėtume užtikrinti ir tai, kad Europos taisyklės dėl valstybės paramos naudojamos kuo lanksčiau, kad valstybės narės ir Europos Sąjunga suteiktų veiksmingą paramą toms ekonomikos institucijoms, kurioms kyla didžiausia grėsmė.

Mes taip pat pageidaujame, kad siekiant remti Europos ekonomiką, aktyviai dalyvautų ir Europos investicijų bankas. Kaip žinote, jau turima lėšų mažųjų ir vidutinių įmonių finansavimui užtikrinti. Paramos priemonės turėtų būti visapusiškesnio plano dalis, kad būtų galima remti sektorius, kuriems kyla didžiausia grėsmė, su kuria šiandien susiduria visa ES automobilių pramonė.

Šias papildomas Bendrijos lygmens pastangas reikės smarkiai išplėtoti valstybių narių lygmeniu pasitelkiant griežtai koordinuojamas valstybės atsigavimo priemones. Laukdama kitą mėnesį vyksiančio Europos Vadovų Tarybos posėdžio, pirmininkaujanti šalis ketina vadovauti valstybių narių diskusijai dėl tokios atsigavimui skirtos veiklos prioritetų. Kelios valstybės narės pareiškė, kad jos svarsto tam tikriems pramonės sektoriams skirtas paramos priemones.

Siekiant, kad šios priemonės būtų maksimaliai veiksmingos ir būtų išsaugotas vidaus rinkos vientisumas, jos turi būti partnerių konsultavimosi rezultatas, o Ekonomikos ir finansų reikalų ministrai kartu su Komisijos nariu J. Almunia parengs gruodžio 2 d. vyksiančio kito Europos Vadovų Tarybos posėdžio diskusiją šiomis temomis.

Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, ponios ir ponai, susidūrusi su precedento neturinčiu pasaulio ekonomikos destabilizavimu, per kelias savaites Europos Sąjunga iš esmės ėmėsi vykdyti savo pareigas. Betarpiškai susidūrė su pavojumi, europiečiai sugebėjo susivienyti ir imtis poveikių ir neatidėliotinių veiksmų. Turime išmokyti visas šios veiklos, kurią vainikavo sėkmė, teikiamas pamokas. Šią Europos vienybę privalu išsaugoti, kad mes ir toliau veiktume kartu, kad stoje prieš savo partnerius ir drauge su jais siektume esminių finansų reguliavimo sistemos pakeitimo ir kad kartu spręstume radikalių ekonomikos ciklo pokyčių sukeltus klausimus.

Taip mes – Taryba, Komisija ir Parlamentas – kartu įrodysime, kad Europos Sąjunga turi reikiamas priemones savo likimui veiksmingai valdyti ir daryti tai, ko tikisi visi europiečiai – elgtis kaip pasaulinio lygio dalyvė.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Dėkoju jums, Tarybos atstove Jeanai-Pierre Jouyet. Labai džiaugiuosi čia matydamas tiek daug Europos Komisijos narių. Dalyvauja didžioji dauguma Komisijos narių, o dabar su malonumu kviečiu Komisijos Pirmininką tarti žodį.

José Manuel Barroso, Komisijos Pirmininkas. – *(FR)* Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pagirti puikų Europos Parlamento sprendimą šiandien dvi diskusijas – dėl pasaulio finansų krizės Europoje valdymo pasibaigus Didžiojo dvidešimtuko aukščiausiojo lygio susitikimui Vašingtone ir dėl 2009 m. Komisijos darbo programos – sujungti į vieną.

Ši dviguba diskusija puikiai atspindi politinę tikrovę, į kurią Europa turi reaguoti stodama prieš krizės sukeltus sunkumus ir ryžtingai tęsdama jau pradėtą pagrindinį darbą.

Todėl nenustebsite, kad 2009 m. Komisijos darbo programos tikslas taip pat dvejopas: nuoseklumas ir veikla krizės laikotarpiu. Prie to dar grįšiu.

Vis dėlto pirmiausia norėčiau grįžti prie Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimo įvertinimo, kurį pirmininkaujančios Prancūzijos vardu pateikė ir J.-P. Jouyet. Norėčiau priminti, kad politinė iniciatyva pradėti finansų sistemos reformą pasaulio mastu gimė Europoje, ir manau, jog dėl to galime save pasveikinti. Europos Sąjunga nenusileido iššūkiui. Pagrindinius diskusijos klausimus taip pat pasiūlė Europa. Aš jų nekartosiu, nes praėjusį mėnesį šiuose rūmuose mes drauge apie juos aptarėme.

Trijų institucijų bendro darbo įkvėptos ir lapkričio 7 d. nepaprastame Europos Vadovų Tarybos posėdyje nustatytos gairės atstojo diskusijų programą. Komisija pateikė pasiūlymus. Šiose diskusijose taip pat dalyvavo Europos Parlamento pirmininkas H. G. Pöttering ir mes parengėme bendrą poziciją. Raginu visus tuos, kurie kartais linkę kritikuoti, panagrinėti mūsų, kaip Europos parengtus pasiūlymus ir Didžiojo dvidešimtuko susitikimo rezultatus.

Be abejo, reikia, kad praeitų šiek tiek laiko, kad galėtume spręsti, ar renginys buvo istorinis lūžis, bet manau, ir tai norėčiau jums labai atvirai pasakyti, kad šis pirmasis Didžiojo dvidešimtuko valstybių ar vyriausybių vadovų susitikimas iš tiesų yra naujos pasaulio ekonomikos valdymo eros pradžią ir galbūt net daugiau, nes krizė leido šalininkams suprasti, kad į pasaulines problemas reikia pasaulinio požiūrio. Tai mano nuomonė.

Vašingtono susitikime buvo padėti naujo visuotinio valdymo, grindžiamo rinkos ekonomikos principais, pamatai, bet Europos ekonomikos vizija nėra tik rinkos ekonomika; tai, kaip mes labai dažnai Europoje sakome, yra socialinė rinkos ekonomika. Tai vienas iš Europos Sąjungos pranašumų.

Tiesą sakant, Didžiojo dvidešimtuko susitikime buvo pasiektas susitarimas dėl keturių pagrindinių sprendimų.

Pirmiausia nebūtinai svarbos tvarka, bet sprendimų priėmimo tvarka, trumpalaikis ir vidutinio laikotarpio veiksmų planas skirtas finansų rinkoms reformuoti, kitoms krizėms išvengti ir vartotojams, taupytojams bei investuotojams apsaugoti.

Antra, naujojo visuotinio valdymo principai skirti prekybos, pinigų ir biudžeto neatitikimams, kurie kenkia pasaulio bendruomenei, atitaisyti.

Trečia, klausimas, kurį, mano manymu, reikia kuo skubiausiai svarstyti, tai būtinybė koordinuoti veiklą, kuri skirta pasaulio ekonomikai skatinti ir krizės padariniams, kurie turi įtakos darbo vietoms ir mūsų bendrapiliečių perkamajai galiai, mažinti.

Ketvirta, reikia atverti rinkas ir panaikinti visokį protekcionizmą. Būtent todėl iki 2008 m. pabaigos mes stengsimės pasiekti sutarimą, kaip užbaigti Dohos derybų raundą dėl prekybos ir vystymosi.

Be to, aukščiausiojo lygio susitikime buvo pasiūstas aiškus signalas, kuris, manau, bus labai svarbus europiečiams. Ekonomikos ir finansų klausimų nevalia spręsti tokiais būdais, kurie kenktų kitiems pasaulinio lygio uždaviniams, taip pat reikalaujantiems bendrų pastangų, pvz., siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslams, energetiniam saugumui, kovai su klimato kaita, maisto saugai, teisinei viršenybei, kovai su terorizmu, skurdu ir ligomis.

Aš asmeniškai pabrėžiau šį klausimą. Aš net pasakiau, kad, mano nuomone, būtų nepadoru svarstyti pagrindinius pasaulio finansų klausimus ir nepaisyti poreikių tų, kurie stokoja maisto ar prieigos prie švaraus vandens.

(Plojimai)

Dabar pradedamas naujas politikos puslapis ir jį rašyti privalome sparčiai ir taip, kad jis būtų praktiškai pritaikomas, t. y. viskas turi būti aišku. Jei Europa, pateikdama savo pasiūlymus Didžiajam dvidešimtukui, atliko svarbų vaidmenį ir jei ji buvo išklausa, tai tik todėl, kad buvo vieninga. Dar kartą norėčiau pasakyti, kaip didžiuojusi pirmininkaujančios Prancūzijos, Komisijos ir taip pat su jūsų institucija, Europos Parlamentu, pasiektu puikiu bendradarbiavimu.

Dabar Europos Sąjunga susiduria su tikru iššūkiu toliau kalbėti vienu balsu. Kartais bus sunku, bet tai būtina mūsų sėkmės sąlyga.

Kad ir kaip ten būtų, Europoje mes netrukome priimti kai kurių labai svarbių sprendimų. Po sėkmingų Europos Vadovų Tarybos posėdžių ir diskusijų su Europos Parlamentu, Komisija jau parengė kai kuriuos svarbius teisinius pasiūlymus, kurie dabar pateikti teisės aktų leidėjams. Spalio 29 d. mes taip pat sudarėme ekonomikos atgaivinimo programą, kurią ketiname įteisinti dokumentu, kurį Komisija turi priimti kitą savaitę.

Štai čia ir praverčia 2009 m. Komisijos darbo programa. Be abejo, per praėjusius kelis mėnesius mes jau daug aptarėme. Be abejo, kad iki metų pabaigos ketiname pasiekti pažangą tam tikrais klausimais, bet bus likę daug klausimų, kuriuos turėsime spręsti ir kitais metais.

Šioje programoje yra keturi prioritetai, dėl kurių mūsų nuomonės su Europos Parlamento iš esmės sutapo per rugsėjo mėn. diskusiją dėl 2009 m. kasmetinės politinės strategijos.

Pirmasis iš šių prioritetų akivaizdus – augimas ir darbo vietos. 2009 m. iš pradžių mes sieksime dviejų dalykų: riboti ekonomikos lėtėjimo padarinius Europos darbo vietoms ir verslui ir toliau vykdyti reformą, kad būtume geriau pasirengę pokriziniam laikotarpiui. Tikrajai ekonomikai turime taikyti tą patį požiūrį, kurį sėkmingai panaudojome staiga prasidėjus krizei: aiškių principų apibrėžimas ir priemonių koordinavimas Europos lygmeniu. Tiesą sakant, manau, jog mūsų piliečiai nesuprastų, jei 27 valstybių narių vyriausybės ir Europos institucijos gebėjusios sutarti dėl bendros programos finansų krizei įveikti, nesugebėtų išplėtoti bendros programos ekonomikos krizei įveikti. Todėl mažiausiai, ką galime padaryti, tai pritarti visų valstybių narių ir, be abejo, Europos institucijų veiklos koordinavimo principui.

Tokia yra atsigavimo plano, kurį lapkričio 26 d. Komisija pateiks po Lisabonos strategijos vėliava, struktūra. Europoje turime priemones, Lisabonos augimo ir užimtumo strategiją, turime Stabilumo ir augimo paktą ir galime pademonstruoti, kad pasitelkę šias priemones, politinę valią, ir ypač Europos valią, galime įveikti dabar išgyvenamą krizę.

Gyvename ypatingais laikais, kurie reikalauja ypatingų priemonių. Mums reikalinga ištis bendra strategija, kad sudarytume sąlygas ekonomikai atsigauti, programa, pagal kurią pirmiausia siekiama riboti krizės poveikį piliečiams: namų ūkiams, darbuotojams, verslininkams, programa, pagal kurią ir Europos, ir šalies lygmeniu koordinuotai pasitelkiami visi turimi fiskalinės, struktūrinės ar reguliavimo politikos svertai; ir šiuo klausimu taip pat noriu pasakyti, kad mes esame labai dėkingi Europos centriniam bankui už iki šiol vykdomą bendradarbiavimą.

Iš tiesų nė viena valstybė narė neišbristų iš krizės pasitelkdama tik nacionalines priemones. Mūsų ekonomikos pernelyg viena nuo kitos priklausomos. Vienas iš įdomiausių Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimo

rezultatų yra tai, kas visi suprato, jog vykstant globalizacijai, net ir tos valstybės, kurių finansų rinka yra mažiausiai integruota, dabar suvokia tarpusavio priklausomybės poveikį. Jei visas pasaulis pasirengęs pripažinti tarpusavio priklausomybės padarinius, mes, Europoje, ne tik privalome pripažinti šią tarpusavio priklausomybę, bet ir gebėti koordinuotai ir nuosekliai atsakyti.

Todėl manome, jog siekiant išlaikyti paklausą, naudoti sąveikas ir išvengti neigiamų grandinių reakcijų, reikalinga biudžeto skatinimo programa – laiku pateikta, tikslinė ir laikina (anglų k. visi šie žodžiai prasideda raide „t“ – *timely, targeted, temporary*) priemonių programa. Mums šios priemonės skubiai reikalingos ir būtent tai pasiūlysiame valstybėms narėms.

Pirmiausia mąstau apie pastangas skatinti mokymą ir perkvalifikavimą, daugiau investuoti į naujoves, tarpusavio ryšį ir paversti Europą mažai anglies dioksido išskiriančių technologijų ekonomiką. Pirmiausia mąstau apie tai, kad tam tikrus mūsų ekonomikos sektorius reikia pritaikyti prie mūsų kitų kovos su klimato kaita tikslų. Tai bus puiki galimybė parodyti, kad kovos su klimato kaita darbotvarkė neprieštarauja ekonomikos augimo darbotvarkei. Priešingai, galbūt ši darbotvarkė paskatins Europos pramonės modernizavimą.

Aš taip pat mąstau apie didesnes pastangas mažinti administracines įmonių išlaidas ir taip išlaisvinti ypač MVĮ pajėgumus – tai pagrindinis 2009 m. sausio mėn. geresnio reglamentavimo apžvalgos bruožas.

Mes vis daugiau dėmesio skiriame geresnės teisėkūros, t. y. „geresnio reglamentavimo“ tikslams. Privalome sumažinti visas nereikalingas administravimo naštas, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Galimybių, prieinamumo ir solidarumo socialinė darbotvarkė taip pat yra Europos atsako į ekonomikos krizę dalis, nes reikės spręsti socialinius sunkumus (šito mes neneigiamo), kilsiančius ypač dėl sparčiai didėjančio nedarbo, kuris dabar atrodo visai tikėtinas. Todėl privalome plėtoti socialinę darbotvarkę. Ypač pabrėžčiau priemonės vartotojų interesams skatinti ir darbo rinką atverti jaunimui, bet, be abejonės, bus daug kitų klausimų, kuriuos norėsime apšvarstyti su Europos Parlamentu.

Dėl finansų tai tikiuosi, kad šių rūmų nariai greitai priims Komisijos pasiūlymus dėl kapitalo pakankamumo, indėlių garantijų ir reitingų agentūrų. Būtina atkurti pasitikėjimo atmosferą. 2009 m. Komisija imsis konkrečių priemonių Europos finansų sistemos reguliavimo sistemai stiprinti. Ji nagrinės finansų rinkų, tarp jų P. N. Rasmusseno ir K. H. Lehne pranešimuose minėtų sričių, reguliavimą, priežiūrą ir skaidrumą. Iki pavasario Tarybos posėdžio Komisija pateiks pirmuosius mūsų įkurtos oficialios grupės, atsakingos už finansų priežiūrą, tyrimus.

Baigdamas šią pirmąją diskusijos dalį, manau, jog nepaisant visų neigiamų padarinių, krizės visuomet turi vieną gerą ypatybę. Jos pertvarko mūsų nekintamus mąstymo modelius ir tvirtus įsitikinimus, suteikdamos tam tikros plastiškumo aplinkybėms ir palikdamos būtino lankstumo joms iš naujo perdirbti ir formuoti.

Dar kartą norėčiau labai nuoširdžiai ir atvirai pasakyti, ką jaučiau praėjusią savaitę Vašingtone. Pamačiau imlumą, kurio, atvirai sakant, prieš kelis mėnesius nebuvo. Būtent krizė pakeitė daugybę nuostatų. Dabar ne tik didžiosios valstybės, bet ir augančio ekonomikos šalys, atvirai žvelgia į besikeičiantį pasaulį ir skleidžiamas Europos vertybės: laisvę ir solidarumą. Europos atveju manau, jog būtent dabar laikas įnešti savo indėlį ir išgarsėti įvykių eigoje.

(Plojimai)

Pirmininkas. – Gerb. Komisijos Pirmininke, dėkoju už jūsų pasakytą kalbą. Neabejoju, kad kolegos nariai leis man pasakyti, kad kai pastarosiomis savaitėmis dalyvavote ilgoje ir sekinančioje sesijoje, mano manymu, visada aiškiai palaikydavote Bendrijos teisės aktus, kas, savaime suprantama, ir yra jūsų pareiga. Tai labai svarbu mūsų vyriausybių atžvilgiu. Jums reikia laikytis ir Europos Parlamento, ir įvairių vyriausybių reikalavimų. Jūsų atveju tai buvo akivaizdu ir norėčiau Europos Parlamento vardu padėkoti jums už jūsų pastangas šiuo sunkiu metu.

Joseph Daul, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, Tarybos Pirmininke, Europos Komisijos Pirmininke, ponios ir ponai, dabartinė finansų krizė nėra, kaip kai kurie sako, kapitalizmo pralaimėjimas, bet tikrai yra politinės klaidos, t. y. nuo dešimtojo dešimtmečio netinkamai valdomų ir prižiūrimų JAV finansinių produktų kokybės, padarinys.

Tai abiejų – rinkos skaidrumo, ir veiksmingų finansų rinkų priežiūros institucijos – stokos rezultatas. Politinės centro dešinės partijos nepritaria ir niekada nepritarė taisyklių ar arbitrų neturinčiai finansų sistemai; šiandien mes labai brangiai mokame už to sukeltus ekonominius ir socialinius padarinius. Kam mes, centro dešinė,

pritariame pasaulio ekonomikos požiūriu, tai pasiteisinsiam Europos socialinės rinkos ekonomikos modeliui. Ko mes, centro dešinė, pageidaujame šiuo sunkmečiu, yra tai, kad savo dėmesį sutelktume į dirbančių ir taupančių žmonių padėtį, į verslininkų padėtį ir ypač į mažąsias ir vidutines įmones, kurios kasdien rizikuoja kurdamos augimą ir darbo vietas.

Jų ateitį užtikrinsime tik tuomet, jei suvokdami savo pareigas ir būdami ištikimi savo vertybėms, ginsime savo visuomenės modelį ir išlaikysime laisvos, teisingos ir skaidrios rinkos sąlygas.

Ponai ir ponios, norėčiau išreikšti didelį savo frakcijos pasitenkinimą tuo, kad per šią krizę, kaip ir per šios vasaros Gruzijos krizę, Europa, kai ji nori, pasaulyje yra matoma, ją girdi ir ji daro įtaką savo partneriams. Galvoje turiu tai, kad Europos puoselėjamas unikalus visame pasaulyje visuomenės modelis, pagal kurį visuomenės dėmesio centre yra žmonės, yra labai svarbi priemonė globalizacijos aplinkybėmis.

Komisijos ir jos pirmininko J. Barroso remiamas Tarybai pirmininkaujanti šalis ir N. Sarkozy parodė, kad 27 valstybės narės gali turėti bendrą, nuoseklų požiūrį net į labai opius ir sudėtingus klausimus ir kad Europa, jei ji stengsis laikytis išvien, gali turėti įtaką pasauliui.

Dėl pakartotinių Tarybai pirmininkaujančios šalies ir Komisijos Pirmininko pageidavimų pavyko surengti Didžiojo dvidešimtuko (G20) susitikimą. Šis turtingiausių šalių ir sparčiai augančios ekonomikos šalių susitikimas buvo ir simbolinis, ir istorinis įvykis, kuris baigėsi konkrečiomis priemonėmis, kurioms mūsų frakcija tvirtai pritaria. G20 iš tiesų nustatė problemos priežastis, parengė strategiją ir tvarkaraštį. Nepatenkinti žmonės sako, jog to negana ir pernelyg vėlu. Aš pats turiu keletą klausimų: pvz., kodėl Europoje mes neužbėgome krizei už akių, kai išpėjusių ženklų būta jau praėjusiais metais? Kodėl mūsų priežiūros valdžios institucijos atidžiau nestebėjo JAV finansinių produktų kokybės? Turime turėti atsakymą į klausimą, kas nutiko mūsų didžiuosiuose bankuose, kai viršutinis aukštas nežinojo, kad vyksta su mūsų trečiojo aukšto kompiuterinių žaidimų žaidėjais.

Dabar mūsų pareiga yra imtis veiksmų ir skatinti savo ekonomiką, skatinti augimą ir taip riboti šios krizės poveikį socialinei sanglaudai. Mes turime supaprastinti vidaus rinką, investuoti į mokslinius tyrimus, labai remti mūsų MVĮ ir padėti keblioje padėtyje atsidūrusioms šeimoms. Visa tai turime daryti neapsunkindami biudžeto, pvz., kaip papildomą finansavimo šaltinį svarstydami galimybę išleisti euroobligacijas ir išlaikydami nacionaliniu lygmeniu pradėtų reformų, kurių dabar reikia labiau nei kada nors anksčiau, varomąją jėgą.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, finansų krizės akivaizdoje visuotinis valdymas tapo tobulesnis ir tai taip pat gali turėti istorinę reikšmę. Turime eiti tolyn ir kartu imtis atsargos priemonių nuo grėsmę keliančio protekcionizmo, kuris visuomet kenkia vargingiausioms pasaulio šalims.

Būtent per krizę galime imtis drąsių, ateityje naudingų priemonių. Gerb. pirmininke, būtent per krizę ir tik per krizę galime keisti kai kurias taisykles, nes krizei praėjus visi labai greitai užsimiršta.

Europai nevalia nukrypti nuo šio kelio. Susivienijusi Europa parodė, kad ji galėjo rasti krizės sprendimus ir padėti savo bendrapiliečiams įveikti šią krizę, kuri ateinančiais mėnesiais mums kels milžiniškų problemų. Pasakyčiau labai paprastai, kad Europa privalo būti vieninga, Europa privalo būti tvirta, o svarbiausia, Komisijos Pirmininke, yra tai, kad mes jautėme įvairių institucijų – Parlamento (jį paminėsiu pirmiausia), Komisijos ir Tarybos – simbiozinius ryšius. Būtent taip pasieksime tikslą ir parodysime pavyzdį bendrapiliečiams.

Martin Schulz, PSE frakcijos. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Didžiojo dvidešimtuko valstybių surengtas susitikimas rodo, kad buvo pasiekta pažanga. Tai, kad jos taip susirinko, rodo, kad pasaulis keičiasi, kad mes tampame daugiapoliu pasauliu, kuriame Europos Sąjunga, jei išliks vieninga, jei darysime namų darbus, jei iš tiesų atliksime mums pavestas užduotis, gali ir atliks pagrindinį vaidmenį.

Todėl, Komisijos Pirmininke, lemiamas klausimas yra, ar turime pakankamai laiko. Iš jūsų kalbos suprantu, kad ketinate pateikti priemones, kurias, atsižvelgdami į Poulis Nyrupo Rasmusseno pranešimą, ketinate išplėtoti Komisijos pavasario posėdyje. Tai pernelyg vėlu. Dėl neribotos rizikos fondų ir privataus kapitalo fondų tai priemonių norime dabar. Jei teisingai supratau, tai pirmosios priemonės dėl bankų C. McCreedy Komisijai pateiktą praėjusią savaitę. Tai tik labai mažas paketas. Jei norime būti patikimi, reitingavimo agentūrų klausimą turime apsvarstyti dabar. Norime kuo greičiau apsvarstyti šių agentūrų reguliavimo klausimą. Dabar norime priemonių dėl privataus kapitalo ir neribotos rizikos fondų. Dabar norime apsvarstyti vadybininkų atlyginimų klausimą. Dabar norime apsvarstyti trumpalaikio vertybinių popierių skolinimo klausimą. Tiesa ta, kad žmonės jau apsiranta su padėtimi. Mes išgyvename finansų krizę ir vyksta plataus masto diskusijos, bet ponios ir ponai iš finansų pasaulio jau vėl užima savo pozicijas. Norėčiau jums paskaityti trumpą citatą iš „Deutsche Bank“ vyriausiojo vykdomojo pareigūno J. M. Ackermanno laiško George'ui

W. Bushui (du labai įdomūs susirašinėtojai). „turime sutrukdyti ir neleisti, – rašo J. M. Ackermann, – viešajam sektoriui imtis nuolatinio didesnio vaidmens tarptautinėje finansų sistemoje“. Ne, negalima sutrukdyti tam, kas ir yra veiksmų, kurių dabar imamės, tikslas – didesnis reguliavimas ir glaudesnis tarptautinis bendradarbiavimas šiam reguliavimui įvykdyti.

Dabar pasiekėme kryžkelę, posūkio tašką, kai turime savęs paklausti, ar ateityje bus griežtesni reikalavimai, griežtesnė kontrolė ir, aš pridurčiau, ar bus teisiškai draudžiamos tam tikro pobūdžio spekuliacijos ir piktnaudžiavimas, o gal mes giname bankus ar apsaugome fondus nuo žlugimo? Jie su dėkingumu priima pinigų ir toliau nekludomai veikia. Tai beveik tas pats, kas duoti daugiau pinigų beviltiškam lošėjui, kuris viską pralošė kazino, kad jis ir toliau su malonumu darytų tą patį, ką ir anksčiau. Ne, mes turime išsiaiškinti, kam priklauso kazino, kokios žaidimo taisyklės taikomos, kaip apmokestinami laimėtojai, o svarbiausia, ar kazino veikla yra skaidri ir ar tie, kurie atsakingi už ten vykstančią veiklą, gali būti patraukti atsakomybėn. Toks turi būti mūsų tikslas. ES turi siekti apibrėžti savo pačios taisykles, kurių pati ES laikosi Didžiojo dvidešimtuko šalyse ir tarptautinėse organizacijose.

Negali tęstis taip, kaip anksčiau. Turime aiškiai suprasti, kad esame atsakingi prieš paprastus Europos Sąjungos piliečius, kurių pinigai naudojami kitų sukeltoms nelaimėms apmokėti. Pateiksiu trumpą pavyzdį. Tik įsivaizduokite, gerb. J. Barroso, kad einate į banką. Jūs – vienas iš geresnių atlyginimą gaunančių žmonių Europoje, taip, kaip ir aš. Einate į savo banką ir sakote: „Štai 1 000 EUR ir norėčiau 25 proc. grąžos normos“. Banko valdytojas atsakytų: „Ar jums, gerb. J. Barroso, negerai? Paprastai jus toks nuovokus. Iš tikrųjų atrodo labai protingas.“ Tačiau kai J. M. Ackermann kalba su savo akcininkais ir sako: „Šiais metais norime 25 proc. grąžos normos“, jis susilaukia griausmingų ovacijų. Galų gale turime sumažinti tarp šių žmonių filosofijos ir kasdienio gyvenimo esantį atotrūkį. Nepriimtina, kad tarptautiniame versle sandoriai sudaromi vadovaujantis tik šiais ramiais, šaltakraujiškais svarstymais apie finansinę naudą. Norint šito pasiekti, mums reikalingos taisyklės tokiam piktnaudžiavimui sustabdyti.

(Plojimai)

Jei kelis mėnesius iki šio Parlamento kadencijos pabaigos elgsimės protingai, tai būsime sumažinę atotrūkį tarp verslo pasaulio suvokimo, t. y. kaip verslas mato tikrąjį pasaulį, ir paprastų, bendrovėse dirbančių žmonių tikrojo pasaulio suvokimo. Tikrasis bendrovių pasaulis – tai pasaulis, kuriame iššvaistyti pinigai ir pinigai, kuriuos dabar telkia Bendrijos valstybės, trūkumams, su kuriais dabar susiduriama, padengti, ir kurie turi būti finansuojami pasitelkiant milijardus eurų siekiančius pagalbos paketus, turi būti paimti iš mokesčių mokėtojų piniginių ir tikrosios ekonomikos. Todėl negalime apsiriboti tik bankų ir fondų gelbėjimu. Labai svarbus ir investavimas į tikrąją ekonomiką. Mes privalome išsaugoti darbo vietas. Privalome apsaugoti ekonomiką nuo žlugimo. Vakar mano draugas F. W. Steinmeier pristatė įdomų planą, kuriuo siekiama atgaivinti investicijas į visų Europos Sąjungos valstybių ekonomikas ir kuriame, svarbiausia, Komisijai pateikiamas vienas konkretus klausimas: ar galime jau kitiems šešeriems ar septyneriems metams atidėtus išteklius naudoti investicijoms į infrastruktūrą, Lisabonos procesą, mokslinius tyrimus, kvalifikacijos kėlimą ir į Europos telekomunikacijų infrastruktūros kūrimą? Ar galime šias lėšas dabar investuoti ir greitai paskatinti užimtumą ir augimą? Mano manymu, šis klausimas yra tiek pat svarbus, kaip ir tarptautinių finansų rinkų reguliavimas.

Manau, jog pasiekėme lūžio tašką. Dėkoju jums, gerb. pirmininke. Jūs nurodėte, kad galbūt aš suklydau dėl to, kada Komisija bus pasirengusi. Būkite pasirengę iki pavasario posėdžio. Greitai pasirenkite, nes pavasarį vėl prasidės arklių lenktynės, todėl C. McCreevy'io vėl čia nebebus. Komisijos priemonių mums reikia dabar, kuo greičiau. Tikiuosi, kad gruodžio mėn. čia pateiksime atitinkamus pasiūlymus.

(Plojimai)

Graham Watson, ALDE frakcijos vardu. –Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti Komisijos Pirmininką: tai pirmas kartas, kai Komisija dalyvavo tokia aukščiausiojo lygio susitikime ir tai išties labai malonu.

Taip pat norėčiau pasveikinti Tarybos pirmininką ne tik dėl puikaus jo darbo, nuveikto pirmininkaujant Prancūzijai, bet taip pat ir jo apdovanojimo proga pirmininkaujant *Autorité des marchés financiers*.

Jei 1989 m. buvo lemiamą laisvosios rinkos ekonomikos pergalė, tai 2008 m., matyt, yra tie metai, kai mes prisiminsime Adamo Smitho išpėjimą, kad nevaldomos laisvosios rinkos turi savo ribas. Knygoje „*Wealth of Nations*“ („Tautų turtas“) Adam Smith numatė daugelį dalykų ir iš to, ką jis pasakė, galima daug pasimokyti.

Mano frakcija džiaugiasi Didžiojo dvidešimtuko sėkme. Mes palankiai vertiname jo išipareigojimą laikytis bendro įsitikinimo, kad rinkos principai, atvira prekyba, investicijų režimai ir veiksmingai reguliuojamos

finansų rinkos skatina dinamiškumą, naujoves ir verslumą, kurie būtini ekonomikos augimui, užimtumui ir kovai su skurdu.

Nuo 1929 m. šalys suklydo kiekviena atskirai siekdamas išsigelbėjimo. Šį kartą pripažiname, kad išgelbėjimo privalome siekti kartu. Daug 2009 m. Komisijos programoje pasiūlytų priemonių padės mums einant tuo keliu. Aš sveikinu Komisiją parengus tą darbo programą, ypač planą reguliavimui bei priežiūrai ir finansų sektoriaus dalyvių ir didelio kapitalo rinkos investuotojų skaidrumui užtikrinti. Laisvoji rinka tarpsta esant skaidrumui ir sąžiningumui.

Dabartiniu sunkmečiu kai kurie vis dar ieško atpirkimo ožių. Jie įrodinėja, kad pavojaus varpai neskambėjo. Bet jie skambėjo! Otto Graf Lambsdorff, Jacques Delors ir kiti šių metų pradžioje parašė laišką pirmininkaujančiai Slovėnijai įspėdami apie pasaulio ekonomikos perkaitimo pavojų. Vakar vakare per mūsų diskusiją dėl euro dešimtmečio Jean-Claude Juncker savo puikioje kalboje priminė mums, kad Euro grupė daug kartų kreipėsi į amerikiečius ir kitus dėl pavojų, su kuriais susiduriame. Liberalai demokratai neketina švaistyti laiko ieškodami vaikino, kuris nepastebėjo ledkalnio; mes stengsimės žmones susodinti į gelbėjimo valtis.

Tačiau mums nerimą kelia vienas Europos Sąjungos ir Didžiojo dvidešimtuko atsako aspektas. Regis, mūsų valstybių ir vyriausybių vadovai mano, kad viskas gali būti taip, kaip anksčiau, ir kad viskas, ko reikia, – tai ekonomikos augimo. Bijau, jog jie tiesiog neišmoko pastarųjų trisdešimties metų politikos pamokų. Nuosmukis turėtų būti tinkamas laikas kritiškam įvertinimui. Prognozuojama, kad net išgyvenant nuosmukį, pasaulio BVP per kitus dvidešimt metų išaugs dvigubai, bet vis dėlto tas augimas grindžiamas ribotais ištekliais, neišsiaiškintais nuostoliais ir kiekvieną savaitę dar viena Kinijos anglimi kūrenama jėgaine.

Spalio 28 d. pirmininkaujančios valstybės rašte, skirtame informuoti lapkričio 7 d. ES parengiamąjį aukščiausiojo lygio susitikimą, buvo išdėstyti keturi su naujovėmis susiję klausimai. Vienas iš jų apie tvarumą. Jame teigiama, jog didelę reikšmę turi tarptautiniai koordinuoti makroekonomikos atsakymai, grindžiami skatinimu investuoti į aplinkosaugą, ir besivystančiose šalyse. Aišku, kad bendriems svarstymams vadovavo tam tikras pirmininkaujančios Prancūzijos ministras ar pareigūnas. Bet jie nevirto bendra kalba, kuri būtų priimta kaip parengiamojo susitikimo išvadomis, o klimato kaita buvo paminėta tik vienu sakiniu tarp kitų uždavinių. Šis klausimas nebuvo įtrauktas ir į Didžiojo dvidešimtuko susitikimo išvadą, išskyrus tai, kad jis buvo priešpaskutinio punkto priešpaskutinis klausimas, kuriame kalbama apie kitus svarbius uždavinius ir klimato kaita paminima kaip Nr. 2.

J. M. Keynes ir kova su klimato kaita vienas kitam neprieštarauja. Šių dienų Maynard Keynes grąžintų žmones prie darbo ir ant kiekvieno Europos namo įrengtų saulės kolektorių ir vėjo generatorių, skatintų naujoves ir kartu suteiktų darbo vietų. Šių dienų T. Roosevelt, matydamas, kad pasaulio ekonomika, kurios kontūrai brėžiami JAV vakarų pakrantės universitetų kompiuterių teritorijose, Kinijos gamyklose ir Indijos anglies kasyklose, skatintų mus siekti visuotinės kultūros, visuotinio valdymo ir darnaus požiūrio į visuotinę problemą. Tai pažangos kelias. Padėtis niekada nebus tokia, kaip anksčiau.

Brian Crowley, *UEN frakcijos vardu*. – (GA) Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke ir Tarybos Pirmininke, aš tvirtai tikiu, kad veikdama tiesiai ir ryžtingai, Europos Komisija užėmė tvirtą poziciją tarptautinių finansų rinkų krizei išspręsti. Esmė ta, kad Europos Sąjunga, Jungtinės Valstijos, Indija ir Kinija privalo veikti drauge, kad užtikrintų, jog nuo šiol yra bendros taisyklės ir tinkami standartai tarptautinėms finansinėms paslaugoms kontroliuoti.

, *UEN frakcijos vardu*. – Paprastai per kiekvieną krizę ir kiekvieną pavojaus tarpsnį žmonės sako, kad daugiau niekada taip nebus. Tačiau jei panagrinėsime istoriją, ne tik ekonomiką, iš tiesų viskas vyksta ciklais. Iš tiesų viskas kartojasi. Net ir paprasčiausias žvejys pasakys, kad yra potvynis ir yra atoslūgis.

Tai jokių būdu nepateisina problemų, kurias dabar išgyvename, ar tų, kurie sukėlė šią krizę beatodairiškai skolindami, abejotina veikla, o svarbiausia, kai viskas žlugo, bėgdami į savo gimtąsias šalis prašyti gelbėti nuo bankroto.

Šiandien didžiausią grėsmę Europos verslui, ekonomikai, užimtumui ir socialiniam gyvenimui kelia ne tik finansinė krizė, bet tai, kad mažosioms ir vidutinėms įmonėms bankai neskolins pinigų apyvartiniam kapitalui, kas sudarytų sąlygas joms augti ir naudotis galimybėmis. Nėra prasmės gaminti saulės kolektorių, jei neturite žmonių, kurie juos rengtų ant stogų. Jei neturite žmonių, kurie juos rengtų ant stogų, kas už juos mokės ir kas juos pirsks, jei neturėsite žmonių jiems gaminti.

Mūsų šiandien regima tikrovė – tai per dabartinę ekonomikos sumaištį išgyvenama krizė suteikia mums galimybę ištaisyti praeities klaidas ir užtikrinti, kad dabar investuosime į mokslinius tyrimus ir naujoves, o

tuos pinigus naudosime naujiems problemų sprendimo būdams ir žmonių kasdienio gyvenimo problemų sprendimų paieškai, taip pat užtikrinsime, kad mes žmonėms teikiame viltį. Dažnai pamirštama, jog žmonėms iš tiesų reikia padrąsinimo, paskatos eiti į priekį, reikia patapšnoti per petį ir pasakyti, kad jie puikiai padirbėjo, nes žmonės trokšta vilties.

Didžiojo dvidešimtukas ir pirmininkaujančios Komisijos veiksmai rengiant šį Didžiojo dvidešimtuko susitikimą, nors ir nevykusiai pirmininkaujant Jungtinėse Valstijose, verčia Indiją ir Kiniją sėsti prie stalo ir pasakyti, kad dabar jos, kaip augančios ekonomikos šalys, turi įsipareigojimus. Kinija ir Indija privalo atlikti savo vaidmenį atsižvelgiant į tai, kas turi būti padaryta.

Ir paskutinis dalykas, tai nenorėčiau, kad žmonės manytų, jog krizė reiškia, kad mes privalome kliudyti Europos tautų naujovėms ir kūrybingumui. Jei norime maitinti savo liaudį, suteikti jiems lygias teises ir užtikrintumą, ištraukti juos iš skurdo pančių, mūsų pirmoji pareiga yra užtikrinti, kad pinigus jie užsidirba darbo vietose, kad šalys turi pinigų investuoti į socialines ir sveikatos paslaugas, o svarbiausia, kad mes suteikiame jiems priemones, išsilavinimą ir kvalifikaciją, kad tie nauji prieš mus iškilę iššūkiai yra jiems naudingi.

Monica Frassoni, *Verts/ALE frakcijos vardu.* – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, dabar finansų krizė kerta ir tikrajai ekonomikai, ką, šiaip ar taip, ir buvo galima lengvai nuspėti. Mes manome, kad tai kaina, kurią Europos Sąjunga moka už pavėluotai rengiamą ar net atsisakymą parengti Europos reguliavimo sistemą ir gerais laikais sukurti finansinio solidarumo mechanizmus ir bankininkystės sektoriaus priežiūrą, kuri verta šio pavadinimo.

Dėl tų, kurie delsė ir gynė šį požiūrį, tarp jų ir jūs, gerb. J. Barroso, jūs ir jūsų Komisijos dauguma, Europa atsidūrė nepaprastai pavojingoje padėtyje ir išgyvena nuosmukį. Gerb. Pirmininke, norėčiau, kad iškalbingai svarstydamas ir kalbėdamas apie galimus sprendimus, garsiai ir aiškiai pasakytumėte, jog tie, kurie pageidavo taisyklių ir skaidrumo, tie, kurie atsisakė panaikinti reglamentavimą, buvo teisūs, o aš ir mano komiteto dalis (vienas iš jų sėdi už jūsų) klydome. Tai vienintelis dalykas, iš to ką šiandien kalbate, gali būti patikimas, ir atsiprašau, bet tai netiesa, kad dauguma valstybių narių visiems šiems dalykams priešinosi.

Nuo 2004 m. tai daug kartų kartojau, bet jūs nuolat nutardavote laikytis išvien su valstybių narių vyriausybėmis, ir su pramone, o ne vartotojais. Jei būčiau moralistė, netgi pasakyčiau, kad laikotės išvien su stipriaisiais, o ne teisiaisiais. Šis požiūris, kurį savo žymioje Humboldto kalboje pristatė Joschka Fischer ir pagal kurį Komisijai nustatomas paprastas Tarybos sekretoriato vaidmuo, tvirtai atspindi šiandien mums pristatomos darbo programos vidaus ir išorės politikos prioritetuose.

Dėl išorės reikalų prioritetų, tai ypač norėčiau pabrėžti, kad nuolat neatleistinai nepaisoma žmogaus teisių klausimo pradedant, be abejo, Kinija. Be to, gana dirbtinai ginama Dohos darbotvarkė nesuvokiant, kad finansų krizė išskleidė visas prielaidas, kuriomis ji buvo grindžiama. Dėl vidaus politikos, dėl imigracijos tai per pastaruosius metus jūsų Komisija dar kartą pasidavė valstybių narių spaudimui ir todėl, kai šiandien kalbame apie legalią imigraciją, iš tiesų kalbame apie teisines priemones, kurios ir toliau lieka labai silpnos, ir lygiai tą patį galima pasakyti dėl socialinės politikos.

Gerb. Tarybos Pirmininke, Komisijos Pirmininke, taip tikrai nepavyks pradėti to, ką žalieji jau daug mėnesių vadina naujuoju ekologiniu planu (angl. *green new deal*), kuris šiandien labai madingas. Naujasis ekologinis planas turi labai konkrečią reikšmę ir jis tikrai nėra ta nesuprantama, aplink girdima kalba, kuri iš tiesų reiškia „viskas kaip ir anksčiau tik šiek tiek ekologijos šen bei ten“. Mes kalbame apie bendrą ilgalaikę investicijų strategiją siekiant efektyviau vartoti energiją, permmainų ekonomikoje aplinkos apsaugos požiūriu, mažinti CO₂ ir didinti Europos investicijų banko vaidmenį, kurio sprendimai ką ir kodėl finansuoti, vis dėlto turėtų būti nuoseklūs.

Dėl nenaudingų milžiniškų infrastruktūrų, branduolinių jėgainių ar netikėto netinkamų projektų finansavimo neturėtų būti jokių neaiškumų. Valstybės lėšų ir neužpildytų čekių nederėtų skirti automobilių pramonei, kaip kad yra dabar. Tai būtų tas pats, kas ir toliau mėtyti pinigus į balą, bet manau, kad daugiau mėtyti pinigų į balą mes nenorime.

Roberto Musacchio, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tik prieš kelias dienas šiuose pačiuose rūmuose prezidentas N. Sarkozy pasakė, kad mūsų išgyvenama krizė yra struktūrinė ir kad mums reikia permąstyti pačią kapitalizmo santvarką.

Savaime suprantama, kad aš manau, jog užuot bėgus nuo kapitalizmo krizės mums reikia išvengti kapitalizmo per krizę; kitaip tariant, mums reikia pradėti mąstyti apie naują ateitį, kuri suteiktų mums tikrą perėjimą prie

socialinėmis ir ekologinėmis sąvokomis apibūdinamos ekonomikos, lygybė ir bendradarbiavimu, o ne nelygybė ir kova grindžiamos ekonominės demokratijos.

Tačiau, be šių esminių skirtumų, kurie iš tiesų labai svarbūs, matau, jog iš šio Didžiojo dvidešimtuko susitikimo gana kuklių ir tiesiog nuviliančių rezultatų, už kurį Europa taip pat atsakinga, lieka labai mažai oficialių teiginių apie kapitalizmo permąstymą. Be abejo, paaiškėjo, kad *laissez-faire* dogma gali būti sufalsifikuota ir todėl galima milžiniška valstybės intervencija ir netgi nacionalizacija, bet visa tai nepakeis esminės filosofijos, kuri ir sukėlė struktūrinę krizę.

Be abejo, sakoma, kad siekiant mažinti spekuliacijų pavojų, mums reikalingos taisyklės, tačiau net nemanoma kištis dėl šios finansinės spekuliacijos, pvz., sandoriams taikomo Tobino mokesčio, ir mes neužsimename apie Stabilumo paktą, kuris šiuo nuosmukio laikotarpiu veikiausiai labai smarkiai pablogins gyvenimą mūsų žemyne. Tačiau svarbiausia, kad mes neklausiamo savęs, kas yra šios krizės priežastis, ir todėl mums nepavyksta jos įveikti.

Dėmesį atkreipčiau tik du klausimus: pirmas, tai nuolatinis darbo nuvertinimas, kuris per pastaruosius dešimtmečius buvo vykdomas pasitelkiant *laissez-faire* politiką, dėl ko atsirado neteisybė ir kančios ir iš dalies didelė finansinio likvidumo problema. 1929 m. John Maynard Keynes pasiūlė investuoti į atlyginimus ir darbo vietas, bet šiandien šito nedaroma.

Antras klausimas – tai ekologinis ir energetinis krizės aspektas, kuris reikalauja aiškesnių ir griežtesnių nei Didžiojo dvidešimtuko mikčiojimo sprendimų; bet, kita vertus, tiems, kurie sukėlė krizę, labai sunku ją išspręsti. Mums reikalingas aiškus ir kitoks kairiųjų signalas.

Hanne Dahl, IND/DEM frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, kaip ir kiti čia šiandien kalbėję, norėčiau pacituoti J. M. Keynesą. Jis, regis, kaip niekada čia tinka. Cituosiu angliškai:

– „Spekulantai negali padaryti žalos kaip burbulai ant nuolatinės verslo tėkmės. Tačiau padėtis tampa rimta, kai verslas tampa burbulu ant spekuliacijų sūkurio. Kai šalies kapitalo vystymasis tampa kazino veiklos šalutinis produktas, greičiausiai darbas bus prastai atliktas.“

Komisijos pasiūlyme dėl finansų krizės sprendimo iš tiesų kalbama užuolankomis. Ekonominė ir pinigų sąjunga (EPS) – tai ne apsauga nuo visuotinių krizių ir tikrai ne nuo finansų krizių. Keturiomis laisvės ir varžantis Stabilumo paktas padėties nelengvina; tiesą sakant, visiškai atvirkščiai. Mums reikia iš naujo parengti ekonomikos ir ekonominės politikos institucinį pagrindą. Labai gerai yra teigti, kad bus sukurta nauja finansų struktūra, bet ji nebuvo tinkamai apibrėžta, kad ją galima būtų dėstyti architektūros kolegijoje ar ji būtų tinkama ekonomikos kursui. Tai, be abejo, susiję su krizės samprata. Suprantama, kad iš pradžių dėmesys buvo telkiamas į likvidumo krizės sprendimą siekiant užtikrinti pagalbos tiekimą. Šiuo požiūriu įvairios šalys pasirinko šiek tiek skirtingus modelius (taip jau yra), bet ką Komisija iš tiesų turi galvoje, kai sako, kad ES – ir aš pacituosiu iš programos:

„užtikrina, kad bankininkystės sektoriaus restruktūrizavimas vykdomas taip, kad ateityje sektoriuje bus užtikrinta sąžininga ir sveika konkurencija“.

Ar tai reiškia, kad viešasis sektorius turi įdėti lėšų? Ar tokia yra šio sakinio reikšmė? Aš taip pat norėčiau Komisijos paklausti, ar turi būti steigiamos naujos kreditų reitingavimo agentūros? Bent jau daugelis senųjų pasirodė esą visiškai nepatikimos. Ką Komisija turi galvoje, kai kalba apie „struktūrinių reformų darbotvarkę“? Ar ji turi galvoje darbo rinkos reformas, darbo rinkos lankstumą ir užimtumo saugumą (angl. *flexicurity*) be saugumo garantijų? Ar siekiama, kad prie padidėjusio pavojaus prarasti darbą prisidėtų darbuotojai? Apskritai neaišku, ar Komisija siekia darbo užmokestį padaryti svarbiu konkurencingumo parametru, ar ne. Ar darbo užmokestis laikomas vien tik išlaidomis? Darbo užmokestį reikia vertinti atsižvelgiant ir į jo poveikį paklausai. Pagaliau norėčiau savo kolegos Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pirmininko pavaduotojo J. Bloklando, vardu užduoti su aplinkos apsauga susijusį klausimą: kada Komisija ketina paskelbti nacionalines teršalų išmetimo ribas?

pirmininkavo: R. KRATSA-TSAGAROPOULOU

Pirmininko pavaduotoja

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Ponios ir ponai, džiaugiuosi, kad absurdiškas Tarybos Pirmininko prezidento N. Sarkozy sumanymas keisti kapitalizmo pamatus patyrė nesėkmę per derybas Vašingtone. Viliuosi, kad Europos Sąjunga matys sugrįžtant racionalumą, kai rinkos laisvės paisoma kaip pagrindinės vertybės ir gerovės prielaidos. Tai tinka net ir krizės laikotarpiu. Todėl manau, kad nei Europos Komisija, nei

pirmininkavimą perimanti Čekija nepasiduos iliuzijoms apie savo pačių didybę ir neklįstamumą ir kad priešingai pirmininkaujančiai Prancūzijai atsisakys absurdo, o svarbiausia pavojingų mėginimų mokesčių mokėtojų pinigus naudoti natūraliam ekonomikos ciklui nutraukti. Aš taip pat džiaugiuosi, kad Didžiojo dvidešimtuko susitikime buvo atsisakyta protekcionizmo. Juk gerai žinoma, kad tie, kurie kai kurias savo laisves iškeičia į didesnę saugumą, galiausiai praranda tiek viena, tiek kita.

Ponios ir ponai, dabartinės krizės priežastis nebuvo kapitalizmas, bet neatsakingų bankų, kurie nenorėjo prisiimti atsakomybės už savo sprendimus, godulys. Tokie dalykai kelia grėsmę laisvajai rinkai taip pat, kaip ir pernelyg didelė vyriausybės kontrolė. Todėl vien tik kimšti pinigus į bankus neužtikrinant tiesioginės įtakos jų panaudojimui yra mūsų piliečių sunkiai uždirbtų pinigų vagystė. Privalome atidžiai prižiūrėti bankus, kad užtikrintume, jog jie pinigus naudoja ne tik savo balanso gerinimui, bet ir įmonėms skolinti. Sudaryti sąlygas vadybininkams gauti finansinę pagalbą vyriausybei nenurodinėjant, kaip tie pinigai turėtų būti panaudoti, tolygu politinės atsakomybės principo neigimui. Tai prilygsta amoraliui atsilyginimui už finansų institucijų neprincipingų operacijų sukeltus nuostolius, kai nei institucijos, nei tikrieji vadybininkai neprisiima galutinės atsakomybės.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kalbėsiu labai trumpai, nes tai ypač vaisingos diskusijos, bet prieš perleisdamas žodį Pirmininkui J. Barroso, norėčiau padaryti penkias pastabas. Pirma, visi sutariame dėl istorinio ir labai pažangaus Didžiojo dvidešimtuko susitikimo pobūdžio. Šis visuotinis žingsnis yra naujas ir istorinis, kaip ir pati Europos pradėta iniciatyva, kaip pabrėžė Komisijos Pirmininkas, Europai atliekant savo vaidmenį tarptautinėje arenoje, kaip pabrėžė Joseph Daul, kai atsiranda bendra valia.

Antra, visi sutinkame, kad tai, kas vyksta, patinka mums ar ne, reiškia lūžį ir, kaip teigė G. Watson, niekada nebus taip, kaip anksčiau, bet mes turime ieškoti kūrybingų krizės sprendimų.

Mano trečia pastaba yra tai, ką pastebėjo keli kalbėjusieji, tarp jų Europos Parlamento Socialistų frakcijos pirmininkas M. Schulz ir M. Frassoni, kad svarbu tiksliai reaguoti, išlaikyti pagreitį ir greitai priimti būtinas teises priemones, ypač tas, kurios susijusios su finansų reguliavimu.

Mano ketvirta pastaba ta, kad reikia imtis veiksmų siekiant sumažinti ypač žalingą šios finansų krizės poveikį kalbant apie finansų sistemos ir MVĮ santykius, ką minėjo B. Crowley, ir socialinių santykių reguliavimo ir ekonomikos atsigavimo požiūriu, kaip nurodė J. Daul. Veikti būtina remiantis plačia vizija ir atsižvelgiant į keinsizmo elementus, kuriuos galima įtraukti į kovą su klimato kaita, kaip pasiūlė Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos pirmininkas G. Watson.

Pagaliau, kaip pabrėžėte jūs, Komisijos Pirmininke, kaip pabrėžė keli kalbėjusieji ir grupė pirmininkų, svarbu apsvarstyti visus krizės aspektus. Kaip sakėte, pavojuje atsidūrė plėtros modelis, ir, kaip nurodė Martin Schulz, reikia iš naujo įvertinti viešojo sektoriaus ir privačiojo sektoriaus vaidmenų demarkacijos linijas. Kaip jūs sakėte, ir kaip sakė kiti, tarp jų M. Frassoni, būtų neteisinga susitelkti tik į finansų pasaulį ir pamiršti pažeidžiamiausius, silpniausius, badaujančius, kuriuos jūs, pirmininke, taip pat paminėjote. Aš taip pat pritariu požiūriui, kad mes privalome persvarstyti sistemos pamatus, ir jei jų dalį sudaro godulys, nebus kito pasirinkimo, kaip tik juos patikrinti iš naujo.

Galų gale, turime suprasti, ir tai mano paskutinė pastaba, kad krizė neturėtų priversti mūsų sulėtinti tempą ar išsigąsti, bet veikiau greičiau reaguoti ir toliau siekti vystymosi tikslų, aplinkos apsaugos tikslų ir kovoti su klimato kaita.

(Plojimai)

José Manuel Barroso, *Komisijos Pirmininkas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kadangi nutarėme, kad dabar turėčiau pateikti visą kitų metų darbo programą, prieš išsakydamas savo nuomonę, norėčiau atsakyti į konkretų M. Schulzo klausimą. Šiandien Komisija patvirtino savo atsakymą į du pranešimus – P. N. Rasmusseno ir K. H. Lehne – ir jūs matote, kaip mes ketiname stebėti įvairius elementus ir kaip mes jau pradėjome šią veiklą. Tai daugialypis atsakas ir mes pateiksime kitus pasiūlymus, kurių kelis mes jau pristatėme. Kai kalbėjau apie Europos Vadovų Tarybos pavasario posėdį, aš minėjau mano įkurtos ir Jacqueso de Larosière vadovaujamos oficialios grupės išvadas. Dėl pasiūlymų tai už šiuos klausimus atsakingas Komisijos narys C. McCreevy man sako, jog pasiūlymai dėl neribotos rizikos, o ypač dėl privataus kapitalo fondų, galbūt tai ir yra tie pasiūlymai, kuriuos turite omeny, gali būti greitai pateikti; iš principo jie bus parengti pateikti gruodžio mėn.

Pereinant prie 2009 m. Komisijos darbo programos, ji, kaip sakiau, yra nedalomai susijusi su konkrečiomis politinėmis aplinkybėmis. Turiu pasakyti, kad finansinė audra vis dar siaučia, ji dar nesibaigė ir kad mes

stovime ant didelio ekonomikos sulėtėjimo slenksčio. Todėl mums nevalia gaišti laiko ir toliau stengtis, ką jau pradėjome daryti, prisitaikyti prie globalizacijos proceso ir modernizuoti. Juk ne ką tik supratome, kad reikia reaguoti į globalizaciją. Privalau pabrėžti, kad šioje Komisijoje, kuriai turiu garbės pirmininkauti, daugelį metų mes kalbėjome apie naują erą. Konkrečiai Europai tai reiškia, kad globalizacijos proceso aplinkybėmis privalome skelbti savo vertybes ir ginti savo interesus. Būtent šiomis aplinkybėmis privalome pateikti ambicingus pasiūlymus. Tačiau dabartinė krizė negali atitraukti mūsų nuo kitų mūsų darbo programos prioritetų, kurie, tiesą sakant, taip pat yra pirmosios svarbos atsakas į globalizacijos metamus iššūkius. Aš ypač kalbu apie kovą su klimato kaita ir tvarios plėtros siekį. Tai 2009 m. prioritetai, kurie įgyja ypatingą reikšmę dar ir dėl to, kad tais metais vyks Kopenhagos konferencija.

Norėčiau nuoširdžiai pagirti Europos Parlamentą už jo nuveiktą milžinišką darbą rengiant klimato ir energetikos paketą. Mes susiduriame su išskirtinėmis aplinkybėmis ir aš didžiuojuosi matydamas Europos institucijų atsaką, kurios pakilo į kovą su sunkumais. Tvirtai tikiu, kad drauge dirbdami, gruodžio mėn. pasieksime bendrą politinio susitarimo tikslą. Jei visiškai atvirai, tai esu tikras, jog toks susitarimas taip pat paspartins Europos strategijos, kuri skirta ambicingam susitarimui Kopenhagoje pasiekti, plėtotę.

Nenoriu išpūsti grėsmės masto, bet visi turime žinoti, kad šiose diskusijose, kurių pagrindinė varomoji jėga yra Europa, ji labai stengiasi įrodyti savo patikimumą. Būtent Europa pradėjo visuotines diskusijas dėl kovos su klimato kaita. Būtent mes pasakėme JAV vyriausybei, kad jai reikia būti aktyvesnei šiuo klausimu. Tą patį sakėme rusams, kinams ir indams, jiems teigdami, kad nevalia pasiduoti tuomet, kai toluomoje matyti geresnio bendradarbiavimo su naująja JAV vyriausybe galimybė. Neparodykime nė ženklo, kad mes ketiname sumažinti savo siekius. Manau, jog tai labai pakenktų mūsų patikimumui.

Rytoj pasiūlysiu išties puikią galimybę ir neturime teisės ja nepasinaudoti. Todėl mūsų atsakas į ekonomikos krizę privalo pademonstruoti, kad kovos su klimato kaita programos taip pat gali būti ekonominio atsako strategijos dalis. Nenorėčiau matyti kartais atsirandančio priešiško tarp ekonomikos ir pramonės gynėjų ir propaguojančių tvarios plėtros darbotvarkę. Iš tiesų šie du klausimai eina išvien ir turiu pritarti kai kurių išsakytoms mintims šiuo klausimu.

Kitas prioritetas yra žmonių Europa. 2009 m. Komisija visas savo jėgas sutelks būtent pažangai Europos laisvės, saugumo ir teisingumo srityje siekti, pvz., nustatydamas bendrąją imigracijos politiką ir ją integruodama į platesnes Europos Sąjungos politikos, pvz., augimo, konkurencingumo ir socialinės įtraukties, sritis, sukurdamas veikiantį Europos imigracijos tinklą ir iki 2010 m. užbaigdamas bendrą Europos prieglobsčio sistemą, sustiprindama Europos vartotojų apsaugą reguliuojančių taisyklių laikymąsi, tobulindama tam tikrų civilinės ir baudžiamosios teisės priemonių, pvz., teismų sprendimų ir palikimo padalijimo, abipusio pripažinimo procedūrą, ir kododama su naujomis nusikalstamos veiklos formomis, pvz., vaikų prievarta ir kibernetiniais antpuoliais.

Kitas 2009 m. prioritetas (aš pereinu labai greitai, žinoma, dėl laiko stokos) yra Europos vaidmuo pasaulyje. Čia mūsų taip pat laukia sunkumai, t. y. plėtros procesas ir kaimynystės politikos stiprinimas, taip pat glaudesnių santykių su besivystančiomis, ypač Afrikos šalimis, kūrimas. Tai kategorinis imperatyvas ir aš turiu jums priminti, jog reikia patvirtinti Komisijos pasiūlymą dėl paramos besivystančių šalių žemės ūkiui. Tai patikimumo klausimas. Vėl pakartosiu, kad pagrindiniuose aukščiausiojo lygio susitikimuose negalime apsiriboti diskusijomis finansiniais klausimais. Privalome parodyti, kad mes nerengiame diskusijų tik su didelėmis augančios ekonomikos šalimis, bet mums rūpi ir besivystančios, ypač Afrikos šalys.

Mūsų santykiai su šiomis šalimis yra taip pat svarbus veiksnys sprendžiant daugelį pasaulinio lygmens klausimų. Nepamirškime, kad mūsų laukia svarbūs susitikimai, pvz., kitų metų Kopenhagos konferencija, kuri suteiks mums galimybę aktyviau bendradarbiauti sprendžiant bendrus klausimus, pvz., energetikos saugumo, kovos su klimato kaita ir migracija klausimus, taip pat užbaigti Dohos plėtros darbotvarkę ir siekti dvišalių derybų dėl prekybos.

Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimas aiškiai parodė, kad skubiai reikalingas pasaulinės prekybos susitarimas. Be to, Dohos darbotvarkė yra ne tik prekybos darbotvarkė, tai ir plėtros darbotvarkė. Manau, jog dabar mes arčiau tiesos, nes tikroji alternatyva Dohos darbotvarkėi yra ne *status quo*, bet veikiau su dabartine finansų krize susijęs sprendimas susitelkti į save, galimybė, kad šalys įvairiose pasaulio dalyse imsis atbulinių veiksmų dėl tarifų ir priims vienašališkas priemones kai kuriems savo ekonomikos sektoriams apsaugoti. Tokiu atveju plačiai pasireikš ekonominis nacionalizmas, kartu sugrįš ir protekcionizmas, kuris pakenktų pasaulio ekonomikai ir, vargu ar man bereikia pridurti, kad ir Europos ekonomikai. Kaip žinote, prekybos požiūriu Europa pirmąja.

Praėjusios savaitės aukščiausiojo lygio susitikimas sustiprino ir mano ryžtą toliau plėtoti abipusiais interesais grindžiamus santykius su Rusija. Šie santykiai kartais pasirodys esą sudėtingi. Yra klausimų, dėl kurių mūsų pozicijos skiriasi, bet nuoširdžiai manau, kad praėjusios savaitės aukščiausiojo lygio susitikimas Nicoje patvirtino, kad Rusiją geriau įtraukti, nei mėginti ją atskirti. Rusija taip pat yra pagrindinė pasaulinio masto partnerė.

Pagaliau 2008 m. pasaulio patiriami dideli sunkumai parodė, kaip svarbu turėti bendrą viziją su JAV. Dabar, esant šiai naujai JAV administracijai, atsiveria nuostabi galimybė. Per prezidento rinkimų kampaniją išrinktasis prezidentas labai aiškiai pasisakė kovos su klimato kaitos ir daugiašališkesnio požiūrio priėmimo klausimais. Tad pasinaudokime šia galimybe ir pateikime minčių darbotvarkei, skirtai globalizacijos klausimui spręsti. Mes susiduriame su kai kuriais itin sunkiais bendrais uždaviniais ir manau, jog Europai ir JAV aktyviau bendradarbiaujant pasaulis gali tapti geresnis.

Ponios ir ponai, 2008 m. Europa savo vienybę įrodė per tai, kaip ji koordinavo savo veiksmus per didžiąsias krizes. Gruzijos konflikto ir finansų krizės akivaizdoje ES tapo dar paveikesnė. Vieningas požiūris – tai vienintelis kelias, kuriuo turime eiti, jei norime įveikti 2009 m. sunkumus.

Po kelių mėnesių 375 mln. rinkėjų bus pakviesti eiti į rinkimus ir pasinaudoti savo nuostabia demokratine teise išrinkti naująjį Europos Parlamentą. Pasinaudokime šia proga, kurią ES suteikė pastarojo meto krizės. Jos atvėrė žmonėms akis ir jie pamatė europinės dimensijos, kaip priemonės jų ekonominei, socialinei ir aplinkos gerovei užtikrinti, jų interesams apsaugoti ir vertybėms sustiprinti, pranašumus ir poveikumą. Manau, jog šiandien per pačią krizę, mes turime akivaizdžias galimybes, kuriomis turime pasinaudoti. Pvz., dabar kur kas palankesnė atmosfera nei prieš kelis mėnesius, pripažinti mūsų valiutos, euro, reikšmę. Todėl pasinaudokime šia galimybe. Manau, jog svarbu bent visiems tiems, kurie tikime Europos Sąjungos projektu, o aš manau, jog jų dauguma, su didesniu optimizmu skleisti žinią apie Europą ir toliau nepasiduoti cinizmui ir inercijai.

Todėl esu įsitikinęs, kad mūsų institucijos privalo dirbti kartu. Žinau, jog kartais Komisija kai kuriuose sluoksniuose būtų populiarnesnė pateikdama pasiūlymus, kuriuos valstybės narės iš karto atmestų. Aš ne taip sprendžiu klausimus. Aš tikrai palaikau ambicingą požiūrį, bet kartu jis turi būti neatitrūkęs nuo tikrovės, nes turime veikti išvien su kitomis institucijomis ir valstybėmis narėmis, kurios visos yra demokratinės, antraip nebūtų Europos Sąjungos narės.

Komisija ir toliau atliks savo varomosios jėgos ir iniciatoriaus vaidmenį, tačiau užimdama tokią poziciją Komisija neis prieš valstybes nares ir Parlamentą, bet veikiau veiks išvien su Europos Parlamentu ir su valstybėmis narėmis. Manau, jog labiau reikia laikytis tokio požiūrio. Bet kuris kitas požiūris būtų populizmo atmaina. Teikti pasiūlymus su tikslu tik viešai pasirodyti taip pat yra populizmo atmaina. Kita populizmo atmaina – tai teikti pasiūlymus prisidengiant europietiškuumu, kai žinome, kad jie visai nebus patvirtinti. Mūsų, kaip Europos Komisijos, vaidmuo, be abejo, yra būti varomąja jėga, bet kartu siekti sutarimo su kitomis institucijomis. Būtent taip Europa gali išlikti veiklos įkarštyje, kur ji sugebėjo įsitvirtinti. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas suteikė jai galimybę atlikti pagrindinį vaidmenį sudarant tarptautinę darbotvarkę.

Mes esame labai svarbi politinė Europos konjunktūra, galbūt net posūkio taškas. Europa taip pat turi didelių lūkesčių. Tik toliau imdamasi iniciatyvų ir iš anksto planuodama, Europa gali kuo puikiau jus patenkinti; būtent ši nuostata ir bus Europos Komisijos įkvėpimo šaltinis 2009 m.

(Plojimai)

Hartmut Nassauer (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mūsų dėmesio reikalauja trys pagrindinės krizės. Pirmoji yra finansų krizė, kaip jau buvo kalbėta, kuri daro vis didesnį poveikį tikrajai ekonomikai. Antra, nevalia pamiršti Lisabonos sutarties likimu pasireiškusių krizių, kuri susijusi su ES pamatus palaikančiomis sutartimis. Trečia yra ES krizė, visuomenės palankumo požiūriu, aspektas, kurį, mano manymu, svarbu paminėti prieš rinkimus.

Gerb. pirmininke, šio Parlamento ir jūsų Komisijos kadencijos pabaigoje pateikėte darbo programą ir aš norėčiau pasakyti, kad Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija su malonumu vadovausis pagrindiniais šios programos principais. Mes jus palaikysime, tačiau tam tikrus aspektus pabrėšime skirtingai. Akcentai bus sudedami atitinkamai lūkesčiams. Šie lūkesčiai siekia paskutinius jūsų kadencijos mėnesius, o galbūt ir toliau.

PPE-DE frakcija Komisijos veikloje norėtų matyti ir save. Mes žinome, kad kitos frakcijos pageidauja to paties, ir ne be pagarinto. Pasitikėsime jūsų politine patirtimi ir lauksime atsakymo. Užimtumas ir augimas deramai tapo didžiausiais jūsų prioritetais. Atsakas ypač susijęs su tuo, kaip turėtume reaguoti į finansų krizę. Mes

pritariame priemonėms, kurios reikalingos finansų rinkų reguliavimui ir skaidrumui. Mums reikalingi labai konkretūs pasiūlymai kuo spartesnei finansų rinkos reguliavimo pertvarkai.

Pasaulio finansų aukščiausiojo lygio susitikimo veiksmų plano įgyvendinimas, be abejonės, valstybėms narėms kelia didžiausią susirūpinimą. Tačiau atsižvelgiant į tarpusavyje susijusias pasaulio rinkas ir siekiant išvengti įvairių standartų taikymo, būtina glaudžiai bendradarbiauti dėl įvairių reguliavimo priemonių. Tai plati ir svarbi Komisijos koordinavimo darbo veiklos sritis.

Reglamentavimas (ir to mums nevalia pamiršti) nėra galutinis tikslas, bet konkrečios krizės atveju jis yra priemonė tam tikriems tikslams pasiekti. Tai turime nuolat sau priminti.

Jūs minėjote klimato kaitos ir energetikos paketą, kurį planuojama priimti gruodžio mėn. Esu tikras, kad šis tikslas susilauks plataus Parlamento pritarimo. PPE-DE frakcija (tai noriu pasakyti visiškai aiškiai) taip pat nori, kad ši problema būtų išspręsta iki šio Parlamento kadencijos pabaigos. Tai strateginis tikslas, tačiau daug reikalaujate iš Parlamento. Atsižvelgdami į dabartinės aplinkybes, galime manyti, jog iškart po gruodžio mėn. aukščiausiojo lygio susitikimo mums bus pateiktas kelių šimtų puslapių paketas viena kalba ir iš mūsų bus tikimasi jam pritarti ar nepritarti.

Nors tikslas garbingas, kuriam taip pat pritariame, vis dėlto tai labai didelis Parlamento ir jo narių teisių pažeidimas, ir galbūt mes galėsime pasiūlyti kažką sumanesnio nei šis neapdorotas variantas.

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos Pirmininke, savo kalbos pabaigoje jūs pasakėte, kad mes turime pasiūsti aiškų signalą rinkėjams. Aš visiškai sutinku.

Tačiau, kai panagrinėju programą, dažnai atrodo, kad jos tema yra „elkimės taip, kaip anksčiau“. Galbūt kai kuriose srityse taip elgtis dera, bet kitose srityse, o ypač mūsų šiandien svarstomoje srityje, šis požiūris nėra tinkamas. Turime pasiūsti signalą, kad iš krizės pasimokėme ir kad elgsimės kitaip nei anksčiau. Jei pridursite sakinį „Europai padės atviros visuomenės ir atviros rinkos, bet abiem joms turi būti taikomos taisyklės“, tuomet tai būtų gerai, bet galbūt ne visai aišku. Taisyklės mums reikalingos, kad Europai būtų naudingos atviros visuomenės ir atviros rinkos. Tai reikia aiškiai pasakyti, bet šiuo principu Komisija ne visuomet vadovavosi.

Savo kūrinyje, jei leisite man taip pasakyti, minite „netikėtą pasitikėjimo krizę“. Jau ilgą laiką Poul Nyrup Rasmussen aiškino, kas gali nutikti. M. Schultz taip pat ilgai apie tai kalbėjo. Taigi pasitikėjimo krizė nebuvo tokia jau netikėta. Tačiau kai kurie Komisijos žmonės manė, jog mes neturime nieko reguliuoti, kad viskas gerai baigsis, kad viską sureguliuos rinka. Tačiau taip neįvyko ir reikalingi pakeitimai.

(Plojimai)

Mano antras punktas yra šis. Klausimas, kuris vis dar neįtrauktas į šią programą, bet kuris yra labai svarbus Europos piliečiams, yra plačioji visuomenė ir viešojo sektoriaus paslaugos. Apie tai kalbu konkrečiai, nes kai kuriose šalyse pašto paslaugos išgyvena krizę. Tai ne tik Europos ar Komisijos kaltė. Tačiau tą krizę paskatinti galėjo konkretūs požiūris, t. y. kad rinkos principais turėtų būti valdomi visi sektoriai ir ji turėtų būti atvira visais atžvilgiais; tai kai kurias pašto tarnybas paskatino visur siekti didesnių pelnų, o ne teikti paslaugas vartotojams, plačiajai visuomenei.

Tai mus veda neteisinga kryptimi. Pagaliau programos pabaigoje norėjau pamatyti bent jau nedviprasmišką pareiškimą, kuriame duotumėte suprasti, jog remsite šias viešojo sektoriaus paslaugas ir pasakysite, kaip jas derėtų tvarkyti ir regionų, ir vietos lygmeniu, ir kad, galų gale, ne viską reguliuoja rinkos principai.

Galiausiai norėčiau pritarti vienam iš jūsų punktų: išrinkta nauja JAV vyriausybė. Norėčiau paprašyti jūsų, gerb. pirmininke, Komisijos nare, ir visų kitų išnaudoti laiką ir kitas kelias savaites bendradarbiauti su šia vyriausybe, kad užtikrintume, jog užmezgėme tikrą partnerystę, kuri bus naudinga Europos, taip pat pasaulio, socialinės rinkos ekonomikai. Taigi pasinaudokime naujojo JAV prezidento teikiama galimybe.

(Plojimai)

Diana Wallis (ALDE). – Gerb. pirmininke, dėl pasaulio finansų krizės ir Komisijos teisėkūros darbo programos tai tam tikra prasme pastaroji turėtų būti atsakas į krizę. Kai kurie galbūt pasakytų, kad turime ne vieną krizę, bet kelias: be abejo, finansų, bet ir aplinkos apsaugos, susidūrus su klimato kaita, pasitikėjimo Europa po airių balsavimo ir saugumo po pastarojo meto įvykių Gruzijoje. Bet galbūt visai nemenkinant to, su kuo mes susiduriame, vietoj „krizės“ tikriausiai turėtume rašyti „iššūkiui“ – iššūkiui Europai iš tiesų žengti prie starto linijos ir atlikti savo vaidmenį.

Europa tikrai yra geriausiai aprūpintas pasaulio regionas ir mūsų institucijos tikrai pajėgios spręsti šiuos klausimus ir iššūkius, kurie neįveikiami šalies lygmeniu, nepavaldūs bet kuriai valstybei narei atskirai. Pirmiausia turėtume pajėgti atsakyti drauge tvirtu ir bendru atsaku, kad įkvėptume pasitikėjimą tiems, kuriems atstovaujame, – Europos piliečiams.

Pateiksiu pavyzdį. Dėl finansų krizės tai aš manau, kad šis Parlamentas gali pagrįstai tvirtinti buvęs priekinėse žaidimo linijose. Savo komitete tirdami bendrovės „Equitable Life“ žlugimą turėjome stiprią nuojautą. Tai buvo pirmasis išpėjamas šūvis apie artėjančią finansų krizę. Remdamasis šio tyrimo išvadomis, praėjusių metų birželio mėn. šis Parlamentas pateikė daug rekomendacijų: dėl administracinio reguliuotojų bendradarbiavimo, dėl galimybės gauti žalos atlyginimą ar kompensaciją, trumpai tariant, dėl daugybės klausimų finansų sektoriuje, kuriam šiuo metu labiausiai reikia atgauti mūsų piliečių pasitikėjimą.

Komisijai, bet labiausiai valstybėms narėms, ypač Didžiosios Britanijos vyriausybei, kuri vis dėlto turi prisiimti visą atsakomybę, o svarbiau atlyginti „Equitable Life“ aukoms, nors ji ir pirma pasisako prieš Islandijos bankus, vertėtų atkreipti dėmesį į tas rekomendacijas.

Dėl mums iškilusių finansinių ir kitų sunkumų turime veikti išvien, o ne tik siekti savo šalies protegavimo, jei, kaip žemynas, norime išlikti gyvi ir sveiki. Mūsų frakcija, ALDE frakcija, dėl darbo programos ketina atsakyti teigiama ir pažangia rezoliucija. Daugelis mano kolegų išsamiau pakomentuos kai kuriuos klausimus, bet pirmiausia pabrėšime atvirą Europą, „žalią“ Europą, verslią Europą ir saugią Europą.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, finansų krizė, o po kurio laiko ekonomikos krizė paveiks visą Europą ir todėl privalome kartu prisiimti atsakomybę ir kartu priimti sprendimus. Kadangi krizė paveiks visas valstybes nares ir jos visos susidurs su užduotimi ją nukenksminti, sulėtinti ir sušvelninti jos padarinius, visos valstybės narės privalo kartu spręsti, kokių bendrų veiksmų reikia imtis.

Tokia padėtis, kokia yra šiandien, kai ES yra padalyta į Europą A (euro zonos šalys, kuriai priklauso ir Didžioji Britanija) ir Europą B, kurią sudaro naujosios valstybės narės kartu su Švedija ir Danija, byloja apie tai, kad ES pasidalijusi, ypač dabar, kai mes išgyvename krizę. Tai reiškia, kad neigiamas vienas iš pagrindinių principų, kuriuo iki šiol buvo grindžiama Europos bendrijos veikla, solidarumo principas. Tai ne išeitis, gerb. J. Barroso.

Prieš tryliką dienų pateiktame Komisijos veiksmų plane pagrindiniai klausimai supainiojami su nereikšmingais ir su tais, kurie galbūt kažkada buvo svarbūs, bet ekonomikos krizės akivaizdoje prarado savo reikšmę. Dabar ekonomikos augimas ir kova su vis didėjančia nedarbo grėsme – tai šimtą kartų svarbesni klausimai nei klimato kaitos klausimai. Džiaugiuosi, kad Europos Komisija tolesnę Europos Sąjungos plėtrą, t. y. Balkanų šalių įtrauktį, laiko prioritetu. Tikroji problema čia yra šio prieštaringo Europos regiono stabilizavimas, nes Balkanų regiono stabilizavimas mokesčių mokėtojams – mūsų valstybių narių piliečiams – reikš mažesnes išlaidas.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Gerb. pirmininke, iš tiesų Europos Komisijos užduotis yra užtikrinti skaidrumą, geresnį informavimą ir mūsų piliečių bei vartotojų apsaugą, kaip teisingai pasakė J. Barroso.

Tačiau yra viena sritis, gerb. J. Barroso, kurioje jūsų Komisijai šiuo atžvilgiu ypač nesiseka, t. y. genetiškai modifikuotų organizmų (GMO) leidimų procedūros. Šios procedūros susilaukė kritikos iš visų pusių. Jos turėtų būti persvarstytos kitame lapkričio 4–5 d. Aplinkos ministrų tarybos posėdyje. 44 Europos regionai pasiskelbė be GM. Šešios valstybės narės dėl „Monsanto“ kukurūzų pasitelkė išlygą dėl apsaugos priemonių. Ką jūs darote, gerb. J. Barroso, susidūręs su didelės europiečių daugumos pasipriešinimu? Jūs greitai atsekate leidimus prekiauti. Romiai vadovaudamiesi Europos maisto saugos tarnybos patarimais, kurios pačios nuomonė grindžiama bioinžinerijos bendrovių atliktais toksiškumo tyrimais, išduodate liudijimus.

Dabartinio pobūdžio Europos procedūros – tai patikimas sietas, per kurį laisvai persisunkia komerciniai žemės ūkio verslo interesai. Žmonės nori žinoti apie toksinį GMO poveikį ir jiems reikia pasakyti. Ar jūs pats, gerb. J. Barroso, žinote, kokie jie yra nuodingi? Ar žinote? Kokį poveikį GMO toksiškumas turi visuomenės sveikatai ir aplinkai? Kodėl nereikalaujama skelbti pirminių duomenis, kuriais grindžiami tyrimų duomenys? Kodėl po trijų mėnesių tyrimai neprivalomi? Kodėl verčiama tenkintis pačių bendrovių atliekamais tyrimais?

Visuomenė turi teisę į skaidrumą, informaciją, diskusijas. Tokie turėtų būti Komisijos tikslai, kai kalbama apie GMO leidimą. Ko norime, gerb. J. Barroso, tai kad būtų skelbiami pirminiai duomenys. Mes norime matyti skirtingus tyrimus, norime viešų diskusijų ir norime ilgalaikių bandymų. Mes norime žinoti GMO poveikį sveikatai.

Jūsų iniciatyva, gerb. J. Barroso, įkurti 27 valstybių narių aukštų pareigūnų grupę siekiant apeiti pirmininkaujančios šalies *ad hoc* grupę ir jūsų paties Komisijos narius, kurie kompetentingi šiais klausimais, sėja sumaištį ir neaiškumą srityje, kur jūsų pareiga užtikrinti procedūrų aiškumą ir patikimumą.

Norite, kad visuomenė pasitikėtų Europa ar ne, gerb. J. Barroso? Tuomet tai įrodykite!

Sylvia-Yvonne Kaufmann (GUE/NGL). – (DE) Gerb. pirmininke, Didžiojo dvidešimtuko aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatas – tai mažiausio bendrojo vardiklio sumažinimas. Manoma, jog reguliavimas ir skaidrumas užkardys kitą finansų krizę. Tačiau vis dar nenuspręsta, kokios konkrečios priemonės turi būti įgyvendintos. Tarptautinis valiutos fonas (TVF), dėl kurio neoliberalios struktūrinio reguliavimo politikos žmonės visame pasaulyje puolė į skurdą ir neviltį, dabar taps pasaulio finansų rinkos prižiūrėtoju. Net nemėginama atsisakyti visuotinio perskirstymo sistemos, dėl kurios pirmiausia ir kilo krizė. Paradoksalu, kad iki šiol turi būti rasta nesuvokiama 2,5 trln. EUR suma bankams visame pasaulyje išgelbėti. Tačiau nė viena žmonijos nelaimė nesusilaukė tokių koordinuotų veiksmų. Su tokia pinigų suma būtume įveikę patį baisiausią skurdą pasaulyje ir išgelbėję klimatą.

Kokie padariniai? Socialinė pasaulio ekonomikos tvarka turi pakeisti laisvosios rinkos ekonomiką ir čia pagrindinį vaidmenį turėtų atlikti Jungtinės Tautos. Naujoji pasaulio finansų tvarka turi skatinti socialinės gerovės politiką, nutraukti skurdinimo procesą ir pasiekti pažangą tausios aplinkai ekonominės veiklos požiūriu. Europos Sąjunga gali atlikti lemiamą vaidmenį formuojant šią naująją tvarką, su sąlyga, kad ji pademonstruos, jog su nuosmikiu, kuris yra finansų krizės padarinys, sėkmingai kovojama bendrais Europos veiksmais. Tačiau tai pavyks tik tuomet, jei ES pirma pati susitvarkys savo reikalus.

Komisijos Pirmininkas J. Barroso anksčiau sakė: „Nepaprastos aplinkybės reikalauja nepaprastų priemonių“. Teisingai, bet tuomet ir elkitės drąsiai. Turėkite drąsos pakeisti praktiškai atgyvenusį Europos stabilumo paktą ekonomikos ir socialiniu paktu, kuris įpareigoja visas valstybes nares viena su kita koordinuoti savo ekonominę ir finansų politiką. Tada turėkite drąsos ir pagaliau parodykite tikrąjį Komisijos veidą ir be jokių „jei“ ar „bet“ socialinio teisingumo klausimą padarykite pagrindiniu Europos darbotvarkės klausimu. Dar kartą pasakysiu, kad teisėkūros ir darbo programoje socialiniams aspektams teikiama nepakankama svarba. Socialinė įtampa minima tik miglotai, tarsi tai, į ką reaguoti turime ekonomikos krizės laikotarpiu. Kodėl konkrečiai neminite rimtų socialinių problemų? Kodėl labai aiškiai nepasakote, kad ilgiau nevalia taikstyti su vis didėjančiu atotrūkiu tarp turtuolių ir vargšų? Kodėl labai aiškiai nepasakote, kad daugiau nevalia pelno privatizuoti, o nuostolius nacionalizuoti? Aš klausiu savęs, kada Komisija, atsidūrusi didelio nedarbo, skurdo ir nelygybės akivaizdoje, galiausiai supras, kad toliau nebegalime elgtis taip, kaip anksčiau, kaip teigiama darbo programoje. Neoliberalizmas tiesiog visiškai aiškiai sugriovė ekonomiką ir pokyčių vėjai Europoje pernelyg pavėluoti.

Paul Marie Coûteaux (IND/DEM). – (FR) Gerb. pirmininke, esu priblokštas (ir manau, jog ne aš vienas) prieštaravimo tarp įtikinamiausių dabartinių duomenų ir to, ką aš girdžiu šiuose rūmuose, ypač iš Tarybos ir Komisijos atstovų, bet ir iš savo kolegų – užkietėjusių eurofilų. Susidūręs su šia priešprieša, negaliu neprisiminti Bizantijos, jos saldžių ir savimi patenkintų valdytojų kalbų, kai jų pasaulis traukėsi užmarštin.

Tai, kas čia vyksta, nėra paprasčiausia krizė (tikrai absurdiškai netinkama sąvoka recesijai apibūdinti), bet pačių globalizacijos proceso pamatų žlugimas, kuris taip pažymėjo XX amžių. To nevertinu, kaip kreditų krizės. Tai *credo* krizė: tai jūsų politinės pažiūros privedė prie krizės, todėl prašau turėti drąsos pripažinti visą padėties rimtumą. Neturiu laiko visiems šio *credo* principams vardyti, bet kreditų liberalizavimas ir ši paskolų daugybė – tai akivaizdus aklo tikėjimo nematoma ranka ir galbūt neišvengiama pažanga padarinyse.

Nereikia nė sakyti, jog atsakymas – tai vyriausybės valdomas kreditavimas. Be to, laisvoji prekyba – paspartinta laisvosios prekybos plėtra – tai ne sprendimas. Priešingai, padėtį išspręstų grįžimas prie mūsų sienų apsaugos, apie kurį mūsų tautos labai gerai žino. Politinės galios neturėtų užurpuoti milžiniškos struktūros, kokias čia turime, ir šiuo požiūriu Lisabonos sutarties nesėkmė turėtų priversti jus susimąstyti. Ko reikia, tai grįžti prie tikrosios teisinės valdžios, t. y. suverenios valstybės.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, finansų krizė ir ekonomikos sulėtėjimas pabrėžia pagrindinį vaidmenį, kurį turėtų atlikti valstybės narės ir tik po to Europos Sąjunga užtikrinant socialinę ir ekonominę gerovę, bet derėtų pabrėžti ir tai, kad politika turėtų vėl valdyti visą ekonomiką ir visais galimais būdais kovoti su virtualia finansine veikla, kuri vis dar valdo milijonų žmonių likimus.

Mažinti pasaulio ekonomikos sulėtėjimo poveikį Europos ekonomikai užimtumo ir ekonominės veiklos požiūriu reikėtų Europos socialiniu modeliu grindžiamo požiūrio skleidimą. Užimtumas ir socialinė apsauga augant ekonomikai turėtų būti 2009 m. prioritetas. Pagaliau eina praktiniai veiksmai Europos finansų

sistemos taisyklėms pakeisti bent po to, kai bankininkystės sektoriui ir finansų sistemai buvo sudarytos sąlygos grobstyti ir prievarta išgauti visuomenės ir privačių asmenų lėšas.

Man atrodo, kad Komisijos strategija remti tuos, kurie praranda darbo vietas, yra pernelyg menka, pernelyg pavėluota, taip pat, kaip ir parama mažosioms ir vidutinėms įmonėms ir investicijos į mokslinius tyrimus. Pirmiausia aš pastebiu, kad sanglaudos programų spartinimas ir įgyvendinimas dėmesį atitraukia nuo kitų poreikių. Prieš nerimaudamos dėl pasitikėjimo rinkomis atkūrimu, vyriausybės ir komisijos turėtų atkurti piliečių pasitikėjimą juos valdančiųjų nepriklausomybę nuo užsienio lėšų įtakos.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, iš tiesų neketinu kalbėti apie finansų krizės diagnozę. Visi sutinkame, kad ji prasidėjo kaip likvidumo krizė, kuri po to tapo mokumo krize ir peraugo į pasitikėjimo krizę, pasibaigusia kreditų stygiumi, kuri dabar padarė žalos tikrajai ekonomikai.

Priešingai tam, kas čia buvo pasakyta, tai nebuvo vieningos Europos atsakas. Geriausiu atveju tai buvo koordinuotas atsakas. Galite pasakyti, kad dabartinėmis aplinkybėmis daugiau nieko negalima padaryti. Tačiau aš manau, jog daugiau tikrai galima padaryti.

Dėl finansinės pagalbos, taip pat likvidumo ir mokumo pribloškia tai, kad tuo pačiu metu rinkoms padeda ir paskolas teikia visos trys institucijos, t. y. Europos centrinis bankas, Europos investicijų bankas ir pati Komisija. Visos trys varžosi viena su kita ir viena kitai kenkia.

Dėl kovos su krize tikroje ekonomikoje Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikime buvo paskelbtos biudžeto priemonės, bet nepasakyta, kas tai bus. Vienos šalys nuspręš mažinti mokesčius, kitos pasirinks grynai Keyneso stiliaus valstybės išlaidų programą. Mes gerai padarytume, jei išsiaiškintume, ar visi šie veiksmai nėra koordinuoti, ar tos priemonės, kurios veikia, bus naudingos neveikiančioms. Būtų gerai, jei mes taip pat nustatytume Stabilumo ir augimo pakto taisykles.

Tarptautiniu požiūriu tiesa, kad Vašingtono susitikime buvo mano šalies, Ispanijos, taip pat Čekijos ir Nyderlandų atstovai, bet nedalyvavo parengiamuosiuose posėdžiuose, ir niekas negali užtikrinti, kad jie taip darys ir ateityje. Norėčiau, kad Taryba ir Komisija man pasakytų, kaip jos ketina reformuoti Tarptautinio valiutos fondo vykdančiąją valdybą ir ką jos planuoja daryti, kad Finansų stabilumo fonde būtų atstovaujama visoms šalims, kurioms turėtų būti atstovaujama.

Baigsiu išspėjimu. Parlamento prašoma prisidėti prie Komisijos plano: mes visuomet bendradarbiauome. Jei Komisija būtų įsiklausiusi į išspėjimus, kai nuolat nuo 1999 m. perspėdavome pakartotiniuose pranešimuose, kurių Komisija, o ypač C. McCreevy, nepaisė, dabar padėtis būtų visiškai kita.

Robert Goebbels (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, 2009 m. įeis į istoriją kaip antrosios didžiosios pasaulio ekonominės depresijos metai.

Savo knygoje apie 1920 m. krizę John Kenneth Galbraith rašė ir aš cituoju: „Didžiojo 1929 m. kracho ypatumas buvo tai, kad tai, kas blogiausia, ir toliau blogėjo“. Antrarūšių būsto paskolų krizė paskatino defliacijos spiralę, kuri, sunaikinusi daugiau kaip 60 proc. pasaulio akcijų vertės, ne tik niokoja finansų sistemą.

Ši likvidumo ir mokumo krizė daro vis didesnę poveikį ir tikrajai ekonomikai. Sąvoka „tikroji ekonomika“, kuriai priešinas finansų sektorius, yra įdomi. Ji pabrėžia virtualų didesnės finansinio turto dalies pobūdį. Žlugus finansų rinkoms, matome smarkiai atgijusias šalių vyriausybes, vieną po kito vykčius aukščiausiojo lygio susitikimus. Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatas – tai išpūdingas pagirtinų ketinimų katalogas. Pasitelkiant gudrumo po laiko dovaną, kuri būdinga mus valdantiems lyderiams, dideliems ir mažiems, buvo parengtos griežtos priemonės siekiant tinkamai įvertinti riziką ir išvengti pernelyg didelių svertų poveikių. Priežiūra turi tapti veiksmingesnė ir neslopinti naujovių. „Klausykite! Klausykite!“ – šaukiame mes laukdami tinkamos reguliavimo sistemos, kuri padės išvengti pernelyg didelės rizikos ir nepatekti į pernelyg didelio reguliavimo spąstus.

Šalių vyriausybės grįžimas prie rinkos reguliuotojų vaidmens vertintinas palankiai, bet, deja, tai dažnai reiškia, kad grįžtama prie savanaudiškos tautinės valstybės.

Atviresniame nei 1929 m. pasaulyje bet kuri nacionalinė veikla greitai išsikvėps. Nuosmukis reikalauja tarptautinio solidarumo dvasia grindžiamų veiksmų. Europos Sąjunga turi sutelkti visas savo jėgas, sukaupti visus turimus nacionalinio biudžeto išteklius ir pirmiausia juos investuoti į augimo infrastruktūrą ir palaikyti perkamąją galią.

Sakoma, jog išrinktasis prezidentas Barack Obama ketina pradėti ekonomikos atsigavimo programą, kurios kaina prilygsta 4 proc. JAV BVP. 27 ES valstybės narės, kurių bendra skola yra mažesnė nei JAV, turėtų taip pat stengtis, kad Europą ir pasaulį ištrauktų iš finansų krizės, kuri visiems grasina nelaimėmis.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, kaip visi žinome, 2009 m. bus Europos Parlamento rinkimai. 2009 m. bus paskirta ir naujoji Komisija. Be abejo, 2009 m. keisis ir pirmininkaujanti šalis. Tačiau visų šių pasikeitimų svarba yra tik sąlyginė. Gyvenimas eina toliau ir mūsų piliečiai tikisi, kad mūsų institucijos atsakys į jiems rūpimus klausimus visuomet žvelgdamos į ateitį, siekdamos ilgalaikių tikslų ir galinčios imtis neatidėliotinių veiksmų jiems pasiekti.

Šioje dvasioje norėčiau atkreipti dėmesį dvi pagrindines 2009 m. veiksmų plano sritis. Pirmoji, kurią minėjo visi kalbėjusieji, tai atsakas į finansų krizę. Aš, be abejo, kaip ir visi, atkreipiau dėmesį į auksines žvaigždes, kurias sau priskiria Komisija ir pirmininkaujanti šalis. Aš, Komisijos nare, išdrįščiau pasakyti, jog galime švęsti įmušus pirmąjį įvartį, bet rungtynės dar nesibaigė.

Todėl pirmininkaujančiai šaliai ir Tarybai pasiūlyčiau paskubėti ir kalti geležį, kol ji karšta, siekiant užtikrinti, kad 27 valstybės narės greitai rastų veiksmingus finansų krizės sprendimus. Tačiau, kaip dažnai sakoma, viena krizė nuolat slepia kitą; jei nenorime, kad ir kita krizė mus užkluptų netikėtai, pasitelkę 2009 m. programą turime pajėgti, kaip primininkas J. Barroso, regis, davė suprasti, jog taip ir bus, įveikti mums kilusius sunkumus.

Todėl, kaip sakė mano kolegė D. Wallis, mes, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija, rengiame daug pasiūlymų. Kai kurie mano kolegos kalbės apie kai kuriuos iš jų. Norėčiau pabrėžti vieną klausimą, kurį laikau pagrindiniu ir į kurį ketiname telkti visą dėmesį, t. y. būtinybę užtikrinti, kad 2009 m. jūsų Komisija savo dėmesį sutelktų į struktūrinius fondus, kurie dabar sudaro 36 proc. mūsų biudžeto, ir į tai, kas suteiks mums galimybę imtis kur kas paveikesnių veiksmų, skatins mūsų regionų solidarumą, o mes pasinaudosime priemonėmis, be kurių neįveiksime mūsų amžiaus sunkumų.

Pagaliau, prasidėjus žiemai nepamirškime būsto krizės. Mes tikimės, Komisijos nare, kad šioje srityje imsitės veiksmų, ypač atsakydama į mūsų du prašymus dėl būsto problemos tyrimų.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, deja, mes manome, kad ši krizė pareikalavo pertvarkyti mūsų žemyno bankininkystės kraštovaizdį, bet nepaskatino Europoje atsirasti, atvirai sakant, rimtų finansų operatorių, kurie iš tiesų pajėgtų parengti būsimas rinkų gaires. To nesimato ir nematyti.

Tačiau viena aišku, jog visas Didžiojo dvidešimtuko numatytas reguliavimas liks tik žodžiais, jei mokesčių rojai ir toliau bus neliečiami. Tai pagrindinis klausimas, kurio pasigendame ir kuris neminimas oficialiose valstybių narių diskusijose; tie mokesčių rojai padeda visiškai apeiti taisykles, kurias norima įdiegti ir kurias žadama taikyti finansų rinkose. Būdamas senatoriumi išrinktasis prezidentas B. Obama pasiūlė griežtas priemones kovai su mokesčių rojais, ir mums labai įdomu, ar žinodamas apie finansinės oligarchijos tinklą, kuris, regis, kontroliavo srautus, o svarbiausia, žinodamas apie dosnų daugiamilijoninį rinkimų finansavimą, naujasis prezidentas turės drąsos imtis veiksmų šiuo klausimu ir įtikinti ne tik JAV, bet ir Europą, o ypač Didžiąją Britaniją.

Aš manau, jog vietoj bendrų principinių deklaracijų mes turėtume reikalauti, kad būtų priimtose veiksmingos, konkrečios iniciatyvos, kurios iš tiesų gali atgaivinti ekonomiką ir gamybą, nes reikia užkirsti kelią tolesnėms ekonomikos krizėms ir ištrūkti iš dabartinės.

Atsižvelgiant į dabartinę padėtį, kurios pagrindinis bruožas yra visuotiniai ir plačiai paplitę rinkos išsiskolinimai ir apyvartinių lėšų stygiaus sukelta didelė defliacija, absurdiška siūlyti valstybėms narėms ir toliau skolintis iš privačių centrinių bankų kreditų sistemos ir vartotojų rinkos likvidumui paskatinti.

Norėčiau baigti viena pastaba: man visiškai aišku, kad krizė gali paskatinti pasiūlyti pasaulinę ekonomikos, taip pat politikos instituciją; ta pasaulio tvarka, kurios prieš kelis mėnesius visi bijojo ir vengė, šiandien atrodo tapo neišvengiama ir laukiama, tarsi tai būtų išsigelbėjimas. Globalizacijai – ne!

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad viskas, ką šiandien Komisija ir Taryba sakė apie naująjį ekologinį planą pasaulio finansų krizės atžvilgiu, mano nuomone, yra neteisinga ir kad nors naujasis ekologinis planas ir paskelbtas, iki šiol nematyti jokio politinio ryžto.

Jau kelis mėnesius Europos pramonės organizacijos telkia jėgas prieš mūsų klimato ir energijos strategiją. Komisijos narių S. Dimaso, A. Piebalgo ir L. Michelio pateikti pasiūlymai dėl plėtros politikos buvo nuolat

švelninami, menkinami ir atidėliojami. Šio požiūrio jokių būdu neatsisakoma ir dėl finansų krizės; vietoj to, pasitelkusi finansų krizę, pramonė pradėjo daryti didesnę spaudimą kovai su metodiška klimato ir energetikos politika.

Manau, jog dabar šis faktas turi būti užfiksuotas, nes ylos maiše nepaslėpsi ir nebus pasiekta jokios pažangos išskyrus tvirtinimus, jog plėtojama nauja politika. Jei atidžiau pažvelgsite į dabartines trišales – Tarybos, Komisijos ir Parlamento – derybas dėl klimato politikos, pamatysite, kad aš teisi. Taip yra todėl, kad šių derybų pagrindinis bruožas nėra tikslas, bet būtent ta pasenusi pramonės politika, apie kurią čia niekas nenori nieko girdėti, arba taip mums sakoma.

Mano manymu, už tai atsakingi yra Komisijos Pirmininkas J. Barroso ir Komisijos pramonės politikos komiteto narys G. Verheugen. Aš palankiai vertinu šio Parlamento sprendimą pademonstruoti paramą tokiems žmonėms, kaip S. Dimas ir L. Michel, kurie iš tiesų kovoja už tvarias strategijas. Ko mums dabar reikia, tai nuoširdumo.

Užpraeitą savaitę Londone Jungtinių Tautų aplinkos programos (JTAP) vadovas A. Steiner pateikė labai gerą projektą. Taigi imkimės darbo ir liaukimės tuščiai kalbėti pirmoje diskusijų dalyje. Per kitas kelias savaites turėsime galimybę užbaigti trišales derybas ir tuomet galėsime įvertinti, ar Komisija ir Taryba šiandien apsimetinėjo, ar jos iš tiesų kalbėjo rimtai.

Esko Seppänen (GUE/NGL). - (FI) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pasaulis serga „Didelių pinigų liga“. Ši liga atėjo iš Amerikos, kurią sukėlė pigūs, neįpareigojantys kreditai. Turto vertė buvo suderinta, kai investuotojai bendrai buvo apsvaigę nuo vertybinių popierių biržos ir nekilnojamojo turto sukkelto karščio. Per vertybinių popierių biržą išvestinių indeksų ir valiutos mainų pavidalu išplitusi liga tapo pandemija. Dabar atėjo laikas pagirioms.

Jungtinės Amerikos Valstijos yra kapitalizmo gimtinė, kur gimtoji kalba – pinigai ir kur rinkos diktatūra savo rankose laiko valdžią. Viską prižiūri vyriausybė, kuri, kaip taisyklių kūrėja, pavirto velniu, nes kai užvaldo didelių pinigų geidulys, neegzistuoja nei teisinės kliūtys, nei etikos apribojimai. Amerika išgyveno patį didžiausią augimo bumą ekonomikos istorijoje, kuriam būdingas vartojimas netaupant, todėl JAV tapo didžiausia skolininke pasaulyje.

Tada Kinijos reaktoriaus sindromas, t. y. *Wall Street* patyrė radioaktyvių medžiagų nutekėjimą ir sistema staigiai prisipildė nuodingų vertybinių popierių ir radioaktyvių skolų. Jos išžudo ligotus, nuo nesaikingos spekuliacijos nukentėjusius bankus. Kadangi kartą spekuliantų pelnas buvo privatizuotas, dabar nuostoliai socializuojami, o privačios skolos pakeičiamos valstybės skolomis. Rinkos buvo laisvos ir niekas neapsaugojo kapitalizmo nuo jo paties – pinigų totalitarizmo. Investiciniai bankai buvo kaip skėrių spiečius atvirame lauke.

Prekybos valiutomis rinkose vertė 125 kartus viršija pačių pinigų praktinę vertę. Dauguma laisvų grynųjų pinigų yra virtualūs pinigai iš abejotinų šaltinių ar nuvertėję pinigai, kurie dabar grįžta į bankų balansą daugybės nurašytų sumų pavidalu. Tai gresia paskolų nuosmukiui: kyla pavojus, kad paskolų ir bankų krizė pavirs visa apimančia ekonomikos krize, pasireiškiančia alkio, nedarbu ir prasta socialine atmosfera. Kaltininkus žinome, o aukų skaičių dar sužinosime.

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, Komisijos narei turėčiau pasakyti, kad dabar ir ji savo būsimoje darbo programoje spręs finansų krizės klausimą. Ši krizė įvairiose Europos šalyse atsiliepė įvairiai, tačiau aišku viena: visų šalių finansų institucijos daugiau ar mažiau nusipirko nuodingų JAV hipotekos įsiskolinimų, kuriuos sudaro antrarūšės paskolos. Ar žinote, kokiais kiekiais europiečiai pirko tokias priemones, kaip skoliniais įsipareigojimais užtikrinti vertybiniai popieriai (angl. *collateralised debt obligations* (CDO), kurias jiems Amerikos reitingų agentūros pristatė kaip turinčias neabejotiną vertę, bet kurios, iš tikrųjų, sprogo jų burbului ir vėliau jas ištyrus, pasirodė esą nuodingi vertybiniai paskolos popieriai? Išaiškėjo, jog tai rizikingi projektai. Man regis, kad šios agentūros pateikė klaidingą informaciją dėl paskolų kokybės plačiu mastu, nes toks milžiniškas jų kiekis buvo taip lengvai parduotas.

Norėčiau žinoti, ar Komisija jau išnagrino faktus dėl pareikštų teiginių parduodant šias priemones; ir jei išnagrino, kaip manoma, kokių mastu buvo pateikta klaidinga informacija? Jei informacija buvo klaidinga, norėčiau žinoti, ar Komisija mano, jog yra galimybė šioms reitingų agentūroms pareikšti atgręžtinį reikalavimą dėl nukentėjusių nuo jų aplaidumo ar blogiau, nes šiuo tarpsniu visa mūsų finansų struktūra patyrė jų antpuolį.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gerb. pirmininke, dabar ES džiaugiasi augančiu populiarumu ir didesniu pasitikėjimu, kai tautos ir visuomenė ieško apsaugos už ES sienų, vildamosi, kad jos gan stiprios finansų ir ekonomikos krizei atlaikyti.

Be abejo, kad dėl savo vidaus rinkos dydžio ir euro ES galimybės įveikti krizę yra geresnės. Tačiau ES turi ir įsipareigojimus valstybei ir piliečiams, kuriuos turi vykdyti saugodama juos nuo nežaboto godulio ir globalizacijos padarinių. Atsaką į krizę turi sudaryti ne tik milijardų eurų vertės paskolos automobilių pramonei; reikia remti mažąsias ir vidutines įmones, kurios, šiaip ar taip, yra didžiausi darbdaviai. Jokių būdu nevalia Europos darbo jėgos pasmerkti nedarbui dėl kvalifikuotos darbo jėgos iš trečiųjų šalių pagal „mėlynąją kortelę“ antplūdžio.

Todėl ES pareiga yra užtikrinti, kad jos piliečiai greitai neprabustų Europoje, kurioje neliko jų paskutinių nacionalinio turto likučių, Europoje, į kurią masiškai imigruojama.

Giles Chichester (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, retai kas nutinka patogių metu ir pagal apibrėžimą bet kuri krizė bus nepatogi. Finansų ir ekonomikos krizės, su kuriomis dabar susiduriame, pačios savaime yra nemalonios, be to, jos kilo paskutiniaisiais šio Parlamento kadencijos mėnesiais ir paskutiniais Komisijos kadencijos metais, kai visi mes galėtume normaliai mąstyti apie kitus rinkimus ir naujus paskyrimus.

Ši Komisijos darbo programa atrodo beveik kaip „įprastas reikalas“, vis dėlto padėtis reikalauja naujos minties, kaip išvengti to, kas gresia būti gilia recesija. Ji meta Europai didelį iššūkį, nes daugumą fiskalinės politikos priemonių reikia priimti šalies lygmeniu, vis dėlto ES tenka pagrindinis koordinatoriaus vaidmuo. Šis aspektas tampa ypač svarbus dėl iššūkių, su kuriais susiduriame, masto.

Energetikos srityje puikiai suprantame, ką daryti, bet daugumos sumanymų įgyvendinimas truks kur kas ilgiau nei kitus vienus ar dvejus metus; taigi turbūt vienintelė sritis, kurioje galima būtų imtis greitų veiksmų, kurie pagelbėtų, yra energijos vartojimo efektyvumo priemonių srityje. Tiksliau sakant, leidimas mažinti PVM būsto energijos vartojimo efektyvumui gerinti ir informacinės kampanijos, kuri skatintų žmones keisti savo įpročius, pradėjimas – tai du konkretūs būdai padėčiai gerinti.

Be to, man regis, jog niekada nebus geresnio laiko ES garsiajai išminčių grupei įsteigti, ir šiuo atveju siūlau, kad tai būtų išmintingi vyrai ir moterys, kurie apmąstytų patiriamus sunkumus ir pateiktų originalius sprendimus, pranokstančius trumpalaikes priemones, kai pinigai išmetami mokesčių įstatymams, kurie naudingi tik vienai gyventojų grupei. Viliuosi, kad Taryba ir Komisija šiam sumanymui palinkės gero vėjo.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Gerb. pirmininke, dabar atsidūrėme užburto rato vidury ta prasme, kad kai ekonomikos rodikliai tampa neigiami, finansų institucijos savo balansinėse ataskaitose patiria papildomus nuostolius, tai reiškia, kad tarpbankininkystės rinkoje įtampa ir toliau didės, kas veda prie dar didesnių paskolų apribojimų, dėl ko augimas ir toliau bus neigiamas. Žmonės nepajėgs suprasti, kaip galime mokesčių mokėtojų pinigus naudoti bankams gelbėti, bet jų nenaudoti darbo vietoms kurti. Todėl šiandien dėmesį sutelkčiau į tai, kaip iš naujo įvertinti šią kreditų krizę, bet svarbiausia recesiją, kurios vidury esame.

Mano nuomone, kitais metais Europos Sąjungai gresia -1 proc., o ne tik -0,3 proc., bet neigiamas 1 proc. ekonomikos augimas. Esant tokiai ateities perspektyvai, kuri visai įmanoma, mūsų tikslas ir pareiga yra tokio nuosmukio išvengti. Minus vienas procentas kitais metais prilygs -3 proc. pagal Stabilumo ir augimo paktą. Noriu pasakyti, kad nieko nedarydami Stabilumo ir augimo pakto neišgelbėsime. Jei nieko nesiimsime, bus dar blogiau.

Taigi ką galime padaryti? Žinau, jog tai nelengva. Žinau, kad vyriausybės nesutaria, bet manau, jog Komisijos pareiga pamėginti visas vyriausybes suburti draugėn paprastam darbui atlikti. Žinau, kad jūs Berlyne koordinavimui sakote „ne, ačiū“, nes tai reiškia papildomas Vokietijos vyriausybės išlaidas kitoms vyriausybėms. Sakyčiau, kad jums, brangūs draugai Berlyne, šito daryti nereikia. Galime kartu atlikti darbus be papildomų vienos vyriausybės išlaidų kitoms. Tai supratimo, kad kažkuriuo metu kartu investuodami, po kelių poros metų turėsite pridėtinę vertę, klausimas.

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) atliko paprasčiausius skaičiavimus. Įsivaizduokite, kad visos Didžiojo dvidešimtuko šalys į darbo vietas investuoja 1 proc. daugiau savo BVP. Jei tai darys kartu, papildomas procentas bus nemokamai. Taigi sakau, kad jei visos Europos vyriausybės investuotų 1 proc. savo BVP nuosmukiui įveikti, tai daryti turėtų protingai, su socialine atsakomybe kurdamos daugiau ir geresnių darbo vietų, besirūpindamos labiausiai pažeidžiamomis grupėmis, tuomet papildomą procentą turės veltui.

Todėl aš tiesiog privalau kreiptis į Komisiją, pirmininko pavaduotoją M. Wallström, prašydamas jūsų pateikti vieną paprastą planą, kuriame būtų matyti, kas nutiktų, jei visos mūsų pagrindinės vyriausybės darytų tai,

ką aš čia sakau, kuriame būtų matyti, kad joms visoms būtų geriau, ne tik darbo vietų, bet valstybės biudžeto ir Stabilumo ir augimo pakto požiūriu. Tai paprasta užduotis. Jei jūs neturite priemonių, jų turiu aš. Aš noriai jums patarčiau, kaip tai padaryti.

(Plojimai)

PIRMININKAVO: M. ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

Andrew Duff (ALDE). - Gerb. pirmininke, krizė turės labai didelį poveikį euro ateičiai. Danija ir Švedija turėtų greičiau, nei jos tikisi, tapti euro zonos narės ir Didžiojoje Britanijoje taip pat atėjo laikas pradėti diskusijas.

1997 m. G. Brown nustatė penkis žymiuosius vadinamuosius kriterijus, kuriais remdamiesi mes galėtume paskelbti svoro sterlingo prisijungimą prie bendros valiutos. Staiga per šią krizę patenkinami visi šie penki kriterijai. Svaro kursas krito iki konkurencingo valiutų kurso lygio, darbo rinkos yra lanksčios, kažkada tokiam išdidžiam Sičiui (City) dabar kilo pavojus būti nustumtam į šalį atsiradusiai tvirtesnei euro zonos priežiūrai ir reguliavimui, o Didžiosios Britanijos ir euro zonos ekonominiai ciklai dabar visiškai sutampa, nes kartu neriame į recesiją.

G. Browno sumaniai užmaskuotas pasirodymas Paryžiaus Euro grupės aukščiausiojo lygio susitikime buvo didelis pirmininkaujančios Prancūzijos laimėjimas. Aš kreipiuosi į G. Browną dabar pakeisti diskusijų Jungtinėje Karalystėje sąlygas. Jei jam nepavyks šito pasiekti, svaras bus kaip nuolatinis stalo teniso kamuoliukas, kuris nevaldomai šokinėja tarp didelių euro ir dolerio futbolo kamuolių.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Kaip EP Slovakijos narė aš labai džiaugiuosi Slovakijos prisijungimu prie euro zonos. Štai ir turime aiškių įrodymų, kad patyrusių ekonomistų prognozes ir vizijos dažnai neišsipildo. Prieš šešiolika metų Europos prognozuotojai atmetė mintį apie nepriklausomą, perspektyvią Slovakijos Respubliką. Šiandien Slovakija yra dvylikos naujųjų valstybių narių lyderė ekonominės veiklos požiūriu.

Aš siūlau, kad Europos Komisija savo dėmesį sutelktų tiesiai į piliečius ir jų poreikius, užuot skelbusi ekonominiu požiūriu bevertes prognozes, kai nustato savo prioritetus. Čia daugiausia turiu galvoje deramą pragyvenimo lygį atitinkančias sveikatos ir aukštos kokybės socialines sąlygas. Ekonominio sunkmečio ir socialinės įtampos laikotarpiu nevalia pamiršti žmonių sveikatos.

Laisvo žmonių judėjimo Europos Sąjungoje nelydi prieiga prie sveikatos priežiūros, ypač prevencijos srityje. Kita sritis – tai poreikis užtikrinti veiksmingą tarpvalstybinę pacientų sveikatos priežiūros įgyvendinimą. Be sveikų piliečių nebus sveikos Europos Sąjungos.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, aišku, kad 2009 m. Komisijos darbo programa užsienio politikos srityje, kaip ir visose kitose srityse, neatsiejama nuo tarptautinės finansų krizės, kaip mums sakė Komisijos Pirmininkas J. Barroso.

Todėl manome, kad reikia pritarti „Bretton Woods“ institucijų reformoms, skatinti atnaujinti pokalbius dėl Pasaulio prekybos organizacijos ir atidžiai stebėti pastangas reformuoti Jungtinių Tautų sistemą ir institucijas, kurių reforma prasidės vasario mėn.

Gerb. pirmininke, aišku ir tai, kad mes privalome kurti naujus santykius su būsima Jungtinių Valstijų administracija, šalies, su kuria daugeliu klausimų sutariame, bet kai kuriais nesutariame, pvz., dėl mirties bausmės, Tarptautinio Baudžiamojo Teismo ir ypač Kioto protokolo. Turime suderinti pozicijas dėl kito aukščiausiojo lygio susitikimo Kopenhagoje, ekstrateritorinio poveikio įstatymų ir kitų aspektų.

Taip pat svarbu suderinti pozicijas dėl Vidurio Azijos klausimų: branduolinės Irano krizės, ramaus ir atsakingo karinių pajėgų pasitraukimo iš Irako paskelbimo ir JAV administracijos prašymo didinti Vakarų karių buvimą Afganistane. Mes privalome ieškoti būdų, kaip išspręsti žlugusias Vidurio Rytų derybas.

Kalbant apie Amerikos žemyną, gerb. pirmininke, labai svarbu remti Komisijos ir ypač Komisijos narės Benitos Ferrero-Waldner pastangas sudaryti asociacijos susitarimus su Vidurio Amerika ir ypač eiti nauja kryptimi derybose su Andų bendrija.

Be strateginės asociacijos su Brazilija ir Meksika, kurią pradėjo Europos Komisija, šis procesas taip pat galėtų formuoti požiūrį, kurio galima būtų laikytis derybose dėl pernelyg ilgai vilkinamo Mercosuro susitarimo.

Savo žemyne, gerb. pirmininke, mes privalome atkakliai siekti asociacijos susitarimo su Rusija, bet tik remdamiesi pagarba tarptautinei teisei. Šiomis aplinkybėmis privalome labai aiškiai pabrėžti pagarbą šalių sienoms ir žmogaus teisėms, plėtoti kaimynystės politiką ir kartu skatinti asociacijos ir stabilizavimo susitarimus.

Kaip pareiškė Komisijos Pirmininkas, aišku, kad turime daug ką nuveikti dėl padėties Afrikoje. Gerb. pirmininke, manau, jog pasibaigus reformos pagal Lisabonos sutartį ir plėtros procesams, labai svarbu, kad Europos Sąjunga užimtų ar veikiau atnaujintų iš esmės geografinį statusą atsižvelgdama į tai, kad iki 2050 m. Kinija ir Indija perims 50 proc. pasaulio BVP, kaip pirma nutiko apie 1 800 m.

Todėl, gerb. pirmininke, reikalingas perspektyvinis planavimas ir galiu pasakyti, gerb. pirmininko pavaduotoja, kad mūsų politinė frakcija pritars šiam Komisijos darbui.

Pervenche Berès (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, dėl Didžiojo dvidešimtuko tai manau, kad Europos Sąjunga į šį susitikimą vyko su gerais pasiūlymais. Skaitant aukščiausiojo lygio susitikimo išvadas, atrodo, kad joms siek tiek trūksta kandumo. Kaip mes spręsimė reitingų agentūrų, neribotos rizikos fondų ir mokesčių rojų klausimus? Gerų ketinimų gausu, bet jei pasikliausime tik savireguliacija ir elgesio kodeksais, mums nepasiseks. Būkime ambicingi realistai.

Dėl atstovavimo Europos Sąjungai vaizdas, tiesą sakant, ne toks gražus. Mums reikia siekti didesnės pažangos. Tai turi pripažinti didelės valstybės narės, taip pat ir mažosios, iš kurių kartais skiriami Tarptautinio valiutos fondo (TVF) departamentų valdytojai ir kurios šių pozicijų nenori užleisti. Kiekviena šalis turi atlikti savo vaidmenį, kad ateityje Europos Sąjungai būtų geriau atstovaujama.

Dėl tikrosios ekonomikos tai išgirdęs, ką pasakė pirmininkas J. Barroso, labai nustebau. Jo nuomone, kai Komisija naudojasi savo iniciatyvos teise, ji užsiima populizmu. Jei taip, raginu Komisiją priimti mano kolegos Poulis Nyrupo Rasmusseno pateiktus pasiūlymus, net jei ji laiko juos populistiniais. Dalykas tas, kad jei nesiimsime veiksmų tikrosios ekonomikos srityje, patirsime tą patį žlugimą ir priimsime tą pačią ekonomikos atgaivinimo strategiją, kurią pradėjo Airija savo bankininkystės sektoriui gelbėti, – strategiją „kiekvienas už save“, kuri pasaulinės krizės laikotarpiu esant globalizuotai ekonomikai negali pasiteisinti.

Tai būtų valstybės pinigų švaistymas ir jokių būdu nepadėtų Europos Sąjungai pasivyti Jungtinių Valstijų, kurios jau parengė didelio masto atgaivinimo planą.

Privalome mąstyti europietiskai, privalome mąstyti globaliai ir mūsų valstybių veiksmai privalo būti sutelkti ir koordinuoti Komisijai naudojantis savo kompetencija imtis iniciatyvų. Būtent šito mes tikimės iš jos lapkričio 26 d. komunikato. Mes tikimės ambicingo Europos atgaivinimo plano.

Lena Ek (ALDE). – Gerb. pirmininke, krizė turėtų būti ne tik metas veikti, bet ir metas apmąstyti. Klimato paketo parengimas ne tik išgelbėtų klimatą ir mus nuo nelaimių ir epidemijų ir mes išvengtume išlaidų, bet tai ir geriausias pasiruošimas ateičiai. Per nuosmukį turime pasirengti ateinantiems laikams ir naujoms rinkoms. Manau, jog šiandien kyla pavojus dar kartą iššvaistyti pinigus.

Kai visa tai baigsis, ar iš tiesų vartotojai norės pirkti didelius, daug degalų eikvojančius automobilius, ar jie pageidaus mažo, mažalitražio automobilio? Tais laikais, kai buvau studentė, turėjau profesorių, kuris sakydavo: „kai abejoji, atsisakyk“. Vietoj to mums reikia naujo ekologinio paketo investicijoms, pažangių mokslinių tyrimų ir energiją taupančių technologijų, tarp jų ir automobilių. Mums reikalingas naujas ekologinis paketas naujoms darbo vietoms ir naujai gerovei tvariai kurti.

ALDE frakcija sieks atviros, ekologiškos, saugios ir verslios Europos ir šiose srityse mes pritarsime Komisijos darbo programai.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. pirmininko pavaduotoja, šiandien norėčiau kalbėti apie vidaus saugumą ir darbo programą. Bet prieš man pradėdant, norėčiau paminėti kitą klausimą. Visą laiką praleidžiamė kalbėdami kalbame apie bankus. Prieš kelias savaites mano vietovėje esanti didelė 2 000 darbuotojų turinti bendrovė kreipėsi dėl bankroto ir darbuotojams gresia visiškas nusigyvenimas, nes bankai nutraukia kreditavimą. Tai rodo, kad krizė jau akivaizdžiai palietė tikrąją ekonomiką, ir todėl aš siūlau Komisijai pažvelgti į vieną iš atsakų ir išnagrinėti subsidijų įstatymą, kurio dabar dėl bankų atsisakome ir kuris staiga neturi galios, ir jį pakeisti atsižvelgiant į dabartinę krizę. Taip mes taip pat galime padėti vidutinėms įmonėms.

Tačiau pagrindinis dalykas, kurį norėčiau aptarti, yra susijęs su Komisijos darbo programa ir vidaus saugumo klausimu. Skaitydamas programą nusivyliau, nes, be ekonominių klausimų, yra ir kitų didelių sunkumų.

Matau, kad buvo labai daug pasiekta Šengeno informacinės sistemos (SIS) srityje. Dabar prie jos jungiasi Šveicarija, bet dar prieš prisijungimą ji pranešė apie didelį pasisekimą prieigos prie SIS atžvilgiu. Vis dėlto neatrodo, kad programoje būtų aiškinama, kaip Komisija tikisi gauti pagaliau parengtą ir veikiančią SIS II. Delsiama ištisus mėnesius ir nematyti jokios pažangos.

Pažangos nedarome ir antroje srityje, kuri ypač svarbi policijos bendradarbiavimui, t. y. kovos su organizuotu nusikalstamumu ir praktinio policijos organizacijų bendradarbiavimo srityje. Mes neturime aiškaus teisinio pagrindo. Deja, 2009 m. darbo programoje šiuo klausimu tai pat nieko neradau. Šioje srityje norėčiau matyti daugiau išipareigojimų.

Trečia, migracija, migracijos tinklas, imigracija ir mėlynoji kortelė – klausimai, kuriuos svarstysime rytoj, yra aprašyti programoje. Plačioji visuomenė pritartų vis didėjančiam atvirumui imigracijai, jei žmonėms aiškiai išaiškinsime, kad mes kovojame su nelegalia imigracija ir kad šiai nelegaliai imigracijai padarysime galą. Tai vienas iš tarpusavyje susijusių klausimų, į kurį nevalia žiūrėti pro pirštus.

Jan Andersson (PSE). - (SV) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, gerai yra rengti bendras diskusijas dėl ekonomikos krizės, tikrosios ekonomikos nuosmukio ir Komisijos darbo programos. Šie klausimai susiję. Gerai ir tai, kad Komisija siūlo koordinuoti pastangas. Tačiau manau, kad programoje tai ne taip aiškiai atsispindi.

Todėl Taryboje girdėti balsai, kad dabar turėtume mažinti investicijas į aplinkos apsaugą ir su aplinkos apsauga susijusius siekius. Aš tam visiškai nepritariu. Nepritariu ir daugelio kitų išsakytam požiūriui, kad dabar privalome mažinti išlaidas socialinėje srityje. Tiesą sakant, turėtume elgtis priešingai. Mums reikia investuoti į mokslinius tyrimus ir plėtrą, naujas aplinkosaugos technologijas ir naują infrastruktūrą, kuri kur kas palankesnė aplinkai nei mūsų šiandien turima infrastruktūra. Turime parengti darbo jėgą ir užtikrinti, kad jaunimas įgytų tinkamą mokymą, kad išliktume konkurencingi, bet taip pat turime stiprinti asmenis ateičiai.

Jei atsiversčiau darbo programą ir pažvelgčiau į socialinę sritį, pamatyčiau, kad ne Komisija suteikė prioritetą socialinei sričiai. Leiskite pateikti du pavyzdžius. Mes išklausėme P. N. Rasmusseno; dabar manau, kad derėtų išgirsti ir mūsų požiūrį dėl socialinės srities. Pranešime, už kurį buvau atsakingas, nagrinėjamas vienodas požiūris ES darbo rinkoje ir teisė imtis protesto veiksmų dėl vienodo požiūrio. Dabar Komisija turi atsakyti konkrečiomis priemonėmis dėl vienodo požiūrio ES darbo rinkoje iš dalies pakeisdama Darbuotojų komandiravimo direktyvą ir pasitelkdama socialinį protokolą. Tai pirmas klausimas. Antras klausimas yra tai, kas vyksta darbo aplinkos srityje, kai matome visoje Europoje, bent jau tam tikrose valstybėse narėse, išaugusį nelaimingų atsitikimų skaičių, nes šiai sričiai skiriame mažiau dėmesio. Tai klausimai, į kuriuos Komisija privalo atsakyti, kad ekonomikos plėtrą, palankią aplinkai plėtrą ir socialinę plėtrą susietume kartu į vieną ilgalaikę tvarią plėtrą.

Malcolm Harbour (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, apie tai, kas vyksta tikrojoje ekonomikoje, noriu kalbėti Vidaus rinkos komiteto požiūriu. Prieš dvi savaites buvau nuvykęs pasižiūrėti kai kurių mažų sėkmingai savo veiklą plėtojančių įmonių, kurios savo gaminius tiekia aeronautikos, automobilių, energetikos pramonės šakoms.

Jų bėda ta, kad jos įdarbino daugybę kvalifikuotų žmonių, bet užsakymų mažėja, o kai kuriose vietose išvis nėra. Tai tie žmonės, apie kuriuos turėtume pagalvoti, nes jei po šio nuosmukio jų nebeliks, nebeliks jų įgūdžių, tuomet susidursime su tikrais sunkumais. Mes norime investuoti į šių bendrovių naujus gaminius, naujas paslaugas, kad ugdytume ir mokytume tų bendrovių darbuotojus.

Taigi Komisijai sakau, kad mažosios įmonės bus darbo vietų atkūrimo varikliai. Dabar mes čia svarstome Europos smulkiojo verslo aktą. Jo įgyvendinimas tikriausiai yra kažkur numatytas šiame ilgame ir nuobodžiame dokumente, bet jums, Komisija, tikrai derėtų pažvelgti į tikruosius prioritetus, kad įtrauktumėte kai kuriuos klausimus, kuriuos mes čia svarstėme ir kurie iš tiesų bus naudingi tikrajai ekonomikai. Būtent ten yra jūsų prioritetai. Nemanau, kad ši programa apskritai yra tikrasis atsakas į krizę.

Pradžioje čia yra gražių žodžių, tačiau šios programos nelaikau pakeista. Taigi mano žinia jums, gerb. M. Wallström, viliuosi, kad ją perduosite pirmininkui J. Barroso, yra tai, kad ši programa ne visai gera. Klausimais, kurie dabar ir ateityje iš tiesų pakeis padėtį dėl darbo vietų, mums reikalingi tikri veiksmai.

Be abejo, mums gali padėti ir valstybiniai investuotojai, žmonės, kurie išlaiko ir remia projektus ir statybą, tausiai stato, perka ekologiškesnes transporto priemones, o ypač investuoja į kitos kartos telekomunikacijų tinklus.

Baigsiu šiuo labai svarbiu klausimu. Kitą savaitę Taryba (apgailestauju, kad čia jau nebėra ministro) turės galimybę pasirašyti bendrąją poziciją dėl telekomunikacijų paketo, kuris nuties kelią šioms investicijoms.

Girdėjome, kad kai kuriems Komisijos nariams tai nelabai patinka. Na, viliuosi, kad jūs jiems pasakysite, jog Europos ekonomikos atečiai labai svarbu, kad Taryba tą paketą patvirtintų kitą penktadienį.

Ieke van den Burg (PSE). - (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti preliminarą pastabą. Tikra tiesa, – kaip sakė daugybė žmonių, – kad Europa pasaulio scenoje turėtų vaidinti didesnę vaidmenį, tačiau ji taip pat, užuot kaip dabar buvusi susiskaldžiusi, turėtų kalbėti vieningesniu balsu. Didžiosios valstybės narės turės prisitaikyti ir pripažinti, jog dabar turime parodyti vieningą Europos frontą. Galų gale, pagrindinis finansų rinkų reguliavimo, naujo jų reguliavimo, priežiūros ir pagerinimo vaidmuo priklauso ne Gordonui Brownui ar Nicolas Sarkozy, o Europos institucijų proto vaisiams. Dabar Europoje turėtume apginti tai, kas buvo išdėstyta.

Be finansų rinkoms skirtos darbotvarkės, visas dėmesys dabar turėtų būti skiriamas ekonomikos krizei, su kuria susiduriame. Skamba visi pavojaus varpai. Šiuo atveju, nors turėtume imtis veiksmų tarptautiniu mastu, kartu Europoje turėtume veikti labiau europietišškai ir remtis Europos gelbėjimo planu. Neturėtume labiau gilintis į tas pačias priemones; norėtume pamatyti tikrą radikalų pasikeitimą. Ekonominių tyrimų institucijos „Brueghel“ ekonomistai neteko savo pasitikėjimo ir dabar prašo didesnių išlaidų. Rezervai turėtų virsti mąstyti verčiančia politika. Mano manymu, tai, ką jie siūlo, – šis vienas procentinis punktas, – pernelyg mažai, o sumažindami PVM 1 proc. (kaip jie siūlė) savo tikslo nepasieksime, nes apskaičiuotas nuosmukio įvertinimas – kur kas didesnis. Pvz., Olandijoje statybų pramonė patiria 20 proc. nuosmukį, taigi manau, kad šioje srityje turėtume taikyti žemesnį PVM tarifą ir taip užtikrinti, jog būtų rinka Europoje sulaukia paskatinimo.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). - (NL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, būdamas Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcijos regioninės politikos koordinatoriumi noriu aktyviai padėti rasti sprendimus. Dabar Europa turi iš tikrųjų pasiūlyti veiksmų planą. Šiuo atžvilgiu pritariu J. M. Barroso pozicijai.

Investicijos pasinaudojant struktūriniais ir sanglaudos fondais – 60 mlrd. EUR per metus iš Europos, valstybių narių padvigubinti iki 120 mlrd. EUR – suteiktų galimybę būti aktyviems ir lankstesniems bei paspartinti procesus. Tai susiję su konkrečiomis investicijomis: tiek pasinaudojant Lisabonos strategija žinių aspektu, tiek Geteborgo strategija energijos ir ekologijos aspektu.

Kaip visada, tai susiję su darbo vietomis. Tai susiję su darbo netekusių žmonių perkvalifikavimu, kad jie naujojoje ekonomikoje galėtų rasti savo kelią. Tik vadovaudamiesi šiuo požiūriu ir turėdami tinkamai kvalifikuotų žmonių po šios krizės vėl galėsime nekantriai laukti ateities.

Esant tokiai padėčiai programa turi būti smulkiai priderinta prie kelių sričių. Pvz., 2007–2013 m. laikotarpiui skirtos taisyklės galėtų tapti lankstesnės. Veiksmų programose valstybės narės gali pačios pervesti lėšas. Šiuo metu dar nepaskirstytos lėšos – o jos apima gana stambias sumas – gali būti išleistos greičiau. Parlamento užimtą poziciją, būtent panaudoti lėšas, kurios, remiantis n+1, n+2 ir n+3 taisykle, dabartiniu laikotarpiu dar nebuvo paskirstytos, bei nuo praėjusio laikotarpio likusias lėšas galime paversti veiksmais.

Norėtume paprašyti Europos Komisijos, – žinau, kad D. Hübner žino apie šią problemą ir bandys ją išspręsti, – kad ji parengtų pakeitimų paketą ir taip prieš ateinančių metų rinkimus parodytų visuomenei mūsų dinamiškumą. Nekantriai laukiame šių pasiūlymų ir norėtume primygtinai paraginti jus nedelsiant imtis veiksmų. Sveikinu Komisiją su iki šiol atliktu darbu, tačiau ateityje teks įdėti daugiau pastangų, kaip tai pasirengęs padaryti Parlamentas.

Enrique Barón Crespo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nariai, gerb. Parlamento nariai, G20 viršūnių susitikime buvo sudaryta itin ambicinga darbotvarkė, kuria paprasčiausiai siekiama užtikrinti, kad finansų globalizacija vyks pagal taisykles. Europoje tai reiškia mokymąsi iš savo patirties ir pasinaudojimą kapitalizmo – nauda pagrįstos sistemos, kurioje be taisyklių, jei būsite pernelyg godūs, galite likti be nieko, – pamokomis.

Komisijos Pirmininkas iškėlė mums tam tikrų svarstomų problemų, pvz., nepasiduoti populizmui, tačiau yra keletas dalykų, kurie gali būti padaryti. Karvių pasiutligė mus pamokė, kad negalite prekybos centruose ar mėsininkų parduotuvėse pardavinėti kenksmingų ir prastos kokybės produktų ir kad turi būti nustatytos taisyklės.

Jei pasimokysime iš savo klaidų (kaip tai įvyko mano šalyje), Europoje galime imtis veiksmų. Pvz., galėtume nuspręsti, kad bankai, taupymo bendrijos ir finansų institucijos privalo įkurti krizės laikotarpiui skirtus

fondus arba, gerb. pirmininke, kad nebalansiniai sandoriai ir neįrodyti pakeitimo vertybiniais popieriais procesai būtų draudžiami. Tai būtų žingsnis apdairaus valdymo, kurį finansų institucijos turėtų taikyti ir kurio Europoje vis dar neįgyvendinome, link.

Manau, kad šioje srityje imdamasi veiksmų Komisija elgtųsi teisingai.

Ingeborg Gräßle (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, susiduriant su finansų krize staiga imamos leisti milžiniškos pinigų sumos, įskaitant ir ekonomikos krizei palengvinti skirtas pinigų sumas. Jei teisingai suprantu savo kolegas, taip pat norime užtikrinti šių pinigų srautų judėjimą.

Norėčiau pasakyti Komisijai, kad šioje ankstyvoje stadijoje tikimės, jog ji atliks savo darbą. Tai reiškia, kad darbotvarkėje išlieka šių pinigų reguliavimo klausimas. Todėl negalime būti patenkinti Komisijos pasiūlyta darbo programa 2009 m. Esame nusivylę, kad šis jūsų darbo aspektas neatsidūrė dėmesio centre. J. M. Barroso vadovaujama Komisija šio klausimo atžvilgiu pasiekė labai daug, tačiau mums tampa aišku, kad ji šio dalyko 2009 m. nelaiko svarbiu. Norėčiau jums patarti šitaip nesielgti.

Taip pat esame nusivylę dėl to, kad kovos su sukčiavimu tarnyba nėra geriau aprūpinta nauja teisine baze. Kyla pavojus, kad Europos Vadovų Taryba atsidurs aklavietėje, kai 27 valstybės narės kovos su sukčiavimu klausimu nebesugebės pasiekti susitarimo. Šiuo atžvilgiu taip pat turime savo lūkesčių Komisijai; lūkesčių, kurie, perskaičius darbo programą, nepanašu, kad buvo įgyvendinti.

Taip pat nusivylėme neradę detalesnės informacijos apie šalių pareiškimus. Jei visų pirma siekiame suteikti daugiau išlaidų laisvės, privalome užtikrinti, kad valstybės narės laikysis atitinkamų įsipareigojimų.

Ko dar nesuprantu, yra tai, kad J. M. Barroso vadovaujama Komisija nenori plėtoti ir akivaizdžiai parodyti savo didžiausio pasisekimo – subsidijų gavėjų atskleidimo. Kodėl nesinaudojate tuo, kad parodytumėte, kaip išleidžiami ES pinigai? Kodėl nenagrinėjate, ar naudodamiesi iš šių duomenų gauta informacija iš tikrųjų pasiekiame savo politinių tikslų?

Manau, esame teisūs dėdami į jus didžiulius lūkesčius, kad turėtume tikėtis kur kas daugiau, negu buvo pristatyta teisėkūros ir darbo programoje. Tačiau siekdami tolesnio vystymosi, be jokios abejonės, turėtumėte pasinaudoti vertingu mūsų solidarumu ir mūsų klausimais.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, per krizę ministrai pirmininkai turėtų drauge planuoti ne tik savo ekonominį, bet ir socialinį išsikišimą. Žinoma, bankai turėjo būti išgelbėti, tačiau Europa jau dabar turėtų sutelkti dėmesį į tiesioginį žmonių, gaunančių žemas ir vidutinio dydžio pajamas, gelbėjimą ir į užimtumo bei socialinės sanglaudos skatinimą.

Socialinė padėtis ir socialinė sanglauda negali atsidurti paskutinėje atvirų ir nevaldomų rinkų ar Europos ekonomikos politikos vietoje, tarsi išlikimo jaukas, kurį metame visiems skęstantiems krizės laikotarpiu. Priešingai, jos – Europos ekonomikos augimo branduolys, ir būtent taip reikia jas traktuoti.

Antra, norėdami tai įgyvendinti, turime skubiai pakoreguoti stabilumo pakto sąlygas; mums reikia naujos socialinės Maastrichto sutarties, tvaraus augimo pakto ir užimtumo bei griežtomis taisyklėmis ir išankstinėmis sąlygomis pagrįstos socialinės apsaugos.

Trečia, investuodama kapitalą į švietimą ir mokslinius su ekologiška plėtra susijusius tyrimus, Europa pasaulyje turėtų atsidurti naujovių ir naujų technologijų priešakyje. Tai, žinoma, reikš milžinišką Europos biudžeto padidėjimą. Galų gale, mums reikia žengti į priekį.

Saulė, vėjas ir vanduo taps ateities nafta. Tie, kurie pradės anksti jais naudotis, sukurs klestinčią visuomenę, o savo piliečiams – milijonus darbo vietų. Jei Europa liks kažkur gale (kaip dabar sako kai kurie žmonės), vadinamoji Baracko Obamos – kurio išrinkimą visi sveikiname – Amerika imsis iniciatyvos, o mes pralaimėsime.

Ketvirta, mums reikia naujų rinkos skaidrumo, kontrolės ir priežiūros taisyklių. Dabartinę krizę sukėlusi sistema, pagal kurią pelną gauna keli privatus asmenys, o visa visuomenė turi patirti nuostolių, taps naujų krizių priežastimi.

Robert Sturdy (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, kol pasaulis stebi reikšmingiausią iš visų kada nors mums smogusių finansų krizių, mes žvelgiame į iki šiol įstrigusias Dohos raundo (Pasaulinės prekybos organizacijos) derybas. Jos – labai svarbios. Ką tik kalbėjau su baroniene C. Ashton – arba naująja Komisijos nare C. Ashton – ir tvirtai tikiu, kad ji pažangiu ir futuristiniu keliu veda mus pirmyn. Finansų krizė turi būti pabrėžta, kaip

turi būti pabrėžtas poreikis stiprinti Europos santykius su pagrindiniais jos partneriais, įskaitant naują Jungtinių Valstijų administraciją, bet – tai tikriausiai svarbiau – kai generalinis direktorius Pascal Lamy bus pasirengęs vadinamajai perrinkimo procedūrai. Pažiūrėsime, ar jis gaus šias pareigas, tačiau didelė tikimybė, kad taip ir bus. Šiuo atžvilgiu mums reikia mažiau žodžių, o daugiau veiksmų.

G. Brown paragino lyderius ekonomikos krizės laikotarpiu vengti statyti kliūtis prekybai ir investicijoms. PPO deryboms tai labai svarbu. Vertindama prekybą ES neturi vadovautis Dikenso požiūriu. Turime atverti savo užtvartas. Neturėtume taikyti prekybos apsaugos priemonių. Reforma bus sėkminga tik tada, kai bus pagrįsta laisvos rinkos principu. Tai, kaip minėjau, apima atvirą prekybą ir investicijas.

Praėjusią savaitę Pascal Lamy susitiko su G20 lyderiais ir rengė pasiūlymą, kurio sprendimas turėtų netrukus paaiškėti. Tikimės ką nors išgirsti dar prieš Kalėdas. Būtent taip Komisija jį mato dabar. Sveikinu buvusį ir esamą Komisijos narius dėl jų požiūrio. ES pirmą kartą vadovavo prekybos deryboms ir už tai turi būti pasveikinta.

Andrzej Jan Szejna (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, neformaliame Europos Vadovų Tarybos susitikime ir G20 viršūnių susitikime Vašingtone bandyta rasti atsaką į svarbiausią šių dienų iššūkį – į finansų krizę, kuri, be jokių abejonių, reiškia neoliberalios ekonomikos teorijų pralaimėjimą. Po šių susitikimų išleisti pareiškimai neprimena nieko kito, kaip arklidžių durų uždarymą, kai arklys jau pabėgęs. Apgailestavau išgirdęs, kaip J. M. Barroso sakė, jog tik krizė pakeitė jų mąstymą.

Jie nepajėgė atkreipti dėmesio į svarbius klausimus, kaip sustabdyti nuosmukį, kaip sukurti naujas darbo vietas ir, galiausiai, kaip kovoti su klimato kaita nepatiriant nereikalingų ekonomikos išlaidų. Europos socialistai jau seniai ragino pradėti finansų rinkų reformą, o Europos Sąjungos šalių vyriausybės – imtis suderintų veiksmų.

Manau, negalime sutelkti dėmesio vien tik į finansų rinkas, kur finansų institucijos ir godūs valdytojai sukėlė dabartinę padėtį. Privalome apsaugoti savo piliečius nuo maisto, energijos bei nuomos kainų kilimo ir taip išlaikyti esamą realių pajamų lygį bei kartu apsaugoti jų perkamąją galią – vartotojų paklausą, kuri, kartu su investicijomis ir eksportu, daro didžiulį poveikį Europos Sąjungos ekonomikos augimui. Taip pat turime apsaugoti mažųjų ir vidutinių bendrovių pelningumą.

Jei klimato kaitos ir energetikos priemonių paketas išliks tokios pat formos, koks yra dabar, ypač kai kalbama apie Prekybos emisijomis schemą ir jėgainėms bei sunkiajai pramonei keliamus reikalavimus, turiu įspėti, kad Lenkija ir kitos naujosios valstybės narės patirs didžiulių išlaidų, o svarbiausia – milžiniškai išaugs energijos kainos. Kova su klimato kaita – pagrįstas tikslas, tačiau mūsų negalima naudotis priemonėmis, kurios labai greitai sukels naują krizę, kol dar nebūsime įveikę dabartinės.

Carmen Fraga Estévez (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, kalbant apie žvejybos politikai skirtus planus, tam tikri mūsų laukti pasiūlymai buvo taip ilgai rengiami, kad dabar mums reikia nustatytos darbo programos, leidžiančios itin užtikrintai nustatyti tuos svarstomus klausimus, kurie bus mums pateikti per šią Parlamento kadenciją.

Nepaisant mūsų prašymų šiuo atžvilgiu ir išskyrus ką tik mums pristatytą stebėsenos politikos reformą, iki šiol negalėjome net numanyti, ko galime tikėtis.

Komisijos parengtame dokumente mums teigiama, kad vienu prioritetų taps žaliosios knygos dėl bendrosios žvejybos politikos reformos pristatymas. Tačiau iš tikrųjų tai paprasčiausiai reiškia diskusijų, kurios iki 2012 m. nebus baigtos, pradžią.

Taip pat užsimenama ir apie žadėtąją bendro rinkų organizavimo reformą, tačiau vėlgi nesame tikri, kad ji mus pasieks per pirmąjį 2009 m. pusmetį.

Norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad yra daugybė svarstomų klausimų, kurie, arba dėl tarptautinių įsipareigojimų, pvz., žvejybos susitarimų, arba dėl daugiašalių įsipareigojimų, pvz., poreikio perkelti regioninės žuvininkystės organizacijų rekomendacijas į Bendrijos teisę, turėtų būti įtraukti į teisėkūros programą.

Yra ir kitų svarstomų klausimų, pvz., Europos vandens ūkio ateitis arba pasiūlymas dėl atgal į jūrą išmestų žuvų, kurie lyg vaiduokliai tai atsiranda Komisijos darbo programose, tai iš jų dingsta. Manome, kad atsižvelgiant tiek į sektoriaus, tiek į Parlamento jiems priskiriamą svarbą, šie klausimai taip pat turėtų tapti prioritetiniais.

Todėl, gerb. pirmininke, tikimės, kad atsižvelgiant į šiuos pakartotinius Europos Parlamento prašymus bus kuo greičiau pristatyta pakeista 2009 m. darbo programa.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, tie, kurie ekonomiškai silpniausi, finansų krizės laikotarpiu visada nukenčia labiausiai. Nesuvokiami finansinių paslaugų produktai, kurių kokybės daugiau nevertino jokios vertinimo agentūros, skaidrumo trūkumas ir klaidingas įsitikinimas, kad rinka pati save reguliuoja, tik prisidėjo prie vadinamojo kazino mentaliteto reiškinių. Deja, Komisija griežtai atsisakė svarstyti finansų rinkai skirtas įstatymines reguliavimo priemones ir atkakliai priešinosi Europos Parlamento duodamam patarimui.

Tačiau dabar susiduriame su užduotimi atidėti viską į šalį ir iš šios padėties išmokti politinę pamoką. Savo darbo vietas dabar prarandantys ir turintys susitaikyti su nemenkais pensijų nuostoliais dėl didelės rizikos investicijų į savo pensijų fondus darbuotojai turės keliais skirtingais būdais padengti savo išlaidas. Dabartiniai, pokriziniai ir remiantis padėties analize nustatyti prioritetai yra šie: kritinės padėties plano pristatymas, geresni kontrolės mechanizmai ir nuostolių apribojimas bei galimybių gauti paskolas užtikrinimas sparčiai augančių ekonomikų ir besivystančioms šalims, taip siekiant dar kartą sukurti tvarų augimą. Be galo svarbu tai, kad pagrindiniai didesnio ES biudžeto reikalingumą kritikavę skeptikai dabar tikriausiai suprato, kad kaip prevencinę priemonę turime sukurti stipresnį mechanizmą, kuris suteiktų galimybę veiksmingiau susidoroti su krizėmis.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti trumpą ir vidutinės trukmės pastabą savo mėgstamiausia tema – apie mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ). Buvau sužavėtas, kad sakydamas savo įžanginę kalbą Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso apie MVĮ išsakė daug pastabų. Tačiau jei nerimauju, tai šis susirūpinimas kyla dėl jo kalbos žodžių – sakydamas kalbas kiekvienas žmogus vartoja žodžius – tačiau iki šiol neišvydome jokių veiksmų. Tai – pastaba, kurią šiandien anksčiau išsakė Malcolm Harbour.

Atkreipiu dėmesį į tai, kad į 3-ią jūsų teisėkūros ir darbo programos 2009 m. skirsnį – labai svarbų skirsnį, pavadintą „Geresnis reglamentavimas: pažadų tesėjimas ir reglamentavimo kultūros keitimas“ – įtraukta pastaba, kad „geresnė ir paprastesnė reglamentavimo aplinka be nereikalingų administracinių kliūčių liks pagrindine sudedamąja Komisijos teisėkūros darbo dalimi“.

Nors ir gerbiu jus, gerb. Komisijos nariai, – o šiuo atžvilgiu kalbu kaip didžiulis Komisijos gerbėjas ir rėmėjas – dar nemačiau jokio įrodymo, kad šie planai įtraukti į teisėkūros programą. Daug apie tai kalbama: taip, mes tai padarysime, sumažinsime 25 proc. Tai – gerai, bet kas iš to? Kur tas sumažinimas? Mes jo dar nematėme.

Grįžtant atgal prie antraštės „Geresnis reglamentavimas: pažadų tesėjimas“, jei yra vienas žodis, kurį prisimenate iš šios teisėkūros programos, tai juo, gerb. Komisijos nariai, turėtų tapti žodis „tesėjimas“.

Paskutinė mano mintis tokia: išties pripažįstu, jog kultūros keitimas užima laiko. Be to, kalbėdamas kaip PPE-DE frakcijos užimtumo ir socialinių reikalų koordinatorius puikiai suvokiu, kad siekiant geresnio ir paprastesnio reglamentavimo komitetas, kuriame, laimei, man pasisekė dirbti, – ne visada geriausias sąjungininkas. Tačiau šiame komitete esu priverstas kentėti, ir norėčiau pakviesti vieną jūsų ateiti ir kentėti kartu su manimi – nors trumpam – nes, gali būti, esame vienos problemos dalis. Jei galėtume kaip nors sukurti naują precedentą, pagal kurį idealiu atveju Komisijos Pirmininkas ateitų ir kreiptųsi į mūsų komitetą, tai galbūt padėtų priversti mūsų komitetą prisidėti prie jūsų atliekamo darbo, o mes galėtume tapti sprendimo dalimi.

Erika Mann (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į vieną klausimą, kuriam iki šiol nebuvo skiriama itin daug dėmesio, būtent į valstybės vaidmenį. Galime matyti, jog integracija į pasaulio ekonomiką taip pat reiškia ir nuolatinį mokymąsi, kad valstybė turi integruotis tarptautiniu ir pasaulio mastu, kad galėtų tarpininkauti ir vykdyti reikalingą kontrolę.

Manau, Europos Sąjunga turi puikią galimybę imtis šio vaidmens. Galime matyti, kad į ją dedama vis daugiau ir daugiau vilčių. Turėtume daryti viską, ką galime, kad įrodytume, jog šios viltys pateisinamos. Tai apima ir dar kartą teisės aktus nagrinėjančią Europos Sąjungą. Matau ten sėdintį Komisijos narį Ch. McCreevy. Patarčiau jam nieko nedelsiant pradėti kitaip nagrinėti „Volkswagen“ įstatymą, negu jis buvo numatęs. Tai būtų reikšmingas signalas, jog jis suprato laiko ženklą.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad palaikau I. Gräßle. Ji visiškai teisi sakydama, kad turėtume taikyti griežtesnes kontrolės priemones, o aš tikiuosi, kad Europos Sąjunga taip pat supranta, kaip tarptautiniu lygmeniu reikia organizuoti darbą. Kodėl su Pasaulio banku ir su Tarptautiniu valiutos fondu nepradėjus kalbėti vienu balsu?

Su Pasaulio prekybos organizacija tai pavyksta tiesiog puikiai, tačiau neišmokome taip pat elgtis kitoje srityje. Taip pat tikiusi, kad suteiksite savo paramą siekiant G20 paversti dar ilgą laiką gyvuosiančia organizacija.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, manau, kad apie finansų krizę buvo pasakyta daug dalykų, tačiau labai svarbu prieiti prie vienos nuomonės. Šiuo metu Parlamente esame pernelyg savikritiški ir pernelyg savikritiški ES institucijų atžvilgiu.

Nepamirškime, kad per pastaruosius aštuonerius metus atlikome ištis esminį ir nuodugnų savo su finansinėmis paslaugomis susijusių teisės aktų patikrinimą. Turime tinkamus įstatymus. Turime tinkamą reglamentavimą, o priežiūros sistema irgi buvo pagerinta. Žinoma, krizės išvengti negalėjome, tačiau ne mes ją sukėlėme: ji prasidėjo Amerikoje. Ji prasidėjo Jungtinėse Valstijose dėl tenykščio reglamentavimo trūkumo, jų priežiūros ir tinkamo įgyvendinimo stokos.

Europoje turėtume vengti pernelyg jautraus reagavimo. Dabar netinkamas laikas pasiduoti, ypač kai turime gerus poveikio vertinimus ir, kaip ką tik pasakė P. Bushill-Matthews, geresnę reglamentavimo darbotvarkę. Tai puiki proga parengti tikslinius ir gerai paruoštus pasiūlymus bei juos priimti. Jei reaguosime neteisingai, mūsų reakcija gali turėti rimtų padarinių. Ji mums gali sukelti netgi dar rimtesnę krizę. Pvz., jei priimsime įstatymus, kurie apsunkins finansų rinkų atsigavimą, tokie įstatymai Europos piliečiams nebus naudingi.

Dabar turėtume elgtis šaltakraujiškai, pabandyti išvengti netinkamų, blogai orientuotų ir prastai parengtų teisės aktų bei nebūti pernelyg savikritiški. Reikėtų padėkoti Komisijai, kad ji padėjo įveikti šį labai svarbų Europos teisėkūros ir priežiūros sistemos pokytį.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, atsidūrėme gilios finansų krizės viduryje, kuri daugybės galimybių atžvilgiu labai unikali. Unikali todėl, kad ji – pirmoji mūsų patiriama pasaulio finansų krizė. Be to, išgyvename pasaulio ekonomikos nuosmukį.

Būtų gerai, jei dabar mūsų patiriami įvykiai ir aplinkybės suteiktų tam tikrų ateities galimybių, nes, kita vertus, stebėjome 25 beprecedenčio ir unikalaus pasaulio ekonomikos augimo metus, per kuriuos daugiau nei 2 mlrd. žmonių išbrido iš skurdo.

Turiu pasakyti, kad apie tai iš tos šių rūmų salės dalies, kuri sakė, jog atvira ekonomika žlugo, šįvakar išgirdau labai mažai. Ar tai, kad 2 mlrd. žmonių išbrido iš skurdo, – nesėkmė? Žinoma, ne. Tačiau šiandien pasaulio ekonomikoje iš tiesų matome naują struktūrą, o faktas, kad Vašingtone vykęs susitikimas buvo ne G7, o G20 susitikimas, reiškia naują tikrovę, kurioje gyvename. Manau, tai gerai, nes visas transatlantinės ekonomikos dominavimas jau nebeegzistuoja. Apskritai tai – geras dalykas, nes jis reiškia, jog kitos pasaulio dalys sugebėjo išvystyti gerovę.

Per tą laikotarpį transatlantinės ekonomikos dominavimas sukūrė neatitikimų: milžinišką perteklių tokiose šalyse, kaip Kinija, ir didžiulį deficitą tokiose šalyse, kaip Jungtinės Valstijos, kartu su nepaprastomis ir dirbtinai žemomis Jungtinių Valstijų ekonomikos palūkanų normomis, kurios labiau nei bet kada padidino kreditų išdavimo mastą.

Įdomu paminėti tai, kad šiuose rūmuose vyko tokios pačios diskusijos su tais kolegomis, kurie ragino ir toliau mažinti palūkanų normas. Jei būtume taip pasielgę, Europą užklupusios problemos būtų buvusios dar didesnės nei šiandieninės.

Dabar į viską turime pažiūrėti turėdami mintyje tai, kad galime pertvarkyti ir atgaivinti pasaulio ekonomiką, ir manau, jog šiame procese Europos Sąjunga turi vaidinti svarbų ir esminį vaidmenį. Turime užtikrinti, kad elgsimės taip, kaip buvo pasakyta per Vašingtono susitikimą, apsaugosime laisvąją prekybą ir atvirąsias rinkas bei protekcionizmui pasakysime „ne“, nes tai labiau nei bet kas kitas trukdytų atsigavimui. Privalome užtikrinti, kad pasaulio finansų rinkų reguliavimo sistema atitiks šiandienos pasaulio ekonomikos vaizdo realybę. Tai – mūsų užduotis, taigi šioje srityje turime imtis iniciatyvos ir netgi toliau vystyti gerovę.

John Purvis (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kyla rimtas pavojus, kad paskubėsime imtis besaikio klaidingo reglamentavimo ir kad kils nenumatytų pasekmių. To pavyzdys – naujosios Kapitalo reikalavimų direktyvos pasiūlymas neišmokėti 5 proc. iš pakeitimo vertybiniais popieriais gautų pajamų. Tai tik apsunkins kreditų suteikimą. Pakeitimo vertybiniais popieriais galimybių trūkumas – pagrindinė dabartinio kreditų išdavimo nutraukimo priežastis. Mums reikia, kad bankai skolintų pinigus, bet ne, šis klaidingas ir poveikio vertinimo stokojantis principas užkirs kelią pakeitimo vertybiniais popieriais galimybių atnaujinimui ir kreditų, kurių taip reikia mūsų verslui ir pramonei, išdavimui. Paklauskite automobilių gamintojų pramonės atstovų, kaip ši pramonės šaka klestės, jei pakeitimas vertybiniais popieriais bus suvaržytas.

Tai – tik vienas pavyzdys. Jei nutrauksime teisingą ir sąžiningą apskaitą, jei nesilaikysime savo krypties ir naikinsime rizikos fondus, privatųjį kapitalą bei novatoriams, riziką prisiimantiems asmenims ir netgi bankininkams skirtas paskatas, – kaip to reikalauja M. Schulz ir socialistų frakcija, – tik vilkinsime ir visai nuslopinsime ekonomikos atsigavimą.

Proinsias De Rossa (PSE). - Gerb. pirmininke, keletas čia pasisakiusių – įskaitant ir mano kolegą iš Airijos Brianą Crowley – kaltino bankininkus, kad jie elgėsi kaip bankininkai ir iki įstatymo leidžiamų ribų didino savo trumpalaikes pajamas. Šiai krizei buvo sudarytos sąlygos vystytis todėl, kad visų šalių vyriausybės aplaidžiai žiūrėjo į savo įsipareigojimus tinkamai valdyti ekonomiką, įskaitant ir bankus. Dauguma valdžioje esančių asmenų nepaisė istorijos ir pritarė ideologiniams tauškalams, kuriuos ką tik išgirdome iš paskutinių trijų kalbėjusių Parlamento narių: neva rinka – natūralus pats pusiausvyrą išlaikantis reiškinys, ir vyriausybė neturi į ją kištis.

Tiesa ta, kad nematoma Adamo Smito ranka – tikras kišenėvagis. Dabar tuštinamos kišenės priklauso dirbantiems žmonėms, kurie netenka savo darbų, savo būstus prarandančioms šeimoms, jau nuskurdusiems žmonėms ir asmenims, netenkantiems savo santaupų bei pensijų. Nuostolių patiria ne tik bankininkai ir dešiniojo sparno politikai. Jei aiškiai nenustatysime naujo ekonominio pagrindo, padėsiančio mums užtikrinti, kad bankai ir pramonės šakos tarnautų visuomenei, o šalių vyriausybėms būtų suteikiama galimybė vadovauti visuomenės interesui, ši padėtis vėl pasikartos.

Olle Schmidt (ALDE). - Gerb. pirmininke, manau, kad Adamui Smitui puikiai sekėsi, ypač Airijoje! Manau, žinome apie tenykštes pasekmes.

(SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, manau, kad labai svarbu, jog per G20 viršūnių susitikimą ES ir pasaulis ėmėsi veiksmų ir pareiškė, kad ir toliau nori dirbti kartu. Pasaulio politikoje tai – kažkas naujo. Europos ir pasaulio priežiūros sistema reiškia svarbius tolesnius žingsnius. Tad užtikrinkime, kad naujas lanksčias taisykles sukursime ne norėdami išspręsti vakarykščias problemas, o orientuodamiesi į ateitį.

Su visu deramu nuolankumu norėčiau pareikšti tris išpėjimus: išpėjimą dėl pernelyg griežto reglamentavimo, kuris gali dar labiau sulėtinti pasaulio ekonomiką; perspėjimą dėl pernelyg didelio išgelbėti pramonės šakas nuo krizės skirto valstybės pagalbos paketo – kaip Komisijos narys puikiai žino, gimtojoje Švedijoje turime kelis tokio atvejo pavyzdžius – ir išpėjimą dėl protekcionizmo bei uždarytų sienų. Neturėtume atsidurti tokioje pačioje krizės padėtyje, kurią išgyvenome 1930 m.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). - (FR) Gerb. pirmininke, kadangi Europos Vadovų Tarybos atstovo jau nebėra, kreipsiuos į Komisiją. Iš tikrųjų manau, kad J. M. Barroso pasiūlymai neišspręs dabartinės krizės, nes jis pamiršo vieną veiksnį, būtent šios krizės priežastis. Jos – mūsų gamyba paremtos sistemos ir mūsų plėtros koncepcija, naikinanti ir išnaudojanti planetą ir jos žmones.

Krizė dar nepasibaigė; esu tikra, kad turime tai suvokti. Tiesą sakant manau, kad tai – tik pradžia; mūsų visuomenei buvo suduotas smūgis ir ji ėmė svirduliuoti. Ir tai dar ne viskas. Mano manymu, nors šio pasaulio lyderiai ekonomikos globalizacijos sąlygomis nesugeba pripažinti poreikio pakeisti veiksmų kryptį, mūsų piliečiai negali suvokti, kaip šiandien bankams išgelbėti, rytoj – automobilių gamintojų pramonei išsaugoti galima rasti milijardus eurų, o namų šeimininkių pirkinių krepšelis nuolat apkarpomamas.

Siūlote ekonomikos atsigavimui skirtas priemones, tačiau jei jos tokios pačios, kokios buvo bandomos visus šiuos pastaruosius metus ir privedė iki tikro chaoso, einate neteisingu keliu. Manau, kad iš tikrųjų privalome sumažinti savo paliekamus ekologinius pėdsakus. Tai – svarstoma problema. Kaip ketinate ją spręsti?

(Pirmininkė nutraukė kalbančiąją)

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, kartais kalbame apie didžiulius projektus, didžiulius planus ir ambicijas. Neseniai mane sujaudino Kanados finansų ministro išsakyti žodžiai apie tai, kad jis nuobodus, neįdomus ir atsargus. Siūlyčiau atidžiau įsiklausyti, ką jis norėjo pasakyti, nes jis kalbėjo apie tai, jog geras reglamentavimas prasideda nuo savo šalies reglamentavimo, taigi prieš pradedant žiūrėti į pasaulį derėtų pažvelgti patiems į save – net jei esu linkusi manyti, kad perdėtas reglamentavimas lygiai toks pat netinkamas, kaip ir jokie reglamentavimo nebuvimas. Todėl šiuo atveju turime išlaikyti ypač gerą pusiausvyrą.

Tačiau kad ir ką darytume, verslo, ūkio ir namų ūkio sektoriuose yra žmonių, negalinčių gauti smulkių kreditų, reikalingų jiems norint tęsti savo veiklą. Neseniai buvau viename Airijos ūkyje, kurio šeimininkai negali papildyti savo 25 000 EUR kredito perviršio. Tai – iš tiesų rimta problema, ir turime atkreipti į ją dėmesį.

Jei kalbėtume apie darbo programą, tai persvarstysime biudžetą, apžvelgsime sveikatos patikros įgyvendinimą ir išnagrinėsime žvejybos klausimus. Metai bus įtempti, taigi, linkiu jums sėkmės.

Margot Wallström, *Komisijos Pirmininko pavaduotoja*. – Gerb. pirmininke, dėkoju už visas pareikštas įdomias pastabas. Gali būti, kad pabandyti surinkti ir tinkamai atsakyti į skirtingus visų Parlamento narių klausimus dėl teisėkūros ir darbo programos – dar viena neįmanoma misija. Kaip girdėjome, šių klausimų temos prasideda nuo genetiškai modifikuotų organizmų (GMO), apima žvejybą ir baigiasi Pasauline prekybos organizacija (PPO) bei finansų krize. Taigi, gali būti, kad neturėsiu laiko ar galimybių atsakyti į visus jūsų išsamius klausimus taip, kaip jūs to norėtumėte.

Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad nuo tada, kai prasidėjo ši krizė, nevykdėme nieko panašaus į „įprastinių reikalų“ strategiją. Šalia manęs matote mano kolegą, kuris taip pat didžią dalimi atsakingas už atsaką į krizę, o už mūsų – Ch. McCreivy. Jie geriau nei bet kas kitas žino, kad prie šio klausimo dirbome nuo pat pirmos akimirkos. Taip pat norėčiau pasakyti, kad į finansų krizę Komisija reagavo nepaprastai greitai. Pameni, kaip praėjyje sveikinome vieni kitus, kad per tris mėnesius pavyko reaguoti į vieną iš naftos dėmių ir manėme, jog tai buvo savotiškas rekordas. Šį kartą parengti pasiūlymus svarstymams ir svarbiausius jų priimti mums pavyko per 24 val. Taigi, manau, kad nebuvo nieko panašaus į įprastinius reikalus, ir, savo ruožtu, nuo šiol neketiname nieko laikyti įprastais reikalais. Turime toliau reaguoti į nuosmukį, kurio pradžią jau pamatėme. Tai – visiškai aiškus dalykas.

Taip pat manau, kad visas jūsų įsikišimas pavaizdavo poreikį atrasti tinkamą pusiausvyrą. Rasti tokią tinkamą pusiausvyrą, kuri apimtų aplinkos apsaugos problemas ir socialinius klausimus. Turi būti įtraukti visi šie aspektai. Tačiau kodėl manote, kad tai, ką rasite strateginėse iniciatyvose, pvz., pranešime dėl Lisabonos strategijos ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti ir pasiūlymuose dėl po 2010 m. prasidedančio laikotarpio, Europos atsigavimo programoje, būsimų finansų rinkų paketo priežiūros sistemoje neapims socialinių klausimų ir į jas nebus įtraukti visi tvarumo kriterijai? Žinoma, jos turi atspindėti tą pusiausvyrą; prie šio klausimo dirbsime ir toliau. Be to, papildysime jas labai išsamiais pasiūlymais, kurie nuo šiol bus labai naudingi. Taigi, ta pusiausvyra ir tinkamos pusiausvyros tarp reglamentavimo ir leidimo rinkai veikti atradimas mums be galo svarbus, ir tai mes puikiai suprantame.

Manau, kad tai taip pat turės įtakos mūsų patikimumui, nes tik tada, kai įgyvendinsime šias strategines iniciatyvas, dalykus, kuriuos įtraukėme į sąrašą kaip strategines ir prioritetines iniciatyvas, su labai konkrečiais tolesniais veiksmiais ir įgyvendinimo priemonėmis, įgausime patikimumo ir galėsime toliau vaidinti pagrindinį vaidmenį G20 ir Tarptautinio valiutos fondo susitikimuose ar daryti įtaką likusiam pasauliui dėl su energija ir klimato kaita susijusių klausimų. Įgysime šio patikimumo tesėdami šioje darbo programoje duotus pažadus.

Be galo vertiname dialogą, kuris ilgą laiką vyko su skirtingais Parlamento komitetais ir visa apimančias politines diskusijas, į kurias buvome įtraukti ir mes. Noriu labai jums už tai padėkoti. Manau, tai padeda mums tesėti duotus pažadus. Tai kartu padeda mums į pasiūlymų sąrašus įtraukti teisingus aspektus.

Tačiau kaip visi žinote ir kaip tapo aišku iš mūsų darbo programos, šis metas – labai ypatingas, nes nusimato tam tikras perėjimas: naujas Parlamentas, nauja Komisija. Jei kalbėtume apie ateinančią pavasarį vyksiančius rinkimus į Parlamentą, tai taip pat prašėte mūsų nesiimti išipareigojimų vykdymo, nes jų rezultatų nebesulauksite ir su jais negalėsite nuveikti nieko reikšmingo.

Turėčiau paminėti dar vieną dalyką – MVĮ, nes keli jūsų užsiminė apie mažąsias ir vidutines įmones. Žinoma, jos taps pačiu pagrindiniu bet kokio sėkmingo susidorojimo su finansų krize veiksmu. Taigi, laikysimės savo išipareigojimų: jau parengėme MVĮ verslo aktą, po kurio, žinoma, seks tolesnės priemonės, verslo akto įgyvendinimas.

Tas pats pasakytina ir apie mūsų pristatytą socialinių paslaugų paketą. Teliko išspręsti įgyvendinimo priemonių klausimą. Jei nerandate visų pasiūlymų kiekvienoje šio ypatingo pasiūlymo srityje, tai dar nereiškia, kad prie šio klausimo liovėmės dirbę ar kad nebepateiksime jokių naujų išsamių pasiūlymų. Derėtų atminti, kad pusiausvyra – ypač svarbus dalykas.

Jei norime išsakyti vieną žinią ar suderintą pranešimą apie viską, ką darome, labai padeda kalbėjimas vienu balsu. Manau, kad tai mums visiems išliks esminiu dalyku.

Pagaliau leiskite pasakyti, kad šioje teisėkūros ir darbo programoje pamatysite, jog pirmą kartą išskyrėme komunikacijos prioritetus. Kadangi tai įeina į mano kompetenciją, norėčiau tai pabrėžti ir priminti jums visiems, kad pasiūlėme keturis aspektus, kurie ateinančiais metais galėtų tapti bendrais komunikacijos prioritetais: tai, žinoma, Europos Parlamento rinkimai, energija ir klimato kaita, 20-osios Berlyno sienos

griuvimo metinės ir augimas, darbo vietų kūrimas bei solidarumas, o tai reiškia, kad šis paketas apima kovą su finansų krize.

Jau dirbame kartu ir rengiame su šiais prioritetais susijusius darbus. Galiu jus patikinti, kad prisidėsime prie darbų, kurių ruošdamasis rinkimams imasi Parlamentas; rytoj pasikalbėsiu su už komunikaciją atsakinga jūsų Biuro darbo grupe ir pažiūrėsiu, kaip galime padėti, palaikyti ir paremti Europos Parlamento rinkimų komunikacijai skirtus Parlamento darbo planus.

Tai mums visiems bus labai svarbu. Jei norime išlaikyti savo patikimumą ir teisėtumą, turime mobilizuoti balsuotojus ir užtikrinti, kad kitų metų birželio mėn. jie atiduos savo balsus. Manau, kad pasitelkdami gerosios politikos ir geros komunikacijos derinį galime drąsiai sutikti sudėtingus mūsų laukiančius metus su bent tiek pasitikėjimo, o jei dirbsime išvien, tas pasitikėjimas bus dar didesnis.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas dėl pasiūlymų dėl rezoliucijų dėl Komisijos teisėkūros ir darbo programos 2009 m. vyks Strasbūre per gruodžio mėn. Parlamento sesiją.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Adam Bielan (UEN), raštu. – (PL) Paskutinis Vašingtono aukščiausiojo lygio susitikimas iš esmės buvo proceso, per kurį siekdami sumažinti pasaulio finansų krizės poveikį šalių lyderiai turėjo priimti įsipareigojimus, pradžia.

Globalizacijos laikotarpiu, kai šalių ekonomikos tarpusavyje glaudžiai susijusios, į krizės suvaldymą orientuotas tarptautinis bendradarbiavimas turi tapti prioritetu. Turiu mintyje ne tik bendrą ES poziciją daugybės svarstomų klausimų atžvilgiu, bet ir konkrečius bendrus veiksmus bei realų įsikišimą, kuriais siekiama sušvelninti finansų krizės padarinius.

Ekspertai teigia, kad Lenkijos ekonomika – viena iš nedaugelio, galėsianti atlaikyti galimą ekonominį nuosmukį. Kita vertus, niekas negali prognozuoti masto, kurį krizė gali pasiekti visame pasaulyje.

Netgi dabar turime būti pasirengę taikyti tinkamas krizės prevencijos priemones, o įvairių valstybių vyriausybės čia turi vaidinti pagrindinį vaidmenį. Prireikus jos turėtų pasiūlyti valstybės kapitalo paramą finansinėms institucijoms, kurioms gresia bankrotas.

Norėčiau dar kartą pabrėžti svarbų valstybės vaidmenį, kurį, įsikišdama į vietos finansų rinkas, ji turi vaidinti užkertant kelią pasaulinei krizei.

Daniel Dăianu (ALDE), raštu. – Tam tikra prasme tai – vienas esminių dalykų siekiant išspręsti problemą, nes jei ES negalime pasiekti ištis bendros pozicijos, veiksmingų finansų rinkoms skirtų pasaulinių taisyklių nustatymas tampa tik tikėjimu iš didelio noro. Protingi žmonės pasakytų, kad masinis reguliavimo ir priežiūros nepasisekimas, kartu su pernelyg supaprastintoje ekonomikos filosofijoje atsiskleidusiais trūkumais, pateikia aiškų atsakymą, ką reikia daryti.

Kai kurie vis dar teigia, kad nuolaidus reglamentavimas turėtų tapti naujosios sistemos ramsčiu. Mano manymu, jie klysta – ir tie, kurie nuoširdžiai taip galvoja, ir tie, kuriuos valdo riboti interesai. Per pastaruosius kelis dešimtmečius pasaulis smarkiai pasikeitė. Klaidinančios paradigmos (kuri prilygsta laisvosioms nereguliuojamoms rinkoms) nuosmukis turi būti vertinamas drauge su kylančiu daugiapolinės ekonomikos pasauliu, kartu bandant sukurti naują tarptautinę finansų sistemą.

Be jokios abejonės, nuo jos priklauso atviros pasaulio ekonomikos sistemos likimas. Tikiuosi, kad naujoji Amerikos administracija šiuo atžvilgiu bus palankiai nusiteikusi, tačiau mes čia, Europoje, turime padidinti šio laikotarpio reikšmingumą. Šiuo atžvilgiu kai kurie mūsų pačių bariniai ir nesugebėjimas leisis į kompromisus nėra geras ženklas.

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – (HU) Pirmoji mūsų užduotis – atkurti pasitikėjimą finansų rinkomis ir taip užkirsti kelią tolesniam krizės gilėjimui. Žvelgiant iš šios perspektyvos, politika prisiima milžinišką atsakomybę.

Turime ne tik rasti greitus ir pasitikėjimą stiprinančius makrosprendimus, bet ir užkirsti kelią panašios finansų krizės pasikartojimui.

Visa tai nėra tiesiog smulki aklo kapitalizmo kliūtis, kaip pastaruoju metu girdėjome ją vadinant, o puiki galimybė sukurti daug veiksmingesnį ir įstatyminių finansų ir priežiūros reglamentavimą.

Pagaliau galėsime sušvelninti kapitalizmą!

Taip pat turime atkreipti dėmesį į tai, kad krizė grasina ne tik bankams ir stambiajam kapitalui; kasdienių problemų ji sukelia ir piliečiams.

Imdamiesi spręsti krizės problemas turime rasti ilgalaikį sprendimą, o jei tai reiškia, kad turėsime pakeisti pasaulį, vadinasi, turėsime tai padaryti humaniškiau ir racionaliau.

Europoje yra regionų, kuriuose net iki šiol gyvenimas atrodo beviltiškas. Be ekonomikos suregulavimo, turime sutelkti dėmesį į konkrečius sprendimus, kurie skirti labiausiai socialiai nuskriaustiems žmonėms, t. y. tiems, kurie nuo krizės padarinių nukentėjo ir dar ateityje nukentės labiausiai, bei tiems, kurie susiduria su didžiausiais ekonominiais ir socialiniais sunkumais.

Jei to nepadarysime, paprastas žmogus išgyvens krizę ir gyvens toliau, tačiau skurdą įtvirtinsime ilgam.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN), raštu. – (PL) Finansų krizė apėmė visą pasaulį. Mano manymu, ši krizė – ekonomikos, o finansai, paprastai sutepantys ekonomikos ratus, iš tiesų atsidūrė taifūno gnaužtuose. Atrodo, kad René Thomo katastrofos teorija pasitvirtino. Kartu reikia pabrėžti jos moralinius aspektus, ir į tai atkreipė dėmesį daugelis ekonomistų.

Dabar leiskite pacituoti Ettorės Gotti Tedeschi žodžius: „Ar logiška ir etiška sukurti augimo, pagrįsto tik privataus vartojimo augimu, iliuziją; ar logiška ir etiška, kad vartojimo augimas pasisavina socialinėms sąnaudoms (pensijoms ir sveikatos priežiūrai) skirtus išteklius ir taip skatina mokesčių didinimą; ar logiška ir etiška taupių žmonių visuomenę paversti išiskolinusių vartotojų visuomene; ir ar logiška ir etiška priversti globalizuotą žmogų toli nuo namų ieškoti darbo?“

Šio etikos aspekto trūkumo kaina bus labai didelė, nes mokame už godumą ir neatsakingų asmenų riziką, kurią jie prisiėmė kartu su kitų žmonių pinigais ir susikūrė sau mokesčių rojų. Už šį godumą ir nesąžiningumą turės sumokėti ir Europos, ir Amerikos mokesčių mokėtojai. Tampame neturtingesni. Ekonomikoje, kurioje sukuriamas mažiau ir kuriai reikia mažiau darbuotojų, bankai nebetenka savo reikšmės. Taip sukuriamas domino efektas.

Šiandienos rinkoms reikia užtikrintumo ir taisyklių laikymosi. Mums reikia priemonių, galinčių apsaugoti pačius neturtingiausius ir kartu apginti mūsų asmeninį turtą nuo beverčio išpardavimo. Prireiks bent kelerių metų, kol ši neprasta tvarka pradės veikti.

Richard Seeber (PPE-DE), raštu. – (DE) Priemonės, kurių planuojama imtis kovojant su ekonomikos krize Europoje – ypač palankiai vertintina Komisijos teisėkūros ir darbo programos dalis. Ateinančiais metais Europos politika privalo sugebėti nustatyti ilgalaikės ES perspektyvas ir bendradarbiaudama su plačiąja visuomene sumažinti neigiamą poveikį, kurį finansų rinkos krizė kelia visai Europos ekonomikai.

Tokių krizių, kaip ši, poveikis tikrajai ekonomikai pajuntamas tik praėjus trupučiui laiko. Siekdama, kad neigiami padariniai būtų tik minimalūs, be veiksmų, kurių imasi valstybės, Europa turi nustatyti ir tam tikras priemones.

Kovojant su klimato kaita 2009 m. bus lemiami.

Sprendžiant aplinkos apsaugos problemas, ateinančiais metais Europa turės galimybę pasirodyti kaip stiprus tarptautinis partneris. ES derybų pozicijų nustatymas per Kopenhagoje vykstančią Jungtinių Tautų klimato kaitos konferenciją – ne tik svarbus su aplinkos apsaugos klausimais susijęs prioritetas; jis turi tarpusavio ryšių ir su kitomis politikos sritimis. Europos Sąjunga gali įrodyti esanti novatoriška jėga ne tik Europos žemyne, bet ir viso pasaulio klimato apsaugos srityje.

Vis dėlto kitais metais turime užtikrinti, kad dėl svarbių būsimų iniciatyvų tebevykstantis darbas nebus užmirštas.

Nepaisant to, kad bendrosios žemės ūkio politikos padėtis šiais metais buvo persvarstyta, žemės ūkio sektoriaus interesai Europos politikoje turi ir toliau išlikti prioritetiniai.

Georgios Toussas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Kreditų krizė, ši gili kapitalizmo sistemos krizė – šio meto darbininkų nelaimė, dėl kurios didėja su nedarbu susijusios problemos, kenkiama socialinio draudimo ir pensijų sistemoms bei toliau mažėja dirbančiosios klasės šeimų pajamos ir prastėja jų gyvenimo lygis.

Kapitalas ir jo politiniai atstovai perkelia kreditų krizės naštą ant darbininkų pečių ir iš visų jėgų stengiasi pakenkti dirbančiųjų teisėms bei taip apsaugoti savo pelningumą.

Taryba ir Komisija per savo pareiškimus, kartu su Europos Parlamentu, užsiima kapitalui palankias pozicijas ir atkakliai vykdo tą pačią katastrofišką ekonomikos ir pinigų politiką ragindami darbuotojų sąskaita greičiau pradėti kapitalo pertvarkymus ir reformas. Jie pritaria ekonominei ir pinigų sąjungai, Maastrichto sutarčiai ir keturioms laisvėms, stabilumo paktui ir socialinių išlaidų mažinimui pagal finansinės drausmės sistemą. Jie reikalauja, kad ES griežčiau prižiūrėtų valstybes nares ir palankiai vertina bei remia jos socialiai nekontroliuojamą vaidmenį taip siekdami efektyviau palaikyti kapitalą. Jie ragina greičiau ir tiksliau taikyti prieš darbo žmones nukreiptą Lisabonos sutartį ir bendrą ES ekonomikos politikos orientaciją.

Darbininkų ir dirbančiosios klasės patirtis verčia juos atmesti barbariškumo politiką ir jai priešintis.

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

12. Klausimų valanda (klausimai Tarybai)

Pirmininkė. – Kitas klausimas – Klausimų valanda (B6-0484/2008).

Šie klausimai skirti Tarybai.

Klausimas Nr. 1, pateikė **Bernd Posselt** (H-0794/08)

Tema: Krikščionys Turkijoje – Mor Gabriel vienuolynas.

Ką Taryba mano apie krikščionių mažumų padėtį Turkijoje, ir ypač apie dabartinį ginčą dėl Rytų Turkijoje stovinčio Mor Gabriel vienuolyno dalinio turto nusavinimo?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau atsakyti M. Harkin jai pasakydamas, kad Taryba religijos laisvei Turkijoje skiria didžiulį dėmesį ir keletą kartų akivaizdžiai tai parodė.

Konkretų M. Harkin minimą atvejį vis dar nagrinėja Turkijos teismai, ir šiame etape ne aš turėčiau jį komentuoti. Tačiau šį atvejį stebime labai atidžiai.

Apskritai, jūsų klausimas susijęs su religijos laisve Turkijoje. Ši tema – labai svarbi, o Turkija turi neatidėliotinai siekti pažangos ir, siekdama sukurti tinkamą teisinį pagrindą, priimti konkrečias priemones. Šiuos klausimus Europos Sąjunga nuolat kelia savo dialoge su Turkija, ir per paskutinį ES ir Turkijos asociacijos tarybos susitikimą 2008 m. gegužės 27 d. jiems buvo skirtas ypatingas dėmesys. Ta proga atkreipdama dėmesį į viešai paskelbtus Turkijos vyriausybės ketinimus ir atnaujintus įsipareigojimus toliau tęsti reformų procesą bei šalinti esamus trūkumus, Europos Sąjunga pabrėžė poreikį šiuos įsipareigojimus nedelsiant perkelti į konkrečias veiksmingas priemones.

Tam tikra pažanga jau matoma: Turkija ėmėsi veiksmų, pvz., 2008 m. vasario mėn. priėmė bendrovės steigimą reglamentuojančių įstatymų pakeitimus. Dėl šių pakeitimų buvo panaikintas draudimas užsieniečiams Turkijoje steigti bendroves, ir dabar taikomas abipusiškumo principas.

Tačiau nepaisant šių pagirbtinų bendrovės steigimą reglamentuojančių ypatybių, vis dar reikia spręsti daugybę sunkumų, su kuriais ir toliau susiduria religinės bendruomenės bei mažumos, ypač susijusius su jų teisiniu statusu ir, privalau tai pabrėžti, su jų nuosavybės teisėmis.

Religinės laisvės klausimas buvo atitinkamai dar kartą iškeltas per politinį dialogą per rugsėjo 15 d. Briuselyje vykusį ministrų susitikimą. Taryba gali patikinti M. Harkin, jog ji labai atidžiai stebės religijos laisvės klausimą, įskaitant naujų bendrovės steigimą reglamentuojančių įstatymų įgyvendinimą, ir kad ji iškels šį klausimą Turkijos valdžios institucijoms visais lygmenimis, kuriais, jos manymu, dera taip daryti.

Deja, ką tik sužinojau, kad klausimą iš tikrųjų uždavė B. Posselt. Mano dokumente parašyta kitaip, ir, gerb. pirmininke, labai dėl to atsiprašau.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Esu labai dėkingas einančiam Tarybos Pirmininko pareigas. Tai buvo mano klausimas. Dėkoju už labai gerą atsakymą. Prancūzija nuo seno tradiciškai palaiko ryšius su Artimųjų ir Vidurio Rytų krikščionimis. Norėčiau užduoti papildomą klausimą. Be savo religinės funkcijos, Mor Gabriel vienuolynas regione atlieka asirų krikščionių mažumos kultūros ir ekonomikos centro vaidmenį. Ką Taryba daro siekdama apsaugoti šias mažumas, kurių egzistavimui iškilo grėsmė? Kokia Tarybos pozicija dėl kitoms krikščionių bendruomenėms skirtų bažnyčių statybos? Kaip žinia, šis procesas Turkijoje ir toliau lieka komplikuotas.

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, leiskite pradėti nuo B. Posseltui skirto nuoširdaus atsiprašymo už savo neapdairią klaidą. Tikiuosi, jis nepriėmė to asmeniškai. Atsakydamas į jo klausimą pasakysiu, kad, kaip užsiminiau per savo pirmąsias pastabas, Turkijoje, kaip ir kitose šalyse, labai atidžiai sekame religinių laisvių įgyvendinimą ir ypač mažumoms šalies valdžios institucijų suteikiamas garantijas.

Taip jau nutiko, kad Turkijoje, kaip ir kai kuriose kitose šalyse, mažumomis tapo krikščionys, ir, kaip pastebėjo B. Posselt, šiais atvejais esam itin akyli. Mor Gabriel vienuolyno atvejis dar nagrinėjamas, taigi turėtume sulaukti jam skirto nuosprendžio.

Kadangi kaip derybų dėl to, ką vadiname persvarstyta Stojimo partneryste su Turkija, dalis su šiuo klausimu susijęs mūsų dialogas su Turkijos valdžios institucijomis, akivaizdu, kad visi su pagrindinėmis laisvėmis, su religijos laisve ir su poreikiu imtis priemonių, reikalingų tolerancijos klimatui, kuriame gali būti užtikrinta visiška pagarba religijos laisvei, atstatyti, susiję aspektai buvo iškelti ir tapo mūsų dialogo su Turkijos valdžios institucijomis pagrindu. Norėčiau dar kartą tai patvirtinti, gerb. B. Posseltai.

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Gerb. Tarybos Pirmininke, krikščionių bažnyčių problemos neapsiriboja vien Turkija. Jų aptikta ir į dalis padalytos Kipro salos šiaurės rytinėje dalyje.

Ar šiuo klausimu Tarybos lygmeniu vyksta diskusijos ir – tai ypač svarbu – ar imamasi kokių nors su Turkija susijusių veiksmų siekiant užtikrinti, kad ji teisingai naudojasi visa savo įtaka, kurią neabejotinai daro šioje srityje?

Jim Allister (NI). - Norėčiau atkreipti ministro dėmesį į ilgalaikę kampaniją, vykdomą prieš labai mažą Turkijos protestantų bendruomenę. Dabar ji virto absurdišku teismu, kuris jau kelis mėnesius vyksta prieš du jaunuolius: Turaną Topalį ir Hakaną Taştaną. Jie buvo apkaltinti turkiškumo įžeidinėjimu ir patraukti į teismą. Jų nusikaltimas, matyt, buvo savos religijos išpažinimas. Negi neaišku, kad vadovaudamasi tokiu požiūriu į religijos laisvę Turkija dar išties turi nueiti labai ilgą kelią, kol atitiks pagrindinius žmogaus teisių ir religijos laisvės standartus?

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas į R. Racko klausimą pasakysiu, jog taip, be abejo, labai gerai žinome apie didžiulę Turkijos šiaurinei Kipro salos daliai daromą įtaką ir šias problemas iškelsime. Kaip žinote, ketvirtadienį Europos Parlamente lankysis išrinktų Turkų Kipro atstovų delegacija. Tada turėsime galimybę pareikšti didžiulį savo susirūpinimą šiais klausimais.

Leiskite dar kartą patikinti J. Allisterį ir pasakyti jam, kad mes, žinoma, stebime visų pripažintų kaltais likimus. Dėkoju jam, kad pranešė apie dviejų protestantų bendruomenei priklausančių jaunuolių, kuriems buvo iš tikro grasinama ar kurie patyrė agresiją dėl savo religinių įsitikinimų, atvejį. Todėl, gerb. J. Allisteri, į šį atvejį atkreipsime Turkijos valdžios institucijų dėmesį.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 2, pateikė **Manuel Medina Ortega** (H-0796/08)

Tema: Naujas su migracija susijęs spaudimas Europai

Per pastarąsias savaites Europos Sąjungai priklausančios Viduržemio jūros šalys pajautė su migracija susijusį spaudimą.

Ar Taryba svarsto naujas diplomatinės priemonės ar kitokių veiksmus, kuriais siekiama padėti šioms šalims sulaukyti naują minėtoje srityje pasireiškiančią nelegalios imigracijos bangą?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas į M. M. Ortegos klausimą pasakysiu, kad jei neklystu, jau pati padėjote man susidoroti su šiuo klausimu. Migracijos politika, kurią Europos Sąjunga ketina įgyvendinti, pagrįsta solidarumo principu; solidarumo tarp valstybių narių (ypač tarp tų, kurioms gresia stiprus su migracija susijęs spaudimas) ir solidarumo su kilmės šalimis, ypač siekiant reaguoti į pagrindines skurdo priežastis.

Šis principas – 2005 m. Europos Vadovų Tarybos apibrėžto visuotinio požiūrio į migraciją pagrindas. Šiuo visuotiniu metodu siekiama sustiprinti su migrantų kilmės ir tranzito šalimis vykdomą dialogą bei bendradarbiavimą. Juo siekiama užtikrinti, kad dialogas su šiomis šalimis apimtų visus migracijos aspektus, ypač legalią migraciją, nelegalios migracijos prevenciją ir kovą su ja bei migracijos ir plėtros sąsają.

Vėliau Europos Vadovų Taryba nuolat patvirtindavo būtinybę tęsti ir stiprinti šį metodą bei dėti visas pastangas, kad jo įgyvendinimas taptų vis efektyvesnis.

Šiomis bendradarbiavimo tarp kilmės, tranzito ir tikslo šalių nuotaikomis 2006 m. liepos mėn. Rabate įvyko pirmoji ES ir Afrikos ministrų konferencija migracijos ir vystymosi klausimais. Antroji ministrų konferencija migracijos ir vystymosi klausimais bus surengta 2008 m. lapkričio 25 d. Paryžiuje. Per ją bus siūloma patvirtinti veiksmų programą, kuri truks kelerius metus ir bus sudaryta iš veiksmų, kuriuos partneriai, susiduriantys su per vakarų Afriką besidriekiančių maršrutų migracijos srautais, bus paprašyti įgyvendinti. Ypatingas dėmesys bus skiriamas nelegalios imigracijos ir prekybos žmonėmis prevencijai bei kovai su jomis.

Sienų valdymas, įskaitant fizinių ir žmogiškųjų išteklių stiprinimą bei operatyvų bendradarbiavimą su agentūra FRONTEX, – taip pat viena svarbiausių dialogo ir operatyvaus bendradarbiavimo su trečiosiomis – ypač su Viduržemio jūros pakrantės – šalimis sričių. Todėl, pvz., agentūros FRONTEX globojama bendra operacija Hera 2008 padėjo gerokai sumažinti Kanarų salų pakrantėje išsilaipinančių migrantų skaičių.

Ta pačia dvasia migracijos klausimai sudarys dalį per derybas, kurias šį mėnesį Komisija, atsižvelgdama į rugsėjo mėn. Europos Vadovų Tarybos jai suteiktus įgaliojimus siekiant sudaryti pamatinį susitarimą tarp Europos Sąjungos ir Libijos, ketina pradėti su šia šalimi, užduodamų klausimų.

Pagaliau, kaip žinote, su praėjusių metų spalio mėn. priimtu Europos imigracijos ir prieglobsčio paktu buvo dar kartą patvirtintas atsakomybės principas. Šiame pakte taip pat pabrėžiama būtinybė solidarizuotis su valstybėmis narėmis, kurioms dėl jų geografinės padėties gresia imigrantų antplūdis arba kurių ištekliai riboti, o Komisija raginama priimti sprendimus, kurie, vadovaujantis solidarumo dvasia, padės atkreipti dėmesį į šių valstybių patiriamus sunkumus.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gerb. Tarybos Pirmininke, sutinku su požiūriu, kuriuo vadovaujasi Europos Vadovų Taryba. Kyla klausimas, ar galime priimti konkrečias priemones: laikas bėga o problemos vis didėja. Ypač su sunkumais susiduria Viduržemio jūros šalys. Kai kurios jų šioms problemoms spręsti turi ekonominių išteklių, o kitos, pvz., dėl savo mažo ploto ir ribotų išteklių su milžiniškais sunkumais susidurianti Malta, – neturi.

Taip pat yra dėl tarptautinių taisyklių kylančių problemų, pvz., dėl Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos, kuri veiksmingai apsaugo vaikus nuo grąžinimo į jų kilmės šeimas. Nežinau, ar Europos Vadovų Taryba atsižvelgė į tai, kad vaiko apsaugą reglamentuojančios taisyklės sudarytos taip, kad atsiduriame absurdiškoje padėtyje, kai į Europą atvykę vaikai negali būti grąžinti į savo kilmės šeimas nepaisant to, kad jos buvo nustatytos.

Galiausiai turiu paminėti konkretesnius aspektus: žinau, kad kai kuriose Afrikos šalyse, pvz., Malyje, šiuo metu pradėtos kelios ypatingos iniciatyvos, kuriomis siekiama įsteigti imigracijos centrus, kad kilmės ar tranzito šalys šias problemas galėtų spręsti savarankiškai ir būtų išvengiama dramatiškų padėčių, kai daugybė žmonių žūva jūroje nesėkmingai bandydami pasiekti mūsų krantus.

Jean-Pierre Jouyet. – (FR) Gerb. pirmininke, dėkoju M. M. Ortega už naudingus ir tinkamus klausimus. Jis visiškai teisingas. Turime užtikrinti, kad mažiau išteklių turinčios šalys bus paremtos: Maltos atvejis visiškai aiškus, aš tai žinau. Turime apsvarstyti persikirstymą ir padidinti aplink Maltą esančioms vietovėms skirtus išteklius. Taip pat turime ieškoti būdų, kaip šiuo atžvilgiu sutvirtinti agentūros FRONTEX mechanizmą, ypač Maltos atveju.

Antra, kaip M. M. Ortega žinoma, kaip Rabato konferencijos tęsinys migracijos ir vystymosi klausimais 2008 m. lapkričio 25 d. Paryžiuje vyks antroji ES ir Afrikos ministrų konferencija. Joje numatyti trys techniniai susitikimai dėl legalios ir nelegalios migracijos bei dėl migracijos ir vystymosi. Kadangi dabar negaliu atsakyti į užduotą klausimą, duodu žodį, kad paprašysiu Tarybos Generalinio Sekretoriato pateikti kuo tikslesnę ataskaitą apie nepilnamečių apsaugos standartus.

Kalbant apie trečiąją dalį – apie Malį – M. M. Ortega visiškai teisingai pabrėžia šių susitarimų svarbą. Tai, ko mes, Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti šalis, norime ir ką raginame Tarybą toliau tęsti – sudaryti tokius susitarimus su imigracijos kilmės šalimis. Šiuo atžvilgiu bendras vystymasis ir dialogas su kilmės

šalimis – labai svarbūs, o šis susitarimas su Maliu man taps atskaitos tašku. Būtent tai norėjau pasakyti M. M. Ortegai.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Mano klausimas susijęs su prezidento N. Sarkozy inicijuota Sąjunga Viduržemio jūros regionui. Ar sprendžiant šį klausimą galima ja pasinaudoti kaip veiksminga priemone? Norėčiau užduoti du konkrečius klausimus. Pirma, iš Šiaurės Afrikos atvykstantys imigrantai: ko imamasi siekiant ten sukurti darbo vietų? Antra, iš Vakarų Afrikos tranzitu vykstantys imigrantai: negi Šiaurės Afrikoje neįmanoma įkurti priėmimo centrų?

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti, kad B. Posselt klausimas užduotas pačiu laiku. Reikėtų pradėti nuo to, kad Sąjunga Viduržemio jūros regionui – praktiškų projektų įgyvendinimui skirta sąjunga. Ji turi ir tarpkultūrinę viziją. Akivaizdu, kad ji susisijusi su ekonomikos vystymusi, o viskas, kas susiję su bendru vystymusi, įeina į ekonomikos vystymąsi. Todėl, vienaip ar kitaip, galiu B. Posseltui patvirtinti, kad šie aspektai bus svarstomi atitinkamu laiku, kai bus nagrinėjami projektai ir vyks diskusijos dėl ekonomikos vystymosi tarp dviejų Viduržemio jūros pakrančių.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 3, pateikė **Luis Yañez-Barnuevo García** (H-0798/08)

Tema: Dialogo su Kuba pradžia

Kubos demokratiniai sluoksniai labai palankiai įvertino 2008 m. birželio 23 d. Tarybos išvadas dėl Kubos. Jie teigiamai įvertino tai, kad besąlygiškas visų politinių kalinių išlaisvinimas – vienas pagrindinių ES prioritetų ir kad ji remia pagarbą žmogaus teisėms bei realią pažangą, daromą siekiant pliuralistinės demokratijos.

Ar Taryba, kartu su jos savo išvadose prisiimtais įsipareigojimais, gali įvardyti, kokių veiksmingų priemonių ji imasi siekdama toliau plėtoti dialogą su pilietinės visuomenės ir demokratinės opozicijos atstovais?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. A. Masipai, kaip pabrėžėte, birželio 23 d. Taryba, atsižvelgdama į tam tikrus teigiamus pastarojo laikotarpio pokyčius žmogaus teisių srityje, iš tiesų nusprendė atnaujinti ryšius su Kuba.

Iš pradžių Taryba nusprendė be jokių išankstinių nuostatų atnaujinti abipusiškumu pagrįstą Europos Sąjungos ir Kubos dialogą, per kurį būtų sprendžiami visi abiejų šalių interesus atitinkantys klausimai. Šiuo dialogu buvo siekiama konkrečių rezultatų, ypač žmogaus teisių klausimais. Vadovaujantis šiomis nuostatomis, gerb. A. Masipai, spalio 16 d. Paryžiuje ministrų lygmeniu įvyko pirmoji politinio dialogo tarp Europos Sąjungos ir Kubos sesija.

Antra, savo birželio 23 d. išvadose Taryba dar kartą patvirtino toliau tęsianti savo dialogą su pilietinės visuomenės ir demokratinės opozicijos atstovais per aukšto lygio vizitus, kuriuose visada bus nagrinėjami žmogaus teisių klausimai. Jei prireiks, per šiuos vizitus bus organizuojami susitikimai su opozicija.

Taryba taip pat pabrėžė, kad Sąjunga turėtų toliau siūlyti visiems Kubos visuomenės sektoriams savo praktinę pagalbą, skirtą taikiems pokyčiams saloje užtikrinti. Norint pritaikyti šias išvadas, opozicijai atstovaujančios organizacijos bus nuolat kviečiamos pareikšti savo nuomonę apie to meto politinius įvykius.

Galiausiai Taryba dar kartą patvirtino, kad Sąjunga pasirengusi konstruktyviai prisidėti prie visų Kubos visuomenės sektorių vystymosi, įskaitant vystomąjį bendradarbiavimą. Kaip žinote, esant šioms įsipareigojimams Komisijos narys Louis Michel ką tik su oficialiu vizitu viešėjo Kuboje, kur bandė susitarti dėl pagrindinių šio bendradarbiavimo principų ir galimų praktinių projektų.

Be L. Michelo vizito dar pamatysite, kad įgyvendinama birželio mėn. išvadas Taryba pasiūlė daugybę priemonių, o kitų metų birželio mėn., baigiantis Čekijos pirmininkavimui Europos Sąjungos Tarybai, ji pradės politinio dialogo su Kuba ir jo rezultatų įvertinimą. Jei paaiškės, kad Kuba pateisina Sąjungos keliamus lūkesčius, ypač žmogaus teisių klausimų srityje, šių įvertinimų pagrindais dialogas vyks ir toliau.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). - (ES) Savo kolegos Luiso Yañezo-Barnuevo García'os, oraus ir demokratiško žmogaus, kuris palaiko Kubos opoziciją ir Kubos žmones, vardu dėkoju Jums, gerb. J. P. Jouyet.

Privalote toliau dėti pastangas siekiant išlaikyti šiuos prioritetus, o didžiausią dėmesį skirti su Kubos opozicija vykdomam dialogui. Turime įgyvendinti demokratiją Kuboje ir užtikrinti Europos įsipareigojimus šiai šaliai.

Zita Pleštinská (PPE-DE). - (SK) Nepaisant pranešimų apie „pokyčius“ Kuboje, faktai rodo, kad Kuba dar nėra laisva ir demokratiška šalis. Priežastis, kodėl Kubi buvo skirtos politinės ir diplomatinės sankcijos, niekur nedingo, nes 55 iš 75 pirmųjų disidentų tebėra kalėjime.

Mano manymu, prieš priimant bet koki politinį Europos Sąjungos sprendimą dėl Kubai taikomų sankcijų nutraukimo derėtų aiškiai įvertinti padėties aplinkybes, ypač žmogaus teisių ir pilietinių Kubos piliečių laisvių srityje.

Ką Taryba jau padarė ir ką ketina daryti siekdama užtikrinti visų politinių kalinių paleidimą iš Kubos kalėjimų?

Bogusław Sonik (PPE-DE). - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. ministre, 2005 m. gegužės mėn. mane išvarė iš Kubos. Atvykęs į oro uostą buvau išvarytas, nes esu Europos Parlamento narys. Neseniai norėdamas įsitikinti, kad galėčiau kirsti sieną, paprašiau išduoti vizą, tačiau mano prašymas buvo atmestas. Ar galėčiau pasikliauti jumis, Europos Sąjungai pirmininkaujančia valstybe, kad būčiau tikras, jog Europos Parlamento narys gali aplankyti Kubą?

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau atsakyti Z. Pleštinskai, po to – B. Sonikui. 1996 m. priimta Tarybos bendroji pozicija tebegalioja. Joje rekomenduojama skatinti pereinamąjį procesą demokratinio pliuralizmo link ir gerbti žmogaus teises, taigi, siekiant šio tikslo, stiprinti dialogą su Kubos valdžios institucijomis bei visais visuomenės sektoriais. Europos Sąjunga pripažįsta esanti pasirengusi paremti šalies atvėrimo procesą ir Kubos valdžios institucijų pažangą kelyje link demokratijos.

Jei kalbėtume apie Jūsų, gerb. B. Sonikai, padėtį, aš atkreipiau į tai dėmesį. Akivaizdu, kad dėl visų Europos Parlamento narių turime būti itin budrūs ir suteikti paramą jūsų veiksams. Tokia Tarybos pozicija.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 4, pateikė **Robert Evans** (H-0801/08)

Tema: Finansų krizės pamokos

Kokias pamokas Taryba išmoko iš dabartinės finansų krizės? Dėl kokių trumpalaikių ir ilgalaikių priemonių dabar diskutuojama?

Ar į šias derybas įtraukta Islandija ir kitos ES nepriklausiančios Europos šalys, kurių ekonomikos vis dėlto glaudžiai tarpusavyje susijusios?

Klausimas Nr. 5, pateikė **Mairead McGuinness** (H-0830/08)

Tema: Valstybių narių atsakas į tarptautinę finansų krizę

Ar Taryba mano, kad valstybių narių įsikišimas siekiant apsaugoti savo bankus ir ekonomiką nuo blogiausių tarptautinės finansų krizės padarinių – žingsnis atgal?

Klausimas Nr. 6, pateikė **Gay Mitchell** (H-0832/08)

Tema: ES atsakas į finansų krizę

Kadangi pasitikėjimas finansų rinkomis žemas, o bankininkystės sektoriuje įsigalėjo sumaištis, ar Taryba, įgyvendinama nuoseklų ir bendrą metodą, stengiasi susidoroti su krize ir atkurti pasitikėjimą, ar mano, jog valstybės narės geriau pasirengusios vienašališkai suvaldyti finansų suirutę?

Klausimas Nr. 7, pateikė **Dimitrios Papadimoulis** (H-0840/08)

Tema: Finansų krizė ir Stabilumo paktas

Pasaulinė finansų krizė atskleidė prieštarą Europos Sąjungos vyriausybių ir Europos centrinio banko elgesį: jie sugeba rasti lėšų bankams nuo žlugimo išgelbėti ir taip pažeidinėja Stabilumo pakto nuostatas, tačiau siekiant patenkinti svarbius socialinius poreikius daugelį metų neleidžia nei menkiausio nukrypimo nuo šio pakto nuostatų.

Ką apie tai mano Taryba? Ar ji mano, kad atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius būtina persvarstyti Stabilumo pakto nuostatas ir vienpusišką rinkos ekonomikos, kuri buvo vienintelis vyraujantis Europos vystymosi principas, sampratą?

Klausimas Nr. 8, pateikė **Laima Liucija Andrikiienė** (H-0875/08)

Tema: Rytų Europos padėtis ir perspektyvos finansų krizės sąlygomis

Rytų Europos silpnumas, jai susidūrus su finansų krize, – ES politinius sprendimus priimančioms asmenims susirūpinimą keliantis klausimas. Rytų Europos valstybių vadovai mano, kad jų ekonomika labiau pažeidžiama nei jų Vakarų partnerių. Kokią pagrindinę Rytų Europos šalims ir būtent Baltijos valstybėms kylančią grėsmę galėtų nurodyti Taryba šios finansų krizės sąlygomis? Kokią perspektyvą Rytų Europos šalims ir būtent

Baltijos valstybėms numato Taryba artimiausiu laikotarpiu (2009–2010 m.) ir kokia būtų ilgesniojo laikotarpio perspektyva?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, pasistengsiu atsakyti į visus klausimus dėl pastaruosius penkiolika mėnesių ar ilgiau pasaulio ekonomiką veikiančios ir toliau Europos ekonomikos finansams įtaką darančios krizės.

Jei kalbėtume apie Europos Sąjungą, norėčiau jums priminti, kad š. m. spalio 15–16 d. Europos Vadovų Taryba pareiškė savo išipareigojimą bet kokiomis aplinkybėmis imtis visų būtinų priemonių, reikalingų finansų sistemos stabilumui išlaikyti, pagrindinėms finansų institucijoms paremti, bankrotams išvengti ir indėlininkų indėlių apsaugai užtikrinti.

Dėl finansų sistemos Europos Vadovų Taryba taip pat tvirtai paragino visus sistemos veikėjus elgtis atsakingai, ypač veikiančius bankų sektoriuje. Ji pabrėžė, kad tikrasis bendrovių direktorių pareigų atlikimas turėtų atsispindėti jų atlyginimuose, įskaitant išeitines išmokas ir kitas atleidžiamam aukštas pareigas ėjusiam samdomam darbuotojui išmokamas kompensacijas. Be to, ji sutiko užtikrinti, kad akcijų pasirinkimo susitarimai neturėtų lemti pernelyg didžiulės rizikos prisiėmimo ar pernelyg pabrėžti trumpalaikius tikslus.

Po šio susitikimo lapkričio 7 d. įvyko neformalus valstybių arba vyriausybių vadovų susitikimas, per kurį turėjo būti parengtas suderintas praėjusią savaitę Vašingtone vykusiam G20 viršūnių susitikimui skirtas Europos metodas. Per šį neformalų susitikimą buvo išskirti tikslai priimti greitus su skaidrumu, pasaulinio masto reglamentavimo standartais (ypač apskaitos standartais), finansų priežiūra ir krizės valdymu susijusius sprendimus, užkirsti kelią interesų konfliktams ir sukurti ankstyvo įspėjimo sistemą taip, kad būtų galima atkurti indėlininkų ir investuotojų pasitikėjimą.

Norėdamas detaliau atsakyti į gerbiamo Parlamento nario klausimą, užduotą Socialistų frakcijos Europos Parlamente vardu, ir pakartodamas R. Evanso klausimą dėl kaip atsako į krizę nagrinėjamų praktinių priemonių, norėčiau paminėti šiuo metu Tarybos svarstomą Kapitalo reikalavimų direktyvos reformą. Tarybos darbas dėl šio pasiūlymo jau gerokai pažengė į priekį. Komisija taip pat ką tik pasiūlė reglamentą dėl įvertinimo agentūrų patvirtinimo sistemos. Šis pasiūlymas nukreiptas ta pačia kryptimi tiek, kiek kapitalo reikalavimai priklauso nuo suteiktų įvertinimų.

Kalbant apie indėlininkų indėlių apsaugą, Komisija pasiūlė pakeisti dabar galiojančią direktyvą ir padidinti minimalios garantijos lygį iki 50 000 EUR bei toliau jį ateityje didinti iki 100 000 EUR. Europos Parlamentas ir Taryba šiuo metu svarsto šį pasiūlymą.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į finansų krizės komandos, kuri buvo įsteigta po spalio 15–16 d. vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo, įkūrimą. Kaip žinote, ši komanda – neformalus mechanizmas, skirtas įspėjimams, keitimuisi informacija ir įvertinimams tarp Europos Vadovų Tarybos atstovų, Europos Vadovų Tarybos Pirmininko, Komisijos, jos Pirmininko, Europos centrinio banko prezidento, Eurogrupės prezidento, valstybių narių vyriausybių ir, žinoma, Ekonomikos ir finansų komiteto – šios išankstinio perspėjimo komandos ramsčio – primininko.

Atsakydamas į M. McGuinness ir G. Mitchello užduotus klausimus norėčiau pabrėžti, kad Europos Vadovų Taryba patvirtino veiksmų planą, kuriuo siekiama valstybėms narėms pasiūlyti jų finansų sektoriui skirtą išbaigtą bendrą nacionalinio gelbėjimo ir pagalbos priemonių sistemą. Europos Vadovų Taryba paragino valstybes nares atsižvelgti į galimą jų nacionalinių sprendimų poveikį kitoms valstybėms narėms. Taip pat pripažįstame, kad Islandija patyrė didelių sunkumų. Spalio mėn. Europos Vadovų Taryba į šią šalį pasiuntė solidarumo žinią. Lapkričio 4 d. vyko Ekonomikos ir finansų tarybos susitikimai, galiausiai – susitikimai su Europos ekonominės erdvės Taryba, per kuriuos asmeniškai susitikau su Islandijos atstovais. Manau, kad mums pavyko rasti priimtinas solidarumo priemones ir sudaryti susitarimus, kurie pagal Europos ekonominės erdvės Tarybos sistemą sujungia mus su šia šalimi.

Dėl D. Papadimouliso užduoto klausimo dėl Stabilumo ir augimo pakto, norėčiau priminti apie spalio 7 d. Europos Vadovų Tarybos priimtas išvadas, kuriose ji patvirtino savo norą matyti paketą taikomą atsižvelgiant į išskirtines aplinkybes, su kuriomis esame susipažinę. Įgyvendinant spalio 7 d. sprendimą, be abejo, privalu atsižvelgti į G20 viršūnių susitikime priimtas išvadas, kuriomis raginama siekiant veiklos išlaikymo naudotis visais turimais ištekliais.

Atsakydamas į L. L. Andrikenės užduotą klausimą norėčiau priminti, kad, anot Komisijos, Vengriją, Lietuvą, Estiją, Bulgariją ir Rumuniją finansų krizė paveikė labiau nei kitas valstybes nares. Šios valstybės jau daugelį metų turėjo naudos iš palankių finansavimo iš išorės sąlygų, o tai, be jokių abejonių, sukėlė dabartinio mokėjimų balanso deficitą ir užsienio skolų susikaupimą. Akivaizdu, kad dabartinės finansavimo sąlygos

mažiau palankios, o problema, su kuria susiduria šios valstybės – kaip iš naujo pasiskolinti ir grąžinti užsienio skolą.

Dėl Vengrijos Taryba, vadovaudamasi vidutinės trukmės finansinės paramos mokėjimų balansams mechanizmu, ką tik suteikė 6,5 mlrd. EUR paskolą. Be Tarybos paskolos, Tarptautinis valiutos fondas suteikė 12,5 mlrd. EUR vertės paskolą, o Pasaulio bankas – 1 mlrd. Nežinau, ar ši paskola suteikta doleriais, ar eurai.

Kadangi dabar finansavimui skirta 12 mlrd. EUR, kyla pavojus, kad siekiant įgyvendinti būsimus reikalavimus ši priemonė bus nebepakankama. Todėl Komisija ką tik pasiūlė padidinti šiai šaliai skiriamos paramos dydį iki 25 mlrd. EUR. Taryba paprašė Parlamento dėl šio pasiūlymo pareikšti savo nuomonę.

Peter Skinner (PSE). - Palankiai vertinu Tarybos pastabas ir bendrą požiūrį į finansinių paslaugų krizę. Iš tikro tikiuosi, kad galėsime remtis paskutinio G20 viršūnių susitikimo rezultatais. Kaip minėjote, turime pasinaudoti šiais veiksmais ir pasiekti visuotinių pasaulinio reglamentavimo, ypač finansų priežiūros, rezultatų.

Turiu pasakyti, kad ir finansų priežiūrai reikalinga finansinė parama. Visi tai matėme. Be abejo, šie pinigai – mokesčių mokėtojų. Tačiau kad priežiūra būtų tinkama, reikia, kad ne tik bankai, bet ir draudimo bendrovės būtų mokios. Taigi, įdomu, ar paremsite grupių priežiūrą ir ar paremsite jas, kaip nurodyta programoje „Mokumas II“. Nors savo finansų reglamentų sąrašė apie tai neužsimenate, ši parama buvo apsvaistyta dar iki krizei prasidedant ir manoma, kad per krizę galėtų mums padėti. Jei taip, galbūt Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti šalis galėtų paaiškinti, kodėl ji ketina gruodžio 2 d. iš šio pasiūlymo išbraukti paramą grupėms ir ar ji suvokia, koks nenaudingas gali būti šis žingsnis.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Mūsų klausimai buvo suformuluoti prieš kelias savaites, o padėtis dabar dar pablogėjo ir skiriasi nuo tada buvusios. Tuo remdamasi norėčiau paklausti, kiek vieninga yra Europos Vadovų Taryba imdamasi bendrų veiksmų? Kokiais atvejais, kai valstybės narės turėtų veikti savarankiškai, ši sistema veikia efektyviai?

Gay Mitchell (PPE-DE). - Ar ne laikas imtis ko nors panašaus į Maršalo pagalbos planą? Galbūt N. Sarkozy plano Europai?

Kaip jį finansuotumėte? Jeigu Kinija ketino skolinti pinigų Europos investicijų bankui ar Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankui, o jūs rengėtės suteikti dotacijų valstybėms narėms, tai neturėtų jokios įtakos jų skolos ir BVP santykiui.

Kaip grąžintumėte skolą? Pasinaudodami muitų bei akcizų mokesčiais, kuriuos surinktumėte iš prekybos ir, galbūt, iš įplaukų iš papildomo 0,5 proc. dydžio PVM, kurį sumokėtų valstybės narės ir taip pritrauktų šią priemonę.

Ar per savo gruodžio mėn. vyksiantį susitikimą svarstysite Maršalo pagalbos rūšies planą ir liausitės pilstę iš tuščio į kiaurą? Šis nuosmukis mums ką tik prasidėjo, o jei pasitiksime jį apskaičiavę riziką, rasime būdą, kaip su juo susidoroti.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). - (EL) Gerb. Tarybos Pirmininke, net ankstesnis Komisijos Pirmininkas R. Prodi sakė, kad Stabilumo paktas nėra protinga išeitis, nes kol Europa grimzta į nuosmukį ir reikalauja imtis vystymąsi, užimtumą ir socialinę sanglaudą skatinančių priemonių, jame rūpinamasi tik infliacija, deficitu ir skolomis.

Mano klausimas toks: ar užuot sušvelninę jo nuostatas svarstote apie jo pakeitimą? Jei negalite ar to nedarysite, prašau perduoti Europos Vadovų Tarybos Pirmininkui, kad šis krizės dempingas turi liautis.

Laima Liucija Andrikienė (PPE-DE). - (LT) Gerb. J. P. Jouyet, kalbėjote apie Vengriją, ir Vengrijai reiškiamas solidarumas tiesiog padėrinantis, bet mane labai domina ir kitos šalys, kurias Jūs minėjote: Bulgarija, Rumunija ir ypač Lietuva. Ar gali Lietuva finansų krizės akivaizdoje taip pat tikėtis Europos Sąjungos solidarumo?

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas gerbiamaam Parlamento nariui, kuris pakartojo R. Evanso klausimą, pasakysiu, kad jis – visiškai teisingas. Mokumo problemos daro įtaką ne tik bankams, bet ir draudimo bendrovėms. Turime priimti šio sektoriaus, kuris gali būti konsoliduotas arba tarptautinis, grupių problemas spręsti pritaikytus priežiūros mechanizmus.

Todėl esame pasiryžę tinkamai užbaigti su „Mokumo II“ direktyva susijusius darbus. Tikimės, kad jie bus užbaigti kuo greičiau ir palaikome Komisijos atliekamą darbą. Tikimės šiuo klausimu pasiekti kompromisą, tačiau akivaizdu, kad reikia veiksmų, kurie draudimo grupių lygmeniu sustiprintų mokumo kontrolę.

Jei kalbėtume apie M. McGuinness klausimą, manau, kad G20 viršūnių susitikimo atsakas, būdas, kaip jis buvo parengtas, ir tai, kad buvo parengtas veiksmų planas, dėl kurio sutarė visos G20 šalys rodo, jog Europos Vadovų Tarybos veiksmai buvo vieningi. Esant šiam veiksmų planui norėčiau priminti, kad yra teigiančių, jog turėtume paraginti visus įmanomus išteklius skirti veiklos palaikymui. Šiame veiksmų plane apibrėžtos itin praktiškos finansų reguliavimo priemonės, kurias ką tik išvardijau ir kurių neketinu iš naujo kartoti. Laukiame greito jų įgyvendinimo Europos Sąjungos lygmeniu. Kaip atsaką ne tik į finansų, bet ir į ekonomikos krizę paraginame Komisiją imtis būtinų teisėkūros arba praktinių iniciatyvų, o šiuos rūmus – jas palaikyti ir kuo greičiau priimti būtinus tekstus.

Dėl valstybių narių koordinavimo, norėčiau pasakyti M. McGuinness, kad, mano manymu, labai svarbu, jog ankstyvo išspėjimo komanda – koordinavimo komanda – tinkamai veiktų kartu su Ekonomikos ir finansų komitetu, su valstybių narių ir įvairių suinteresuotų institucijų – ar tai būtų Europos centrinis bankas ar Eurogrupė – atstovais.

Dėl G. Mitchello pasisakymo, manau, kad neminint Maršalo plano ir turint mintyje G20 principų taikymą, Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios šalies vardu pasakysiu, jog visi norime matyti, kaip Bendrijos lygmeniu naudojamosi visais veiksmų svertais ir kad jie papildomi šalių lygmeniu taikomomis priemonėmis: ar tai būtų dabartinės Europos investicijų banko paskolos, ar prieinami Bendrijos biudžeto ištekliai, kuriais taip pat reikėtų naudotis siekiant išlaikyti veiklą, ar, žinoma, šalių biudžetų ištekliai, ypač susiję su būsimomis išlaidomis ar skirti verslo paramos projektams, ar, netgi Bendrijos lygmeniu, tam tikrų taisyklių sušvelninimas ar pritaikymas siekiant padėti su didžiausiais sunkumais susiduriantiems sektoriams. Šiuo atžvilgiu į reikalus žiūrime labai pragmatiškai, tačiau visiškai aišku, kad šioje srityje turime imtis veiksmų. Bet kuriuo atveju esate absoliučiai teisi, ir Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti šalis visiškai pritaria Jūsų požiūriui.

Dėl to, ką pasakė L. L. Andrikenė, apgailestauju, tačiau Vengrija gavo finansinę paramą. Kaip sakiau ir galiu patvirtinti, kad fondas jai suteikė 12,5 mlrd. EUR, o Sąjunga – 6,5 mlrd. EUR. Akivaizdu, kad šis solidarumas naudingas šalims, kurių mokėjimų balansą paveikė rimtos krizės ir kurios susiduria su užsienio skolos refinansavimo problemomis.

Būkite tikri, kad Sąjungoje įgyvendinsime visus būtinus solidarumo mechanizmus. Vengrijos atveju susidūrėme su ypač rimta padėtimi. Taip pat turiu mintyje ir Islandiją. Patekome į keblią padėtį. Jei – tikrai to nelinkėčiau – Baltijos ar kitos tam tikros jums geriausiai pažįstamos šalys susidurtų su tokiais pat sunkumais, turėtų būtų panaudoti tokie patys solidarumo mechanizmai. Tokia Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios šalies pozicija, o be solidarumo, žinoma, nebūtų vienybės.

D. Papadimoulisui norėčiau pasakyti, kad pirmiausia ne visada sutinku su Pirmininku R. Prodžiu. Panašu, tik kartais. Antra, kyla tam tikros biudžeto disciplinos būtinybė. Trečia, kaip užsiminiau kalbėdamas apie G20 viršūnių susitikimo išvadas, akivaizdu, kad šiuos principus reikia taikyti tik išskirtinėmis aplinkybėmis, o išskirtinės priemonės – tiesiog būtinos. Tai turi prasmės, ir šiuo atveju sutinku, kad neturėtume būti dogmatiški. Galiausiai, ketvirta, dėl turizmo: pakankamai gerai pažįstu Europos Vadovų Tarybos Pirmininką ir žinau, kad jis turi kitų mėgstamų vietų. Žinau ir tai, kad jis iš visų jėgų stengiasi dirbdamas Europos Sąjungos labui. Tikiuosi, atkreipsite dėmesį, kad tai mums labai svarbu.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Gerb. J. P. Jouyet, pasinaudojus finansine pakeitimo vertybiniais popieriais technika, JAV antrinės būsto paskolos buvo paverstos paskolų skoliniais įsipareigojimais ir kitais Europos bankų ir piliečių perkamais vertybiniais popieriais.

Ar Taryba žino, kiek šių finansinių šiukšlių mums pardavė kita Atlanto pusė?

Avril Doyle (PPE-DE). – Norėčiau sužinoti, ar Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija prie bendro Tarybos stalo nesijaučia atskirta dėl pagarsėjusio jos nuolaidaus rinkos reguliavimo, šiuo konkrečiu atveju – dėl finansinių paslaugų reguliavimo.

Jean-Pierre Jouyet. – (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas į gerbiamo Parlamento nario klausimą tikslų skaičių pasakyti negalėsiu. Man žinomi skaičiai ištis dideli, o pakeitimo vertybiniais popieriais atvejų ekscesas – daugiausia iš už Atlanto, tačiau išplitęs ir Europoje – gerokai viršija daugelio valstybių narių, ar netgi ES BVP. Tai iš tiesų nemažai. Tiek galiu pasakyti. Todėl turime pakeitimą vertybiniais popieriais tam, kad galėtume

susidoroti su dėl precedento neturinčių sunkumų kilusiu destabilizavimo šoku. Būtent tai šiandien galiu pasakyti.

Atsakydamas A. Doyle pasakysiu, kad tikiuosi, jog tiek šio, tiek kitų klausimų atžvilgiais nesame visiškai atskirti, o Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija pasitiki savo jėgomis. Finansų reguliavimas, gerb. A. Doyle, nėra lengvas dalykas, tačiau manau, kad darome pažangą. Šią popietę jūs rūmuose su Europos Komisijos Pirmininku pasikeitėte nuomonėmis, o dėl veiksmų plano, kurį nustatė Europos Vadovų Taryba, per neformalų valstybių arba vyriausybių Vadovų susitikimą suderino visa Europa ir kuris parengtas vadovaujantis šią savaitę Vašingtone vykusio G20 viršūnių susitikimo darbu, esame palyginti užtikrinti.

Daugiau nėra argumentų, bent jau susijusių su teorija. Turime spręsti šio reguliavimo trūkumą. Niekas nenori turėti daugiau taisyklių, tačiau privalome keletą jų priimti bei užtikrinti, kad indėlininkų ir investuotojų atžvilgiu veikia saugi ir skaidri sistema. Manau, dėl to mums pritartų visas pasaulis. Po to liks tik suderinimo klausimas.

Pirmininkė. – Klausimas Nr. 10, pateikė **Hélène Goudin** (H-0806/08)

Tema: Politinė atsakomybė už piktnaudžiavimą, vykusį per ES karines operacijas.

Švedijoje buvo rasta įrodymų, kad į ES operacijoje „Artemidė“ Bunioje, Kongo Demokratinėje Respublikoje dalyvavusios Prancūzijos karinės pajėgos išitraukė į kalinio kankinimus ir inscenizavo jo egzekuciją. Tvirtinama, kad šis incidentas įvyko 2003 m. liepos 13 d., o jį tyrė ir Švedijos, ir Prancūzijos ginkluotosios pajėgos. Dėl šio incidento kyla daugybė klausimų dėl būsimo bendradarbiavimo.

Ar yra garantijų, kad ES valstybių narių į ES operacijas siųstos pajėgos laikosi patvirtintų konvencijų nuostatų ir elgiasi kompetentingai pagal tarptautinės teisės normas? Kaip Taryba ketina toliau tirti dabar Prancūzijos atliekamo tyrimo dėl Bunios incidento rezultatus?

Klausimas Nr. 11, pateikė **Hanne Dahl** (H-0807/08)

Tema: Politinė atsakomybė už piktnaudžiavimą, vykusį per ES karines operacijas.

Švedijoje buvo rasta įrodymų, kad į ES operacijoje „Artemidė“ Bunioje, Kongo Demokratinėje Respublikoje dalyvavusios Prancūzijos karinės pajėgos išitraukė į kalinio kankinimus ir inscenizavo jo egzekuciją. Tvirtinama, kad šis incidentas įvyko 2003 m. liepos 13 d., o jį tyrė ir Švedijos, ir Prancūzijos ginkluotosios pajėgos. Švedijos įrodymai buvo prieštaringi, o po Prancūzijos atlikto tyrimo buvo prieita prie išvados, kad jokio piktnaudžiavimo nebuvo, tačiau dėl šio incidento kyla daugybė klausimų dėl ateities.

Kas turėtų priimti politinę atsakomybę už viršytus valstybių narių karinių pajėgų, dalyvavusių ES operacijose užsienyje, įgaliojimus? Ar įmanoma ilgam sustabdyti valstybės narės dalyvavimą ES operacijose, jei jos karinės pajėgos pripažįstamos kaltomis įvykdžiusios karo nusikaltimą dalyvaujant ES operacijoje, kad taip būtų galima apginti ES valstybių narių karinių pajėgų gerą vardą ir reputaciją?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, H. Goudin ir H. Dahl uždavė rimtus klausimus. Galiu ir jas, ir esančius šiuose rūmuose patikinti, kad Europos Sąjungos operacijos vykdomos laikantis žmogaus teises ginančių konvencijų ir tarptautinės teisės normų.

Šis principas aiškiai apibrėžtas visuose Tarybos patvirtintuose planavimo dokumentuose ir įtraukas į konkrečias reguliariajai kariuomenei skirtas instrukcijas. Tai žinoma „kareivių elgesio kodekso“ vardu.

Kai tam tikri užsienio ir gynybos operacijoms dislokuoti asmenys viršija savo tarnybinių pareigų įgaliojimus, drausminės ir teisinės pasekmės tenka valstybių narių kompetencijai. Visos valstybės narės laikosi žmogaus teises saugančių konvencijų.

Šio bendro klausimu atveju leiskite man trumpam atsiriboti nuo Europos Vadovų Tarybos Pirmininko pareigų ir pasakyti štai ką: skaidumo dėlei po susitikimo su Švedijos valdžios institucijomis Prancūzijos valdžios institucijos atliko išsamų tyrimą. Jį atliko Prancūzijos valdžios institucijos, būtent Reguliariosios kariuomenės ir valstybės gynybos inspekcija.

Šis tyrimas parodė, kad 2003 m. liepos 13 d. per Kongo Demokratinėje Respublikoje vykdytą operaciją „Artemidė“ Prancūzijos pajėgų sulaikytas jaunuolis nebuvo kankinamas ir su juo nebuvo žiauriai elgiamasi. Taigi, rimti Prancūzijos ir Švedijos pajėgoms mesti kaltinimai nepagrįsti.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Norėčiau užduoti kitą klausimą: kaip žinia, šis jaunuolis dingo. Kaip įmanoma įrodyti, kad jam nieko blogo neatsitiko?

Hanne Dahl (IND/DEM). - (DA) Gerb. pirmininke, norėčiau pratęsti klausimą ir paprašyti paaiškinti, ar įmanoma pašalinti valstybę narę iš dalyvavimo ES operacijose, jei abejojama, ar ji laikosi su ES operacijomis susijusių tarptautinių konvencijų. Manau, tam tikrais atvejais būtina ir be galo svarbu, kad tai būtų aišku.

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, nesileisdamas į kraštutinumus noriu aiškiai atsakyti į H. Goudin ir H. Dahl klausimus, kartu suteiksiu šiems rūmams informacijos apie tyrimo, kurį atliko Prancūzijos Reguliariosios kariuomenės ir valstybės gynybos inspekcija, ataskaitą.

Dėl šiems rūmams skirtos informacijos – šių klausimų sprendimas neįeina į mano pareigas, bet vis tiek į juos atsakysiu – apibendrinsiu tyrimą dėl 2003 m. liepos 13 d. įvykių Chem-Chem stovykloje Bunioje, Kongo Demokratinėje Respublikoje. Šis tyrimas, atliktas bendradarbiaujant su Švedijos pajėgomis ir remiantis jų pagalba, rodo, kad 2003 m. liepos 13 d. per Kongo Demokratinėje Respublikoje vykdytą operaciją „Artemidė“ Prancūzijos pajėgų sučiuptas jaunuolis nebuvo kankinamas ir su juo nebuvo žiauriai elgiamasi. Jis stovykloje buvo keletui valandų sulaikytas, o po to paleistas. Siekiant papildyti išankstinius Švedijos ir Prancūzijos valdžios institucijų jų šalyse atliktus tyrimus, 2008 m. kovo 31 d. kariuomenės įsakė vadas pradėti tyrimą. Šios valdžios institucijos puikiai bendradarbiavo, ir, kaip parodė tyrimų rezultatai, rimti prancūzų ir švedų kareiviams bei dviem pulkininkams pareikšti kaltinimai buvo nepagrįsti.

Taigi, akivaizdu, kad žmogaus teisių apsaugos principų ir tarptautinių konvencijų turi būti laikomasi visuose užsienio politikos saugumo ir gynybos operacijų etapuose: nuo planavimo iki įgyvendinimo. Tai turėtų būti pasiekta, ypač pasitelkiant nuolatinis šios srities mokymus.

Paul Rübig (PPE-DE). - (DE) Gerb. Tarybos Pirmininke, būtų įdomu išgirsti, kaip sprendžiant šiuos klausimus vertinate JT vaidmenį. Ar manote, kad šioje srityje JT turėtų atlikti savo darbą?

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Mane nuramino Jūsų pastabos – ir dėl Jūsų pareigų Prancūzijoje, ir dėl platesnio profilio pareigų Europos Vadovų Taryboje.

Tačiau negi nesutinkate, kad šis įvykis (ir bet kurie į jį panašūs įvykiai) daro didžiulę neigiamą įtaką požiūriui į ES vykdomas operacijas? Negi nemanote, kad turime labai aiškiai ir atsargiai nagrinėti tokius pranešimus, kad galėtume laiku juos išspręsti ir kad jie neapjuodintų puikaus mūsų darbo?

Jean-Pierre Jouyet. - (FR) Gerb. pirmininke, dėl to, ką pasakė M. McGuinness, visiškai pritariu Jūsų nuomonei. Akivaizdu, kad apie bet kokias užsienyje vykdomas operacijas – tiek Europos saugumo ir gynybos politikos, tiek bendros programos – būtina paskelbti ir pateikti apie jas ataskaitas. Čia skaidrumas – gyvybiškai svarbus.

Visiškai sutinku su M. McGuinness, ir būtent todėl turime daryti viską, kad užbaigtume vadinamąją programą „Kariuomenės Erasmus“. Tikiuosi, kad kitos gruodžio mėn. susirinksiiančios Europos Vadovų Tarybos darbas padės išplėsti su mokymais ir valstybių narių keitimusi gerąja patirtimi ir patirtimi Europos saugumo ir gynybos politikoje susijusius aspektus.

Atsakydamas į M. McGuinness klausimą pasakysiu, kad, mano manymu, jei norime vystyti Europos saugumo strategiją ir plėtoti darbą užsienio šalyse, šis elementas nepaprastai svarbus, gerb. M. McGuinness, esate visiškai teisi.

Dėl P. Rübig klausimo, jis bus sprendžiamas rytoj ryte per mūsų diskusijas dėl Kongo Demokratinės Respublikos. Manau, kad JT vaidmuo iš tiesų svarbus. Kyla klausimas, kaip būtų galima sustiprinti ir papildyti jų turimus išteklius.

Pirmininkė. - Matau, kad H. Dahl vėl prašo pasisakyti. Apgailestauju, bet galiu leisti užduoti tik vieną papildomą klausimą, tik tiek. Gaila, bet tik tiek.

(Šūksniai iš auditorijos)

Negaliu patenkinti jūsų prašymų išgirsti to, ko norite. Einantis Tarybos Pirmininko pareigas atsakė, ir apgailestauju, tačiau tai – klausimo pabaiga, nebent pateiksite jam papildomų klausimų raštu.

Klausimas Nr. 12, pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0808/08)

Tema: Nacionalinių socialinio draudimo sistemų koordinavimas.

Ar Taryba pasakys, kad dėl pažangos, kurios buvo pasiekta Europos teisės aktų dėl nacionalinių socialinio draudimo sistemų koordinavimo atnaujinimo ir supaprastinimo procese, kurio pirmasis etapas buvo

Reglamento (EB) Nr. 883/2004⁽²⁾ priėmimas, ES piliečiams bus sudarytos sąlygos laisvai judėti po Europą kartu išsaugant jų teises ir socialines (sveikatos priežiūros, pensijų, nedarbo) išmokas?

Kuris etapas pasiektas priimant ir įgyvendinant Reglamentą (EEB) Nr. 574/72⁽³⁾ pakeičiantį reglamentą, į kurį taip pat bus įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama stiprinti bendradarbiavimą tarp nacionalinių institucijų ir gerinti keitimosi duomenimis metodus?

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, atsakydamas M. Panayotopoulou norėčiau pasakyti jai, kad Taryba visiškai pritaria jos nuomonei dėl būtinybės kuo greičiau pasiekti susitarimą dėl pasiūlyto reglamento, nustatančio su socialinio draudimo sistemomis susijusio Reglamento Nr. 883/2004 taikymo metodus.

Tai reikšia sudaryti sąlygas šio reglamento priėmimui siekiant iki 2009 m. gegužės mėn. (jei tai įmanoma) užbaigti socialinio draudimo sistemų koordinavimo reformą. Šis pasiūlytas reglamentas, kurį 2006 m. sausio mėn. pristatė Komisija, atsižvelgiant į jo nuostatų įvairovę ir itin techninių jų pobūdį, buvo skyrius po skyriaus pavestas išnagrinėti vienai po kitos Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančioms šalims.

Dėl nuolatinių ankstesnių Europos Vadovų Tarybai pirmininkavusių šalių pastangų buvo priimti daliniai bendri metodai. Šis procesas buvo užbaigtas praėjusį mėnesį Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujant Prancūzijai, kai buvo priimti daliniai bendri metodai dėl dviejų likusių skyrių, susijusių su nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų ir taip pat mirties atvejų išmokomis.

Parlamentas savo nuomonę pareiškė praėjusių metų liepos mėn. per pirmąjį svarstymą. Taryba palankiai vertina tai, kad iš esmės Parlamento nuomonės sutapo. Ji tai vertina kaip tam tikro itin konstruktyvaus nuo šio teksto nagrinėjimo pradžios prasidėjusio bendradarbiavimo tarp dviejų institucijų vaisius.

Bendrosios pozicijos dėl reglamento projekto priėmimas Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai reikšia vieną svarbiausių žingsnių didėjančio asmenų mobilumo Sąjungoje link. Todėl Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti šalis darys viską, ką gali, kad per gruodžio 15 d. vyksiantį Europos Vadovų Tarybos susitikimą ši bendroji pozicija būtų priimta ir kad per ateinančių metų sausio mėn. mėnesinę sesiją ją galėtų priimti Parlamentas.

Marie Panayotopoulou-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau paklausti einančio Tarybos Pirmininko pareigas apie naująjį Komisijos pasiūlymą 2008/414 dėl pacientų teisių į sveikatos priežiūros paslaugas kitose valstybėse.

Koks Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos požiūris į šį naująjį pasiūlymą?

Jean-Pierre Jouyet. – (FR) Gerb. pirmininke, Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančiai Prancūzijai aišku, kad turime palaikyti šį Komisijos pasiūlymą.

Jis praktiškai supaprastins apdraustiems asmenims skirtas procedūras, sutrumpins kitose valstybėse esančių įvairių socialinio draudimo sričių institucijų atsako į tam tikras padėtis, pvz., nelaimingus atsitikimus darbe, profesines ligas ir invalidumą bei jų apiforminimo laiką. Turime daryti pažangą ir priimti šį klausimą reglamentuojančias taisykles. Kaip žinote, Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija uždavė jums pažįstamam Alainui Lamassoure'ui klausimą apie būdus, kaip įveikti tarptautinio judumo kliūtis. Vienas iš atsakymų buvo socialinio draudimo srities suderinimas.

Turi būti atrasta tinkama pusiausvyra tarp kiekvienai mūsų valstybių narių svarbių nacionalinių socialinio draudimo tradicijų palaikymo ir tarptautinio judumo palengvinimui gyvybiškai svarbių pokyčių.

Todėl palaikome Jūsų minėtą pasiūlymą, o Xaviero Bertrando globojama Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti šalis deda visas įmanomas pastangas, kad jis būtų priimtas.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Manau, kad viena didžiausių mūsų problemų – dvigubas apmokestinimas Europoje, kuris ypač socialinio draudimo srityje netikėtai sukelia papildomų mokesčių našta. Būtų įdomu sužinoti, ar laukiama Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyvų?

(2) OL L 166, 2004 4 30, p. 1.

(3) OL L 74, 1972 3 27, p. 1.

Avril Doyle (PPE-DE). - Įdiegus elektroninius mokėjimų pavedimus ir dėl elektronikos palengvėjus apmokėjimams, Europos institucijų kolektyvinė kompetencija ir protai, be abejo, būtų pajėgūs įdiegti technologijas ir taip sudaryti sąlygas esminei visų mūsų piliečių – įskaitant neįgaliuosius, senyvo amžiaus pensininkus ir kitus – bendrosios rinkos teisei į judėjimo laisvę ar tarptautinį judumą. Ar tai reiškia, kad tam padaryti nėra kolektyvinės valios? Ar kokia nors šalis trukdo priimti bendras šios problemos sprendimo taisykles?

Jean-Pierre Jouyet. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau atsakyti P. Rübighui ir A. Doyle, nes šie klausimai jau atkreipė mano dėmesį.

Pirmiausia manau, kad A. Doyle teisi. Visomis technologijomis (o elektroninės technologijos čia ypač naudingos) turėtų būti naudojamos siekiant palengvinti pacientų bylų apdorojimą.

Antra, gerb. A. Doyle, mes esame už bendrą sprendimą su sąlyga, kad dėl judumo nekelsime grėsmės nei vienos šalies socialinio draudimo tradicijoms.

Trečia, sutinku su P. Rübighu. Buvo matyti, kad yra su įmokų mokėjimo problemomis susijusių teisinių klausimų, kurie susiję su dvigubu apmokestinimu. P. Rübigh teisus.

Kadangi esame iš kaimyninių valstybių, tik praėjusią savaitę atidžiai išnagrinėjęs šias problemas pareikšiu jums, gerb. P. Rübighai, savo nuomonę: manau, kad nacionalinės administracijos ne visada tinkamai išmokytos, įsitikinusios ar pakankamai motyvuotos spręsti šios rūšies problemas. Tai, man atrodo, – atsakysiu ir A. Doyle – yra tikroji kliūtis. Todėl reikalingas bendras Bendrijos požiūris. Komisija iš tiesų turi dėti visas pastangas. Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti šalis taip pat stengiasi paspartinti šio darbo įgyvendinimą, nes kiekvienoje mūsų valstybių narių kyla administracinis, biurokratinis ir kultūrinis prieštaravimas.

Tarptautinio judumo klausimas – tikras Europos integracijos, naujos Europos kartos augimo ir paprasčiausiai galimybių mūsų piliečiams pamatyti praktinius Europos Sąjungos pranašumus suteikimo klausimas. Šiam tarptautiniam judėjimui kyla pernelyg daug administracinių kliūčių, ypač socialinėje ir mokestinėje srityse.

Tai – tikroji problema. Manau, kad jai reikia nuodugniai apsvaistytų reformų ir Bendrijos institucijų, ypač Komisijos ir nacionalinių administracijų, koordinavimo.

Pirmininkė. – Klausimų valanda baigta.

Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr.priedą).

(Posėdis buvo sustabdytas 19.05 val. ir atnaujintas 21.00 val.)

PIRMININKAVO: M. A. DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

13. Tam tikrų tipų bendrovių įsipareigojimai skelbti ir versti (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – P.-N. Kauppi pranešimas (A6-0400/2008) Teisės reikalų komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Tarybos direktyvas 68/151/EEB ir 89/666/EEB dėl tam tikrų tipų bendrovių įsipareigojimų skelbti ir versti (COM(2008)0194 - C6-0171/2008 - 2008/0083(COD)).

Piia-Noora Kauppi, pranešėja. – Gerb. pirmininke, šis pranešimas – bendrovių teisės supaprastinimo paketo dalis. Labai svarbu, kad siekiant bendrovių klestėjimo ir Europos ekonomikos augimo sukūrimo pasistengtume Europos Sąjungoje supaprastinti bendrovėms skirtą aplinką. Taip siekiama mažinti su tam tikrų bendrovių įsipareigojimais skelbti ir versti susijusią administracinę naštą. Šis pasiūlymas – plataus masto administracinės naštos mažinimo dalis, juo įmonėms bus suteikiama galimybė turėti daugiau laisvų verslo išteklių ir juos nukreipti kitur, taip stiprinant Europos ekonomikos konkurencingumą.

Dabar pagal Pirmąją bendrovių teisės direktyvą bendrovės nacionaliniuose oficialiuosiuose leidiniuose turi skelbti tam tikrą informaciją, kuri turi būti įtraukta į valstybių narių komercinius registrus. Daugeliu atvejų bendrovės, skelbdamos informaciją oficialiuosiuose nacionaliniuose leidiniuose, patiria papildomų išlaidų, tačiau neužtikrina realios papildomos naudos. Todėl šio pasiūlymo tikslas – panaikinti bet kokius nacionaliniuose teisės aktuose numatytus papildomus informacijos skelbimo reikalavimus, dėl kurių bendrovės patiria papildomų išlaidų.

Bet kokių atveju Komisija valstybėms narėms dėl šių papildomų reikalavimų skelbti informaciją leidžia elgtis lanksčiai. Valstybės narės gali kelti papildomus reikalavimus, tačiau jiems turėtų būti taikomas vienas bendras mokestis, pasiūlytas už naująją elektroninę bazę.

Visos valstybės narės turėtų įdiegti elektronines bazines, kuriose būtų kaupiama visa informacija ir kurios suteiktų galimybę susipažinti su šia bendrovių registro elektroninėje rinkmenoje sukaupia informacija. Tai būtų lengvai prieinamas ir išlaidas pateisinantis būdas teikti visą būtiną informaciją apie bendroves. Vienos valstybės narės jau įdiegė tokius elektroninius registrus ir duomenų bazines, o kitos tokios skaitmeninės duomenų bazės dar neturi.

Svarbiausias dalykas – valstybėms narėms nustatyti vieną bendrą mokestį, kuris padengtų visas su informacijos skelbimo ir administravimo reikalavimais susijusias išlaidas. Šis vienas bendras mokestis taip pat turėtų padengti bet kokias papildomas išlaidas, susijusias su nacionaliniais reikalavimais skelbti informaciją vietos arba regionų laikraščiuose.

Vis dėlto Teisės reikalų komitete pageidauta dėl šių išlaidų palikti šiek tiek lankstumo, taigi, dabar galime sakyti, kad valstybės narės gali nustatyti papildomus mokesčius, jei tam yra pagrįstų priežasčių.

Kalbant apie Vieniukliją bendrovių teisės direktyvą, pasiūlymas susijęs su dokumentų, kurie turi būti įtraukti į bendrovių filialų registrus, vertimo reikalavimais. Įregistruodamos filialą bendrovės privalo tam tikrą informaciją įtraukti ir į filialo registrą. Dėl šios priežasties bendrovės dažnai patiria reikšmingų papildomų išlaidų, nes turi ne tik užtikrinti, kad tam tikri dokumentai būtų išversti į valstybės narės, kurioje įsikūrus filialas, kalbą, bet ir laikytis kartais pernelyg didelių to vertimo sertifikavimo ir (arba) notarinio tvirtinimo reikalavimų. Taigi, dabar stengiamės panaikinti šio sertifikavimo ir tvirtinimo reikalavimus ir taip palengvinti įsipareigojimus versti.

Tikslas – iki minimumo sumažinti vertimo ir sertifikavimo išlaidas. Tai bus naudinga ir bendrovėms, nes tam tikru lygiu sumažės jų išlaidos, o vertimų patikimumas bus užtikrintas.

Sutinku su Komisijos pasiūlymu. Stengiausi, kad mano formuluotės kuo labiau atitiktų Komisijos pasiūlymo formuluotes. Deja, čia, Parlamente, nepavyko pasiekti bendro Komisijos pasiūlymu pagrįsto sutarimo.

Pranešime pateikėme kelis pakeitimus, kuriais paaiškinamas praktiškas su informacijos skelbimo išlaidomis susijusių nuostatų ir vertimo nuostatų įgyvendinimas. Kartu pateikėme kelis techninius pakeitimus, kad būtų užtikrintas tinkamas ryšys su Antrąja bendrovių teisės direktyva.

Teisės reikalų komitetas pristatė tris kolegų pateiktus kompromisinius pakeitimus, kad šie papildomi informacijos skelbimo reikalavimai – jei jie gerai pagrįsti – būtų leidžiami. Kadangi jų nėra straipsniuose, įtraukėme juos į konstatuojamąsias dalis. Manau, labai svarbu tai, kad į konstatuojamąsias dalis įtraukta rekomendacijų valstybėms narėms naudotis šiuo lankstumu, tačiau neraginame jų šitaip elgtis. Jei valstybė narė mano, kad jos bendrovės iš tiesų turi skelbti šią informaciją nacionaliniame oficialiajame leidinyje (o kažko panašaus valstybės narės nori), ji gali taip elgtis, tačiau dėl to į straipsnius neįtraukėme jokio raginimo.

Antras klausimas tas, kad asmeniškai bandžiau pasiūlyti pereinamąjį laikotarpį, kuris, mano manymu, būtų labai geras žingsnis į priekį. Pereinamuoju laikotarpiu šie informacijos skelbimo reikalavimai galiotų, tačiau jam pasibaigus turėtų tik elektroninę duomenų bazę. Manau, kad tokio pobūdžio pasiūlymas dėl pereinamojo laikotarpio derėtų ir su interneto skverbties klausimu, būtent, kad vienoje valstybėje narėje interneto skverbtis labiau išvystyta nei kitose. Galbūt po pereinamojo laikotarpio visose valstybėse narėse galėtume užtikrinti pakankamą informacijos sklaidą. Taip galėtume atsižvelgti į visose valstybėse narėse skirtingą interneto skverbties lygį.

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjai už darbą, atliktą dėl šių dokumentų. Jie, pasirodo, sudėtingesni nei tikėtasi. Labai rimtai žiūrime į savo įsipareigojimus sumažinti bendrovėms tenkančią reglamentavimo našą ir esame dėkingi Parlamentui už nuolatinį jo padaršinimą šioje srityje.

Vis dėlto sunku neparodyti savo nusivylimo dėl kai kurių pasiūlytų Pirmosios bendrovių teisės direktyvos pakeitimų. Leiskite priminti, kad Europos Parlamentas savo 2007 m. gruodžio 12 d. rezoliucijoje dėl Komisijos darbo programos 2008 m. palankiai įvertino Komisijos pasiūlymą siekti tikslo – iki 2012 m. 25 proc. sumažinti įmonėms tenkančią administracinę našą ES ir nacionaliniu lygmeniu. Parlamentas pareiškė, kad laikys jį pagrindiniu ateinančių mėnesių prioritetu, ypač kalbant apie MVĮ, ir esminiu indėliu siekiant Lisabonos tikslų. Todėl Parlamentas pabrėžė, kad atsižvelgdamas į tai jis išnagrinės teisės aktų pasiūlymus.

Be to, Parlamentas savo 2008 m. gegužės 21 d. rezoliucijoje dėl supaprastintos verslo aplinkos palaikė ši konkretų pasiūlymą dėl Pirmosios bendrovių teisės direktyvos pakeitimų ir pritarė nuomonei, kad bendrovės turėtų turėti galimybę lengviau skelbti įstatymuose numatytą informaciją. Parlamentas ypač tvirtai palaikė naujų technologijų naudojimą.

Tačiau dabar pateiktame Teisės reikalų komiteto pranešime visiškai nuvertinamas Komisijos pasiūlymo tikslas. Komisijos atliktame poveikio vertinime apskaičiuotos mažinimo galimybės per metus siekia beveik 600 mln. EUR. Pagal pranešimo projektą, valstybės narės galėtų ne tik toliau taikyti bendrovėms visą dabartinę administracinę našta, bet ir užkrauti naujos. Taigi, nors Komisijos pasiūlymas grindžiamas idėja, kad nauja informacijos skelbimo – elektroninės bazės – priemonė turėtų pakeisti dabartinius sudėtingus informacijos skelbimo būdus, pranešimo projekte siūloma, užuot sumažinus administracinę našta, ją tik padidinti.

Komisijos pasiūlymo tikslą palaikė didžioji suinteresuotųjų pusių dauguma. Per iki šiol Europos Vadovų Taryboje vykusias diskusijas ji taip pat palaikė didžioji valstybių narių dauguma. Tačiau tokios direktyvos, kokią dabar siūlo Teisės reikalų komitetas, priėmimas sukeltų grėsmę viso administracinės naštos mažinimo proceso patikimumui.

Jei Teisės reikalų komiteto pakeitimo tikslas – užtikrinti laikraščių, kurie šiuo metu priklauso nuo bendrovių skelbiama informacijai taikomų mokesčių, finansavimą, jam teoriškai Komisija gali pritarti. Vis dėlto šiam finansavimui turi būti rasti kiti būdai. Jis neturėtų būti primestas bendrovėms įpareigojant jas laikytis informacijos skelbimo prievolės, kuri šių dienų technologinėje aplinkoje nesukuria jokios reikšmingos papildomos vertės.

Margaritis Schinas, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonės referentas*. – (EL) Gerb. pirmininke, Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu norėčiau perteikti jums mūsų nuomonę. Didžia dalimi palaikome pagrindines šio geros struktūros Komisijos pasiūlymo, kuriuo, žinoma, siekiama sumažinti administracinę našta, mintis.

Manome, kad greta vertimo, procedūrų supaprastinamas ir kitų patvirtintų vertėjų iš kitų valstybių narių atlikto vertimo pripažinimas – absoliučiai pagrįstas ir visiškai patvirtina šį požiūrį.

Dabar priėjau prie informacijos skelbimo klausimo. Mūsų komitetas mano, – kaip ir Teisės reikalų komitetas, mano nuomone, visiškai teisingai mano, – kad be bendrovių dar yra ir piliečių, kurie taip pat turi teisę žinoti. Deja, gerb. Komisijos nary, piliečiai neturi tokių galimybių naudotis elektroninėmis priemonėmis, kuriomis jiems siūlote naudotis pradiniam savo pasiūlyme.

Gyvename pliuralistinėje Europoje, kur egzistuoja skirtingi modeliai ir skirtingos vertybės. Jūs, kaip Komisijos narys iš Airijos, žinote, kad Jūsų šalyje vykusio referendumo pasekmės, Jūsų tautiečių suvokimas apie vieną visos Europos modelį, mums brangiai kainuoja. Puikiai žinome, kad mano šalyje, mano regione prieiga prie interneto yra ribota, todėl šio modelio įvesti Europoje nenorime. Kodėl turėtume iš šių žmonių, iš šių Europos piliečių atimti teisę per kitus tradicinius kanalus sužinoti juos dominančius dalykus?

Todėl, gerb. Komisijos nary, manau (kaip mano Ekonomikos reikalų bei Teisės reikalų komitetai), kad elektroninė bazė turi būti privaloma. Ir visiškai teisingai manome. Tačiau ji neturi būti vienintelė bazė. Turime suteikti galimybę visiems Europos piliečiams gauti informaciją. Nenorime atsidurti tokioje padėtyje, kai koks nors Europos regiono asmuo, norėdamas išsiaiškinti kas vyksta jo regione, turės naudotis „BlackBerry“ telefonu, nes ten, kur aš gyvenu, daugybė žmonių „BlackBerry“ telefono neturi.

Todėl manau, kad būdamas Komisijos atstovu privalote rimtai atsižvelgti į poziciją, kurią vieningai išreiškė Teisės reikalų komitete ir didžiąją balsų daugumą – Ekonomikos reikalų komitete. Taip pat manau, kad tokią pačią žinutę turėtume pasiųsti ir Tarybai. Norėčiau pasakyti, kad jei galvojate tai ignoruoti, leiskite patarti Jums dar kartą apie tai pamąstyti, nes tik vesdami produktyvų demokratinį dialogą galime rasti abiem pusėms priimtinus sprendimus, kurie bus naudingi ne keletui, o daugeliui žmonių.

Georgios Papastamkos, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (EL) Gerb. pirmininke, 2008 m. gegužės mėn. Europos Vadovų Taryba liepė imtis naujų geresnių rezultatų žadančių įstatymų leidybos iniciatyvų siekiant pagerinti Sąjungos bendrovių verslo aplinką kartu sumažinant administracinius išpareigojimus ir išlaidas. Mano manymu, dabar mūsų svarstomas Komisijos pasiūlymas dėl direktyvos menkai prisideda prie užsibrėžto tikslo.

Pagrindinė bendrovių, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių, problema ta, kad siekiant apskritai pagerinti biurokratinę, įstatyminę ir mokesstinę aplinką, reikalingos objektyvios sąlygos. Šioje srityje tikimės net dar svaresnio Komisijos indėlio.

Šiuo konkrečiu atveju pagrindinis bendrovių metinių ataskaitų ir kitų finansinių ataskaitų skelbimo tikslas – komercinėje veikloje taikyti skaidrumo ir viešumo principą. Tačiau nemažame skaičiuje Sąjungos valstybių narių egzistuojantis žemas interneto skverbties lygis nesuteikia tinkamos garantijos.

Be to, tik elektroniniu formatu kaupiami privalomi įrašai taip pat reiškia tai, kad darbo vietų neteks tūkstančiai tradicinių spausdinto žodžio srityje dirbančių specialistų. Be to, spausdinimas – esminė skaidrumo principo ir demokratinio Sąjungos gyvenimo sudedamoji dalis, kurių indėlis į Europos Sąjungos daugiakalbystę bei įvairovę – neginčijamas.

Manau, kad apsauginis vožtuvas, sudarytas iš vieno bendro mokesčio priėmimo ir analogiškos galimybės skelbti informaciją spausdinta forma palaikymo, kartu su elektroninio registro įdiegimu, kaip apibrėžta bendrai prieitoje nuomonėje, dėl kurios balsavo visi, – kartoju, visi Teisės reikalų komiteto sparnai, – suderintas ir racionalus reikalingas sprendimas.

Baigiant leiskite pabrėžti, kad produktyvus pritarimas Bendrijos teisės aktų leidybai kartu išsaugant visišką savo teisėkūros valios nepriklausomybę – tai, ko reikalaujama iš Europos Parlamento bei jo pareiga. Tai, kad per plenarinį posėdį buvo priimtas P. -N. Kauppi (kurią sveikinu su puikiai atliktu darbu) pranešimas – kaip jau buvo pareikšta, Teisės reikalų komiteto valia.

Post scriptum Jums, gerb. Komisijos nary: nežinau, ar sutarimas dėl pasiūlymo, prie kurio buvo prieita Teisės reikalų komitete, Jus nuvylė, norėčiau Jums pasakyti – ir nuoširdžiai to tikiuosi, – kad kai tik įsigalios Lisabonos sutartis, Komisijos ir Europos Parlamento bendradarbiavimo kultūra pasikeis. Ji privalo pasikeisti. Būtent to dabar laukiame; būtent to demokratiškai išrinktas Europos Parlamentas laukia.

Ieke van den Burg, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, pirmiausia kai ką pasakysiu apie procedūrą. Gerb. Komisijos nary, gaila, kad jos neaptarėme šį rytą, kai visi sėdėjome kartu, nes mane šiek tiek nustebino šiurkšti Jūsų Parlamentui skirta kalba. Dėl procedūros man ypač nepatiko, kaip Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija nagrinėjo mūsų pasiūlymus: nesilaikyta jokių derybų reikalavimų ir nebandyta užmegzti dialogo dėl galimo kompromiso.

Tas pats pasakytina ir apie Komisiją. Svarstant šios rūšies klausimus normalu pabandyti susitikti ir rasti skirtingų šalių interesus atitinkantį sprendimą. Apgailestauju, kad taip nutiko, ir tikiuosi, kad tarp plenarinio posėdžio ir balsavimo komitete turėsime galimybę tai padaryti.

Dėl turinio, nemanau, kad mūsų nuomonės labai skiriasi. Aš irgi esu įsipareigojusi sumažinti administracinę naštą. Apskaitos sistemoje visada raginu naudotis išplėstine verslo ataskaitų kalbos (XBRL) sistema ir šios rūšies elektronine baze. Manau, visi sutinka, jog tai būtina, ypač todėl, kad kai kuriose valstybėse narėse informacinė visuomenė dar ne visiškai veikia. Būtina priimti šį laikiną pereinamojo laikotarpio sprendimą, kad valstybės narės vis dar turėtų pasirinkimo naudotis registracija popieriuje galimybę.

Ši problema – iš tiesų laikina, ir jai galima rasti pragmatišką sprendimą. Šią savaitę išgirdau, kad nuo pirmojo elektroninio laiško išsiuntimo ir pirmojo interneto ryšio praėjo tik 20 m., todėl per ateinančius 10–20 m. visų duomenų apdorojimas elektroniniu būdu taps visiškai normaliu reiškiniu. Problema, su kuria susiduriame, – iš tiesų laikina, neturėtume jos paversti didžiulių ginčų. Atsižvelgdami į jūsų nuolatinės kalbas, kad irgi norite to paties, turime pabandyti rasti pagrįstą ir pragmatišką sprendimą.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, pirmiausia noriu padėkoti mūsų kolegei Pii-ai-Noorai Kauppi už jos puikų pranešimą ir už jos pastangas padėti rasti priimtina įvairių klausimų, ypač dėl bazės, sprendimą.

Pasiūlyta direktyva – platesnio masto veiksmų, kurių imtasi siekiant sumažinti bendrovėms tenkančią administracinę naštą ir jų suvaržymus bei padidinti jų konkurencingumą, dalis. Mes, žinoma, aktyviai palaikome šį tikslą, kuris bus naudingas MVĮ. Pritariame visą informaciją talpinančios elektroninės bazės ir vieno bendro mokesčio, kuris padengtų visas su būtinu informacijos skelbimu susijusias išlaidas, principo sukūrimui.

Vis dėlto tikslinga pateikti geriausią įmanomą informaciją ir leisti toliau naudotis įprastais ir vis dar reikalingais (ypač spausdinto žodžio) informacijos skelbimo metodais. Remiantis po derybų pranešėjos pasiūlytu tekstu, kuris visais balsais buvo priimtas Teisės reikalų komitete, bus galima sudaryti sąlygas valstybėms narėms išlaikyti įprastus informacijos skelbimo būdus, o jų išlaidos bus įtrauktos į vieną bendrą informacijos skelbimo mokesťį.

Todėl, gerb. Komisijos nary, pritarėme pasiūlymo esmei paversti bazę būtina sąlyga ir palaikyti vieno bendro mokesčio principą. Vis dėlto atsižvelgėme į kai kuriose kitose šalyse egzistuojančią įvairių šalių tikrovę bei informacinių technologijų infrastruktūros ir jos informacijos ypatybes, kurios neturėtų būti ignoruojamos.

Gerb. Komisijos nary, žinote, kad turi būti atsižvelgta į piliečių nuomones ir kad Europa neturi tapti naujų apribojimų ar kliūčių šaltiniu. Būtent todėl siekiame lankstumo, kad galėtume atsižvelgti į skirtingų valstybių narių tikrovę ir kartu išlaikyti ekonominę sistemą.

Jūs, gerb. Komisijos nary, šiuo šiuo pasakėte, kad Teisės reikalų komiteto pateiktame pasiūlyme nuvertinama Komisijos pozicija. Nemanau, kad Jūsų pasakymas tikslus, kaip ir netikslu sakyti, kad Teisės reikalų komiteto pasiūlymu sukeliamas naujų formalumų. Priešingai, buvo sutarta, kad dabartiniai formalumai bus išlaikyti, o naujų įvedimą, žinoma, atmesime.

Tai, ko, mano manymu, gerb. Komisijos nary, reikia – kad Europa parodytų sugebanti sumažinti biurokratinę ir administracinę naštą kartu gerbiant nacionalinius ypatumus.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti Komisijai, kad pristatė šį pasiūlymą. Manau, kad jis vertintinas teigiamai ir padės mums sumažinti nereikalingą administracinę naštą.

Kaip sakė prieš tai kalbėję Parlamento nariai, šio Parlamento pareiga – sugrąžinti į tikrovę labai kilniaširdiskus ir labai altruistinius Komisijos pasiūlymus. Realybė tokia, kad turime 27 šalis su skirtingomis teisinėmis sistemomis ir kalbančias labai skirtingomis kalbomis, o tai reiškia, kad kiekvienoje šalyje turime prisitaikyti prie tos šalies tikrovės, įskaitant ir kalbų klausimą.

Tačiau, kaip ką tik minėjo J.-P. Gauzès ir anksčiau kalbėję Parlamento nariai, gyvybiškai svarbu tai, kad dėl šių nacionalinių ypatybių pripažinimo nepadidėtų išlaidos, kad mokami mokesčiai būtų vienodi ir kad prireikus šalių vyriausybės prisiimtų šias papildomas išlaidas.

Vis dėlto kyla dar viena problema: vertimo problema. Europos Sąjungoje neturime bendros kalbos. Visose 27 šalyse, ir netgi kai kurių šalių viduje, kaip, pvz., Komisijos nario, kalbama skirtingomis kalbomis. Turime su tuo susitaikyti.

Be to, teisiniu požiūriu susiduriame su realybe, kurioje skiriasi teisiniai dokumentai. Pvz., Teisės reikalų komitetas kartu su vertimų sertifikavimu pasiūlė pakeitimus dėl dokumentų sertifikavimo. Šiuo metu Teisės reikalų komitete rengiamas pranešimas dėl sertifikuotų dokumentų pripažinimo įvairiose Europos Sąjungos šalyse, kuris turėtų papildyti šį pranešimą.

Pagaliau manau, kad pristatydamas šį pranešimą Komisija pasirodė puikiai. Pranešėja atliko didžiulį darbą, o mes visi pabandėme išplėtoti pasiūlymą iki teisės akto teksto, kuris gali būti pripažintas visoje Sąjungoje ir taip užtikrinti teises ir kuris pagrįstas dar besikuriančios, skirtingas teises šalių sistemas ir skirtingus galimybių naudotis elektroniniais ryšiais lygmenis turinčios Sąjungos realybe.

Françoise Grossetête (PPE-DE). – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau pasveikinti pranešėją P.-N. Kauppi su puikiai atliktu darbu, nes jos dėka Teisės reikalų komitete buvo surastas kompromisas, kuris, priminsiu, gerb. Komisijos nary, buvo vienbalsiai priimtas. Vadinas, tai – aiškus ženklas. Jis leis suderinti bendrovių, ypač MVL, administracinio paprastumo poreikį su piliečių teise į informaciją kartu paliekant valstybės narėms (jei jos to nori) pasirinkimo galimybę išlaikyti informacijos skelbimo reikalavimus.

Esu įsitikinusi, kad Europos Parlamentas paseks Teisės reikalų komiteto pavyzdžiu. 27 valstybės narės turi savo tradicijų. Kai kurios pasisako tik už internetą. Kitos naudojasi labiau tradiciniais „popieriniais“ bendravimo metodais. Šios tradicijos turi būti gerbiamos. Nepamirškime, kad 50 proc. Europos piliečių neturi prieigos prie interneto. Jei informacija būtų prieinama tik vienoje elektroninėje bazėje, internetu negalintys naudotis ar pirmenybę naudotis popieriumi teikiantys asmenys negalėtų gauti informacijos apie jų regiono bendroves.

Manau, Europos Parlamentas puikiai suvokia, kad paprastas teismų ir teisinių pranešimų paskelbimo, pvz., regioniniuose laikraščiuose panaikinimas turėtų pražūtingų padarinių. Todėl tam tikromis sąlygomis valstybės narės turi turėti galimybę organizuoti informacijos sklaidą per papildomus kanalus.

Gerb. Komisijos nary, čia – ne ideologinės diskusijos. Negi nemanote, kad dabartinėmis aplinkybėmis, užuot trukdęs tam, kas gerai veikia valstybėse narėse, turite imtis kitų dalykų?

Noras nuolat ką nors supaprastinti kartais sukelia pavojų padaryti dalykus dar sudėtingesnius. Sumažinti išlaidas? Taip, bet kokia kaina? Palengvinti apribojimus ir taip padidinti konkurencingumą? Taip, tačiau kas nutiks konkurencingumui, kai supaprastinimo keliamas pavojus rimtai pakenks viso sektoriaus ekonomikai?

Tvirtai tikimasi, kad Komisija atsižvelgs į tai, kad palaikome sprendimus, leisiančius spausdintam žodžiui nugalėti sunkumus, su kuriais jis dabar susiduria.

Gerb. Komisijos nary, neturėtumėte būti kurčias valstybių narių tradicijoms. Šitaip elgdamasis esate atsakingas už tam tikro skaičiaus žurnalistų atleidimo iš darbo pavojų ir už tai, kad didžiajai gyventojų daliai trūksta informacijos.

Norime suderintos direktyvos, į kurią būtų įtraukta elektroninė bazė ir vienas bendras mokestis. Esame įsitikinę, kad priėmėme šį sprendimą, o Jūs turite gerbti Europos Parlamento balsavimo rezultatus.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, Europos Parlamentas jau ilgai kelia nereikalingų ir neproporcingai didelių įmonėms tenkančių administracinių išlaidų klausimą. Šios išlaidos ne tik dar labiau apsunkina verslo vystymą, bet ir tampa kliūtimi įveikiant itin konkurencingus šiandienos pasaulio ekonomikos iššūkius.

Todėl labai džiugu, kad Komisija pagaliau skyrė dėmesio šiam klausimui pasiūlydama Pirmosios ir Vienuoliktosios bendrovių teisės direktyvų pakeitimui, kuris padės greičiau pagerinti Europos bendrovių verslo aplinką, taikyti paspartintą procedūrą. Kalbant apie Pirmąją direktyvą, visų papildomų ir bendrovių išlaidas didinančių informacijos skelbimo reikalavimų pašalinimas iš šalies teisės iš tiesų atrodo itin tinkamas. Pasiūlyta elektroninė bazė, kurioje kaupiama išsami informacija apie bendroves, bus ekonomiškai ir lengvai prieinamas sprendimas, kaip ir vienas bendras visas – administracinės ar su informacijos skelbimo reikalavimais susijusias – išlaidas padengiantis mokestis.

Pasiūlymas dėl Vienuoliktosios bendrovių teisės direktyvos susijęs su dokumentų, kurie turi būti įtraukti į kitoje valstybėje narėje įsteigto bendrovės filialo komercinius registrus, vertimu ir sertifikavimu. Komisijos pasiūlytas abipusis vertimo pripažinimas, kaip administracinės naštos mažinimo būdas, be jokių abejonių, prisidės prie bendrovėms tenkančių išlaidų sumažinimo ir kartu užtikrins vertimo patikimumą. Galiausiai, norėčiau pasveikinti pranešėją P.-N. Kauppi su puikiu pranešimu.

Costas Botopoulos (PSE). – (EL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, norėčiau pasinaudoti paskutinio pasisakančiojo privilegija ir dėl mūsų svarstomos direktyvos pareikšti vieną politinę bei dvi technines pastabas.

Mano politinė pastaba būtų ta, kad šiandien esame itin retos akimirkos Europos Parlamente liudininkai: dėl krypties, kurios laikydamasis Parlamentas nori priimti konkrečių įstatymų leidybos iniciatyvą, visuose šių rūmų sparnuose – nuo kairiųjų sparno iki dešiniųjų – pasiektas visiškas vieningumas. Daugybė Parlamento narių sakė, ir aš noriu pabrėžti, kad tai retas įvykis, į kurį neišvengiamai turi būti atsižvelgta galutiniam Komisijos sprendime.

Nenuvertiname Komisijos pasiūlymo. Stengiamės padaryti jį šiuolaikiškesnį, žmogiškesnį, logiškesnį ir praktiškesnį. Tokia mano politinė pastaba.

Turiu dvi trumpas technines pastabas: dėl informacijos skelbimo klausimo, Parlamento nariai sakė, ir aš pridursiu, kad visiškai teisinga ir tinkama toms valstybėms narėms, kuriose galimybės naudotis internetu griežtai ribojamos, dėl akivaizdžių socialinių ir finansinių priežasčių greta įprasto elektroninio skelbimo suteikti galimybę skelbti informaciją spaudoje.

Norėčiau trumpai pareikšti savo nuomonę dėl vertimo, dėl kurio nekyla jokių problemų, klausimo. Galimybė turėti vieną pripažintą vertimą suteikia mums praktišką sprendimą. Čia iškeltas vertimo klausimas – ne kalbos, ne skaidrumo ir ne stiliaus klausimas. Jis – praktinis klausimas, kuris pripažįstant vertimus gali būti labai lengvai išspręstas.

Todėl tarp politinių ir techninių klausimų atsiranda skirtumas. Mes nenuvertiname pasiūlymo, mes jį tobuliname.

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, leiskite pradėti nuo to, kad jei Ieke van den Burg būtų šį klausimą iškėlusį šį rytą, būčiau mielai jį išsprendęs. Paklausiau jūsų, ar turite klausimų, kuriuos norėtumėte užduoti, ir, jei būtumėte jų turėję, būčiau su jumis apie juos pasikalbėjęs. Jei būtumėte uždavę bet kokį klausimą – įskaitant apie orą Airijoje – taip pat būčiau jį su jumis aptaręs. Dėl to man nekyla jokių problemų.

Man taip pat nekyla jokių problemų dėl Europos Parlamento priimamų sprendimų, nes tai – jūsų darbas ir jūsų pareiga. Tačiau reikėtų turėti mintyje šio ypatingo pasiūlymo pagrindą, ir, kadangi vertinu jūsų poziciją, paprašyčiau vertinti manąją.

Šis ypatingas pasiūlymas buvo pateiktas esant mažosioms bendrovėms skirtam administracinės naštos sumažinimui. Jis buvo verslo aplinkos supaprastinimo dalis. Yra įvertinimų, ko šis pasiūlymas padėtų pasiekti – išlaidos kasmet sumažėtų 600 mln. EUR. Taigi, šio pasiūlymo pateikimo priežastis buvo sumažinti mažoms bendrovėms tenkančią administracinę naštą. Kaip atkreipiau dėmesį savo ankstesnėmis pastabomis, priimdamas įvairias rezoliucijas Europos Parlamentas teigiamai įvertino visą išlaidų mažinimo projektą.

Taigi, toks yra kontekstas, kuriame buvo pateiktas pasiūlymas. Šį ypatingą pasiūlymą pateikėme siekdami sumažinti administracines išlaidas ir supaprastinti smulkiajam verslui skirtas sąlygas.

Vargu ar galite tikėtis, kad pritarsiu Europos Parlamento pateiktiems pakeitimams, kurie orientuoti visiškai priešinga linkme ir kuriais, užuot mažinę administracines išlaidas, jas tik didiname. Jei Europos Parlamentas mano, kad šiuo ypatingu atveju laikantis jo krypties pranašumų pusiausvyros rodyklė nusvyra toliau, tebūnie. Tai – tobulai įstatymais paremtas požiūris. Tačiau jis nesuderinamas su pradiniu jūsų išsikeltu tikslu, būtent su išlaidų mažinimu. Jei Parlamentas ir kiti mano, kad dėl visų jūsų išdėstytų priežasčių pranešimas turėtų likti būtent toks, vargu ar galite tikėtis, kad atsistosis ir pritarsiu jums, kad jis padės sumažinti administracines išlaidas, kai iš tikrųjų bus priešingai – iš tiesų, priėmus pranešimą užuot sumažėjusios, išlaidos tik išaugs.

Dviejų Europos Parlamento komitetų pasiūlyti pakeitimai reiškia, kad vienintelis pokytis, kurį vadovaudamosi šios direktyvos priėmimu valstybės narės turėtų įgyvendinti, būtų privalomas naudojimas elektronine baze. Santaupos, kurių galime tikėtis priėmę pradinį mūsų pasiūlymą (kurios, kaip jau minėjau, poveikio ataskaitoje buvo įvertintos 600 mln. EUR per metus), nepadėtų pasiekti dabartinės administracinės naštos sumažinimo. Taigi direktyvos, kuri neskatina sumažinimo, o sukelia tik tikrovės pagražinimo pokyčius, priėmimas neabejotinai duotų blogą ženklą dėl visos administracinės naštos, apie kurią kalbėjome, mažinimo.

Taigi, paprašyčiau Europos Parlamento narių gerbti ir mano poziciją. Jei Parlamento nuomonė liks orientuota ta pačia kryptimi – dėl jos rytoj vyks balsavimas – tai yra jūsų nuomonė; turite visišką teisę laikytis šios pozicijos. Dėl to man nekyla jokių sunkumų. Tačiau turite gerbti mano poziciją, kurios laikydamasis negaliu pritarti visiškai priešinga linkme, nei šiuo atveju veda pradinis šio klausimo tikslas, orientuotiems pakeitimams. Neturėtume dėl to ginčytis, tačiau negaliu elgtis nelogiškai ir sakyti, kad Europos Parlamentas elgiasi teisingai, nes užuot mažinę administracines išlaidas, jas tik didina.

Galiu klausytis jūsų pateikiamų priežasčių, kodėl reikėtų palikti esamą pasiūlymą, – galbūt jose esama tam tikro pagrįstumo, – tačiau ne tai pradėjome daryti; tai – ne priežastis, kodėl pateikėme šį ypatingą pasiūlymą. Taigi, *c'est la vie!*

Piia-Noora Kauppi, pranešėja. – Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti pastabą apie procedūrą. I. van den Burg jau sakė, kad Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija su šiais dokumentais elgėsi ne itin tinkamai. Bandėme pateikti keletą pasiūlymų dėl trišalių susitikimų, per kuriuos būtų aptarti galimi kompromisai, surengimo. Deja, Europos Vadovų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija nelinkusi juose dalyvauti. Jie nenori organizuoti Europos Vadovų Tarybos darbo grupės susitikimų, per kuriuos būtų galima aptarti tolesnius veiksmus. Jie taip pat neatvyko čia šiandien aptarti šio labai svarbaus klausimo.

Teisės reikalų komiteto nuomonė suteikia valstybėms narėms labai daug lankstumo. Palyginti su mano asmenine nuomone, Teisės reikalų komiteto nuomonė suteikia daug daugiau lankstumo. Vis dėlto Teisės reikalų komiteto nuomonė šiuo klausimu pasiekė visas mums leistinas ribas. Šis pasiūlymas – vienintelis šiuo metu Parlamente svarstomas pasiūlymas. Esu tos nuomonės, kad jei Europos Vadovų Taryba negali pritarti (kaip mes to prašėme) Parlamento nuomonei, t. y. Teisės reikalų komiteto nuomonei, dėl kurios rytoj vyks balsavimas, turėsime pradėti antrąjį svarstymą.

Negalime leisti Europos Vadovų Tarybai žaisti su mumis. Jei tokio teksto, dėl kurio bus balsuojama rytoj Parlamente, pranešimas nebus priimtas, prasidės proceso vilkinimas. Galimas daiktas, kad iki rinkimų šis projektas nebus parengtas, ir gali kilti pavojus, kad Komisija atsiims pasiūlymą. Manau, būtų labai apmaudu, jei Europos Vadovų Taryba kvalifikuota balsų dauguma jo nepatvirtintų ir nepateiktų pasiūlymų, kaip rasti kompromisą.

Noriai aptartume kompromisus. Aš asmeniškai būčiau labai laiminga, jei Europos Vadovų Taryba ką nors pasiūlytų per trišalį susitikimą, kuriuo galėtume pagrįsti kompromisą, tačiau ji slepiasi, nedalyvauja susitikimuose ir neorganizuoja trišalių susitikimų. Ji stato mus į labai sudėtingą padėtį.

Todėl mane nuliūdino dėl procedūros vykusios diskusijos. Tikiuosi, Komisija neketina atšaukti pasiūlymo. Tikiuosi, dar bus galimybė rasti visas valstybės nares ir Europos Parlamentą tenkinantį kompromisą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

14. Europos statistika (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – A. Schwabo pranešimas (A6-0349/2008) Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos statistikos (COM(2007)0625 - C6-0346/2007 - 2007/0220(COD)).

Andreas Schwab, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, pirmiausia apgailestauju matydamas, kad Komisijos narys Ch. McCreevy palieka šiuos rūmus, nes nagrinėjant šiuos dokumentus jis būtų turėjęs galimybę stebėti itin sėkmingos ir palyginti ilgos procedūros su Europos Parlamentu užbaigimą. Dabar šis patyrimas atitenka Jums, gerb. Komisijos nary J. Almunia. Labai džiaugiuosi, kad didžia dalimi pasiekę sutarimą šiandien per pirmąjį svarstymą galime užbaigti ilgą ir sėkmingą procesą. Iš pradžių – priešingai ankstesniems dokumentams – taip pat norėčiau padėkoti Europos Vadovų Tarybai pirmininkavusiai Slovėnijai ir pirmininkaujančiai Prancūzijai už ilgalaikes ir kartais nelengvas derybas, kurioms vadovavote siekdami kompromiso.

Į šiuos dokumentus taip pat įtrauktas su statistika susijęs administracinės naštos mažinimas Europos Sąjungos lygmeniu ir bendrovėms tenkančios naštos mažinimas vietos lygmeniu, todėl manau, kad šį pranešimą galime pateikti atsižvelgiant į biurokratijos mažinimą. Pvz., Vokietijoje, nagrinėjant visą ekonomiką, pagal *Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung* (Vokietijos ekonomikos tyrimo instituto) apskaičiavimus, dėl oficialių statistinių duomenų patiriamų išlaidų dalis sudaro mažiau nei 10 proc. visų biurokratinėms išlaidų. Tai – apytiksliai 230 mln. EUR. Jei mes, kaip Europos Sąjunga, iš tikrųjų galėsime imtis šios padėties, manau, sumažindami su statistika susijusias prievoles žengsime svarbų žingsnį mažesnės biurokratijos link. Dėkoju Jums, gerb. Komisijos nary J. Almunia, už Jūsų pasiūlymą.

Dabar norėčiau konkrečiai aptarti naująjį reglamentą dėl Europos statistikos. Reglamente dėl Europos statistikos pateikiama Europos lygmeniu renkamiems statistikos duomenims taikytina teisinė struktūra ir persvarstoma galiojanti pagrindinė teisinė sistema, pagal kurią reglamentuojamas statistikos rengimas Europos lygmeniu. Nors šį vakarą čia nėra kitoms frakcijoms priklausančių šešėlinių pranešėjų, vis tiek norėčiau pasinaudoti šia galimybe ir padėkoti jiems už konstruktyvų bendradarbiavimą. Diskusijos nebuvo lengvos, tačiau galų gale paaiškėjo, kad jos buvo sėkmingos.

Šis pasiūlymas – dalis reglamentų, kuriuos Komisija priėmė per šią kadenciją statistikos rengimo ir platinimo srityje ir kurie buvo svarstomi Ekonomikos ir pinigų politikos komitete. Atliksime šiuos šio pasiūlymo dėl reglamento turinio pakeitimus. Iš naujo apibrėšime Europos statistikos sistemą ir įtvirtinsime su ja susijusią veiklą Bendrijos teisėje. Apibrėšime nacionalinių statistikos tarnybų vaidmenį Europos statistikos sistemoje ir kartu užtikrinsime, kad, kaip numatyta, valstybėse narėse ir toliau būtų visapusiškai taikomas subsidiarumo principas. Taip pat sieksime nuorodos į Europos statistikos praktikos kodeksą bei jo įtvirtinimo Bendrijos teisėje. Šiuo atveju pateikiamas atsakas į sudėtingą padėtį, kurioje statistika atsidūrė po euro įvedimo kai kuriose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Galiausiai, pasiūlymu siekiama įsteigti du skirtingus organus, – ESS (Europos statistikos sistemos) partnerytės grupę ir ESS komitetą, – kurie abu kartu pakeistų ankstesnį Statistikos programų komitetą.

Aiškūs komiteto balsavimo rezultatai ir sėkmingi trišaliai susitikimai įrodo, kad suderinti teisės aktai buvo užbaigti. Per likusias minutes norėčiau dar kartą pristatyti šį teisės akto projektą turint mintyje du svarbius klausimus. Sugebėjome užtikrinti, kad šis reglamentas ateityje suteiks galimybę Eurostatui greičiau ir nevaržomai naudotis visais statistiniais duomenimis, kurie reikalingi svarbių ekonominių kriterijų rinkimui. Taip Europos lygmeniu renkami statistikai suteiksime truputį daugiau skaidrumo ir padarysime euro zoną šiek tiek konkurencingesnę. Tai – geros naujienos, ypač atsižvelgiant į finansų krizę ir sudėtingas diskusijas dėl statistikos sistemos.

Antra, mano manymu, labai svarbu tai, kad šiuo panešimu dar labiau sustiprinama mokslinė statistikos nepriklausomybė. Tai aiškus teigiamas šiame sektoriuje dirbančiam personalui skirtas ženklas. Galiausiai esu dėkingas už tai, kad su visomis valstybėmis narėmis buvo pasiektas kompromisas. Nepaisant to, kad Europos Vadovų Tarybos vietos šį vakarą tuščios, žinau, jog daugybei žmonių nebuvo lengva, tačiau manau, kad su šiuo pasiūlymu dėl reglamento galėsime patenkinti visų jų poreikius ir kad būsime juo patenkinti. Norėčiau padėkoti jums, kad mane išklausėte, ir už sėkmingą bendradarbiavimą.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. Parlamento nariai, oficiali statistika šiandienos visuomenėje neabejotinai vaidina pagrindinį vaidmenį. Siekdami kuo tiksliau apibūdinti ekonominės,

socialinės, aplinkos apsaugos, kultūrinės ir kitų sferų pokyčius, institucijos, politinius sprendimus formuojantys asmenys, ekonominių operacijų vykdytojai, rinkos ir pavieniai asmenys labai priklauso nuo statistikos.

Politinių sprendimų skaidrumas ir atvirumas grindžiamas statistine informacija, todėl oficiali statistika, suteikdama pagrindą sklandžiam demokratijos veikimui, reiškia viešąją gėrybę. Europos lygmeniu Europos statistika tampa vis svarbesnė čia, šiame Parlamente, ir Europos Vadovų Tarybos sprendžiamos bei Komisijos siūlomos politikos vystymui, įgyvendinimui, stebėsenai ir įvertinimui.

Šiandien aptariamo Komisijos pasiūlymo tikslas – persvarstyti galiojančią teisinę sistemą, pagal kurią reglamentuojamas statistikos rengimas Europos lygmeniu. Noriu teigiamai įvertinti kruopštų konstruktyviai šio Parlamento, ypač pranešėjo A. Schwabo, E. Ferreiros – kurios čia šiandien nėra, tačiau kuriai atstovauja I. Van den Burg – ir M. Starkevičiūtės, bendradarbiavusios su Eurostatu ir Komisija kad šios diskusijos įvyktų, atliktą darbą.

Šį persvarstymą paskatino visuomenėje įvykę pokyčiai ir poreikis aiškiau apibrėžti Europos statistikos sistemos (ESS) vaidmenį. Ankstesnis šios srities reglamentas datuojamas 1997 m. Nuo to laiko daugybė dalykų pasikeitė; tai lėmė šio persvarstymo būtinybę. Šis persvarstymas suteiks naują impulsą nustatytam bendradarbiavimui tarp mūsų 27 valstybių narių nacionalinių statistikos institutų ir Eurostatu bei neabejotinai padės pamatus ateities statistinių iššūkių sprendimui.

Be to, šis persvarstymas vainikuos daugelį priemonių, kurių šio Parlamento ir Europos Vadovų Tarybos remiama Komisija ėmėsi nuo 2005 m. siekdama modernizuoti Europos statistikos sistemos valdymą. Per šį procesą buvo įsteigti ir netrukus pradės veikti Europos statistikos valdymo patariamoji taryba ir Europos statistikos patariamasis komitetas.

Šiuo atžvilgiu, kaip siūloma naujajame reglamente, siekiant stiprinti pasitikėjimą Europos statistika, statistikos institucijos turėtų naudotis profesiniu nepriklausomumu ir užtikrinti nešališkumą bei aukštą kokybę rengiant Europos statistiką remiantis Komisijos rekomendacijoje dėl nacionalinių ir Bendrijos statistikos institucijų nepriklausomumo, vientisumo ir atskaitomybės patvirtintame Europos statistikos praktikos kodekse išdėstytais principais.

Taip pat turėčiau paminėti tai, kad be principų, kuriais vadovautasi rengiant Komisijos pasiūlymą ir kurie išdėstyti A. Schwabo pranešime, pasiūlytos geresnės Europos Statistikai skirtos reglamentavimo aplinkos tikslas turėtų būti orientuotas į poreikį sumažinti įmonių ataskaitų teikimo našą ir prisidėti prie bendresnio tikslo – mažinti administracinę našą Europos lygmeniu.

Norėčiau pabaigti, gerb. pirmininke, dar kartą padėkodamas pranešėjui A. Schwabui ir visam Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui už jų puikų darbą siekiant suteikti Sąjungai solidesnę ir patikimesnę statistikos duomenų struktūrą, kuri bendro saugumo atžvilgiu įrodys esanti ypač naudinga šiuo krizės laikotarpiu, per kurį statistikos, ypač valstybės finansų statistikos, rengimas vaidins dar svarbesnį vaidmenį.

Ieke van den Burg, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, yra laikų, kada politikai galbūt norėtų daryti įtaką statistikai – ypač šiuo metu. Jei statistikos duomenys apie ekonomiką tokie blogi, galbūt norėtumėte juos pašalinti ir įsivaizduoti, kad taip nėra ir kad tai nedaro įtakos vartotojų dvasiai ir pan.

Visiškai sutinku su tuo, ką visi sako apie šį pranešimą: kad tinkami, tikslūs ir teisingi statistikos duomenys – svarbus politikos įrankis ir kad tai – svarbi priežastis, kodėl reikia turėti nepriklausomus tuos statistikos duomenis teikiančius statistikos organus.

Taip pat norėčiau pasveikinti pranešėją ir Komisiją parengus pasiūlymus dėl šio reglamento. Siekdami kompromisų dėl šiame pranešime išdėstytų dalykų puikiai bendradarbiavome su Taryba. Svarbu, kad į Europos teisės aktus būtų įtraukta tai, jog šie nepriklausomi organai galėtų kreiptis į valstybių narių Komisiją, o į Europos statistikos sistemą būtų įtrauktas detalai ekspertų išaiškintas statistikos praktikos kodeksas. Manau, tai geras laimėjimas, ir tikiuosi, jog jis bus tikrai veiksmingas, padės mums įveikti „blogąją“ statistiką, drąsiai sutikti artėjantį nuosmukį ir suteiks aiškesnių priemonių jam atremti.

Margarita Starkevičiūtė, ALDE frakcijos vardu. – (LT) Svarstome labai svarbų dokumentą, kuris turėtų padėti reformuoti Europos statistikos sistemą. Norėčiau pabrėžti, kaip ir mano kolegos, kad Parlamento pranešėjas, Statistikos reformų darbo grupė, Europos Vadovų Tarybos, jai pirmininkaujančios šalies bei Komisijos specialistai labai kruopščiai ruošė šį dokumentą. Tai puikus mūsų bendrų pastangų pavyzdys. Pastarosiomis dienomis įvairių problemų prislėgti gal kartais kaltiname vienas kitą, bet jeigu dirbame visi kartu, galime pasiekti iš tiesų gerų rezultatų. ALDE frakcija pritaria teikiamam pasiūlymui ir tikisi, kad jame bus išdėstytos mūsų nuostatos statistikos srityje.

Visų pirma, statistika turi būti patikima, apsaugota nuo įvairių interesų grupių įtakos. Dabar dar kartais kyla abejonų, ypač dėl valstybių finansų statistikos kokybės. Kalbant apie finansų rinkos statistiką, yra problemų dėl konfidencialumo ir čia dar reikia dirbti kartu su Europos centriniu banku.

Statistikos duomenų kokybė priklauso ne tik nuo specializuotų institucijų darbo kokybės, bet ir nuo naudojamų metodikų, kurias ruošiant, norėtume, kad aktyviau dalyvautų akademinės institucijos.

Reikia, kad statistinių duomenų rinkimas būtų organizuotas efektyviau naudojantis jau esamais valstybių registrų duomenis, taikant apibendrintus metodus ir taip mažinant administracinę statistinių ataskaitų našta verslui. Šioje srityje iš tiesų yra daug nepanaudotų rezervų.

Ekonomikos ir socialinė raida šiuolaikiniame pasaulyje dinamiška, todėl statistiniai duomenys turėtų būti pateikiami operatyviau, kad sprendimai galėtų būti priimami greičiau. Tikimės, kad statistikos reforma padės išspręsti ir šią problemą.

Europos statistikos programos finansuojamos iš Europos Sąjungos biudžeto. Norėtusi tikėti, kad pateikti pasiūlymai padės geriau koordinuoti šias programas, kas leis efektyviau naudoti Bendrijos lėšas.

Joaquín Almunia, *Komisijos narys*. – (ES) Gerb. pirmininke, tiesiog norėčiau dar kartą padėkoti pranešėjui ir ką tik kalbėjusiems Parlamento nariams už jų puikų darbą. Kaip sakė M. Starkevičiūtė, bendras darbas atneša visoms pusėms teigiamų rezultatų. Kaip ir mes visi tikiuosi, kad dėl šios puikios statistikos netrukus galėsime savo piliečiams pranešti gerų naujienų apie ekonominę padėtį.

Andreas Schwab, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, labai dėkoju už konstruktyvias pastabas, visų pirma – už konstruktyvų bendradarbiavimą. Nenoriu nieko kartoti, kas jau buvo pasakyta, todėl norėčiau paminėti du klausimus, kurie, mano manymu, turėtų būti apsvarstyti kaip diskusijų dėl šio pranešimo tęsinys. Pirma, dalykas tas, kad nagrinėjome ES sutarties 285 straipsnį, kuriame aptartas statistikos institucijų mokslinis nepriklausomumas. Šiame pranešime ypač pabrėžėme profesinį nepriklausomumą, nes paaiškėjo, kad šiuo atžvilgiu praeityje buvo kilę sunkumų. Siekiant užtikrinti ilgalaikį aiškumą, jis tam tikru būdu turi būti atitinkamai įtvirtintas pirminėje teisėje. Vis dėlto norėčiau aiškiai pridurti, kad kalbant apie Vokietijos teisę, tai nereikia, jog profesinės priežiūros reglamentai gali suteikti nepriklausomumą.

Antra, šiame pranešime pirmenybė teikiama statistinių duomenų rengimo ir registravimo prioritetams. Į tai dėmesį atkreipė ir M. Starkevičiūtė. Gerb. Komisijos nary J. Almunia, tikiuosi, kad nustatydami šiuos prioritetus kartu galėsime sumažinti statistikos teikimo našta vidutinėms įmonėms vidutinės trukmės laikotarpiu, nes galėsime daug tikslingiau ieškoti mūsų statistikai iš tiesų reikalingų duomenų. Turėdamas tai mintyje labai jums dėkoju. Tikiuosi, balsavimas rytoj ilgai netruks.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

15. Priemonė, teikianti finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams – Finansinė pagalba valstybėms narėms (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos dėl:

- P. Berès pranešimo (A6-0450/2008) Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio reglamentą (EB) Nr. 332/2002 dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybių narių mokėjimų balansams, sukūrimo (COM(2008)0717 - C6-0389/2008 - 2008/0208(CNS));

- Komisijos pareiškimo dėl finansinės pagalbos valstybėms narėms.

Pervenche Berès, *pranešėja*. – (FR) Gerb. pirmininke, kiekvienas asmuo supranta už sunkiai suvokiamo pavadinimo slypinčių ši vakarą vykstančių diskusijų, surengtų po Vengrijos prašymo dėl finansavimo, kuris iš pradžių buvo pateiktas Tarptautiniam valiutos fondui (TVF), svarbą. Europos Sąjunga pažvelgė į svarstomą klausimą norėdama patikrinti sąlygas, kuriomis vienai iš valstybių narių galėtų suteikti pagalbą.

Tikra tiesa, kad tarp Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto narių kilo diskusija, kodėl Vengrija pirmiausia kreipėsi į TVF. Šis klausimas skirtas Vengrijai kaip šaliai, kaip kelerius metus Europos Sąjungai priklausančiai narei, ir Europos Sąjungos institucijoms ta prasme, kad šiuo metu akivaizdžiai nesugebėjome išplėtoti šios

pasitikėjimo atmosferos, solidarumo atmosferos, bendradarbiavimo atmosferos, kuri leistų tokiai šaliai, kaip Vengrija, atsidūrusiai dabartinėje sudėtingoje padėtyje, manyti, kad jos pirmasis solidarumo ratas, pirmasis bendradarbiavimo ratas turėtų būti Europos Sąjunga.

Manau, kad galiausiai 119 straipsniu pagrįstas ir Komisijos bei J. Almunios – kuriam dėkoju – iniciatyva užbaigtas planas, kuris buvo įgyvendintas dėl mokėjimų balanso pagalbos priemonės, leis kartu su TVF priimti tinkamą sprendimą.

Dabar visi akivaizdžiai matome, kad Vengrijos padėtis, deja, nėra pavienis atvejis, todėl turime kaip nors sustiprinti apsaugines priemones, kurios leistų Europos Sąjungai patenkinti tokius prašymus.

Rezoliucijoje, kurią priėmė Ekonomikos ir pinigų politikos komitete ir kuri, tikiuosi, bus palaikyta per rytdienos plenarinį posėdį, prašome Komisijos išnagrinėti, ar ir kaip kai kurių Europos Sąjungos valstybių narių bankai prisidėjo prie šios padėties pablogėjimo. Manau, labai svarbu, kad per tolesnes diskusijas Europos Parlamentas turėtų šią informaciją, kurią, be jokių abejonų, po to nagrinės Jacqueso de Larosièrė grupė.

Taip pat sakėme, kad iš esmės manome, jog Tarybos pasiūlymu buvo siekiama padidinti priemonės lygį iki nustatytos ribos, kuriai pritarėme manydami, kad ši mūsų diskusija su Komisija nebus paskutinė. Šiuo metu suvokiame, kad tai – per derybas su Taryba siekiamo susitarimo pagrindas, todėl pritariame šiai padėčiai.

Ateityje tikimės, kad Europos Komisija, Europos Vadovų Taryba ir Parlamentas reguliariai tvirtins šias sumas, nes 2002 m., kai Europos Parlamentas balsavo dėl dabar mūsų iš dalies keičiamo reglamento, prašėme organizuoti periodinius jų atnaujinimus. Turiu pasakyti, kad, deja, buvome teisūs. Todėl dabar, gerb. Komisijos nary, vėl jūsų prašome to paties, ir manau, kad prašymas būtų taip atlikti periodinius atnaujinimus yra pagrįstas.

Galiausiai, Ekonomikos ir pinigų politikos komitete paprasčiau imtis Sutarties 100 straipsnyje numatytų priemonių ir procesų, leidžiančių imtis veiksmų ir labiau paremti kai kurias valstybes nares, t. y. ne tik sprendžiant su mokėjimų balansu susijusias problemas. Deja, šiuo klausimu nesulaukiau Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto paramos, tačiau pasinaudosiu savo, kaip pranešėjos, padėtimi ir paraginsiu Komisiją išnagrinėti šį Sutartyje siūlomą mechanizmą, kurio iki šiol nesugebėjome visiškai išnaudoti.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. – (ES) Gerb. pirmininke, gerb. P. Berès, gerb. Parlamento nariai, rengdami Romos sutartį Europos Sąjungos įkūrėjai buvo įžvalgūs ir į vieną jos straipsnių įtraukė mechanizmą, numatantį pagalbą toms valstybėms narėms, kurių mokėjimų balansui kyla rimta grėsmė.

Ta Romos sutarties straipsnio įžvalga atlaikė tolesnes Sutarties reformas ir šiuo metu yra įtraukta į dabartinės Sutarties 119 straipsnį. Daugelį metų šia teisine baze nebuvo remiamasi, o dabar Komisija ją pasinaudojo siekdama padėti valstybėms narėms, kurioms reikalinga skubi pagalba, būtent Vengrijai.

Šis Sutarties straipsnis buvo suformuluotas 2002 m. reglamente, kuriuo rėmėmės Vengrijos atveju ir kuri dabar siūlome iš dalies pakeisti nustatant aukščiausias sumas, kurią galima skirti siekiant padėti su tokio pobūdžio sunkumais susiduriančioms valstybėms narėms, ribas.

Vakar šiuose rūmuose aptarėme Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį. Šią popietę nagrinėjome ekonominę padėtį. Vakar ir šiandien aptarėme šios padėties sukeltas problemas ir, deja, yra euro zonai nepriklausančių ES valstybių narių, kurios, atsižvelgiant į rinkos spaudimą, dėl makroekonomikos ir finansų nesubalansuotumo, tampa ypač pažeidžiamos.

Vengrijos atveju ir atsižvelgiant į šiuos sunkumus, tam tikru metu Vengrijos valdžios institucijos kreipėsi į Tarptautinį valiutos fondą (TVF). Užmezgusios ryšius su TVF jos iš karto susisiekė su Europos Komisija.

Kaip sakiau Vengrijos valdžios institucijoms, ši procedūra valstybei narei buvo nederama. Logiška procedūra būtų tokia: pirmiausia kreiptis į Europos valdžios institucijas, o po to, jei reikia, – Vengrijos atveju to neabejotinai reikėjo – kartu kreiptis į TVF.

Privalau jums visiems pasakyti, kad TVF ir jo generalinis direktorius D. Strauss-Kahn įrodė esą visiškai pasirengę pradėti bendradarbiavimą tarp TVF ir Europos Komisijos, Europos valdžios institucijų ir tų ES valstybių narių, kurios priklauso euro zonai ir kurioms reikia suteikti galimybių pasinaudoti TVF teikiamomis priemonėmis.

Vengrijos atveju bendradarbiavome. Nors procedūra buvo pradėta neteisingai, galutinis rezultatas buvo tinkamas, nes veikėme išvien. Pasinaudodama 20 000 mln. EUR vertės pasaulinės pagalbos paketu Europos Sąjunga skiria Vengrijai 6 500 mln. EUR. Toks pats metodas, tik šį kartą naudojantis teisinga procedūra ir

iš pradžių kreipiantis į Europos valdžios institucijas, o po to – kartu į TVF, šiuo metu naudojamas kitos šalies atveju.

Deja, paaiškėjo, kad padėtis tokia sudėtinga, kad šis atvejis gali būti nepaskutinis, ar bent jau turime būti pasirengę kitiems atvejams, kitoms valstybėms narėms, kurioms reikės tokio pobūdžio pagalbos. Todėl, kai remdamiesi Sutarties 116 straipsniu ir 2002 m. reglamentu pateikėme Tarybai pasiūlymą dėl pagalbos Vengrijai, kartu pateikėme pasiūlymą padidinti aukščiausią 2002 m. reglamente nustatytos priemonės ribą iki 25 000 mln. EUR.

Tikėkimės, neprireiks panaudoti šių lėšų, tačiau negalime atmesti tokios galimybės. Jei vis dėlto turėsime jas panaudoti, privalėsime parodyti savo solidarumą, kaip 1957 m. Romos sutartyje jį parodė ES ikūrėjai. Taip pat – jei tai pasirodys būtina – turime sudaryti planą dėl galimo aukščiausios ribos didinimo virš 25 000 mln. EUR. Todėl norėčiau paprašyti Parlamento, kad – jei to prireiks – svarstydamas šį klausimą ateityje jis parodytų tokį patį pasiryžimą, kokį su malonumu čia šiandien stebiu. Norėčiau paprašyti Parlamento, kad savo nuomonę apie pagalbą, kuri dėl savo pobūdžio ir ypatybių bus itin skubi, pateiktų greitai ir lanksčiai.

Ir Parlamento pateiktame pasiūlyme dėl rezoliucijos, ir diskusijose dėl pasiūlymo padidinti aukščiausią mokėjimų balanso priemonės ribą yra dalykų, kuriems pritariu. Jie apima susirūpinimą dėl kai kurių mūsų valstybių narių pažeidžiamumo ir dėl būtinybės įvertinti kaip galime apsaugoti ir apsaugoti šio ypatingo pažeidžiamumo paveiktas valstybes nares (kaip Vengrijos atveju) neatmesdami galimybes, kad jis gali paveikti ir kitas šalis.

Turime suderinti šią valstybių narių ekonomikos ir finansinės padėties stabilumo apsaugą su laisvu kapitalo judėjimu ir principais, kuriais pagrįsta vidaus rinka, tačiau turime žinoti, kad privalome reaguoti į nereikalingus pavojus ir padėtis, kai tam tikri privatūs interesai gali kelti grėsmę aukštesniems valstybių narių piliečių ir ekonomikos interesams bei bendrajam mūsų valstybių saugumui.

Šiame pasiūlyme dėl rezoliucijos išdėstyti pasiūlymams skyriau deramą dėmesį. Komisijoje juos įvertinsime, o savo išvadas pranešime Ekonomikos ir pinigų politikos komitetui. Kaip tvirtino P. Berès, jos taip pat bus perduotos J. De Larosière, kad jo grupė savo išvadas galėtų pristatyti per jos darbui nustatytą laikotarpį, kitais žodžiais tariant, iki kovo mėn.

Zsolt László Becsey, PPE-DE frakcijos vardu. – (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke, kad leidote pasisakyti. Iš tiesų, susidūrėme su liūdna padėtimi, nes turime svarstyti neatidėliotinos pagalbos prašymą. Tačiau norėčiau pasakyti, kad galiu pareikšti teigiamą pastabą, nes Europos Sąjunga po ilgų paieškų – kurios toli gražu nebuvo lengvos – pagaliau atrado 119 straipsnį ir teisinį pagrindą, kuriuo remdamasi gali tokią pagalbą suteikti. Kaip rodo iš Vengrijos sklindančios naujienos, ilgą laiką tokiems veiksams jie negalėjo rasti teisinio pagrindo.

Prieš leisdamiesi toliau išnagrinėti to priežastis. Viena priežastis – kaip vakar svarstėme – konvergencija ar greičiau jos trūkumas. Per pastaruosius metus ES kapitalo judėjimo iš rytų į vakarus srityje nevyko joks reinvestavimas, todėl susidarė milžiniškas kapitalo nutekėjimas iš rytinėje Europos dalyje esančių valstybių narių į vakarinėje dalyje esančias valstybes nares. Tai reiškia, kad susiduriame su nuolatine mokėjimų pusiausvyros stoka, kuri, be to, trukdys tikrajai konvergencijai.

Kita problema ta, kad priežiūros sistema akivaizdžiai nepakankama, nes euro neįsivedusių šalių skolos užsienio valiuta gali labai greitai išaugti. Jei teisingai išgirdau, iki šiol Europos Sąjunga neturėjo galios – nors, mano manymu, ji tikrai turi savo balsą – pasakyti šioms šalims „būti atsargioms, neleisti gyventojams ir verslo bendrovėms didinti nesuskaičiuojamų ir neprotingų įsiskolinimų užsienio valiuta, nes jei prasidės krizė, gali kilti problemų“. Taigi, problema iš tiesų kilo.

Todėl priežiūra turi būti išplėsta, kad apimtų ir šį aspektą. Ji jau seniai turėjo būti išplėsta, nes, kaip sakiau, Komisija Vidurio ir Rytų Europos šalyse užima tvirtą poziciją ir gali tarti savo žodį.

Dabar krizė jau prasidėjo. Iš baimės Vengrijos vyriausybė pirmiausia metėsi Tarptautinio valiutos fondo (TVF) link. Tai mes žinome. Tačiau jie sako, kad, žinoma, bandė kreiptis į ES, tačiau ši metodiškai stengėsi surasti teisinį pagrindą. Vyriausybė taip pat sako, kad jiems trūkta pakankamų pajėgumų krizei išnagrinėti. Į tai atsakau: sukurkime juos. Tai, kad kiekvienas, kai tik jam prireikia krizės analizės, kliaunasi TVF, neturėtų tapti precedentu. Ką apie mus pagalvos likęs pasaulis, jei norėdami išgelbėti 1–1,5 mln. gyventojų turinčias valstybes nares nuo mokėjimų pusiausvyros stokos bandysime naudotis TVF lėšomis?

Jei per krizės laikotarpį sistema turi stabdyti kapitalo atitraukimą iš ne euro zonos šalies, pvz., pinigų srityje, krizės valdymo mechanizmas neveiks, nes būtent tuo metu pradeda veikti kapitalo atitraukimo mechanizmas.

Net Europos centrinis bankas ne kažin ką gali padaryti, nes nors jis ir apdraudė forintą, iš tiesų nenori padėti spręsti likvidumo problemas: kadangi bankai nebuvo stipriai prisiskolinę, viskas, ko Vengrijai reikėjo, buvo užsienio valiutos likvidumas.

Kalbant apie Vengrijos pranešimą, jo 2006 m. analizė prasideda nuo gerėjančios padėties. Tai man šiek tiek primena Černobylių 1986 m., kai pirmą dieną buvo pranešta, kad nėra jokių problemų ir nuo tada padėtis nuolat gerėja. Galų gale pradėjome nerimauti, kad radiacijos lygis taps neigiamas. Šiuo atveju taip pat visi viską pamiršta. Pradėjome nuo to, kas buvo įvykę iki 2006 m., o nuo tada akivaizdžiai trūksta valiutos srautų priežiūros.

Norėčiau pastebėti, kad ši aukščiausia 25 mlrd. EUR riba atrodo labai žema. Nors sunku įsivaizduoti labiau bauginančią padėtį nei pasiklojimas TVF, ji nuo pat pradžių apima nuostatą, kad norime dirbti su TVF.

Žinoma, labai svarbu, kad Europos Parlamentas įsitrauktų ir kartu veiktų greitai. Mano manymu, ir viena, ir kita dabar vyksta vienu metu, ir už tai esu dėkingas Komisijai bei Parlamentui. Vis dėlto norėčiau pakartoti, kad turėtume sukurti mechanizmą, kuris padėtų išvengti įvairių dėl Vengrijos krizės kilusių nesėkmių pasikartojimo ir kuris niekuo neprisidėjo prie Europos Sąjungos prestižo Vidurio ir Rytų Europoje didinimo. Gerb. pirmininke, dėkoju, kad leidote pasisakyti.

Szabolcs Fazakas, PSE frakcijos vardu. – (HU) Gerb. pirmininke, dėkoju, kad leidote pasisakyti. Gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, kadangi nesu Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto narys, leiskime mūsų svarstomą klausimą panagrinėti iš kitos perspektyvos. Pernykštė Amerikoje kilusi finansų krizė šiais metais pasiekė Europą, o, mūsų manymu, buvusios stabilios finansų rinkos buvo sukrėstos iki pačių pamatų.

Užuot suradę vieningą ES sprendimą, tik po ilgų dvejonių galėjome reaguoti į krizę su individualizuotu ir suderintu atsaku, kuris vienai šaliai kainuoja po kelis milijardus eurų. Šie nacionaliniai sprendimai negali būti tinkamas naujųjų ES valstybių narių, kurios pačios negali perkelti milijardų eurų, krizės valdymo būdas. Iš pradžių šios šalys manė, kad ši tarptautinė krizė galbūt jų nepaveiks, nes jų bankai neįsitraukė į abejotinus ir rizikingus užsienio sandorius.

Tačiau tarptautinę finansų krizę lydinčios likvidumo stoka ir pasitikėjimo krizė stipriai sukrėtė nuo užsienio kreditų priklausomų valstybių finansus, o spekuliaciniai išpuoliai prieš nacionalines valiutas tik padidino šiuos neramumus. Šioje padėtyje buvo labai svarbu tai, kad naujosios valstybės narės iš Europos Sąjungos gautų ne tik moralinę, bet ir konkrečią apčiuopiamą finansinę pagalbą, o ES išplėstų savo teikiamą apsaugą ir apimtų prie euro zonos dar neprijungusias šalis.

Tai – ne tik pagrindinės Europos vertybės įkvėptas solidarumas; tai – bendras Europos interesus išvengti domino efekto sutrukdant netgi vienam bankui – jau nekalbant apie visą šalį – tapti nemokiam.

Turėdami tai mintyje dabar siekiame padidinti priemonės ribą nuo 12 iki 25 mlrd. EUR. Europos centrinis bankas smarkiausiai pinigų rinkas ištikusios krizės paveiktai Vengrijai skyrė 6,5 mlrd. EUR vertės pagalbos paketą. Tai buvo labai teisingas ir kilnus sprendimas, nes Vengrija ne tik dešimtmečius inicijavo ir vadovavo reformai bei Europos vienijimui, bet ir nuo praėjusių metų pagal 2006 m. priimtą konvergencijos programą sumažino perpus savo apytiksliai 10 proc. biudžeto deficitą; nuo tada ta programa sėkmingai įgyvendinama, o deficitas šiais metais bus sumažintas iki 3 proc.

Siekiant toliau tęsti ES reikalaujamą konsolidacijos procesą, reikalinga tarptautinių finansų institucijų pagalba. Dėl finansų ir kreditų krizės visa pasaulio ekonomika dabar susiduria su sunkumais, tačiau valstybės stengiasi su jais sudoroti naudodamosi savo pačių priemonėmis ir remdamosi itin specifiniais savo pačių tikslais. Tam, kad disponuoti tokiomis priemonėmis negalinčios naujosios valstybės narės šiame procese nepralaimėtų, o Europa drauge atlaikytų krizę, reikia ne tik suderinti dabartinius veiksmus, bet ir priimti bendrąją Europos strategiją, skirtą susidoroti su ekonomikos krize.

Tikiuosi, šis finansinės pagalbos paketas taps pirmąja šių laiptų pakopa, o vos tik jį priėmę galėsime kartu sutelkti visas savo pastangas į realios ekonomikos krizės sprendimą. Dėkoju, kad leidote pasisakyti.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, pasisakydamas UEN frakcijos vardu dėl Tarybos reglamento dėl priemonės, teikiančios vidutinės trukmės finansinę pagalbą valstybėms narėms, sukūrimo norėčiau atkreipti dėmesį į šiuos klausimus: pirma, padėtis pasaulio finansų rinkose daro vis didesnį neigiamą poveikį realiai ekonomikai, todėl manoma, kad 2009 m. Jungtinėse Valstijose ir daugelyje labiausiai išsivysčiusių Europos Sąjungos valstybių BVP smuks.

Antra, kadangi šios šalys sudaro pagrindinę naujųjų ES valstybių šalių rinką, kyla grėsmė jų ekonomikos augimui ir taip daromas neigiamas poveikis jų mokėjimų balansui. Trečia, tokiu atveju neabejotinai privalome palaikyti kiekvienai euro zonai nepriklausančiai valstybei narei skirtos Bendrijos finansinės priemonės aukščiausios ribos padidinimą iki 25 mlrd. EUR, nes tik tokio dydžio aukščiausia riba užtikrins bet kokios Bendrijos teikiamos pagalbos veiksmingumą.

Ketvirta, jei euro zonai nepriklausančiai valstybei narei reikalinga skubi finansinė parama, Europos Vadovų Taryba, Europos Komisija ir Parlamentas turėtų veikti pakankamai greitai, kad nebūtų pakenkta pasitikėjimui jų veiksmingumu.

Penktas ir paskutinis dalykas: palankiai vertiname greitą Europos Komisijos atsaką į finansinius Vengrijos poreikius, kurio buvo imtasi nepaisant to, kad Vengrija pirmiausia kreipėsi ne į Europos Komisiją, o į Tarptautinį valiutos fondą.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, kai perskaičiau dabar nagrinėjamo klausimo temą, būtent apie mokėjimų balanso problemą, pasijaučiau taip, lyg būčiau Marselis Prustas su savo madlenomis vadinamais pyragaičiais romane „*Prarasto laiko beieškant*“. Šiam požiūriui į problemą būdingi 1950 ir 1960 m. niuansai.

Mokėjimų balanso problema? Jai turime skirti 25 mlrd. EUR. Kodėl, po galais, turėtume šitaip daryti? Ar tai mes šiandien darome? Šie pinigai skirti toms šalims, toms neturtingoms šalims, kurios, kaip suprantu, priklauso ES, tačiau nepriklauso valiutos sąjungai ir kurias galbūt reikės išgelbėti nuo už mirtį blogesnio likimo: nuo mokėjimų balanso problemos. Šią problemą sukūrė pati Europos Sąjunga. Tai, apie ką čia kalbame, iš tikrųjų jau neegzistuoja.

Mano paties šalis, Švedija, – ES dalis; ji ištikimai ją palaiko įgyvendindama viską, kas čia nusprendžiama, daug geriau nei daugelis kitų šalių. Tačiau nesame prisijungę prie pinigų sąjungos. Mano manymu, protingai pasielgėme. Vis dėlto, jei dabar Švedijoje susidurtume su problemomis, ar kiltų mokėjimo balanso problema? Atsakymas: žinoma, ne. Aišku, galima įsivaizduoti, kad Švedijoje ekonomikos valdymas suprastėja ir ji susiduria su daug aukštesniu infliacijos lygiu bei atlyginimų augimu nei kitos šalys. Kas atsitinka tada? Ar mums kyla mokėjimų balanso problema? Ne, viską kompensuoja Švedijos krona. Apskritai, visiškai nieko nenutinka. Tas pats taikytina ir kitoms panašioje padėtyje atsidūrusios šalims, pvz., Jungtinei Karalystei.

Kokia tada problema? Na, problema ta, kad jei šios šalys priklauso Europos Sąjungai (kuriai ir turėtų priklausyti), tačiau nepriklauso pinigų sąjungai (kuriai ir neturėtų priklausyti), pagal jūsų ketinimus jos turi būti verčiamos išlaikyti fiksuotą jų valiutos ir euro kursą. Pagal blogiausio atvejo scenarijų būtų verčiama palaikyti fiksuotą valiutų kursą su svarbiausiais jūsų prekybos partneriais. Akivaizdu, kad jei šalis prastai valdo savo ekonomiką, joje registruojamas aukštesnis infliacijos lygis ar svarbiausioje eksporto pramonėje ji patiria struktūrinių nesėkmių, jos eksportas mažės, o importas – didės. Staiga kyla klausimas: kaip tai bus finansuojama?

Tačiau tai – absoliučiai dirbtinė padėtis. Visiškai senamadiška šalims, kurios nepriklauso pinigų sąjungai, apsispręsti fiksuoti savo valiutos kursą ir po to turėti būti išgelbėtoms Tarptautinio valiutos fondo, ES ar dar kieno nors kito. Kodėl, dėl Dievo meilės, tai turėtų įvykti? Ši ekonomikos politikos forma visiškai pasenusi. Arba šalis įstoja į pinigų sąjungą – sutinku, kartais tai pasiteisintų, – arba ji lieka nuošalyje, su savo nepriklausoma pinigų politika tvirtai stovi ant žemės ir pati savimi pasirūpina. Niekto ypatingo neįvyks, jei šalis pati savimi pasirūpins. Blogo valdymo atveju viską kompensuos valiuta. Tai irgi nėra ypač pavojinga.

Todėl norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad nors ir svarstome, ar turėtume šiam tikslui skirti 25 mlrd. EUR, iš tikrųjų jis nėra būtinas. Tai problema, kurią patys sukūrėme, arba, tikriaus sakant, kurią jūs patys sukūrėte. Padarykite tam galą. ES priklausančios, tačiau į pinigų sąjungą neįstojusios šalys turėtų išlaikyti laisvai kintančio valiutos kurso režimą. Tada problema išnyks.

Sergej Kozlík (NI). – (SK) Savitarpio pagalbos, kuri suteikiama euro zonai nepriklausančiai valstybei narei, kuri susiduria su mokėjimo balanso sunkumais ar kuriai dėl visuotinio jos mokėjimų balanso sutrikimo kyla rimtų problemų, riba šiuo metu yra 12 mlrd. EUR. Danijos ir Vengrijos pavyzdžiai rodo, kad kai kuriose valstybėse finansų krizių padariniai gali būti tokie didžiuliai, kad jei tokia krizė būtų ištikusi didesnę valstybę, ši riba būtų pernelyg žema.

Todėl norėčiau pabrėžti, kad nemanau, jog pagrindine šios ribos didinimo priežastimi turėtų tapti arba Europos Sąjungos plėtra, arba didesnis euro zonai nepriklausančių šalių skaičius, kaip teigiama aiškinamojoje dalyje. Turime suprasti, kad kai kurių valstybių narių finansinės problemos – iš esmės nenuoseklios

ekonomikos ir socialinės politikos rezultatas. Dėl finansų krizės šios problemos padidėjo ir pagilėjo, todėl kilo spaudimas padidinti paramos lygmenis. Vengrija – tipiškas pavyzdys.

Palaikau vidutinės trukmės pagalbos ribos padidinimą iki 25 mlrd. EUR. Tačiau taip pat palaikau Europos Parlamento nuomonę, kad nėra poreikio sukurti specialų procesą, pagal kurį Komisijai būtų leidžiama persvarstyti šią ribą nesivadovaujant įprastomis sprendimų priėmimo procedūromis. Manau, dėl tokio metodo pagalbos teikimo sistemoje bus išlaikomas aukšti kruopštumo lygmenys ir kartu suteikiama pakankamai galimybių imtis veiksmų.

Paminėjau Vengriją kaip puikų pavyzdį, nes jos politiniai vadovai ilgą laiką nesugebėjo susitarti dėl reformos ir atkūrimo priemonių. Galų gale, tokių priemonių priėmimas ir įgyvendinimas šioje šalyje galėjo sumažinti finansų krizės poveikį ir finansinės pagalbos iš Europos Sąjungos poreikį.

Kita vertus, turiu apginti Vengriją dėl to, kad naujosios finansų rinkų taisyklės neturėtų sudaryti sąlygų pernelyg dideliam likvidumo srautui iš pavaldžiųjų bankų tekėti į pagrindinius bankus ir dėl to, kad turi būti išlaikytas pakankamas nacionaliniams centriniams bankams taikytinas priežiūros lygmuo.

Tiesa tai, kad tas, kas labai skuba, moka du kartus, tačiau tiesa yra ir tai, kad tas, kas greitai ima, ne visada laiku ar visiškai skolą grąžina. Todėl labai svarbu, kad sistema nustatytų aiškias pagalbos teikimo taisykles, kurios pagrįstos grafika ir faktines aplinkybes apimančiu atkūrimo priemonių režimu.

Dariusz Rosati (PSE). - (PL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, norėčiau pradėti trumpai pakomentuodamas du kolegų Parlamento narių išsakytus pareiškimus. Pirma, norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad iš euro zonos nepriklausančių šalių nereikalaujama išlaikyti fiksuoto valiutos keitimo į eurą kurso. Lenkija – laisvai kintanti valiutos kursą turinčios šalies pavyzdys. Antra, turėčiau pasakyti, kad dėl vadinamojo infekcijos efekto (angl. *contagion effect*) netgi nepriklausančių valstybių politiką vykdančią ir klaidų nedarančią šalį gali paveikti krizė. Žinoma, Vengrijos padėtis susiklostė iš esmės dėl netinkamos vyriausybės politikos, tačiau ją taip pat paveikė kapitalo nutekėjimas iš šalies, kurį sukėlė ne Vengrijos padėtis, o išorinės priežastys.

Gerb. Komisijos nary, noriu palaikyti Komisijos pasiūlymą. Man atrodo, jame atsižvelgiama į tai, kad visi priklausome bendrajai rinkai ir kad vienu šalių padėtis svarbi kitoms šalims. Todėl turėtume žinoti apie mus siejančius ryšius ir jausti bendrą atsakomybę už savo partnerius. Šis pasiūlymas – ir Europos solidarumo, kuris turėtų būti viena pagrindinių mūsų veiksmų lemiančių vertybių, išraiška.

Komisijos pasiūlyta 25 mlrd. EUR suma atrodo pagrįsta, nors, žinoma, gali atsirasti daugiau pinigų reikalaujančių padėčių. Todėl taip pat palaikau pasiūlymą suteikti Komisijai teisę – kai skubiai to reikia – nuspręsti persvarstyti aukščiausią ribą. Mano manymu, pilnos procedūros taikymas, kai įtraukiamas Parlamento sutikimas ar parlamentinė konsultacija tokiomis aplinkybėmis būtų nepraktiškas. Tarkime, krizė įvyksta vasarą, kai Parlamentas neposėdžiauja. Sunku įsivaizduoti, kad prieš suteikdami tam tikrai valstybei pagalbą turėtume šešias savaites laukti, kol Parlamentas susirinks į posėdį. Todėl palaikau Komisijos pasiūlymą, kuriuo jai suteikiama teisė per labai trumpą laiką padidinti aukščiausią ribą.

Taip pat norėčiau pasakyti, kad pasiūlymui trūksta nuorodos į galimus Europos centrinio banko veiksmus. Bankas suteikė Vengrijai paskolą. Šis veiksmas turėtų būti koordinuotas, ir tokia nuoroda, mano manymu, turėtų būti įtraukta. Galiausiai manau, kad į pasiūlymą neturėtų būti įtraukta nuoroda į Sutarties 100 straipsnį. 100 straipsnis skirtas visiškai kitokioms padėtimis, todėl turėtų būti vertinamas atskirai.

PIRMININKAVO: Edward McMillan-Scott

Pirmininko pavaduotojas

Edit Herczog (PSE). – (HU) Dėkoju, gerb. pirmininke. Gerb. Komisijos nary, gerb. P. Berès, būtent dėl solidarumo principo Europa yra kur kas daugiau nei ekonominis susivienijimas. Jis leidžia jai demonstruoti stiprios politinės bendrijos bruožus. Kai prasidėjo krizė, minutėlę atrodė, kad Europa ekonominiu ir socialiniu požiūriu skils į dvi dalis, tačiau Komisijai ėmusis greitų ir veiksmingų veiksmų sugebėjome užkirsti tam kelią.

Prašydama pagalbos Vengrija pirmiausia kreipėsi į Europos Sąjungą. Tačiau iš to vieno šaltinio nebuvo įmanoma gauti 20 mlrd. EUR, kurių paramos ar finansavimo forma mums reikėjo.

Gerb. Parlamento nariai, norėčiau padėkoti Komisijos nariui ir Europos Parlamentui už jų greitą atsaką, už mūsų kolegų solidarumą, kuris įrodo, kad verta būti europiečiu. Dėkoju jums už skirtą dėmesį.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, paskutinę akimirką buvo pateiktas pasiūlymas, iš dalies keičiantis reglamentą dėl pagalbos teikimo euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms, kuriuo, jei jos patyrė rimtų mokėjimų sunkumų, siekiama padidinti aukščiausią ribą nuo 12 iki 25 mlrd. EUR.

Svarbiausia šių *ad hoc* priemonių veikimo užtikrinimo sąlyga – dėl prieštarų reikalavimų ES neturi daryti tokių pačių klaidų, kaip Tarptautinis valiutos fondas (TVF). Tarptautiniame valiutos fonde tik D. Strauss-Kahn negali garantuoti tikslingos politikos. Pernelyg gerai žinome šoko terapiją, kuri senuoju neoliberaliu stiliumi buvo taikoma krizės nuniokotoms šalims.

Taip pat žinome tuos, kurie anksčiau iš šios karčios patirties gavo naudos. Tikiuosi, naudojantis Vengrijos pavyzdžiu pagrįsta ES priemone bus pasiektas geresnis ir tvaresnis stabilumas. Būtent Vengrijos pavyzdys rodo, kad ES turi suvokti, jog būtent konservatyvi opozicija sutrukdė Vengrijos ministrui pirmininkui imtis stabilumo ir reformos priemonių. Vien mažinant socialines išlaidas – socialines išlaidas, kurios iš tiesų nėra pernelyg didelės – stabilumas Vengrijoje nebus pasiektas; tai padės tik antieuropiniams dešiniojo sparno populistams. Taip, Vengrijai buvo daromas spaudimas, ypač dėl greitos forinto devalvacijos. Už tai iš dalies buvo atsakingi rizikos draudimo fondai.

Islandijos atveju TVF parodė, kad jis vis dar taiko šoko terapiją, kai, pvz., šiuo Islandijos nacionalinės ekonomikos atveju nustatė aukštą bazinę palūkanų normą, dėl ko nacionalinė ekonomika patyrė nuostolių. Gerb. Komisijos nary, prašau atsižvelgti į tai, kad nenoriu, jog mano kaimynėje Vengrijoje dėl tokių korekcinų priemonių, kaip ši, pagrįsta prieštarais reikalavimais, staiga prasidėtų visuomenės konfliktas. Vengrijai reikalingas pasitikėjimo stiprinimas, palaikomieji Europos Sąjungos veiksmai, kurie, šiaip ar taip, padės ne tik Vengrijai, bet ir mums visiems.

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, manau, kad šios diskusijos vyksta pačiu tinkamiausiu laiku.

Norėčiau jums priminti, kad Vengrija – labiausiai biudžeto deficitą išnaudojusi šalis: iki minus 5 proc. Tai rodo, kad stabilumas šioje šalyje turi ir politinį foną. Neprasminga sakyti, kad ateityje paliksime valstybę vieną – galų gale, tai taikoma visiems mokesčių mokėtojams, – akis į akį su kai kurioms verslo šakoms kilusiais pavojais. Šiuo atveju visiškai sutinku su H. Ettl: negalime mokesčių mokėtojams užkrauti rizikos draudimo fondams ir išvestiniams dariniams kylančio pavojaus naštos, nes dėl to perkamoji galia taptų ribota.

Būtent to dabar reikia Vengrijai: didesnės perkamosios galios. Mums reikia, kad žmonės vėl investuotų į šalį ir į bendroves, o tai reiškia, kad turime sumažinti mokesčius, kad vėl būtų galima investuoti, ir kad investuoti galėtų ne tik bendrovės, bet, visų pirma, darbuotojai. Manau, kad darau teisingas išvadas. Lemiami veiksniai: išmokų skyrimas (pvz., už energijos vartojimo efektyvumo priemonės), investavimo premijų suteikimas ir tinkamos pažangios devalvacijos vykdymas.

Norėčiau paprašyti iš Vengrijos kilusio Komisijos nario L. Kovácso Europos lygmeniu pradėti tinkamas iniciatyvas.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, nors ir stebėjau diskusijas iš savo kabineto, atvykau į rūmus norėdama pareikšti – tikiuosi – svarbiausią mintį.

Dėl finansų krizės Airijoje turime banko garantijos schemą, o dėl to, kaip krizę sprendžiame, dabar ES esame vieningesni. Tačiau dabar suvokiame, kad mūsų bankuose turės būti vykdomas kapitalo atkūrimas ir, galbūt, skubiau, negu iš pradžių manėme. Norėčiau tikėtis, kad tai įvyks, nes, kaip sakė pirmiau kalbėjęs Parlamento narys, turime rimtą problemą. Reikia, kad žmonės leistų pinigus ir investuotų, tačiau nėra prieinamų kredito linijų. Manau, labai reikia, kad kas nors greitai įvyktų ir bankų sistemai atkurtų pasitikėjimą bei kapitalą.

Marian Złotea (PPE-DE). – (RO) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, džiaugiuosi, kad šį vakarą turime galimybę svarstyti tokį svarbų klausimą – ekonomikos krizę, kuri šiuo metu veikia ne tik valstybes nares, bet ir visą pasaulį.

Todėl turime surasti šios problemos sprendimą. Valstybėms narėms skiriama savitarpio pagalba turėtų būti vienas šia kryptimi žengiamų žingsnių. Turėdami mintyje tai, kad norime, jog prireikus ES valstybės narės naudotųsi šiomis lėšomis, turime palankiai įvertinti sprendimą, kurį Europos politikos vadovai priėmė per praėjusią savaitę vykusį aukščiausiojo lygio susitikimą.

Manau, kad šios valstybių narių reikmėms skirtos Europos finansinės pagalbos lėšos turėtų būti padidintos bent iki 25 mlrd. EUR dėl vienos priežasties: turime išgelbėti šią rinkos ekonomiką. Prieš baigdamas norėčiau pasakyti, kad tikiu, jog tiek Europos, tiek pasaulio lygmeniu imsime reikalingų priemonių šiai krizei išspręsti.

Turime skubiai rasti išteklių, reikalingų problemoms, su kuriomis susidurs mūsų piliečiai, pvz., nedarbui, išvengti. Linkime ES visko, kas geriausia.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). - (LT) Norėčiau padėkoti gerb. Komisijos nariui, šiandien labai teisingai pažymėjusiam, kad ši problema susijusi su klausimu, kaip suderinti laisvą kapitalo judėjimą su makroekonominių šalių stabilumu. Man nelabai patinka, kai kolegos sako, kad čia neturtingų Europos Sąjungos šalių problema. Mielai kolegos, jeigu Vokietijos ir Prancūzijos ekonomika augtų po 2 ir 3 proc., tai mums integruotiems į bendrąją rinką nekiltų jokių problemų. Todėl jeigu ir reikalingas kažkoks paketas kaip paskata nacionalinėms ekonomikoms, tai jį turėtų įgyvendinti minėtos šalys ir tada mes nekalbėtume apie stabilizacinius fondus. Iš tiesų mums reikalingi ne tie pinigai, o garantijos, kad Europos bendra rinka funkcionuos gerai ir augs. Jeigu tokios garantijos bus, kas turi būti pasiekta mūsų bendru darbu, tai visos problemos išsispres.

Joaquín Almunia, Komisijos narys. - (ES) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti Parlamento nariams už daugelio jų kalbose išreikštą paramą Komisijos sprendimams ir pasiūlymams dėl šio klausimo.

Norėčiau pareikšti tris labai trumpas pastabas dėl trijų jūsų kalbose iškeltų klausimų. Pirma, pritariu Z. L. Becsey'aus susirūpinimui dėl pavojų, kylančių užsienio valiuta pasiskolinusioms šeimoms ir verslo bendrovėms, kurios gyvena ar dirba šalyse su nustatytu laisvai kintančiu valiutos kursu ir kurios patiria pernelyg didelio valiutos kurso svyravimo pavojų, kaip nutiko Vengrijos atveju. Z. L. Becsey žino apie mano nuogastavimus, nes reiškiant pastabas apie tokio pobūdžio pavojų Komisijoje mūsų vykdoma biudžeto ir ekonominė priežiūra kartais nėra pakankamai girdima, jos nepakankamai paisoma ar ji nedaro norimo poveikio.

Mano manymu, veiksmingiau vykdome biudžeto priežiūrą. Atsižvelgiant į svarbiausią nuo 2006 m. iki dabar Vengrijoje priimtą biudžeto koregavimą, šia prasme šalies atvejis ištis teigiamas. Kita vertus, rizikos, kuri kyla skolinantis užsienio valiuta, srityje mūsų veikla nebuvo tokia sėkminga. Tikiuosi, kad nuo šiol, atsižvelgiant į ne tik Vengrijoje, bet ir kitose ES šalyse susiklosčiusias aplinkybes dėl krizės ir pernelyg didelio daugybės finansinių rodiklių – ypač valiutos kursų – svyravimo į tokio pobūdžio pastabas ir rekomendacijas bus labiau atsižvelgta.

N. Lundgren'o jau nebėra, tačiau jo pareikštos pastabos absoliučiai neteisingos. Jis kritikavo Vengriją ir Komisiją dėl Vengrijai skirtų rekomendacijų įvesti fiksuotą valiutos kursą; o padėtis visiškai priešinga. Kitais žodžiais tariant, valiutos kursas Vengrijoje laisvai kintantis, o pernelyg didelis šio valiutos kurso svyravimas padidino problemas ir buvo vienas veiksnių, dėl kurių krizė paskatino prašyti pagalbos. Todėl reikšdami kritiką žmonės turėtų įsitikinti, kad ji pagrįsta ne absoliučiai klaidinga, o teisinga informacija. Jei N. Lundgren būtų pasilikęs iki šių diskusijų pabaigos, būtų sužinojęs, kad jo informacija visiškai klaidinga. Kadangi jo čia nėra, tikiuosi, vienas iš jūsų jam apie tai praneš.

Galiausiai, atsižvelgiant į P. Rübigo pastabas dėl deficito reikėtų pasakyti, kad tai, jog Vengrijos deficitas 5 proc. – netiesa. Jis buvo reikšmingai sumažintas. 2008 m. deficitas bus akivaizdžiai mažesnis už šį skaičių, tiesą sakant jis neviršys 3 proc., o pagal Vengrijos įsipareigojimą, kurį ji prisiėmė kaip šios pagalbos sąlygą, kitais metais planuojamas 2,6 proc. deficitas. Todėl, jei šis tikslas bus įgyvendintas – tikiuosi, kad taip ir bus – Vengrija turės susidurti su kitokio pobūdžio problema. Be jokių abejonų, ji turės su ja susidurti, ir, deja, taip bus ir toliau, tačiau kitais metais joje bent jau nebus perviršinio deficito.

Pervenche Berès, pranešėja. - (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, gerb. Parlamento nariai, turiu keturias pastabas.

Pirmoji ta, kad Komisijos narys prašo mūsų greitai ir lanksčiai reaguoti į bet kokią tokį naują prašymą. Manau, kad Europos Parlamentas parodė, kad gali pasiekti reikiamą lygį. Šiandien, žinodami derybų su Taryba sąlygas, priimame naują aukščiausią 25 mlrd. EUR ribą, kuria iš dalies keičiamas 2002 m. įsipareigojimų reglamentas, tačiau taip pat parodome, kad, deja, esame atviri ir pasirengę svarstyti kitus scenarijus.

Antroji mano pastaba skirta priminti jums, kad viena šio Europos integracijos etapo mums skirta pamoka yra ta, kad kiekvienai valstybei narei – nesvarbu, priklauso ji euro zonai, ar ne – pirmuoju solidarumo ratu, pirmuoju diskusijų ratu turėtų būti Europos Sąjunga. Tikiuosi, kad šiandien kiekvienam iš mūsų, institucijoms ir valstybėms, narėms tai aišku.

Trečioji mano pastaba skirta su malonumu atkreipti dėmesį į Komisijos įsipareigojimą viešai paskelbti (ar pirmiausia išnagrinėti, o po to viešai paskelbti) mūsų Ekonomikos ir pinigų komitete bei J. de Larosière grupėje pamokas, kurias reikės išmokyti iš Vengrijoje susiklosčiusios padėties.

Paskutinė mano pastaba skirta atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad per šią krizę visi manė, jog bus du jos perdavimo kanalai: pirma, sudėtingos finansų rinkos ir, antra, reali ekonomika.

Iš tikro, dabar matome, kad yra trečiasis perdavimo kanalas, būtent kapitalo judėjimai, kurie gali turėti įtakos netgi paprastesnėms ir aiškesnėms finansų rinkoms. Būtent todėl realios ekonomikos ir finansų rinkų, kurių mastą, manau, vis dar turime nustatyti, persipynimas toks svarbus. Deja, sulig kiekviena diena sužinome ką nors naujo ir susiduriame su klausimu, kai ieškodami tinkamo jos sprendimo turime parodyti lankstumą ir kolektyvinį intelektą.

Manau, kad Parlamentas dar kartą parodė savo sugebėjimą ir troškimą padėti rasti kiekvienam naujam šios krizės aspektui tinkamus sprendimus tikėdamasis, kad pagaliau atrasime tai, ko reikia, kad mūsų ekonomika drąsiai sutikti šių labai sudėtingų laikų iššūkius.

Pirmininkas. – Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. lapkričio 20 d., ketvirtadienį.

16. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

17. Kito posėdžio darbotvarkė (žr. protokolą)

18. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 22.50 val.)